

150.5 Seneca

GUACANAGARI	PONTIAC	BLACK HAWK
MONTEZUMA	CAPTAIN PIPE	KEOKUK
GUATIMOTZIN	LOGAN	SACAGAWEA
POWHATAN	CORNPLANTER	BENITO JUAREZ
POCAHONTAS	JOSEPH BRANT	MANGUS
SAMOSET	RED JACKET	COLORADAS
MASSASOIT	LITTLE TURTLE	LITTLE CROW
KING PHILIP	TECUMSEH	SITTING BULL
UNCAS	OSCEOLA	CHIEF JOSEPH
TEDYUSKUNG	SEQUOYA	GERONIMO
	SHABONEE	

TO PERPETUATE THE HISTORY
AND DEVELOPMENT OF THE
PEOPLE REPRESENTED BY THE
ABOVE CHIEFS AND WISE MEN
THIS COLLECTION HAS BEEN
GATHERED BY THEIR FRIEND
EDWARD EVERETT AYER

AND PRESENTED BY HIM
TO
THE NEWBERRY LIBRARY
1911

NOI'WIYUS'DOSHÄH NE CHAGA'OHEDUS

He'ni o ye'äh ho'yadōh

NE MATTHEW.

OI'WAH I.

NEH ne gaya'doshäh ne wat'hyu'owih ne da gr'waj'yä da-
Ndyieh' neh huh' ho'nagäädoh ne Jesus Christ, ne ho'a wak
ne David, neeh ho'a wak ne Abraham.

2 Abraham hodeh'dosoh ne Isaac: Isaac hodeh'dosoh ne Ja-
cob: Jacob hodeh'dosoh ne Judas, kuh neh dä'nondä'nondeeh.

3 Judas hodeh'dosoh ne Pharez, kuh ne Zara, no wan'di a wak
ne Thamar: Pharez hodeh'dosoh ne Esrom: Esrom hodeh'dos-
oh ne Aram:

4 Aram hodeh'dosoh ne Aminadab: Aminadab hodeh'dosoh
ne Naasson: Naasson hodeh'dosoh ne Salmon:

5 Salmon hodeh'dosoh ne Booz, neh Rachab ho wa'wak: Booz
hodeh'dosoh ne Obed, neh ne Ruth ho wan'dehdoh: Obed ho-
deh'dosoh ne Jesse.

6 Jesse hodeh'dosoh ne David, ne go'wäh go waah: David, ne
go'wäh go waah hodeh'dosoh ne Solomon, neh no wa'wak ne
Urias yaeh työ'h'gä'ah.

7 Solomon hodeh'dosoh ne Roboam: Roboam hodeh'dosoh
ne Abia: Abia hodeh'dosoh ne Asa.

8 Asa hodeh'dosoh ne Josaphat: Josaphat hodeh'dosoh ne
Joram: Joram hodeh'dosoh ne Ozias:

9 Ozias hodeh'dosoh ne Joatham: Joatham hodeh'dosoh ne
Achaz: Achaz hodeh'dosoh ne Ezechias:

10 Ezechias hodeh'dosoh ne Manasses: Manasses hodeh'dos-
oh ne Amon: Amon hodeh'dosoh ne Josias.

11 Josias hodeh'dosoh ne Jechonias, kuh ne dä'nondä'nondeeh,
ne ho'oweh, chiga'a'wihs neh sha'owand'iaah ne Babylon.

12 Neh nonäh' neh huh' chi'owand'iyah theeh ne Babylon, Jech-
onias wa'ohdohdoh ne Salathiel: Salathiel hodeh'dosoh ne
Zorobabel:

13 Zorobabel hodeh'dosoh ne Abiud: Abiud hodeh'dosoh
ne Eliakim: Eliakim hodeh'dosoh ne Azor:

14 Azor hodeh'dosoh ne Sadoc: Sadoc hodeh'dosoh ne Achim:
Achim hodeh'dosoh ne Eliud:

15 Eliud hodeh'dosoh ne Eleazar: Eleazar hodeh'dosoh ne
Matthan: Matthan hodeh'dosoh ne Jacob.

16 Jacob hodeh'dosoh ne Joseph ne' yòh ne Mary, neh' howa'dehdoh ne Jesus, neh Christ howa' yasdoh.

17 Da neh' ne gagwégoh he'niyo'waji'yānet, dyiuhsaah' ne Abraham kuh he'niyo'oweh" ne David, wushā' geih' sga'eh niyo'waji'yāneet: neh huh', dedyuh'saah ne David, kuh he'niyo'oweh" ne Babylon gēh sha'owandī'aah, wushā' geih' sga'eh niyo'waji'yāneet: neh huh', kuh, dedyuh'saah neh sha'owandī'aah ne Babylon, kuh he'niyo'oweh" ne Christ, wushā' geih' sga'eh niyo'waji'yāneet.

18 Da neh, dih, neh sha'ānagāād' ne Jesus Christ, nā dah' niya'wāhoh: Neh no'noh'āh Mary chi'onon'dī'wih sah'oh nā'odinyaak' ne Joseph, ah soh', sho, dah de'onon'dih heh'oh, on da'degah'āyos'oh heh deh ja'go yah'dosgah'ah, neh neh huh' niyuye'āh Notwais'hā do gāh'dih.

19 Neh, dih, ne Joseph, ne' yòh, heh tga'waye'ih ni'ogwehdohdāh, heh tāh'āh de'ogayās' na'shaguh'sān'etgānt nōgwe'neh, haweh'oh, odah'sehdoh'gēh āske'yatgah, āntkhe'ya dosyoh' heh āskhe'yatgah.

20 Neh, dih, nah'soh dea'yah do'weh da'nōh nā gā, nā nah'ā'wāh, ho'oyah ge'onoh. Nayah'dagwēn ni'yuh ot'ha'daht' he'agaht, oēsāhdagō, hawā'ahseeh, hawā, Joseph, iis, ne' ya'awak' ne David, sānōh āhsah'dyek na'sheguh ne Mary ne desnii, neh sāl'h'āh, he'niya'go dyah'da dye'āh heh deh ja'go yah'dusgah'ah neeh neh huh' dya weh'dahgoh Notwais'hā do gāh'dih.

21 Neh na'jinoh nā'yon'dehdoh, Jesus, [cha go'yah da gwus,] ā'esyas duk; neh, sāl'h'āh, ha'ohwah' ācha'go yah'dagwaoh nā'ogwehdah he'ga'yāh no'dī'wa'neh ak'shāhshoh'.

22 Gagwégoh nāgā' neh huh' niya'wāh'oh, neh noh'gai'waye'ih neh thosnyieh'oh Na'wēn ni'yuh, neh ho'gwa howā'nit gāh'dahgoh hayah'dadek, nodo'gās da'niak, hawā,

23 Nā dah neh'huh nā'ya'wāh, neh ne ya go'gweh da'seeh' ah'soh goyah'dawa'doh', āyene'oh heht: neh, kuh, ā'owandeh'doh' na'jinoh; neh kuh, ā'owayās'thaak, Emmanuel; neh' gāndoh', ne dega'wānan'denyoh', Dedwa'dī' Na'wēn ni'yuh.

24 Onāh', naeh, ne Joseph sha'atgāh hoda'h'ōnōh, neh huh' na'oyānā'wāh no'oyah ge'onah Nayah'dagwēn ni'yuh naoh'ni'go'ohdās; neh neh do'gās, sho, wa'odinyaak' ne' yòh,

25 Neh, kuh, ne tāh'āh deh sha'go yān'dehoh he'niyo'oweh' sha'owandeh'doh' ne dya go'dehdoh'goh: neh ne Jesus howa' yasoh'.

O'WAH II.

NEH nonāh' ne Jesus sha'ānagāād' ne Bethle hem tganon'da'yāh, heh tganok'dayāh ne Judea, neh dwānī'shā de nyōk ehigo'wāhgo waah ne Herod, nā nah'ā'wāh, tgāāh'gwit gās'gwa da'āneh duk nō'gweh, naah'de yoo' hodi'h'ni'go'āyāndahs, Magi hadī'ya soh, neh huh' hodi'yosoh ne Jerusalem.

2 Honā, Gāāh' ne gāh no'nāgādh' ne go'wāhgo waah' ne Jews no'no'ān'johdāh' neh, sāl'h'āh, ne ho'oweh tgāāh'gwit gāhs'gwa wāh'ā'gwagāh' no'jīh'soh dah; neh, kuh, negāh wāh'ā'gwa yoh'duk nā'shagwādā nā'yā'os.

3 Neh, dih, no năh' ne Herod, ne go'wăh go waah sha'i wa'ok-hooh nă gă, we suh' othoh'ni goh hăăh'gwăh; haeh gwah', kuh, ga-gwe'goh no'gweh he'ganon'da yăh ne Jeru salem.

4 Neh, dih, no năh' sha'a'go yah'de'ook gagwe'goh na'di go wa-năs ha di'ya'h'dont hwrs, kuh ne sha go'di ya do nih ne găndyuh'gwah gēh, ha go'ya'on doh ga'ăndih gwa'o weh nă'ă nă găăd' ne Christ?

5 Neh no'wă'ah seeh, Neh neh Beth le hem' tganon'da yăh, he-yo'ăn'ja deh ne Judea; năn dah', săh'ăh, ni'ga ye'ăh ho'ya doh' no-do'găs da'ni ak;

6 Neh, kuh, niis, ne Beth le hem, he'o weh dyo'ăn'jadeh ne Juda, tăh'ăh, naeh, deh sus'thoh he'niyooh' ne ganok'da yăndoh' ne Juda; neh, săh'ăh, niis gēh ăntha'ya găht ne Thă noh'do'ah, neh ăntha'go yăn'noh do'ni ak na go'gweh dah' Isra el.

7 Da onăh' ne Herod odah'seh doh'gēh he a'go no'goh' nă' no'gweh ne Ma gi, ha go'i wa'dah gwah'seeh' he ni yo'wah gēh shah'io yăndet'heht no jih'soh dah'.

8 Ha go'ha'oh neh huh' ha'ă noh'get ne Beth le hem, ha go'yă'ăh'seeh, ha'wă', Swah'dăndih', swai'wih saak no do'găh'oo'h' he'ayah'dadeh naaksah'aah; neh, kuh, no năh' ashes'wa găh, dănt-sgwa'onya'neh', kuh; neh năh' iih ne neh huh' ha'geeh'; a'e ya'dă'na yă'as năh' iih ah.

9 Neh no năh' ho na'o găh he'na'ye'ă'nooh ne go'wăh go waah, ho noh'dăndyooh; da, nă' năh' a'wăh, neeh' shah'ga'jih soh'daat tho-di'gă năh' tgăăh'gwit găh's'gwa, o'ăn do'gwa he ya'we nooh he'wa'o ne-no'andyiēh; neh huh' he yu'ăh heh'oh he'et gă'gwa o do'găh doh he'ăh dyoh' na'ak sah'aah.

10 Neh, dih, no năh' sha'a di găh' no jih'soh dah', neh naah'deyo-dohk' we suh' wă'ă nan doh'ha'ăh.

11 Neh, kuh, no năh' neh huh' he'o diyooh heh tganoh'sot, ho'wa gă' naaksah'aah, neh, kuh, ne Mary, no'noh'ăh: neh, no-di'ya'h'dye'năh'oh, ho wan'dă na'yă nii: neh, kuh, no'na'weh să'gwăh' he'o weh i waat no nas'hă no'nyvs hăh; ho wa'ge o nii, ho wa'wii'oh, jit gwăăh'ăăh năh'a'wis doh'dăh: neh, kuh, no so'wah dah' ga să'no gah'oh sho'h'oh, frank in cense, kuh ne myrrh ga ya'soh.

12 Da neh', dih, Na'wên ni'yuh ha go'o wiih no e'săh da go'gwa, neh na'gă'ak ne ho'gwa theh'sho ne'nooh heh thăh dyoh' ne Herod: neh huh' hes ho'ne nooh tho no'ăn'jadeh', o'ya'ji'gwa hes ho'neh dah'goh.

13 Neh no năh' chi sho'noh dăndyooh', nă' năh' a'wăh, onăh' no'o yah'ge'o noh'shăh Na'wên ni'yuh o'yăndet' hoda'do ni hayah'dadeh' ne Joseph, o'e'săh da go'gwa; ha wă'ah seeh, Disdăht, de e'jahidăhk naaksah'aah, kuh no'noh'ăh; swadeh'guh, Egypt dyo'ăn'jadeh' hă swa'deh' gwrs'hăăh; neh huh' sho hăh sih'dyon dăhk he ni-yo'oweh' hăsgo'owi; neh, săh'ăh, ne Herod ă'o'ya'h dih'saak naak sah'aah, neh a'i'wah doht ho'heh.

14 Da heh, dih, no năh' det ho'dăh'oh, he a'go'ah naak sah'aah, kuh no'noh'ăh, neh so'eh; neh huh' he a'we nooh ne Egypt dyo'ăn'jadeh'.

15 Neh huh' sho he'ăh' dyoh, he'niyo'oweh' he a'we e'yooh' ne Herod: neh' neh huh' ni ya'wăh'oh, o'i'waye'ih'oh na'wă năh' Na-

wēnni'yuh ne hō'gwa, hō'wā'nitgāhdahgoh hayah'dadeh' nodō'gāsda'niak, ha'wā', Egypt gēh hēs'hē'no'goh ne'a wak.

16 Da neh', dih, ne Herod, no nāh' sha'ā'nināndok, neh'gwah nō'wandāndō'nyāhdōh nā' nō'gweh ne Magi, neh' naah'de'yōdōhk' oh'tha'denyāh'd'lk: waa'dāh'haht, kuh, wā'ō'wā'nah'wānt' huh' gagwē'goh nadik'sah'shoh'oh, he'ni'yoh' Beth'le'hēm' tha'di'nageh; gagwē'goh, kuh, ne wak'dadyiēh' hadi'na'gāadyiēh'; neh' huh' dyuh'saah' ne deknī' hēs'hō'di'ā'hwāh, ga'oh', kuh, dyugon'dah'goh, he'ni'yō'weh' chi'wa'eh' sha'i'wv'shā'wih' neh' hā'gō'i'wā'dah'gwah'seeh' nā' nō'gweh ne Magi hadi'ya'soh.

17 O nāh' o'i'wayeih'oh' nō'osnyieh'oh' nodō'gāsda'niak' Jeremiah, he'a'wā,

18 Neh' hō'oweh' ne Rama hō'wan'di'wā'nā'ogāh, de'ā'noh'sānt'hwrs'; neh', kuh, nā'nos'dā'ō'nyoh; we'suh', kuh, hā'non'dā'na'hs: Rachel de'ō'wā'nos'dā'nih' ne guk'sah'dah'shoh'gā'aah: tāh'āh, kuh, deh'a'oh' a'ya'gō'gayāh' dā'yōndah'ni'gon'dō'nyōoh, neh' gā'ō'nih' heh' deh'shā'no'heh.

19 Da neh', dih, no nāh' chia'weeyoh' ne Herod, nā' nāh'a'wāh, nō'ō'ya'h'ge'ō'nohs'hāh' Na'wēnni'yuh' o'e'sah'dā'gō'wa'ō'ya'h'dā'dogah'theht' hayah'dadeh' ne Joseph, Egypt hō'weh, ha'wā'ah'seeh,

20 Disdaht, de'e'jah'duk' naak'sah'aah' kuh' nō'noh'āh, neh' huh' hō'sa'seeh' he'thō'no'ānjadeh' ne Israel: o nāh', naeh, deh'shā'no'heh' nā'nih'saas'gwah' nā'ō'wā'nyuh' naak'sah'aah.

21 O nāh' det'hō'dah'oh, det'hō'aah' na'k'sah'aah, kuh' nō'noh'āh, neh' huh' nāh'dēt'ho'ne'nooh' hō'no'ānjadeh' ne Israel.

22 Neh', gwā', no nāh' shai'wa'ok' neh'gwah' neh' Archelaus' dēt'hā'noh'dō'ah' ne Judea, neh' shodyah'dōndah'goh' nōh'ni'gā'aah' Herod, o nāh' hoh'dyuh'oh' ne' neh' huh' hō'sa'eh': neh', dih, heh' Na'wēnni'yuh' waoh'dya'wā'āndāh' no'e'sāh'dā'gō, o nāh' shot'gā'ā'gwāh, neh' huh' he'a'we'nooh' Galilee dyō'ān'jadeh.

23 Neh' huh', dih, he'ō'yooh', he'ō'na'gā'dōh' het'ganōndā'yāh' ne Nazareth' gaya'soh; neh' nō'i'wayeih'oh' he'ni'odi'wā'nā'wāh'oh' nodi'dō'gās'da'no'niak, Neh' Na'za'rene' ā'ō'wa'yaas'thaak.

O I'WAH III.

NEH' dwā'nīs'hā'denyok' hō'yō'soh' John' ne Baptist' de'ō'dio'gwah' dō'ondyieh' he'oweh' de'adi'nage'nyoh' ne Judea,

2 Ha'dō'neh', Dō'sa'swa'de'nih' ne swah'ni'gō'āh'gēh;* neh' sāh'āh, ne gā'ō'ya'h'gēh' o'i'wah'gēh' ne dwā'noh'dō'oh's'hā'gwēnni'yuh' § o'nāh'oh'gayoh.

3 Neh' sāh'āh' nā'gā' hō'dōoh' nō'snyieh'oh' nodō'gās'danih, Esai'as, ne'a'wā, Neh' nā'wā'nah' hō'i'wa'no'dadyiēh's' he'oweh' de'adi'nage'nyoh, swa'dēs'yō'nih' hā'a'we'no'ondyieh' Na'ya'h'dā'gwēnni'yuh, ā'yō'dō'gāh'dā'nook' hō'a'denyoh'.

4 Neh' sha'a'ya'h'daat' ne John, hō'syō'nyāh'dō'noh' ne gā'nyāh'sgwaat' oāh'dāāh; neh', kuh, ne gā'noh' gāh'heh'sah' de'ō'thwa'hāh; neh', kuh, i'aas'nogwā'yuh'dah, locust' gaya'soh; oh'noh'gout', kuh, o'wā'nah', ne gā'hā'dā'gō'khaah.

§ Gai'wiyus'dvk' gāndoh.*

5 Neh huh' he'one'nooh he'oweh it'hehs Jerusalem thonoh'-
dandyooh, ga gwe'goh, kuh', ne Judea, haeh gwah', gwah huh', ne
wak'di'dyieh ne Jordan.

6 Neh, kuh, neh ho'oweh ne Jordan wa'agoye'ah dah'gwah' ne
baptism:* neh de'onondoh'hi ya'ah hodi'wa'neh ngoh'.

7 Neh, gwa, nonah' sha'agoga'ah honont'gah deh ne Phari-
sees kuh ne Sadducees* hodiyooh neh na'agoye'ah dah'gwah' ne
baptism, hagogya'ah'seeh, O iis, gawaji'yadeh no'des haes'dat'goh,
soo, eh chih'ni go'andah'doh' na'eswah nyagäs' ne ganoh'kwäs-
hah da'weh'?

8 Neh, dih, neh swai'oh dusha'yan'deh do'ok heh dogäs de ji'-
swah'ni go'andenyoo'h.

9 Sä noh', dih, ä d'swih' ne swän'nohdonyos'hägo, Neh säh'äh,
niih, neh Abraham shagwah'nih; neh, säh'äh, neh huh' noh gwä'-
as, hogwe'nyoo'h' Na'wän ni'yuh nägä gah'sgwää ge'oh na'a-
go'yah da'ges guh neh a'ok sah'dah shoh'gä'ak ne Abraham.

10 Neh, dih, o'näh ne'wah neh huh' hega'eh rado'gäh nok de'-
äh gēh ne gä'doh; neh, dih, gai'oni, hah'dege'on da'ge, neh täh-
äh' deh wa'yontah no'yi yuh, nägä'on dyah'go'ok; neh huh' hä-
wan'dyo'ok no jis'dah gēh.

11 lih, naeh, dogäs' oh gwa'ye'äh'lah gwah' ne baptism o'nega-
nös oh gye'äh duk, neh do'sa swah'ni go'andeni; neh, gwa, neh
nän't'heh nah'gä'äh, wesuh' hah'has'de-hä'd, neh he'ni waagyäh'
niih: täh'äh, kuh, niih tah'dege'ih o'ga di'on dah'go'ok na'kha-
wih'sek no'oh dah'gwa: hä'oh wah', naeh, ä she swa ye'äh dah gwah'
ne baptism, neh ä an'dye'äh duk' Notwais'hä'do gäh'dih, kuh no jis'-
däh

12 Neh haah' na'gae'h'da'wak'tah, neh, kuh, neh tga gon' änt-
has'ah dah'jih he'oweh hat gwah'es tah: neh no nan'jah ä'oeek ha'ge-
on dah'gwa: neh gwa', naeh, nä ä'äh daah no gae'h'dah ä'ä'ye'äh'-
duk ne deh wah's'was no jis'dah.

13 Onäh' neh huh' nēt ha'we'nooh' ne Jesus, neh huh' daah'dän-
dih ne Galilee, he'o'yosoh ne Jordan, he'oweh ni'ehs ne John,
neh, haeh'gwa, nä'o'ye'äh'dah gwah' ne baptism.

14 Neh gwa', ne John wa'o'is däh, neh na'awä, iih ne gäh de'-
yu do'än jooh aa'sgye'äh'dah gwah' ne baptism: neh, gäh, niis
oh sgyah'do wäht'?

15 Neh, dih ne Jesus disho'wä nah sä gwah, ha wä'ah seeh, Nyö-
gwah' sho; neh huh', sho, ni ya'wäh ne'wah; neh, säh'äh, o'wa-
yā'äs doh' he'dwa yah'da deh nädwa'wa ye'it ga gwe'goh' ne gai'wih-
sah'ho'h non'da ye'i wa ye'is. Onäh' dogäs' ho ga'yah seeh.

16 Neh ne Jesus nonah' neh sha'owaye'äh dah'gwah' ne baptism,
wah o'gon da'dyieh dēt ho'ni oh'gä'wä'indoh ho'neguh; da', onäh
nä' nah ä'wäh, onäh', sho', kuh, de'ode ho'ondyäh'seeh ne gä'o-
yah gēh; neh, kuh, no'ogä Notwais'häh, Na'wän ni'yuh dyudah'-
säh doh, neh huh' ni'yuh'dä andyieh he'ni ga'ye'hah ne jäh'go-
waah gus'he'näh', igä, ne da wa'dah sänt; neh neh huh' odä'du-
oh hayah'da deh.

17 Nä dah, kuh, nah ä'wäh, da ga'wä nit gäh't ne gä'o yah gēh, wa-
doh, Neh nägä he'awak, neh ne wesuh' he no'oh gwah, neh tga-
ye'ih ak ni'go'iyuh hayah'da deh.

O IWAH IV.

DA onăh' Notwais'hăh wa o'yaht theeh ne Jesus hedyo ăn'ja-deh ne deh e'na ge'nyoh, neh nă'owan dă'nah ge ăd nă'owah' ni go'da guh, ha nă's'he onoh neh huh' nă'a yeeh.

2 Neh, dih, nonăh' geih' ni wă'nă's'hăh, geih', kuh, ni wah'son-dv's'hă, shăh dă'wăndon dyiēh dōh', shăh gā'at ne neh, onăh' hodo's-weh dă'nă's oh.

3 Da onăh' wa o'yaht dō'wănt' ne shaguh'ni go'da gwv's, ha wă'ah-seeh, Neh ne dyă'gwah iis ya'a wak Na'wěn ni'yuh, ji wis'as, nă'gă gah sgwă'ăh shoh'oh, oăh'gwah ă'wan'doh syooh.

4 Neh, dih, neh dēt hos'nyiēh'oh, ha'wă', Neh ne gā'yadoh', Neh no'gweh, tăh'ăh oăh'gus gah'ah ta'ya goh'heh go'ok; neh gwa', naah'de yo wă'na ge net gā'ya găhs haah'sa gā'ant Na'wěn ni'yuh.

5 Onăh, dih, na nă's'he onoh neh huh' hwa o'aah beh tga non'da-yăh' onon'da dō'găh dih, neh huh' hwa o'ă dăh ga nōh'sa gā'yat he-yon'dă nă'yăndah gwah.

6 Neh, kuh, na wă'ah seeh, Neh ne dyă'gwah dō'gă's' iis ya'a wak Na'wěn ni'yuh, hoh'sa dadyah'dănt: gā'yadoh', săh'ăh, ă'sha'-goi'wis'v's no'owah'ge' onoh'săh shoh, dă ye'săh nyadoh'; neh, kuh, nadi'soh dă'gēh tga gont' dă ye'sa yah'dah gwah'duk; dyă'gwah, săh'ăh, sho, hăh dăh'sa sih'doyēnt ne gah sgwă'ăh'gēh.

7 Jesus ha wă'ah seeh, Neh gā'yadoh', aeh, Să nōh' ă'sa dă'nah'-ge ăt nă'esni'godaguh' Na yah'da gwěn ni'yuh, ne' Ya'wěn ni'yuh.

8 Onaeh' na nă's'he onoh neh huh' hwa o'aah honon'da deh, neh naah'de yodoh'k' onon'dees'; neeh ha'owan'da nii' ga gwe'goh he'ni-o'no ănjah's' ne go wah'gowăshoh' ne yo ăn'jah'gēh, kuh he'ni odi-yăh' ne de gā'ăh să'oh gwa'nōh.

9 Neh, kuh, na wă'ah seeh, Gagwe'goh' ă go'yoh' nă'gă, dyă-gwah' ă'sa dadyah'dye nănt', ă'sgă dă nă'yă as.

10 Onăh' ne Jesus ha wă'ah seeh, Sadoh'nek, gisho'neh hō'sa-seeh, se nă's'he onoh; neh, săh'ăh, neeh gā'yadoh', Tga gont' neh ă'e sa'dă nă'yă ni'ak Na yah'da gwěn ni'yuh, Ya'wěn ni'yuh; ha o'hwah'-ge'ah neeh', sho, ă'e si wa'yă ni'aak.

11 Onăh' hot'hăda dōh na nă's'he onoh ha yah'da deh; neh', kuh, nă' năh'ă'wăh, ha dī'owah'ge onoh wa'a di yoh, oh tho'was nyeeh.

12 Neh nonăh' ne Jesus shai'waok ne John hōwah' hodo'oh on-da'de hō'doh gwah'gēh, onăh' neh huh' he a'we nōoh ne Galilee.

13 Neh, kuh, hōnă'gă gwăh ne Nazareth, neh huh' hot gon'dah-goh hă's'oh nă'gă dōh Capernaum, gā'nyu dă'ăk'ah', he tho'no ănjadeh Zebulon, kuh ne Nephthalim.

14 Neh nōh gā'wa yēh ne hos'nyiēh'oh hodo'gă'sdani Esaias, ha wă,

15 He'dyo ăn'jadeh ne Zebulon, kuh he'dyo ăn'jadeh ne Nephthalim, tga'nyu dă'ăk'dadyiēh, sgăh'hăndi'gwa ne Jordan, Galilee, otho'no ănjoh dăh'shoh' neh huh' thadi'nă gēh;

16 Nă no'gweh nōh son'da go hă ni'h'dyoh hodi'gă'ăh deyuh'hat-hes'yo wa năh: neh, kuh, he'oweh thă ni'h'dyoh ne gă'e yaht nō dă'-nos'hă go hodi'yah dō'wăh oh ne deyuh'hat heh.

17 Neh ne hō'oweh ne Jesus thohsaah neh wa'a dănt ha'has',

hadoh, Dosa'swāh ni' go ān de' nih', neh, sāl āh, 'ne gǎ' o yah-
gēh oi'wah gēh ne dwā noh' do ohs'hā gwēn ni' yuh onāh' oh ga yoh.

18 Da neh ne Jesus i'eh' ga'nyudāak'dadyiēh ne Galilee, wa a'-
go gāh de i'yvshe, de ya'dā non deeh; Simon, neh ne Peter ho wa'-
yas thah, neh, kuh, ne Andrew ne de ya'dā non deeh; ya dah'e'o-
aah ne ga'nyu dāāh'gēh; neh, sāl āh, hni'juh'yaas na i'ya' doh dāh.

19 Neh na go'yā ah'seeh, Da kni'non dā dyiēh; neh, kuh, ni' h ā-
knis'syo ni' h, neh ā ji'sni juh'yaak sek' nō'gweh.

20 Neh, dih, onāh', sho, kuh, ho nont'gah wāh no'noh' āāh'sho, h,
ho wa'non dā'dyiēs oh.

21 Neh huh' he oh'dāndyoooh', sha go'gāh o yah', kuh, de i'yvshe
de ya'dā non deeh; James, Zeb edee' ho'a wak, neh, kuh, ne de ya'dā-
non deeh, John; ga' o wa go ha di' h' nont, de ā nān di ne Zeb edee, nō'-
wah' nih, shā nah'e o nyoh; neh' ne a'go nō'gos oh.

22 Neh ne wah' o'gonda'dyiēh' ho nont'gah wāh no di' o wah, kuh
nō'wah' nih, ho waa'non dā'dyiēs oh.

23 Neh ne gagwe'goh ti'ha'wehdoh ne Galilee; waa'go i'yo-
nya'nōos thā nont'gēn nis'ah dah'gwa noh; ha gont'hā'ni adyiēhs', kuh,
ne gai'wi yus'duk, ne gǎ' o yah gēh oi'wah gēh ne dwā noh' do ohs'hā-
gwēn ni' yuh; neh, kuh, neh sha go'jāh da noh gagwe'goh he nah'gah'-
ho h dāhs ne ganoh'so dai'yīēhs' nō'gwe'neh.

24 Neh, kuh, nō'wah'sā na' o gāh, ti'ga gwe'goh ho h dwa'di o guh
he'dyo ān'jadeh ne Syria; neh, kuh, neh huh' he o'wān di'yah theeh
ha yah'dadeh gagwe'goh nō'di nō'ok dā'nonih, not'gah'ho h dāh'sho h
no noh'so dai'yoooh neh de o'non doh'ho ga'nyah doh; neh, kuh, he'ni-
yoooh' ho non'dyā ni' h, ho non'dyē na'wah doh na nis'he o noh; neh,
kuh, ne deh'jo heh', gyeēh, he ye yah'da yān'da dyiēhs';* da neh ne
sha go'jāh da'noh.

25 Neh, kuh, nō'waa'non dā'dyiēs oh gāndyuh'go wa nās' nō'gweh,
neh huh' tho noh'dān dyo gwāh' ne Galilee, kuh ne Decapolis, kuh
ne Jerusalem, kuh ne Judea, neh, kuh, gyeēh ne sgāh'hān di'-
gwa ne Jordan.

OI'WAH V.

NEH' no nāh' sha at'gat huh' ne gāndyuh'go wa nās, he h tgāh
he a'wenoh, ho non'dadeh; neh, kuh, no nāh' sha'a dyā āh ho wa-
yah do'wāh oh na go'i o nya ni'ahk.

2 O nāh' ho ho' do gwāh hahsa'ga ānt, ha go'i o nya ni' h, ha wā,

3 Godā'oh ne goda'de gāh he'wah o'dāstheht ne gut wais hāh,
neh, kuh, he'eh dah'gēh goda'do ni' h; neh sāl āh go wāh ne gǎ'-
o yah gēh oi'wah gēh ne dwā noh' do ohs'hā gwēn ni' yuh.

4 Godā'oh ne yon dā'nahs': neh, sāl āh, naeh, neh dā yon'dah-
ni' go on dāh.

5 Godā'oh ne guh ni go'ā ni dās; neh, sāl āh, ā ya'go wās theht
he'yo ān'jadeh.

6 Godā'oh ne neh go dos'sweh da'nis thāh, neh, kuh, ye ah'dat hās'-
thah nā ye i'wa ye is he'ni gai'wih'sah ho h: neh, sāl āh, nā ya'-
guh daht.

7 Godā'oh ne goda'ni dā oh; neh, sāl āh, nā ye'gāh' nā'jon dā'-
di dāh.

8 Godā'oh ne deh thah'gwisdāh deh a'oweh ne'wa et'gāh ga wān-nyah sah'gēh; neh, sāl'āh, nā o'wa gāh Na'wēnni'yuh.

9 Godā'oh ne je i'wrsyo nih neh skāā noh ta gai'wi yu'aak: neh, sāl'āh, nā ye'ya so'ok, Na'wēnni'yuh hok sah'dah shoh'.

10 Godā'oh non dah'noh gont hah neh tgaio nih he goi'wa ye'is doh he ni gai'wih'sah hoh: neh, sāl'āh, go wāh ne gā'o yah gēh o'i'wah gēh ne dwā noh'do ohs'hā gwēnni'yuh.

11 Swāndā'oh nāh' iis no nāh' ā yeh'chi noh'gon dāh' nō'gweh; neh', kuh, nā yeh'chi gāāh'syo nih; neh', kuh, naah'de wa et'gās-hā ge ā'yeh'chi wah is'thaak, ā yeh'chi yā'no wāh'da ni'aak, neh' āndyiu'i wah'gā ak heh de sgwai'wa'ga nēh.

12 Jōh'e shah, neh, kuh, naah'de yudo h'k ja doh'ha āh; o'io wanāh, sāl'āh, ā di swat ga'nyah gāh ne gā'o yah gēh: neh huh', sāl'āh, nītho'wan di'noh gont hah'k no di'do gās'da nō'ni ak nō'ān do'gwa he-swa yah'da deh ho non'doh oh.

13 Iis neh'huh nojik'heh dah he'yo ān'jadeh; neh gwa', ne dyā'gwah ā yut'gāh so'ok nojik'heh dah, a'nā t ga ye'āh dak' nā sga'jik-heh'da gāant? Neh, waeh, neh deh tah'gwisdāh to'sa wadis', neh, sho, nās'deh hā wan'dyo ok; neh, kuh, dāā'nā'ās gāhs yok' nō'gweh.

14 Iis ne de yuh'hat hēs'dah gōh he'yo ān'jadeh: Neh nonon'da gā'yaat ga non'da yāh deh'ā'oh a'wa dah'sit.

15 Tāh'āh, haeh'gwah neh huh' deh e'yā noh'dāāh nō'gweh, nā-yon de gaht ne yont chis'do dah'gwah, neh, kuh, neh ho'o sa ye-yāāh gah noh'gwago; neh gwa', gās, neh huh' wah e'nyudāh he'o weh ye'nyudāh gwah; neh, kuh, ne ga gwe'gōh oh dya'go hat'heh dāh, he'ni yo'gweh da ge o gyēh' ye yāh'sāh.

16 Neh'huh, dih, nā yuh'dā ak, dā yuh'hat he'aak ne de swah'hat hēs'hāh, he'a di gaht nō'gweh; neh huh' non'da weeh duk a'a di-gāh he'ni wiyu ne swai'oh dws'hāh shoh'; neh, kuh, neh dā'o-wā'āh sā'on yoo'h ne She swah'ni, gā'o yah gēh thāh dyoh.

17 Sānoh' neh huh' nā swah'ni go'oh dā'ak, neh o'gyoh dah'gō ok nō'sa gi'wah doht ne ga ya'nes hāh; do gaht' neh, gi shāh, he'ni o'di ye ā'noh nō'di do gās'da ni'ak: tāh'āh neh' deh a'gyoh dah'gōh nā-gi'wah doht, neh gwa', nā gi'wa ye'is gagwe'gōh.

18 Neh, sāl'āh, gai'wa gwēnni'yuh oh gwā'as, he'ni yō'oweh' ne gā'o yadeh, kuh he'yo ān'jadeh ā gai'wah'doh, deh'ju'i waat'ah, na gwus' he'yu'i wrs'thoh ne ga ya'nes hāh gēh, tāh'āh ta'gai'wah doh, he'ni yō'oweh' ga gwe'gōh ā gai'wa ye ih.

19 Neh, dih, neh so'dih gwa'nah ot dā a'i wa'it skat, he'yu'ya nes'hās'thoh, nā gā' ne gai'wih'sah'hoh, neh, kuh, nās'hago i'o nyāh' nō'gweh, neh' neh huh' nā ye yā noh'dā'ak, neh neh āntho'was-hwat, he'o weh dwā noh'do ohs'hā gwēnni'yuh o'i'wah gēh ne gā'o-yah gēh: neh' gwa', so'dih gwa'nah ot nō'gweh ā a'i wa ye'is, neh, kuh, nās'hago i'o nyāh' neh neh huh' nā ya'go yā'na wāh, neh', naeh, ne' neh āntho'wago wa'nānt he'o weh dwā noh'do ohs'hā gwēnni'yuh o'i'wah gēh ne gā'o yah gēh.

20 Neh' sāl'āh, noh gwā'as, Neh nā gā'ak deh o'āh dooh he'ni swai'wa yees'doh' he'ni gai'wih'sah'hoh, naeh he'ni a'di yā'noh dāāh ne Scribes, [nadi'ya do'ah,]* kuh ne Pharisees, tāh'āh deh gaat-gaah neh huh' on'de swa'yoh duk nā'eswa yoh' he'o weh tga yāh

ne dwă nōh'do ohs'hă gwēn nī'yuh oī'wah gēh ne gǎ'oyah gēh.

21 Neh neh swai'wa o gǎh, thă non'do ok nō'năhjih thă neh'he nyok, Să nōh' ăh'sa dyu oh: neh, kuh, neh sō'dih gwa'nah ot ă'and yu'oh, neh neh oh thō'do ă'oooh nō'năh' dă o'wa yah do wet.

22 Neh gwa', nōh gwă'as, Sō'dih gwa'nah ot ă'ōnōh kwahs' ne de ya'dă nondeeh, ă gǎ'ak deh tah'gwisdăh deh tga'ō nih, oh thō'do ă'oooh nō'năh' dă o'wa yah do wet; neh, kuh, ne sō'dih gwa'nah ot, Sado'gweh da dyc'at, ă a'wă as ne de ya'dă nondeeh, neh nōh thō'do ă'oooh ne gaa'hăh gēh: neh, kuh, ne sō'dih gwa'nah ot ă a'wă as, Deh sah'ni gont deh sni'go i yuh', neh', naeh, nōh thō'do ă'oooh na nīs'he o'noh gēh dyu'de khah'.

23 Neh, dih gai'ō nih, dyă gwah, nō'năh' neh huh' ă sheeh ne sat gǎ'ă yaat he'ō weh tga'nyiut ne ye yah'do thwat'hah, neh huh' hă ji'sas baat heh ya'wa gǎh'seeh ne de ja'dă nondeeh.

24 Neh huh', sho, ijăăh' neh sat gǎ'ă yaat he'ganyiut ne ye yah'do thwat'hah; neh, kuh, neh sah'dăndih; neh da sa'dyc'ant' nă ji'ja di'wrs yō nih ne de ja'dă nondeeh; da, neh huh' ni yō'ō weh, o'năh' wa'eh dă cheh, neh, kuh, ă'saa'gah' ne sat gǎ'ă yaat, ă'syă năn'dah't' ne de sa'yah do'weh dōh.

25 Gon'da dyiēh sa'ja di'wrs yō nih nō' yayenaah, nah'soh' do'gǎ' jat ha'ineh; dyă gwrs'hoh neh'luh ne de ji'do gǎh'oh neh huh' hă yaat gah' ha yah'da deh ne da'a yah do'wet hah; neh, kuh, ne da'a yah do'wet hah hă yaat gah' ha yah'da deh ne shago'yenaas; neh', naeh, ă yah'ho dōh;

26 Dogās' oh go'yă as, Tăh'ăh deh tah'gwisdăh, ton'da gaye'ăh dyc' don'da sya găht', he ni yō'ō weh' hă'se gǎ'ă huh', nagwrs' he yu'i wrs'thoh.

27 Swai'wa o gǎh', thă non'do ok nō'năhjih thă neh'he nyok, Să nōh' dăh syah' dyc':

28 Neh gwa', nōh gwă'as, Neh neh sō'dih gwa'nah ot ă shă'gut gaathuh ne ye'oh, neh ă ă'noh do nyoooh na'odigăah es, o'năh', naeh, tho yăh'hih oh, de o'yah dah'gwăh nă wăn'nyah sa'go'.

29 Neh, kuh, ne dyă gwah ne syănnēh'goh se ga'at ă sai'wa'neh-aak'dăh, ănts dah'gwat: neh, kuh, neh sih' hoh'sa'dih'; neh, săh'ăh, sa'hă nōnyrs'hăh niis, neh skat on'desa'dă gwrs' neh syah dah'gēh, he ni yoooh' sīsda'noh; naeh he ni yuh'dă nă'syah da'gwe go'ondyiēh ha nīs'he o'năh gēh ha'wah săh'do ok.

30 Neh, kuh, ne dyă gwah ne syănnēh'goh sīsoh'dah ă sai'wa'neh-aak'dăh, ijahk' nē'neh; neh, kuh, neh sih' hoh'sa'dih'; neh, săh'ăh, sas'hă nōnyrs'hăh niis, neh skat on'desa'dă gwrs' neh syah dah'gēh, he ni yoooh' sīsda'noh; naeh he ni yuh'dă nă'syah da'gwe go'ondyiēh ha nīs'he o'năh gēh ha'wah săh'do ok.

31 Neh ne wă ah'seeh, Neh neh sō'dih gwa'nah ot ăch hă'gut gah ne' yōh, ă shă'go va'dos yōh heh sasha'gut gah:

32 Neh gwa', niis nōh'gwă'as, Neh neh sō'dih gwa'nah ot ăch hă'gut gah ne' yōh, ă gǎ'ak neh deh tga'ō nih na'ō wa'yah dōndih, hă'ō hwah' dasha'go nōh'do os na'ō wa'yah dōndih: neh, kuh, ne sō'dih gwa'nah ot ă shodī'nyaak' ne jōndā'dat gah'wăh, neh, naeh, nōh hă'yah dyc'.

33 Oyah', kuh, neh neh swai'wa o gǎh, thă non'do ok nō'năhjih.

să nòh' dă chi'wa de nih nă sai'wih'sah o'ok ne dă'sa no'oh gwa nyook hayah'dadeh Na'wên ni'yuh; neh gwa', noi'wagwegoh â eh'si'wa ye'is dan'aak.

34 Neh gwa', niîh nohgwă'as, Să nòh' hah gwis'dăh â swai'wa ni'yăas duk', neh a gwa'nah'ot â'swih'; tăh'ăh, haeh'gwah, he-gă'o ya deh; neh huh', săh'ăh, thăh dyoh' Na'wên ni'yuh;

35 Tăh'ăh, haeh'gwah, he'yo ân'ja deh; neh' gai'oni, neh de os'hăndah'doh; tăh'ăh, haeh'gwah, ne Jerusalem; neh' gai'oni he'neh hoh non'da yăh no'yah'dane'agwat go'wăh go waah.

36 Tăh'ăh, haeh'gwah, ta'si wa'ni yăas duk ne sanoh'ăh'gêh; neh' gai'oni heh tăh'ăh deh'sagwe'nyoo' ju noh'geh'ăat nă'wăh dah'ăh, do gaht jăs dah'ăh a'soni.

37 Neh gwa', he nă yuh'dă'ak ne dăswat'hă'onyok', neh huh', neh huh'; tăh'ăh, tăh'ăh. Neh, săh'ăh, a'dih gwa'nah'ot â ga'at nă-gă, ne ho'gwa dwehdah'gwah hayah'dadeh naah'ni go'et'găh.

38 Swai'wa o'găh, thă non'do ok no'năh'jîh, Neh no ga'ăh hah'dă'ăk neeh' noga'ah: neh, kuh, no noh'jah hah'dă'ăk neeh' nonoh'jah.

39 Neh gwa', niîh nohgwă'as, Să nòh' niis neh dă ji'swai'wah-să gwat ne'waet'găh: neh gwa', ne so'dih gwa'nah'ot â'ănisoh', dagwăh'dă'ăh â ya'goek syă neh'go'gwa sada hos gwah'gêh, âsat-gă'ăguh, neh ne'wah ne sga gă'ădi'gwa â'o deh sâ yăs thehs.

40 Neh, kuh, ne dyă'gwah no'ogweh â ya ye nă'ăh, gaya nes hăh â ya'ye'ăh dah gwăh', neh huh' nă dwe'eh duk dă yah'nyuh seeh ne sadyah'da wih shăh, ha'ye nă'ăh, sho, haeh'gwah, ne sah'gwaas-thah.

41 Neh, kuh, ne so'dih gwa'nah'ot ânt yă'noh do'os, nae'sneeh skat he yut'gathwăh, is neeh', dek ni' hah de'yut gat'hwă'ak.

42 Hesoh no'ogweh nă yah'negăh; neh, kuh, ne'ogweh nă yat'hah do'nineh, să nòh' dă e'sadih'sa de'nyahs.

43 Neh neh swai'wa o'găh, neh thă non'do ok, Â e'sno'oh gwaak ne jadă'oh, â eh'sês swă'ăh sek, naeh, ne' yah'ni go'ăsswa'ăs.

44 Neh gwa', niîh nohgwă'as, Eh'chi no'oh gwaak neh eh chih'ni go'ăsswa'ăs; neh, kuh, neh chi'ya do'e syoh'gwah se'aak na'ya-go'dăh swi'yu aak, neh yon do'e syoh'gwah nae'sa dăh'swa et'găht; â she'yah da'ge hah nōs's'swa'ăs; neh, kuh, nă she'ya dă'na yă'ni ak no'sa gă'ăh syo niîh, kuh nōs'a'noh gont hah.

45 Neh huh' non'da we'eh duk, neh o'sa ok'sah dah'shoh gă'ak neh Sheswah'ni, gă'o yah gêh' thăh dyoh'; neh, săh'ăh, thoi'wah, heh dya go'ăh gwit'găh seh ne go'i'waneh'a goh, kuh ne ya go'gweh di yu: neh, kuh, thoi'wah heh gos'dă on dyi'eh'seh neh go'i'wa ye'is doh, kuh meh deh a'go'i'wa ye'is doh.

46 Neh, săh'ăh, ne dyă'gwah nă sheno'oh gwaak no'sa no'oh-gwah, a'nah'ot, noo', âsat'gan yah gă'ăh? tăh'ăh, găh, haeh'gwah, neh huh' de a'di yă'noh dă'ăh neh [sha'go di gă'ădoh] ha di'wis de'o es?*

47 Neh, kuh, ne dyă'gwah neh sho, dă yeh'chi no'onyo'ok ne deswa'dă non deeh, gă'ă o weh' nah'deyeh chi'wa gă'nyooh' noyah'shoh oh? tăh'ăh, găh, haeh'gwah, neh huh' de a'di yă'noh dă'ăh neh [sha'go di gă'ădoh] ha di'wis de'o es?

48 Neh, dih, gai'oni, Swai'wa ye'is do ok' năh' iis, ânt chis'swa-

ye'ă ak he'nithoi'waye'isдох ne Sheswah'nih ne gă'oyah'gêh
thăh dyoh'.

OIWAH VI.

SWADAH'NIGO'ĂĂK no năh' dă swa'yah do wet na da'ni dă-
os hăh, ă gă'ak neh huh' deh'swaye'ăh he'a digat nă' nō gwêh,
neh ae'swa'no năh' nă'yeh chi'gă'nooh: neh, săh'ăh, ne dyă gwah
neh huh' nă swa'ye nă wăh, tăh'ăh tac'she swa'ganyah'găh ne She-
swah'nih, gă'oyah'gêh thăh dyoh'.

2 Neh dih gai'oni, no năh' dăh syah'do wet na da'ni dă'os hăh,
să'noh ăh să'oh daat ne ga'wă niis' o'ăn do gwa, naeh he'ni a'di'ye-
hah ne daa'dih ni'go ăh'seeh, noyah' ho nont'goh son'dah'goh, he'o-
weh hă non'dă nă'yăh dah'gwa, neh, kuh, he de yu'non da'gwă de-
nyoh, neh ne da'o wan'di'ăh'să'onyooh' nō gwêh. Do găs oh-
gwă'as, neh, naeh, no di'ye nă'and'yieh no'nont'ga nyak'dih.

3 Neh, dih, niis, no năh' ă she'yo' ne dă she'yah do'weh dăh, să-
noh' ă yu'noh dok ne chi'gwad'igwa ses oh'do dah'goh he'ni wa'dye-
hah' ne syă neh'goh.

4 Neh, gwa, niis, no năh' dă she'yah do'weh dăh, o dah'seh doh'gêh
ă gă'ak; neh' kuh, ne Yah nih, na'agăh neh o dah'seh doh'gêh,
neh ă sya'ganyah'găh ne tăh'ăh deh jo'dah seh'doh'gêh.

5 Neh no năh' ăhsa'dă nă'yă'ăh, să'noh' neh huh' nă'syă'noh dă'ak
he'ni a'di'yă'noh dăh da'dih ni'go ăh'seeh noyah' ho nont'goh son'dah-
goh, neh săh'ăh, ha di'no'chs nă'nan dă nă'yă'ăh, neh huh' de a'di'dah's
he yon'dă nă'yăh dah'gwa'noh, neh, kuh, he'wat ha'ah syoh, he ganon'-
da yăh doh, neh na'o wan di'găh' nō gwêh. Do găs oh gwă'as, neh no-
di yena'and'yieh, naeh, no'nont'ga nyak'dih.

6 Neh gwa'niis, no năh' ă să'dă nă'yă'ăh, ho h'joh no dah'seh doh'-
gêh sanok'da yăh; neh, kuh, no năh' ănt che'ho dooh, ă'sa dă nă-
yă'os ne Yah nih, no dah'seh doh'gêh hăh dyoh; neh, kuh, ne
Yah nih ha'a găh neh o dah'seh doh'gêh neh ă sya'ganyah'găh neh
tăh'ăh deh jo'dah seh'doh'gêh.

7 Neh, dih, niis, no năh' ă swa'dă nă'yă'ăh, să'noh' neh ă swa'-
dye'ăh'duk ne deh wa'distah de dyoh'năh ne dah'gwa, ne wah-
es'nyiët, he'ni a'di'ye hăh' ne de o'non dah'son da'igoh; neh, săh'ăh,
nă'ă neeh, ănt sho'gwat hon daad, ne we suh' hadis'nyiëhs.

8 Să'noh, dih, shah'dăh swa'yă'noh dă'ak naeh ne'neh; neh, săh'-
ăh, ho nōh'doh ji'wăh' ne Sheswah'nih, neh nah oh'dăh sho' de-
yud o'ă jooh heswa yah'dadeh ne gaoh' năh wan dih nah soh deh-
she'swah ne'giih.

9 Năh'hun da' dih' nă swa'ye haak nă swa'dă nă'yă'ăh, Gwah-
nih, gă'oyah'gêh/shoh' chih dyoh, Dă ye sa'ăh să'onyo ok he'nisah'-
să'nan do găh'dih.

10 Idweh niis ne sai'wah'gêh ne dwă noh'do ohs'hă gwên ni yuh:
Neh, kuh niis he'ni di sah'ni'go'oh dă'ăh neh huh' ni ya'wăh ne yo-
ăn'jah'gêh, naeh he ni dyuh'dă'ăh ne gă'oyah'gêh.

11 Da gyoh' nă gă wă nis'hă deh nah'de wă nis'hă ge nō gwa'ah-
gwa.

12 Neh, kuh, neh don da gwa'wah să gwrs, nō gwa'wa'neh ak'-
shăh, naeh ni'ă he de jak'hi'wah să gwah seh nōk hi'wa'neh agih.

13 Sā nōh', kuh, neh huh' hās gwa'ah ha dyō'gwah nī'gō'da guh; neh gwa' sho, da gwa' yah dōh' nō'ok hayah' da deh naah' nī'gō'et-gāh. Iis' sāl'āh, sa wāh ne dwā nōh' dō'oh's' hā gwēn nī'yuh, neh', kuh, ne gah has' des hāh neh, kuh, ne de gā'āh sa'oh', hā' yu' i'wada dyēh. Dō gās' neh huh' nā' ya wāh.

14 Neh, sāl'āh, ne dyā'gwah dā'je chi'wah'sā gwus nō'gwēh nō'dī'wa'neh ak'shāh, haeh' gwah ne Sheswah' nih ne gā'ō' yah gēh thāh' dyōh dā'cheswai'wah'sā gwus.

15 Neh, gwa', nā' gā'ak' dah' de je chi'wah'sā gwah'seh nō'gwēh nō'dī'wa'neh ak'shāh, tāh'āh, kuh, ne Sheswah' nih ne gā'ō' yah gēh thāh' dyōh tah' dō'sa she swai'wah'sā gwus.

16 Oyah', kuh, neh nō nāh' dā' swān' dōn dyet, sāl' nōh' neh huh' nā'swa yeel' he' ni adi' yehah de' adi' nī' gō' āh' seeh, nō yah hō nōnt' gōh son' dah' goh, ha di' nī' gō' ā' et gāh's' he' nī' o' nōnt' gōh'sa ye'āh: neh, sāl'āh, de' ā' nōnt' gōh'sa da hah, neh nā' ā' neh nō'gwēh nā'ō' wā' nōnt' gat huh', de' o' nōn dōn' dyeh dōh. Dō gās' oh' gwā'as, Neh, naeh, nō di' ye nā' ā' dyēh nō' nōnt' ga' nyak' dih.

17 Neh gwa' niis, nō nāh' dā' sāl' dōn dyet, āh' sa' duh gaah ne sa' nōh' āh' gēh; neh, kuh, nā' sāt' gōh'sō' aih;

18 Neh nā' gā'ak' deh o' yān det he' de ye' sa ga neh' nō'gwēh heh de sāl' dōn dyeh dōh; neh, sho, ne' Yah' nih, nō dah' seh dōh gēh hāh' dyōh: neh, kuh, ne' Yah' nih, nā' gāh' nō dah' seh dōh gēh, ā' sya' ga' nyah' gāh' neh tāh'āh deh jo' dah' seh dōh gēh.

19 Sāl' nōh' ā' swā' dadyū' e gāh' nā' hā' nō nyus' hāh' ne yō' ān' jah gēh, he' o' wēh da gee' shāh' kuh nos gāh'sāh' ga' et gānt' hah; he' o' wēh', kuh, nā' di' nos gwa' oh' dā' ā' nō' gūt' hah' he' gāh'sa deh, neh, kuh, nā' di' nos gwus.

20 Neh' huh' gwa, hōh' swā' yā'āh ne swas' hā' nō nyus' hāh' ne gā'ō' yah gēh, he' o' wēh ne da gee' shāh' kuh nos gāh'sāh' tāh'āh deh wa' di' et gānt' hah; kuh he' o' wēh nā' di' nos gwa' oh' tāh'āh dah' dā' ā' nih' sō' gūt' hah, tāh'āh, kuh, de' ā' di' nos gwus.

21 Neh, sāl'āh, he' o' wēh ga' yāh' ne swas' hā' nō nyus' hāh, neh- huh', haeh' gwah, hā' ga' yān dah' ne swān' nyah'sah.

22 Neh de yuh' hat' hēs' dah' goh ne ye' yah' dah' gēh ne ye' ga' ah: neh, dih, ne dyā' gwah wi' yu' ne se' ga' āh' gēh, heh' syah' da gwe' goh ā' gā' nōh' hō' ok' ne de yuh' hat' hēs' hāh.

23 Neh gwa' ne dyā' gwah o' et' gāh' oh' ne se' ga' āh' gēh, ti' syah' da gwe' goh ā' gā' nōh' hō' ok' ne de yu' dah' son' da' i' gōh. Neh, dih, ne dyā' gwah ne de yuh' hat' hēs' hāh, nī' waat' he' syah' da deh de yu' dah' son' da' i' gōh oh' wa dōh, ne gā' nō'oh, hah' de yu' d' hīk' de yu' dah' son' da' i' gōh!

24 Tāh'āh deh' sō' gaah nō'gwēh ne de i' yu' beh' a' o' wāh' hāh' shāh' gā'ak; neh sāl'āh, gi' h' shāh', nā' os' swā' āh' sek ne shayah' daat; neh, naeh, ne' shayah' daat ā' o' nō' oh' gwaak; neh gi' h' shāh' ā' o' dyēnā' wāh' dō'ok ne shayah' daat; neh, naeh, ne deh' tah' gwā' dāh' hō' nōh' dōh ne shayah' daat. Tāh'āh deh' swā' gwe' nyō'oh ne dā' she- swā' di' wah' nyā' ni ak' Nā' wēn nī'yuh, kuh ne Mammon, [nā' shā' nō nyus' hāh, i' gā.]*

25 Neh, dih, gā' o' nih oh' gwā'as, Sāl' nōh' neh dā' swāh' nī' gōh' hāh' gwa' hīs' thaak he' jōh' heh, a' di' h' gwa' nah' o' ā' swā' dek' hō' ni' aak, neh, gi' h' shāh, nā' di' h' gwa' nah' o' ā' swā' ne' ge' haak'; tāh'āh haeh-

gwah ne swayah'dah'gēh, adi'gwa'nah'ot nae'swasyo'nyah'dah'go-ok. Tāh'āh, gāh, deh'o'ah'dani he'ya'go'heh, naeh he'ni'gai'wah ne wa'goh; neh, kuh, ne yeyah'dah'gēh, naeh nassyo'nyvshāh?

26 Swatga'ā'oh ne jih'dāh'aa'sho'h'oh neetgāh'sho'h' wa'di'dyēh's; tāh'āh, waeh, deh'wa'di'yānthwrs; tāh'āh, kuh, deh'wa'di'yānt'hwagwrs: tāh'āh, kuh yetgwah'estah'gēh deh'wa'di'o'es: neh-gwa', naeh, na'non'dāh ne Sheswah'nih, gā'o'yah'gēh thāh-dyoh. Tāh'āh, gāh, deh'swa'ah'dani he'ni'swa'yah'da'no'oh, naeh he'ni'wa'di'yah'da'no'oh?

27 So'nah'ot' he'ni'swa'di', nah on'dagai'o'ni ne na'o'da'dāh'ni'goh hāh'gwa'ni'aak ho'sa'gā'is he'a'do'gweh'di'neh's, det ha'nāk-doo'h no'sa'yu'gā'is?

28 A' nah'ot' gai'o'ni' neh de swa'da'dāh'ni'goh hāh'gwa'nis'thaak' nassyo'nyvshāh? De swa'yah'do'weh'dah'jih' nonoh'jah' ne ga'ān-dago'sho'h' a'wā'yāh, he'ni'yuh'dāh' ho'do'dyā'ān'dyēh'; tāh'āh deh'wān'ondy'o'uh'daas, tāh'āh, kuh, deh'wa'dihs'nyeh;

29 Neh, di'h, noh'gwā'as, Hae'h'gwah', kuh, ne Solomon, he-nah'de'ga'āh'sā'oh ga'gwe'goh he'ni'yool' ho'yān'drk', kuh na'syo'nyah'dah'gwa'h' he'ni'yū'yās'doh, tāh'āh dah'de'sga'yā'on'daah', naeh he'ni'yuh'dāh' nā'gā, ne ja'wā'ont.

30 Neh', di'h, ne dyā'gwah neh'huh' ni'ō'ssyo'nyv'syuh'dās'doh Na'wēn'ni'yuh' noh'e'oh'dah'sho'h'oh, ne ga'ān'dago'sho'h' o'yāh,—neh, naeh, ne tga'yē'h nā'gā' wā'nīs'hā'deh; neh, gwa', nā'yo'hāht yont'hā'h'gon'dah'gwa'h'gēh he'wah'sāh'doh,—tāh'āh, gāh, niis sah-gwah', naeh, ta'she swrs'syo'ni'aak; iis, ne deh'gā' deh'swai'wa'gwēn-ni'yus'doh?

31 Neh, di'h, gai'o'ni, sā'noh' neh' dā'swāh'ni'goh'hāh'gwa-nis'thaak, nae'swa'do'ok, A' nah'ot' ā'dwa'dek'ho'ni'aak'; neh, gi'h-shāh', A' nah'ot' ā'dwa'ne'ge'haak'; do'gaht', A' nah'ot' ā'dwrs'syo-nyah'dah'gwaak'?

32 Neh, sāh'āh, naeh, ne ga'gwe'goh nā'gā' hā'h'ni'saas noh'son'-dago' honon'doh'oh noh'dyaga'ān'joh'dāh'sho'h': ho'noh'doh'jī'wāh, sāh'āh, ne Sheswah'nih, gā'o'yah'gēh thāh'dyoh, heh de'yu'do'-ān'jo'oh he'swa'yah'dadeh' ga'gwe'goh' nā'gā'.

33 Neh, dāh'gwa'eh da'swa'dyē'ant da'swa'da'dis'vt swih'saak nae'-swadye'na'want no'i'wah'gēh Na'wēn'ni'yuh, ne dwā'noh'do'oh'shā-gwēn'ni'yuh, kuh no'i'wi'yus'dos'hāh; da, onāh', naeh, ga'gwe'goh' nā'gā' hae'h'gwah' ā'swa'yah'do'wāht.

34 Neh gai'o'ni, sā'noh' reh' ā'yo'o'ya'gāh'do'ok ne swah'ni-go'āh'gēh he'nā'ya'wāhsyoo'h nā'yo'hāht'; neh, sāh'āh, nā'yo'hāht o'yāh', naeh, neh dā'yuh'ni'goh'hāh'gwa'nis'thaak he'nā'ya'wāhsyoo'h he'ni'wā'nīs'hes. Neh'huh' hah'de'ga'yē'h ne wā'nīs'hā'deh he'ni'yū'yāh' ne de'yuh'ni'goh'hāh' he'ni'wā'nīs'hes.

O'WAH VII.

SĀ'NOH' dā'yē'chi'yah'do'wet, neh' nā'gā'ak nāh iis dāh'de'yē'chi'-yah'do'weh'doo'h.

2 Neh, sāh'āh, he'nā'swayē'h ne dā'yē'chi'yah'do'wet, neh', kuh, nāh' iis dā'jē'chi'yah'do'weeh'drk'; neh, kuh, ne' nah'ot' ā'yē'chi'ya-

dā nah'ge āh'dah gwāh', neh, kuh, nāh' iis ā je'chi ya'dā nah ge āh'-dah'gwāh.

3 A' dih, naeh, heh' segāh' ne ni wah'aah noch hi'nvs gāh ho-gah'dah gwāh ne de ja'dā non deeh, tāh āh, naeh, deh se gah'ā'yo'oh ne gā'on dah ni yuh' niis' ne se ga'ah gēh?

4 Neh, gi hshāh', a'na'ya wāh', na'ehsā'as ne de ja'dā non deeh, Do, nyiuh', sgoguh' noch hi'nvs gāh sa gah'dah gwāh, neh, dih', naeh, ho! gā'on dah ni yuh' niis ne se ga'ah gēh?

5 Iis, ne de sni'go āh'seeh o yah' sat goh'son dah'goh, neh dasa'dye ānt sa'soguh' ne gā'on dah ne sa gah'dah gwāh; onāh' wa'eh ānt'sdo khaak' nāch'hoguh' noch hi'nvs gāh ni yuh' na'ga'ah gēh ne de ja'dā non deeh.

6 Sā noh' ne ji yāh hāswa'nont' nō'wā'ū gwah'seeh Na'wēn ni'yuh; sā noh' haeh'gwah neh huh' hāswrs'huh ne swa'wāh ne gah'noh'sah he'wad'gat ne gwis'gis: dyā'gwah' dā'wā nā'ās gāh syok', sho; dā dwā'nan dihsadenih, kuh; iis, dā jisā'āh ne gā'o guh'.

7 Swa do'e syok, neh, kuh, ā swa'yah do wāht; swih saak', neh, kuh, nā swa'gāh'; swah ho'ah e'syoh, neh, kuh, neh dā swa'de ho'on dyāhs.

8 Hah'de yo gweh'dage, sāh'āh, ne yon do'esyoh'gwah, go yah'-dowāhs; neh, kuh, ne yaih'saas, ye'gāh: neh, kuh, ne yeh'ho āh e'syoh, de ya'go deh'ho on'dyāh seh.

9 Neh, dih, soo nah'ot' he'ni swa di', jo'gweh, nach' sho, ne dyā'gwah' nō'awak ā'o do'esyoh gwāh nō'oh nih o āh'gwah, neh, gāh, ne gah'sgwa'ah ā'o nont'?

10 Neh, gi hshāh', ne dyā'gwah neeh' ā'o do'esyoh gwāh ne gān-joh', neh, gāh, ā'o nont' nos hais'dah?

11 Da neh', dih, niis, he'wa etgāh he'swayah'dadeh, swa'yān de'ih, he'nān di'swa ye'āh duk ne wi yuhs a'ye'chi yoh' ne chi'awak'snoh; do dih, naeh, ni wesuh' ne si'gwa ne She'swah'ni, gā o yah'gēh thāh dyoh, a'sha gā'oh ne wi yuhs, nā'o wan do'esyoh'gwāh?

12 Neh, dih, gā'oh, ga gwe'goh a'dih gwa'nah'ot neh huh' nah'-de di swa'do ān jo nih' nō'gweh he'na'yo go ye'ak he'swayah'dadeh, neh-huh' nāh' iis nah'swa ye'ak ha di'yah'dadeh: neh sāh'āh nā gā, neh' gāndoh ne gā'yadoh ne gā'yā'nes hāh, neh, kuh, nō'di do gās-dan i'aak.

13 Hoh swa yoh' ni gah'ho ah'aah gah ā'o ga'ant; neh, sāh'āh, ne wada'gwānt hoh ā'o ga'ant, neh, kuh, neh wa'agwānt ho'adeh, ne yu ah'di'oh he'o weh de dyu'doh ho ga'nyat; gut gah'deh', kuh, neh-huh' wah'a'go yo'on dyiēh.

14 Ne gāh! ni gah'ho ah'aah hoh ā'o ga'ant; ni wah'sā dyiēh'aah', kuh, ho'adeh, ne' neh huh' he yu aah'di'oh nā ya'go he dyiēh! duh-gaah'ah, dih', kuh, nā'ye'gāh'.

15 De swa'da dū hāak ne deh gai'wa gwēn ni'yuh go dye'āh dah'goh go do'gās da'ni; e chi'yah do wāhs' de yu'di nah'gā on'doh'oh ni yoh'-goh dāh, neh gwa', ne ye yah'da go'gwa, neh huh', nach, ni ya'go-nyah'do wis ne ta'yo nih.

16 O do'gāh ooh' ā ye'chi yān deeh he'ni yuh dā ne wada'yo nih ha-di'yah'dadeh. Neh huh, gāh, nō'gweh hā na'yōn da'gwrs' no nyo'-gwi h'sāh he dyo'ik'dōt? Neh, gi hshāh, ne figs, he'o weh dyō'-nyōt' nō'ik'dah ne yu'ik dah'aah?*

17 Neh'huh, dih, niyuh'dăăh, hah'de yo'on da'ge no'on di yu', o-yi yu', kuh, ne wa'yont hah; neh gwa', no'on da et găh, o ya'et găh, kuh, naeh, ne wa'yont hah.

18 Tăh'ăh deh'a'oh no'ondi yu o ya'et găh a'wa yondăh; tăh'ăh, hah'gwah, no'on da et găh o-yi yu' na'wa yondăh.

19 Neh nah'de yo'on da ge, ne tăh'ăh deh wa'yont hah no-yi yu, ne gă'on dyah goh; no jis'dah gēh, kuh, he wa'dyoh.

20 Da neh'huh, dih, niyuh'dăăh, do găs o do'găh ooh a'ye'chi yăan-deeh, he niyuh'dăăh ne wa da'yo nih ha di'yah da deh.

21 Tăh'ăh deh'ga gwe goh nă yo'gă'ah seaak, Syah da gwën ni'yuh. Syah da gwën ni'yuh, ta'ye yoh he ni ga yăh ne dwă noh'do oh-shă gwën ni'yuh ne gă'o yah gēh: neh, gwa', na'oh wah na i'wa ye-is thah he ni thoh'ni go'oh dăăh Naah'ni, gă'o yah gēh thăh dyoh.

22 Gut gah'deh nă yo'gă'as ne neh' dwă nis'hă deh, Syah da gwën ni'yuh. Syah da gwën ni'yuh, tăh'ăh, gă' neh deh a'gwat hăh'gwahk ne sah'să nah; neh, kuh, ne sah'să nah o'gwa ye'ăh dah goh jah khi-yah di't'gă'oh nadi'nishe'oh nah; neh, kuh, neh o'gwa ye'ăh dah-goh ne sah'să nah, wesuh' no i'wa nă'ă gwah'dohs ni yo'gwadye'ă-noh;

23 O năh' änt gi'wa gwai'ih sih äk he'yă os. De wăndoh niuh deh-gwa'yă deeh'oh: Swat'hă daat' he ni gyah'da deh, iis, ne' wa et'găh swai'oh deh'goh.

24 Neh, dih, gai'oh nih, naah'de yo gweh'da ge, no'ot hon deh nă-gă, he'nah gwă'na geh'heht, wa'aye is', kuh, neh dă she'yă on dăăk' no'ya'ho weh'dvshiyu' no'gweh; neh huh' hoh noh'so niuh' gas dă'ăh gēh;

25 O năh' dyus da'ăh doh, oh wă'no dooh, oh ge'owa nănt', kuh; neh huh' de ya'o yăh'doh he ga noh'sot: tăh'ăh, kuh, deh oh'hnye-năh'oo, neh, săh'ăh, he gas dă'ăh gēh ga noh'so niuh.

26 Neh, kuh, naah'de yo gweh'da ge, no'ot hon deh' nă gă' he'nah-gwă'na geh'heht, tăh'ăh, kuh, neh huh' de'oye'ăăh, neh dă she'yă on dăăk' ne de oh'nigont' no'gweh, neh huh' hoh noh'so niuh' ne gah-neh'sah gēh:

27 O năh' dyus da'ăh doh, oh wă'no dooh oh ge'owa nănt', kuh; neh-ho' oh ga yănt' he ga noh'sot, neh, kuh, neh hnye'năh'oh; neh, kuh, no i'owa năh he ni ya'wăh oh shah gah'hnye nănt.

28 Da, neh no năh' sha a'dwă'no dăh' ne Jesus, ho di wa'nă'ă gwah-oh ne găndyuh'go wa'năh no'gweh he'na a yeeh ne wa'ago'io nyăh.

29 Neh, săh'ăh, he'na a yeeh noh sh'guh'ni'go o nih' ne' the'oyăh'non'da ä'n'noh do'ok; tăh'ăh, naeh, neh huh' de'oye'ăăh he'ni a di'ye-hah' ne sha go'di ya'do nih.

OI'WAH VIII.

NEH no năh' sho'non'das năh'do on dyi'eh ho non'dadeh, găndyuh'-go wa'năs ho wa'non dă dyi'eh.

2 Neh, kuh, nă' năh a'wăh, neh huh' non da'eh no'ya'hat găs,* wa a'dyah dye nănt he'a gat, ha wă, Syah da gwën ni'ya, neh ne dyă-gwah ae'sa ga'yăh, sa gwe'nyooh niis on dah săn'noh dooh na'gă'ak' deh swa'gyah daat găs.

3 Neh ne Jesus he o'nis oh'da dadoh, neh, kuh, not'ho'ya o'nyooah, ha wă, o'ge gă'yăh; neh, dih, neh huh' ni yuh'dă'ăk he syah'da deh a'gă'ăk deh jôt giĥ. Neh, kuh, ni dyus'no weh sho jăĥi dōh no yah'dat găs'gwah.

4 Neh, kuh, na'wă'ah seeh ne Jesus, de sa'da dŷs'ha'ăh, să'noĥ' so gaah' ăs he'o'wih; neh, gwa', sho, ne sah'dăn dih, o'yăn det' hoh'sa'da dō nih ha yah'da deh na'yah'don thwŷs; neh, kuh, ne' sat-gah' ne gagă'yaat de gă'yăĥi dō'weh dōh, ne Moses ho'i'wih sah'oh, neh ă gai'wa gwa'ih soh sek ha di'yah da deh.

5 Neh nonăĥ' ne Jesus sha'a yoh' ne Capernaum neh huh' tho yooĥ' ha yah'da deh no'wa go wa'năh ne sgat de wăĥ'nyah eeh ni ă'nan di, ho dō'e syoh'gwa nih,

6 Ha wă, Syah'da gwĕn ni'yuh, neh nageh'haĥi shăĥi tha yŷs'hăĥi he dwa gah'dăn dyooĥ ho no'ok da nih, ne deh swă'ni non'dok haĥi na'yah'daĥi gĕh naĥ gah'hoĥi dăĥ,* ho o'ya gă, de o'doh ho'ga nyăh.

7 Ha wă'ah seeh ne Jesus, Neh huh' hă geet', ă she'jăĥt', kuh.

8 Neh no'wa go wa'năh ne sgat de wăĥ'nyah eeh ni ă'nan di det-hos'nyĕĥi oh ha wă, Syah'da gwĕn ni'yuh, suĥ jih we suĥ' dwa gă'dohk' ne neh huh' ha'yoh' he dwak'noĥ'sôt; neh, gwa', sho, neh-huh' haĥi de ga ye'ih ne sis nyĕt no wă'nos gah'ah, nă's'ha dōĥ' nageh'haĥi shăĥi.

9 Neh săĥ'ăh, niĥi, no yah' dyo găn'noĥ dō nih, ho gĕĥ'has des'hă-wiĥ', sho, khe yăn'noĥ dō nih no dis'gĕĥ ă'gĕĥ dah; neh, găs, ne wa'e'yă ăs, hoh'sĕĥ', wa ah'dăn dih', găs: o'yaĥ', kuh, gă'jih', daah'dăn dih, naeh; neh, kuh, nageh'haĥi shăĥi, năĥi ho' naĥi jeeh', neh'huh, găs', na'ayeeĥ.

10 Neh nonăĥ sha'a'ok ne Jesus, neh neh wa o'i'wa'nă ă guĥ, neh, kuh. na'go'yă ăĥ'seeh no wa'non dăă dyĕĥi, Dō găs' oh gwă'ăs, tăĥ'ăĥi deh a'ge găăĥi neh huh' na'we suĥ'gă'ăk na'ye yah'dă'ăĥi sek, a'ye i'wagwĕn ni yus'thaak; tăĥ'ăĥi, haeh'gwah, ha di'yah da deh ne Isra el.

11 Neh, dih, noĥi gwă'ăs, gut gah'deh neh tgăăĥi gwit găĥs'gwa, kuh ne gă'ăĥi gwăĥs ăni hă'neh da'noohi, ne dō gă hă's hă'nan-dyăăĥi haĥi dă's hă'non'dont' ne Abraham, kuh ne Isaac, kuh ne Jacob, he'o' weh tga yăĥi ne dwă'noĥ dō oh'să gwĕn ni'yuh ne gă'o'yăĥi gĕĥ,

12 Neh, gwa, ne dwă'noĥ dō oh'să gwĕn ni'yuh ga'wa ji'yăĥ',* neh, naeh, na gwŷs' as de'gwa de dyô'dah son da'igoh ă o'wă non'do-nyaĥt; neh huh', naeh, dă dyoh'sănt hwah'so'ok, dă dyon'dyuh'gă-nye'ak, kuh.

13 Neh, kuh, ne Jesus ha wă'ah seeh no'wa go wa'năh ne sgat de wăĥ'nyah eeh ni ă'nan di, Sasah'dăn dih; neh, dih, he ni sa'i'wagwĕn ni'yus dōh neh huh' ni ya'wăĥ he syah'da deh. Neh, kuh, no'haĥi shăĥi sho jăĥi dōh ne' neh huh' ni dyu'is dah'e naĥi.

14 Neh, nonăĥ' ne Jesus sha'a yoh' ho'noĥ'sôt ne Peter, sha-go'găăĥi ne Peter yohi o'noĥ'ăĥ, ye yŷs'hăĥi, go no'ok da nih goĥi dōh go'ă'oh.

15 Onăĥi no'tha yă'o'nyooĥ ne yesoh'daĥi gĕĥ: neh, kuh, ne goĥi dōh go'ă'oh ja go'yăĥi dat'gah' wăĥ: de dya'gut gă'oh, de sho'wan-dis'nyeh oh', kuh.

16 Neh, dih, nonăh' oh gă'āsah odoh' o ondyiēh, ho nont'gah-deh neh huh' ho wān'diyah theeh ha'yah'dadeh, no'nandyā'niih' na'dīnis he'onoḥ: neh, kuh, ne cha go'yah di'gă oh na'dīnis he'onaḥ, o wānăh', sho, hoye'āhdah goh; ga gwe'goh', kuh, sha go'jāhdoh, no'di nook'da no'niak.

17 Neh neh huh' niyā'wāh oh, oi'waye'ih oh no'sniēh'oh nodo'gāsda'niak Esaias, ha wā, Ha'ohwāh', sho, deoh'gwāh no gwah'hā-yān doh'; neh, kuh, hodye'āh dah'gwa niih no gwa'noḥ so dai'yīēhs'.

18 Neh nonăh' ne Jesus sha ā'ni nan dok gandyuh'go wa nāh ho-di'yah dayei'oh he'oweh niehs, ha go'i'wisah'seeh o sa a'nonthādaat' si gwa'gwa nāh ga'nyudā' dih ho'sa ā neeh.

19 Da neh, dih, na yah'dado gā sha go'yado nih he'o'yoḥ oh; neh, kuh, nā wā'ah seeh, Sadi'onya nih, ā go'non dā'dyiēh sek ga'wēn ni-yuh', sho, he'oweh hāh se'no on dyiēh.

20 Neh, dih, ne Jesus ha wā'ah seeh, Neh ne nāh'gwatgwaah o non'dyadenyoh', naeh; neh, kuh, ne jih dāh'āah'shoḥ o di'yāh he'oweh wā nān'no es'tah: neh, gwa', naeh, No wa'wak' no'gweh* tāh'āh de'o'yāh' he'oweh naat go'āndah'gwaak.

21 Oyah, kuh, ne shayah'daat, ne ha go'i'onya ni'ahk, ha wā'ah seeh, Syah'da gwēn ni'yuh, dak nok'dothus, nā dwa'dye ān' āsgah'dān dih; neh, kuh, nā eh'sa dōoh na'ah nih.

22 Neh, dih, ne Jesus ha wā'ah seeh; Dak non'dā dyiēh', sho; ho neh'o on dyiēh', no ni'e yooh ha dihsadooh no'na wāh ne guh wān-dah oh.

23 Neh, dih, nonăh' sha a'deh noḥ'dāāh ne ga'o'wa go, ho wa'non-dā'ā dyiēh na go'i'onya ni'ahk.

24 Neh, kuh, nā' nāh'ā'wāh, a gwus' oh ge'o wa nānt' he ga'nyu-daeḥ'; neh huh' he yōk'dah oh neh wa doḥ'da weh'sāas ne' ga'o wāh. Hodah'oh ji'wāh, naeh, nā'ohwāh.

25 Onăh' neh sha go'i'onya ni'ahk ho'wa'yah do'wāh oh, ho wa'yeh doh, ho nā, Sāh da gwēn ni'yuh, da gyohet', edwah'wān daht!

26 Neh, dih, na go'yā'ah seeh, A', naeh', go waah' swah dyohs' iis. ne niyu'iwah'āah niswa'yah daahs ne swai'wa gwēn ni'yus thah! Onăh' thotgā'oh, ho is'da nii' ne gā'āhah, kuh ne ga'nyiu daeh'; neh, kuh, neh wesuh' tah'wa'dyeeh.

27 Da neh, dih, no'gweh wa o di'wa nā'āguh, hā nan'doh, A' nāh-o'gweh doḥ dāāh nā gā'? neh', waeh. ne gā'āhah, neh, kuh, ne ga'nyiu daeh' wa ot'hondaat.

28 Neh, dih, nonăh' sha'nyoh ne sga'nyudā'ā dih, he'd o'ān'ja-deh he'tha di'nageh' ne Gadarenes, neh huh' de'o non dāh'oh de'i-yus heh, na dīnis he'onoḥ ho nan'dyā niih; dai'yagāht he'yeh sa'do-nyoh, haḥ'de'yu dohk', sho, ho di'sha nit: tāh'āh, dih, deh so gaah de o'gwenyooh na'aat ne' neh huh' he yut'hainooh.

29 Nā', kuh, nāh'ā'wāh, / de o'nah sānthwāh', ho nā, A' nāh ot' niih o gwa'di wadeh' he syah'da deh', Jesus, ne' Ya'a wak' Na'wēn-ni'yuh? Neh, gāh, oh syoh'duk nik'huh, neh da'sgyadoh'ho ga-nyaht', ne gaoh' nāh wāndih he'niyō'oweh' hā ga'eh'?

30 Neh, dih, ne we'āh ni dwā'nehs' he'oweh ni'adihs'āah o non'-gah deh ne gwis'gwis, dyo non'dek ho'ni a dyiēhs.

31 Onăh' na dīnis he'onoḥ'shoḥ ho wān'do e'syoh gwa niih, ho nā,

Neh neh dyă gwah äntsgwa'yah dit gäh, da gwa'nok do thvs' ne' neh-huh' ha'yagwa yoh' he'wadi'yah da deh' ne gwis'gwis.

32 O năh' ha'go'yă ah'seeh, Hoh'swa yoh'. Neh, dih, no năh' da'-a di'ya găht', neh huh' hēs ho'di yoooh he'wadi'yah da deh' ne' gwis'gwis; Nă, kuh, năh a'wăh, gagwe'goh he'ni wăn nan di' ne gwis'gwis de'yu năh'da deh dyu non'deh haas doh, he'yu non dyah'dăh doh he ga ne'jôt haf'de yo dih'sgoh oh he' ga'nyu daeh', neh, kuh, no-ni'e yoooh o ne'guh gēh.

33 Neh, dih, no'nos'de is'do neh wa'ă non deh'guh; neh huh' hēs-ho ne nooh he'ganon'da yăh: ho non'tyuo wii', kuh, nah'de yu i'wa-ge; neh, kuh, he na'o di'yah'da wăh no'nah'dyă ni'nah na di'nis he'o-nah'shoh.

34 Nă, kuh, năh a'wăh, ne'ga non'da gwe'goh tho di'ya găh'oh, de-o'wăndăh doh ne Jesus; neh, dih, no năh' wa'o wa găh, ho wănd-o e'syoh gwa nih, no'saat'hă daat he'o weh ho no'ăn ja deh.

O I'WAH IX.

NEH ne ga'o wa go; sho deh'noh da hoh' dīs ho'nyu dae'yah'goh', kuh; neh huh', kuh, hēs ho yoooh he ga non'da yăh he'tha nă-geh'.

2 Neh, kuh, nă năh a'wăh, wa o wa yah'theoh ha yah'da deh no'gweh, ho no'ok danih, deh swă'ni non'dokhañ nă'yah'dah gēh; ga-nok'dah gēh hayvs'hăh. Neh, no năh' ne Jesus, sha at gat huh' he-nit ho năh'ni go'ăs ah doh ho wa'yah da'ăhs, ha wă'ah seeh no'no'ok da-nih ne deh swă'ni non'dokhañ năyah'dah gēh, Go'a wak, sgă noh'sa săn'noh do nyoooh; do'se sa di'wah sa gwus', nach, ne sai'wāneh'ak-shăh.

3 Neh, kuh, nă năh a'wăh, ha di'yah'da do gă ne sha go'di ya'do-nih', ho non'da dă'ah seeh na di'yah di, neh nă gă' ho'gweh hoh'să-na et'gănt haf Na'wěn ni yuh.*

4 Neh, dih, ne Jesus ha'yăn de'ih ji wăh na diñ ni go'ăh gēh; ha-wă, A' nah ot' gai'oniñ he' wa et'găh swăn noh'do nyoooh ne swăn-nyah'sa go?

5 Neh, săh'ăh, ga'ă ni gaah' wadye'sah gēh, nă'ya găh, De ji'sa-di'wah să gwus ne sai'wāneh'ak shăh; neh, giñ shăh', nă'ya găh Do saas'daht', sah'dăn dih, kuh?

6 Neh, dih, nă'swah ni go'ă yăn daht naah has'des'hăat No wa'-wak' no'gweh ne yo'ăn'jah gēh, neh dă'cha goi'wah să gwus ne gai'wāneh'ak shăh,—o năh' ha wă'ah seeh no'no'ok da nih, Dīs daht', de sêk' ne sa'nak dah; neh ho' o sa seeh he di sa'noh sôt.

7 O năh' dēs ho'dah oh, neh huh' hēs ha'we nooh he tho noh'sôt.

8 Neh, dih, no năh' ne găn dyuh'go wa năh sha'ă nout gat huh', wa'o di'wa nă'ă guh; ot ho wa'ăh să o nyoooh, kuh, Na'wěn ni'yuh, ne sha go'wis no'gweh nă gă' ni gah has des'yuh dă.

9 Neh, dih, no năh' ne Jesus shaah'dăn dih, ho gă' no'gweh, Matthew ha ya'soh, ha nyus'yôt he'tha di'ga nyak'thañ na di'wis de'o es, neh', kuh, nă wă'ah seeh, Dak non'da dylēh. O năh' det ho'dah oh, ho'non dă dyiēs'oh.

10 Da neh huh' ni ya'wăh oh, no năh' ne Jesus shăh de'o non don-

qoh, he tho nōh'sēt, nǎ' nāh a'wǎh, ho nōnt'gah deñ nadi'wisde'oes, kuh no di'wa'neh agoh tho di'yōoh, do gǎ ho nōn'dyān dus'oh ne Jesus, kuh neh shago'i o nyaní'ahk.

11 Neh, diñ, nō nǎh' ne Pharisees sha'ǎ nōnt gaathuh, ho wǎ'-nǎ ah'seeh ne shago'i o nyaní'ahk, A, naeh', he go waah' ne sheswa'-i o nyaní' de'ǎ nandōos' nadi'wisde'oes; kuh no di'wa'neh agoh'?

12 Neh, diñ, nō nǎh' ne Jesus sha'a'ok' nǎ gǎ', ha go'yǎ ah'seeh, Neh' neh sg'ǎ nōh' tiǎ nōh'heñ nō'gweh, tǎh'ǎh, naeh, dah'de'o-nōn'do'ǎn jo nih na'de jǎhs; neh, gwa', no di'no'ok da nih.

13 Neh, diñ, neh swah'dān diñ, jīh ni'go ǎ yān dah't, kuh, ne' nāh'-ot' gāndoh' nǎ gǎ', Neh niñ dwak'no'go i yu' sah'gwah nadi'na'-dǎ'os hǎh, tǎh'ǎh, naeh, ne ye yāh'dont hwus: tǎh'ǎh, sǎh'ǎh, neh' deh'a'gyōh dah'goh nō sa khe'no'k ne tho di'wa ye is dōh', neh, gwa', no di'wa'neh agoh do'sa ǎ nǎh'ni'go ǎ de nih.

14 O nǎh' ho wa'yāh do'wǎh oh neh ha go'i o nyaní'ahk ne John: ho wǎ'ah sech, A' nāh'ot' gǎ'i o nih', ne niñ, kuh ne Pharisees, wesuh' de ya'gwān don'dyet hah; neh, naeh, niñ neh she'io nyaní', tǎh'ǎh, naeh, dah'de'ǎ nān don'dyet hah'?

15 Ha go'yǎ ah'seeh ne Jesus, O'gwe'nyo, gǎh, nō nōn de'oh-shoh nō'nyaak heh ǎ ǎ nān'dǎ nāh'sek he'nǎ yō'nis heht nāh'soh do-gǎ' de'ǎ nān di'ak nō'nyaak heh? Neh, diñ, ne dwā nīs'hǎ de'nyōh hǎ ga'ch nō nǎh' nō'nyaak heh dǎs ho'wān di'yāh dah'gwāh; da o-nǎh' dǎ ǎ nān don'dyeet.

16 Tǎh'ǎh deh so gaah ne gǎ'h dǎ sech ne deh ga'yā nān'dah-oh a'ya go'ok' ne was syō'nyus hǎ ga yo'neh; neh sǎh'ǎh ne yo oh'-goh ǎn'gǎ'ǎh ne gǎ'at nassyō'nyus hǎh'gēh, neh, kuh, neh wesuh', sho, dǎ wān'dǎh'ne gǎ'o guh.

17 Tǎh'ǎh, haeh'gwah, deh so gaah nō'ne ga sech nō nyō'gwiñ sǎ-giñ, [ne wine,] neh huh' a'ye ǎh' ne gas heh'da ga yoh' gǎh syuh'sah': dyǎ gwah', sho, dǎ wān'dǎh'ne gaah' ne gas heh'dah; ǎ'at, kuh, nō'ne gah; ǎ gǎ'wah dōh, naeh, ne gas heh'dah; neh, gwa', neh-huh' hǎ nōn dǎas' nō'ne ga sech nō nyō'gwiñ sǎ-giñ ne gas heh'da-sech gǎh syuh'sah': neh, kuh, ne do ja'oh ǎ wi'yuaak nǎ yō'da dǎ.

18 Ah'soh', sho, chi'a'gont hǎ niñ' nǎ gǎ nāh'oi'oh dǎh, nǎ' nāh-a'wǎh, ha yāh'da do gǎ ne thǎ nōh'doah' ho yēs'oh, ho'dyāh'-dyen hǎh'doh, kuh, he'a gahit, wa'o dǎ nǎ'yǎ as, hawǎ, neh ne khe'a-wak o'nǎh ne'wah ya'ye yos; neh huh, diñ, nōn dǎ'seeh', she'yǎ-nīs'oh dǎ ǎh; ǎ ya'go hek', diñ, naeh.

19 O nǎh, det ho dǎh oh ne Jesus, ho' nōn dǎ dyēs'oh; haeh gwah', kuh, na go'i o nyaní'ahk.

20 Nǎ, kuh, nāh'a'wǎh; ne ye'oh, yet gwāh'chit gǎhs wus'hǎ dek ni' sgā'ch ni yus'hǎ ge nāh'ō'nis heht neh huh' chi yuh'dǎ, has-hō'neh ni dya'ga we nōoh, hah'de ya'go yǎ'o nyōh' ne de yuh'-ǎ o n'da dyēh nō dyah'da wiñ dōh.

21 Neh, sǎh'ǎh, ne wah'a'go da'dǎ as, Neh neh theh o'gwe nyōoh a'os'gwah'ah' neh naah'da gyǎ'o nyōoh nō'syu'nyah dōh naah'-de ga gont' ǎs'ga dōh.

22 Neh, diñ, ne Jesus dīt ho diñ sa'de nyōoh, neh, kuh, nō nǎh'oh sha'gut gaathuh, ha'wǎ, Go'a wak, sgǎ nōh' sah'ni go'i yu aak; neh', sǎh'ǎh, seh sa'jǎht he ni di sǎh'ni go'āsah dōh sai'wa gwēn nī-

yusdoh. Neh, kuh, ne ye'oh jagó'doh oh ne' neh huh' ni dyu'is-dah'e noh.

23 Neh, dih, no năh' ne Jesus sha'a yoh' he'ho noh'sèt na'go-wa năh, neh, kuh, neh sha'gut'gat hwăh nă'nă'oh daas hă'nan'-dă năh, neh, kuh, ne'gweh no dī'yah'da yeih oh, otgah'ni de'ă'noh-sănt hwus,

24 Neh na go'yă ah'seeh, Swanok'do dăh, ho'saswa'ya gălit; neh, sūh'ăh, ne yêk'sah'da seeh'ah tăh'ăh deh a'ga we'e yeeh; neh gwa'sho, ne godah'oh. Neh, sho, ne wa'o was gaatgwăh', wa'owa-no'wănt', kuh.

25 Nen, dih, no năh' sho wan'di yah'dit gă'oh no'gweh, o năh he o'yos oh; neh, kuh, noh sha'gus oh daah, ne yêk'sah'da seeh ah, de-dya'gut gă'oh.

26 Da neh nă gă de yu'di o gwăh oi'wa na'găh oh ne' ti ga gwe'goh he'ni yo'ăn jah ne' neh ho'oweh.

27 Neh, dih, no năh' ne Jesus sha ah'dăn dih, de i'yus heh de i'gah-gwe'goh ho wa'non dă'dyēs oh; de yah'sănt hwah'seh; hya doh, lis, ne' ya'a wak' ne David, dak'ni dăăb'.

28 Neh, dih, no năh' wa'a yoh' he ga noh'sèt, he o'wa yah'do wăh-oh ne de i'gah gwe'goh. Onăh' ne Jesus ha go'yă ah'seeh, Ji'wa-gwên ni'yus tah', găh, ha'go gwe'nyeeh ne' neh huh' na'gyeeh' nă-gă? Neh no wă'ah seeh, Neeh', Syah'da gwên ni'yuh.

29 Onăh' hah'de o'yă'onyos'oh ni'gah'geh; ha wă, Neh da gus'-heh duk he ni ji'wa gwên ni'yusdoh, neh huh', sho, ni ya'wăh he ji-yah'da deh.

30 Onăh' sho dī'dok hah'beh oh: neh, kuh' ne Jesus ha go yais-dani, ha wă, jat ga'ă ooh, să noh' so gaah'ă ya'gonoh'dok.

31 Neh, dih, no năh' sa yah'dăn dih, oh tyă'di o gwat he ni yu'i wa-nă agwat he'na'oye nă wăh ne' ti ga gwe'goh he'ni yo'ăn jah ne' neh-huh.

32 Neh, dih, no năh' hos' i ya găht, nă nah a'wăh, neh huh' wa'o wa yah'theeh ha yah'dadeh' no'gweh, ne de a'wă nont; ho dyă'niuh na nis'he o noh.

33 Neh no năh' sa'o wa yah'dit găh' na nis'he o năh, saas'nyiēt ne de a'wă nont: neh, kuh, ne găn dyiuh'go wa năh ho ci'wa nă'ă'gwah-oh; ho nă, de wăn'doh' de o'nont gaat hwăh ne' neh huh' na'ya-wăh ne Israel no'no'ăn'joh dăh.

34 Neh gwa' ne Pharisees ho nă, neh ho ye'ăh dah'gwah no'wa-go wa năh na dī'nis he'o noh'soh heh cha go'yah diit'găs' na dī'nis he-onoh.

35 Neh ne Jesus ne gagwe'goh thon da'et ne ga non'do wa'năs, neh, kuh, ne ni ga'non dah'saah, oh sha'guh ni'go o nih hă'nan'dă na'yă dah'gwanoh; neh, kuh, noh sha'gut hă has no'wi yus'dos hăh Na-wên ni'yuh ne gai wi yus'duk ne dwă noh'do oh'să gwên ni'yuh: neh neh sa sha'go jăh'da nooh ga gwe'goh noh tga'hoh dăh'soh no'di-nook'da no nih no'gweh.

36 Neh, dih, no năh' shah sha'gut gaat huh' ne găn dyiuh'go wa-năs, da wa'do nya'nooh na'yah'da go he'nah sha'godăăh, neh gai o-nih he de'o năh ni'goh hăăh'gwa nih naah'de yeeh he'ni dyu ye'ăh-doh; neh, kuh, neh de o'non do'gwă an dyiēs, he ni yuh'dăăh ne de-

yu'di noh'gǎ on'doh oh, neh tǎh'ǎh deh o'di yān naas de'isthah.
 37 Onǎh ha go'yǎ ah'seeh na go'i o nyan'ahk, Neh' ne ye yǎnt'-
 hwa gwus' nah ot, do gās' wesuh; neh gwa', nach, ne yon di'-
 oh daas duh gah'ah.

38 She'swa'do e'syoh gwǎh', dih, Na'yah'da gwēn n'yuh ne ye yǎnt'-
 hwa gwus' nah ot, neh non'da sha'go hah't ne yon di'oh daas he'o weh
 ha yǎnt'hwa gwus.

O I'WAH X.

NEH no nǎh chia'go no'goh' ne wus'hǎ dekn' sg'eh ni ǎ'nan-
 di na go'i o nyan'ahk ha goh'has des'hǎ wii nǎ sho'wand'i yah-
 di'gǎh sek no nont'wais'hǎt gih' [na di nis he'o noh] neh, gwah huh,
 nǎ sha'go di'jǎh thaak ne gagwo'goh ne go no'ok da'nis thah, he'ga-
 gwe'goh, gwah huh, no noh'so dae yoo'h.

2 Onǎ' neh he ni o'dis'noh dās ne wushǎ' dekn' sg'eh
 ni ǎ'nan di na go'i ont, nǎn'dah; dyudye'ǎh doh Simon, neh, gās,
 no'wa yaas 'Peter, neeh, kuh, ne de ya'dǎ non deeh, Andrew; James,
 no'awak ne 'Zeb edee, neeh, kuh ne de ya'dǎ non deeh, John.

3 Philip, kuh ne Bartholomew; Thomas, kuh ne Matthew, na-
 wis'de'ocs; James, no'awak neh Alpheus, kuh Leb be us, neh gye.
 gās, no'wa yaas 'Thad de us.

4 Simon, ne Zealot,* neh, kuh, ne 'Judas Iscariot, no'gwe'nyes-
 oh boh'n'igoh hah'da nii hò'ot gah'wǎh.

5 Neh nǎ gǎ' dekn' sg'eh Jesus ha goh'hǎh oh, nǎ dah nia'goh'-
 ni go'oh dās doh; ha wǎ, Sǎ noh' neh huh' hǎ sweeh ha di'na geh' no-
 yah' ho no'ǎn je nooh; kuh ne gǎ'ndih gwa'o weh ni gǎ'non da yǎh
 neh Samaritans ha di'na geh, sǎ noh' neh huh' hǎ swǎ yoh.

6 Neh, gwa', swah dāndih, neh' sah'gwah neh ho' oh sweeh he-
 ni yod'i yah'dah doh'oh ne de yu'di nah'gǎ ont dyo di'ya gǎh'oh ho noh'-
 sa go' ne Israh-el.

7 Neh, dih, hǎ'ǎ sweeh', de swa'dio gwat ǎ swa'do neh, Neh ne
 gǎ'o yah gǎh o i'wah gǎh ne dwǎ noh'do oh/shǎ gwēn n'yuh o nǎh
 oh'ga'yoh'.

8 Sa yet'chi jǎht ne go no'ok da nih; sa yet'chi yah'da go'eeh ne go-
 yah'dat gās; sa yet'chi yah'da gesguh' ne ga we'e yoo'h; ǎn jet'chi yah'-
 di'gǎh na di nis he'o noh: Sgǎ noh niis swa ye'naah, sgǎ noh, dih,
 kuh, etchi'yoh'.

9 Sǎ noh ǎ swa'gǎ ya dǎh ne jit gwǎǎh'ǎǎh no wis'dah, kuh no-
 wis'da nó'oh, haeh gwah', kuh, ne gwēn nis', nae'jon da'ah ne de swat-
 hwah has'da noh;

10 Kuh ne ye da'ah gwah na dǎn'nah shǎh hǎ swat'haineh; tǎh'ǎh,
 kuh, ne dekn' adyah'da wihs'hǎh; tǎh'ǎh, kuh, nah dah'gwah; tǎh-
 ǎh, haeh'gwah, na dah'dis hǎh; neh, sǎh ǎh, no'oli deh no'gweh,
 neh'huh ne'huh hah'de ga ye'ih nǎ o'yah do wǎht n'naas, neh, kuh,
 na dye'ǎh dah'gwah.

11 Da neh, dih, gǎ'gwǎ'o weh ni gǎ'non da'yǎh, ne gǎ'non do wa'-
 nǎh, ni gǎ'non dah'aah', gih shǎh, neh huh' ǎ swa'yoh', swa'da on-
 dooh', ǎ swah ni go'ǎ yǎn daht, kuh, son'dih gwa'nah ot neh huh' ha'na-
 geh, neh huh' hah'de ga ye'ih na'she swa'yoh's, neh huh', sho, swǎh'-
 dyon dahk he ni yo'o weh' o naeh' hǎ'ǎ ji'swah dāndih.

12 Ga'wěnni yuh' neh huh' ă swa'yoh he'oweh ni ga'nohsòt, de-swa'no o nyooh.

13 Da neh he ganoh'sòt neh huh', gih shăh, hah'de gaye'ih, neh ne swa'wăh' ne swadăh'swi yuhs'hăh neh huh' gayoh'; neh, gwa', ne dyă gwah, tăh'ăh, gih shăh, tuh'de gaye'ih, neh neh swadăh'swi yu's'tah, ă ji'swa yah'do wăh', sho.*

14 Son'dih gwa'nah ot ă gi'ak deh et'chi yah'dah săp'no nih, tăh'ăh, gwah'huh, ta'yont hondaat neh swa'wănah, no năh' hănjiswaya-găht he'oweh ni ga'nohsòt, ga'non da yăh, gih shăh', swah gă'ant neh swadăh'gă'o's'oh neh swah sih'dah gch.

15 Dogăs'oweh oh gwă'as, neh nah'de ga gont neli tigă'oh', naeh, nă yu'di yah'da wăh he'dyo ăn'ja de'nyoh' ne Sodom kuh ne Gomorrah, no'năh', neih' dwănis'hădeh neh dăsswa'dyah do wet, naeh' hoigă' ga'non da yăh.

16 Swat ga'ăooh, oh gwa'hăh' ă swah'dăndih, neh huh' ni yuh'dăh de yu'di nah'gă'ont', igă, hăh'de wah să'noh' a'wă neh'sek he'wă neh's' ne ta'yoni. Neh', dih, ga'oni, neh huh' nah swah'ni goh'dăh' heni yoh'ni gont' nos haes'dah; neh gwah huh' nă gă'ak hăh'gwis'dăh deh swai'wa yăh, heni yuh'dă, igă, ne jo ăh'go wăh ne ga'wă'nas dăh.

17 Neh, gwa' ne' swashack' no gwe'neh; neh neh'huh nă yet'chi ye'naah: neh huh' hă yet'chi ya'dwăndet hadi'as hăh'dah gwa'noh; neh, kuh, nă yet'chi sol'gwa we shooh he'oweh ni ă nant'gên'nisah'dah gwa'noh.

18 Neh, gwah huh, neh huh' hă yet'chiaah he'a digat neh thă năh'noh do'ah, kuh ne go wăh'go waashoh', neh dyu'iwah ni hăh'agi'wah-gch; neh ga'wa gwa'ih'ses hadi'yah da deh, kuh no yah ho no'ănjeh'nah shoh.

19 Neh, dih, no năh' neh huh' hă yet'chi yaat gah', să'noh' ă swai-waah'o'uhk neh swah'ni'go ăh'gch, he'oweh non'de swa ye'ăh'duk, kuh ne' nah ot ă swus'nyiët; neh, săh'ăh, nah'de ga gont ăs he'joh' neh' shah gaat he'sgais'daes ne' nah ot ă swus'nyiët.

20 Tăh'ăh, săh'ăh, deh iis taes'wus'nyiët, neh'gwa' no'twais'hăh neh Sheswah'ni neh huh' gas'nyiët'dah gwah he'swa yah'da deh.

21 Neh neh de ya'dă non deeh ă o'dwăndet ne de ya'dă non deeh nă'owa nyuh', neh, kuh, no'deeh doh, no'a wak; kuh na dik'sah shoh'oh dă'ăndi'dah' dă'ăndi'nyu dăh' no'wăn năn deeh doh'; neh, kuh, ănt'ho di'wah gă'ak ă o'wăndi'nyuh.

22 Neh, kuh, nă yet'chisswa'ăh'sek gagwe'goh no'gweh, na-geh'sănah dyu'iwah. Neh gwa' neh son di gwa'nah ot ă oh'ni go'ă ni'yă do'ok, ă a'i'wa'ahuh, neh nah'de ga gont ă'o hek.

23 Neh no năh' ă yet'chinoh'gon dăh nă gă he'ganon'da yăh, swadeh'guh, o yah' det ga'non da yăh' hoh'sweeh', dogăs'oweh oh-gwa'o wih, Neh nă gă'ak ah'soh' thehswa'ahwăh he'ganon'da yăndoh ne Israel, he'niyo'oweh' ă a'yoh' No'wa'wak' no'gweh.

24 Neh, săh'ăh, na'de'yăstah tăh'ăh de o'ăh da ni hăh'na'dyă's'da-nih; kuh na'ahah'săh de o'ăh da ni hăh'no'wěnni'yuh.

25 Sgă'noh', sho, ă ă noh'donyo'ok na'de'yăstah neh shah da'o-di'yah da'wăh'sek na'dyă's'da ni hăh'; neh, kuh, na'ahah'săh no'wěnni'yuh. Neh, gih shăh' na noh'sagwěnni'yuh, Beelze bul ă'owa-

yaasthaak', sah'gwah noo', nach, neeh' a'owand'yaasthaak' nā-nih'dyoh ho'noh'sot.

26 Neh, dih, ga'o nih, sū no' neñ ā swur'sha nih'sek: tãh'ãh, sãh'ãh, deh'thah'gwisdãh ne wa weh'sã oh na'gã ak, igã, deh'oyãndeh'heh'oooh; kuh ne' wahseh'doh, na'gã ak, igã, oyãndeh' deh'odoh oooh.

27 Agwa'nah ot ā gwa'owih noh'son dago, neeh' saswur'snyieh-drk niis, neh de yuh'hahes'gãh: neh, kuh, na gwa'nah ot nã wa'ok heh swa oh'doga'ant, ganoh'sag'yashoh ne'neñ niis don-da'swad'f'ogwat.

28 Sã'noh, dih', neeh' ā yet'chis ha'nihs'ek ne' yenyus' noyah'dah, tãh'ãh, nach, deh'a'gagwe'nyoooh n'yenyuh notwais'hãh; neh, gwa', sah'gwah she'swur'sha nih'sek no'gwenyoooh ā a'iwah'deht de ja'oh, notwais'hãh, oyah'dah', kuh, nanis'he'o'noh'gãh.

29 Tãh'ãh, gãh, de g'yus heeh ne ganoh'gãshãh'geaah ne jih-dãh'aah deh'wa'dã ni noñ sgagwẽn'nis hãad na'yu'wah heht? tãh'ãh deh'ogwenyo neh sgayah'dau, yo'ẽnjah'gãh a'gayus'hãdah't, na'gã ak neñ deh'tho'noh'dos'oooh ne Sheswah'niñ.

30 Neh, wach, hach'gwah no geh'odah'goh neh swa'noh'ãh'gãh gagwe'goh wur'shedãh.

31 Neh, dih, ga'o nih, sã'noh' ãhswah'dyok sek: wesuh' neh'huh de swa'g'nyoooh he niswa'yah'da no'oh, nach no non'gãh deh ne jih dãh'aah, ne ga nah'gãshãh'geaah.

32 Neh, dih, ga'o nih, son'dih gwa'nah ot ā a'giwawahs he'adigaht' no'gweh, neh, kuh, nãh' iin nã'e'iwawahs' he'agaht Naah'niñ ne gã'oyah'gãh thãh'dyoh.

33 Neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot ā g'ak de a'giwa'wahs he'adigaht' no'gweh, tãh'ãh, kuh, nãh' iin ta'e'iwawahs' he'agaht Naah'niñ ne gã'oyah'gãh thãh'dyoh.

34 Sã'noh' ā sw'hek', Neh, gãh, ho'oyoh ha'awih na'sgãnoh'gã ak' ne yo'ẽnjah'gãh. Neh' hagyooh' tãh'ãh neh'huh deh'kha-wih na'sgãnoh'gã ak; neh, gwa', neh ah'shaah.

35 Neh, sãh'ãh, hagyooh' dãkkeh'ni go'ãkha'h'soguh no'gweh, dã'i nyudãh no'oh niñ: ne' go'awak dã'gi nyudãh no noh'ãh; neh kuh, ne go'sah dã'gi nyudãh non'da'de'sah;

36 Neh no'gweh nã'owah'ni go'ãsswa'ãh, neh huh', sho, kuh', nach, ā wa'do niñ he'oweh ha'o hwa'h' ho noh'sot.

37 Neh no'no'oh gwah no'oh niñ, ho'noh'ãh, gih shãh', de yu'gã-nyoooh' nach niñ he'niak'no'oh gwah, tãh'ãh neh'huh tah'da'a-yeih no'saya'gih ni'go'ant'gã ak: neh', kuh, no'no'oh gwah no'awak, sha'go'awak, gih shãh', de yu'gãnyoooh' nach niñ he'niak'no'oh gwah, tãh'ãh tah'da'a yeih no'saya'gih ni'go'ant'gã ak.

38 Neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot ā gã'ak dah de'oh gwããh ne'owãh ne dega'yahsont, neh, kuh, na'ak non'dãdyieh, tãh'ãh tah'da'a yeih no'saya'gih ni'go'ant'gã ak.

39 Neh, sãh'ãh, ne son'dih gwa'nah ot ā o'da deh'hes'hãwih, ā oh'dooh neh'huh: neh, gwa', ne son'dih gwa'nah ot ā oh'dooh ho'heh, neh ā dyu'wah'heht na gi'wah'gãh. ā shur'shãwih, nach.

40 Neh neh son'dih gwa'nah ot ā yet'chi yah'dahsã no niñ, ā a'gyah dah'sã no niñ nãh' iin: neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot ā

a'gyah dah'sǎ no nih, wa o'yah dah'sǎ no nih neh'huh, haeh gwah, neh' tha geh'hañ oh.

41 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot ǎ o'wa yah'dah sǎ no nih no'-bah'shǎh Na'wǎn nǐ'yuh na'di'o nyanih', neh ǎ wan dye ǎh'duk he'-niot'sǎ noh'dǎǎh na'di'o nyanih, neh ǎ ot'ganyah'gǎh' neh' nah ot hot'ganyah'gih no'hah'shǎh Na'wǎn nǐ'yuh; neh, kuh, neh son'dih-gwa'nah ot ǎ o'yah dah'sǎ no nih no'i'wa ye'isдох, neh ǎ wan'dye-ǎh'duk he'niot'sǎ noh'dǎǎh no'i'wa ye'isдох, neh, gwah'huh, ǎ o'-yah do wǎh't no'ot'ganyah'gih nǎ gǎ' no'i'wa ye'isдох.

42 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot ǎ o'wa nega nont' nǎ'a-ne-ge'ǎh nǎ gǎ' ne ni ǎ'nah'saah, neh huh' he'yo dohk' ne ga wis'dí, sho. no'ne ga nooh', ǎ wan dye ǎh'duk he'niot'sǎ noh'dǎǎh na'de'yǎs-thah, do gǎs'oweh oh gwǎ's, Tǎh'ǎh deh gat'gah huh ton'da gu-ye'ǎh duk na'oh dooh ne' ot'ganyak'dǎh.

O'WAH XI.

NEH nonǎh' neh huh' shah'a'wǎh, nonǎh' shah'a'dwǎ nok'dǎh ne Jesus he nia'goh nig'oh dǎsдох ne dek nǐ' sga'eh ni ǎ'nandí na go'i'o nyaní'ahk, onǎh' he oh'dǎndyooch, neh huh' he a'we nooh ga-non da'yǎndoh ga non'do wanǎs, nǎ'ago'i'o nyǎh, dǎ'ǎndi'ogwat, kuh, he'o weh ha di'na geh.

2 Onǎh' hoi'wa'ogah ne John, he'o weh niah'hodoñ, he'niot'ioh'-dusyul'dǎh ne' Christ, he'agoh'hah'oh dei'yusheh na'go'i'o nyaní'-ahk.

3 Neh no'wǎ'ah sech, Iis, gǎh, ne gǎh ne' da eh'; ogii', ah'soh' ǎ jo'gwus ha ek' no yah'?

4 Jesus des ha go'wǎ'nah sǎ gwǎh, ha go'yǎ'ah'sech, Sajah'dǎndih, o'yǎndot' she'sno'nyǎh ne John he ni yu'i'wage ejí'wa'ok, kuh ne ji'-gǎh;

5 Ne de ye'gah gwe'goh, je'gǎh'; go's'nanji'yuh ǎh, ijǎhs', goyah'-dat gǎh, ja go'yah da go'e wǎh; de yoh'swe'goh, kuh, ja gut'hon deh; ga we'e'vooch, gwah huh, jon da'yah da ges gwǎh; neh, kuh, neh wa-o'ni dǎǎsthot', gǎ'wi yus'duk ho wan'dit hǎh'gwa nii.

6 Neh no'dǎ'oh ne son'dih gwa'nah ot ǎ gǎ'ak de o'de yǎh'híh da-nih he'gyah'dadeñ.

7 Neh nonǎh' sha ǎ'neh dǎndih, Jesus hoh'snah' ha go'yǎ'ah'-sech ne gǎndyul'go wanǎs, ne' ot yu o'wiñ' ne John, A'nah ot' sweh-he'ahk ǎ ya'gwa gǎh', deh dye'na go nyoh he swak'dooh'? Ogii', neh ne gǎh'hah' a'on dah doh no aah'gǎn dah?

8 A' cǎ'nah ot' swat ga'thwah so'noh, he' neh huh' he swehs'gwah'? Ogii', neh no'gweh o'oh'dǎoh hosyu'nyahдох? Swat gaat'huh, neh, nach, yon dye'ǎh dah'gwah no'oh'dǎoh nassyu'nyus hǎh, ne' neh-huh', i gǎ', yeñ dyoh' go wǎh'go waa shoh' ho di'neh soдох.

9 A', dih', nah ot' swat ga'thwah so'noh'? No'do'gǎs da nih? Neñ', wach, oh gwǎ's, shago'ǎh da nih neh'huh, nach ne go do'gǎs da-nih.

10 Neh, sǎh'ǎh, nǎ gǎ' ho'doh', he'nigaye'ǎh he ga'yadoñ, ne wa'doh, ja't'gaa'huh, wa'e hǎh't nageh'hah'shǎh o'ǎndoh' he se'goh'-sadeñ, neh ǎ a'as'yoh'niñ he'se gat, hǎ ǎh se'no ǎndyíeh.

11 Do gās' gai'wa gwën ni'yuh oh gwā'as, Neh' ha di'yah da deh ne' neh huh', igā, gonā'gā dōh he ye yah'dadeh ne ye'oh, tãh'āh dah a'-godyaht'gwa'ih sō'oh so gaa' ne da''o wa-gā'ni' he'ni a go wa nãh, ne John, ne Baptist; neh, gwa', naeh, nagwrs' he òs'thoh, igā, he'o-weh niga'yāh ne gā'o yah gēh oi'wah gēh ne dwā'noh'do oh'shā-gwën ni'yuh, neh, naeh, de'ogā nyōoh he'ni a go wa nãh.

12 Shōnda'wahsa wāh ne chitha wā'nis'hā de nyoh' ne John, ne Baptist, he'ni yo'oweh nã gā ne'wāh, ne gā'o yah gēh oi'wah gēh ne dwā'noh'do oh'shā gwën ni'yuh gah has'deshāh odyē'āh dah'gwa ni' ne godes'ha' dōh ne dyagu'h'nigō'āsah dōh; neh, kuh, ne dyagu'h'ni gō'āsah dōh go des'ha' dōh do gās' yondye'nā wantah, gah has'deshāh wa dyē'āh dah'gwa h.

13 Neh, sãh'āh, ne gagwe goh nodi'do gās'dani'ak, ha dīs'nyiēh-dah'gwak, kuh ne gaya'neshāh, gvsnyiēh'dah'gwak neh huh' ni yo'oweh he'yo dōh'k no nãh' shah'tha dah't ne John.

14 Da neh, dih, dyā gwah āswai'wagwën niyus, neh' ne gāh nã gā' ne Elias, ne'swrs ha'eh, gās, dānthēh.

15 Son'dih gwa'nah ot' ha oh'do dōh, igā, ogwe'nyōoh' nã a'ok, hot hon dek' neh'huh.

16 Neh, dih, a', nōo, nah ot' do'sa gyā'on da ak' nã gā' ha di'wa ji'yā deh'? Neeh dessga'yā on daah na dik'sah shoh'oh, hã ni'h'dyoh he'o weh yont ge'on dah'gwa h go yah'da ye'is dah'gwa noh, he sha'go-ni'nos neh shah'gaat' hã nont'ganyeh.

17 Neh nã'nan dōh, Gwaah'gānda'wah seeh, tãh'āh dah de'swat-gwā'āh; neh, kuh, ne gwadā'nah seeh, tãh'āh niis dah de'swah-sānt hwāh, na'yet ch'ha dāh.

18 Neh, sãh'āh, ne John, no nãh' sha'ayoh, tãh'āh neeh' de-aas', a'a ne'ge haak', gih shāh', [naeh ne' nah ot' ha diis', ha di'ne-ge ha h, kuh, no yah'shoh:] neh, kuh, hã nan'doh, Neh ne'o aah na nis'he onoh.

19 Neh, No wa'wak' Nogweh, neh sha'ayoh' neeh' ha dek'ho-nih, ha ne'ge ha h, gwah'huh'. [nã'non'dek ho nih, ha di'ne ge ha h, kuh, no yah'shoh:] neh nã'nan dōh, She swat'gat huh' no'gweh, nonyah'do wis, neh, kuh, ha ne'ge ha h no nyō'gwi h sãh o ya'gih; ho'non dā'oh na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a goh: neh, gwa', nē gah-ni'goh dvs'hāh ok sah'dah shoh ho nan'noh dōh heh tãh'āh deh o'yāh his he'ni ga'ye ha h.

20 Da onãh' hohsaah ha gō'i wa'yāh dōh he'o weh ga'non'dayān-dōh ne ga non'do wa nãs, he'o weh to bah' gagwe'goh noi'oh dvs'yo-wa nãs ni o'dye ās'oh, neh gai'o ni h heh tãh'āh dah des'hodi de nyōoh na di'h'ni gō'āh gēh.

21 Gano'oh niis, Chorazin: Gano'oh niis, Bethsaida: neh, sãh'āh, nē gai'oh dvs'yo wa nãs ni ya'wāh syoh he'swa yah'dadeh, neh-huh' non'daya'wāh syok ne Tyre, kuh ne Sidon, o'nãh jih'go waah do'sao di de'nyōoh na di'h'ni gō'āh gēh, ne gāh'dāā dās ne gāh'dāāh ga syu'nyah dōh a'o non dye āh'do ak, oh gāh'h'gēh a'ā ni h'dyondv.

22 Neh, gwa', noh gwā'as, Neh sah'gwah ti'gā ah he'nã ya wāh ne Tyre, kuh ne Sidon ne dwā'nis'hā deh no nãh dā swa'dyah do-wet, naeh niis' he'nã swa'yah da wāh.

23 Neh niis, Caper naum, sayah'da nã'agwat'heh'oh, neh huh' he'yo dohk ne gã'o yah gẽh, hah'de ga gont' eh dah'gẽh ăh sa'doh', na-nis'he o'nah'gẽh; neh, sãh'ăh ne gai'oh dũs'yo wa nãs, neh huh' ni-ya'wãh syoh' he'o weh' syah'dadeh, neh huh' non'da ya'wãh o'nah' ne Sodom, do gã', sho, ne'wah' nã'yuh dã'nah' nã'gã' wã nis'hãdeh.

24 Neh, dih, niis' noh gwã'as, Neh naah'de ga gont' sah'gwah ti-gã'ah he'nã'yu'yah da'wãh he'dyo ăn'jah' deh' ne Sodom, nonãh' dwã-nis'hãdeh ne' dãswa'dyah do wet, naeh niis' he nã sa'wah da wãh.

25 Neh neh huh' ni yò'o weh' he ga'a wihs, Jesus des liò'wã nah'sã-gwãh, wa'ăh, Ot go'no o'nyooh', O Hah'nih, Syah'da gwẽn ni'yuh ne gã'o yah gẽh, kuh ne yo ăn'jah'gẽh, neh gai'oh nih heh sheyah'seh-daniih nã gã' nah'o'ioh'dãh ne' guh'ni gont', kuh ne godyã'no niis, o'yãndet' neh' she'yo nya niis' no'non do nih'aah.

26 Do gãs' neh huh' ni yuh'dãăh, Hah'nih; neh huh', sãh'ăh ni-yuh'dãăh ne wi yu he'dese'ga neeh.

27 Ga gwẽ'goh' he'ni yu'i wa ge hagi'wage'o niis Na'ah'nih. Tãh'ăh deh'so gaah' no'gweh do'o yãndeh' No'awak, ha oh'hwah geah' sho No'oh'nih. Tãh'ăh, kuh, deh'so gaah' no'gweh de'o wã yãndeh' No'oh'nih, neh', sho, No'awak, kuh, ne son'dih gwa'nah'ot No'awak o'yãndet', ăs'haga'o nyãh.

28 Ga oh' da'swet' he'gyah'dadeh, ga gwẽ'goh' niis neh swach hãh'do ondyieh' neh swai'oh'deh, kuh neh swa'e'noş'da'nehs. Iih ă gyoh nã swa'do is'hãnduk.

29 Deswak' naga'wãh ne dya go'noh do'nis'thah, swa dye'ăh duk', gwah huh; neh, kuh, niis' gwai'o nyãh swah ni'go ă yãndaht' he'gyah'dadeh; neh, sãh'ăh, niis' nak ni'go ă ni dãas, heh dah'gẽh, kuh, o da'do niis nagen'nyah sah: ă swa gãh' neh'huh nã'wan do-is'hãăh ne swat wais'hãh'shoh;

30 Neh, sãh'ăh, nagiwah'gẽh ne dya go'noh do'nis'thah tãh'ăh deh'gano'oh; neh, kuh, nak he'nah tãh'ăh deh'os'deh.

OI'WAH XII.

NEH' neh ho'oweh chi ga'a wihs, Jesus hoh dãn'dyo on dyieh', nã'wãnda do'gãhdoh wã nis'hãdeh, ga'ăndago, hodi'ăhdoh he'gaya nthoh no nan'jah; neh nago'i o'nya ni'ahk ho non'dos weh'da-ni'neh; o'nah' wa'adijih'ji yak'hoo' no nan'jah; hodi'goh', kuh.

2 Neh dih, nonãh' sha'a digãh' ne Pharisees he'naandiyeeh', ho-wã'ahseeh, sa'gaathuh', neh neh she'i o'nyanih neh huh' na'o di'yã-na wãh ne tãh'ăh deh'ga'yanis'hãh'gẽh ne neh huh' nã'ye yeeh' nã'wãnda do'gãhdoh wã nis'hãdeh.

3 Neh, gwa, na'go'yã'ah'seeh, Tãh'ăh, gãh, deh swa'wãnoh'saah' he'ni o'yãas'oh ne David, nonãh' sha'o dos weh'dãh, neh, kuh, ne de'ă non di'nah'?

4 Neh', wach, ne o'yoş'oh he'oweh ni o'nohsòt Na'wẽn ni yuh; waak' no ăh'gwah ne neh huh' ga'oh;* neh' neh tãh'ăh deh'ga'vanes'hãh'gẽh nã'ahwah' na'aak; tãh'ăh, kuh, haeh'gwah, no'no-hãh' ne'ă neeh; neh', sho, ho'noh'hãh'ge'ah o'gwe'nyooh' ă'ăndiik na di'yah dont hwus'.

5 O gi', neh' neh tãh'ăh deh swa'wãnoh'saah' ne ga'yaneshãh,

he'ni ya'wās na'wānda do'gāh doh wā nīs'hā de'nyoh, neh na di'yah-
donthwrs', he'o weh hā nan'dā na'yān dah'gwah, de a'di yāhs' na'-
wānda do'gāh doh, tāt'h'āh, naeh, de o'di yāh'his?

6 Neh, gwa', niih noh gwā'as, Neh' nīk ho'o weh shayah'daat,
neh si'gwa he'ni o'yah da'nā ā gwat, naeh he ni yu'noh sa'nāā gwat ne'
yon'dā na'yān dah'gwah.

7 Neh, gwa', ne theh swān'noh doh ne' nah ot' gān doh' nā-
gā', ne wa doh, Neh niih sah gwah gā gwrs' nā ya'go da'ni dā'o ok,
tāt'h'āh, naeh, na ye yah'donthwah'sek, a'gā nah' kuh', naeh, ne ya-
gāh oh e chi'wa'gāh seh ne deh a'go yāh'hih oh.

8 Neh, sāl'h'āh, No wa'wak' no'gweh, Ha yah'da gwēn ni'yuh,
haeh'gwah, na'wānda do'gāh doh wā nīs'hā deh.

9 Neh no nāh' chi oh'dān dyooh, neh huh' he'o yoooh hā nont'gēn-
nīs'at hāh.

10 Da neh', dih, nā' nāh a'wāh, neh huh' āh dyoh' no'gweh nōs oh'-
dat hāh'oh; ho wa'on dos oh [ne Jesus,] ho nā, Ga ya'nes hāh'gēh, gāh,
no'sa ye jāh't' na'wānda do'gāh doh'gēh wā nīs'hā de'nyoh? Neh ho-
di'wih'sa goh na'o wai'wa'yāh duk.

11 Neh na'go'yā ah'seeh, Soo' nah ot' he'nis wa di', ne jo'gweh',
a'onos'gwa yān dah'k ne de yu'di nah'gā ont, sga yah'daat o ya'da go
ha'ga yah'dānt na'wānda do'gāh doh wā nīs'hā deh, tāt'h'āh, gāh,
deh a'oh a'ye nāh ho'sa a'yah da'dah guh?

12 We suh', waeh, de yu'di āh no'gweh he'ni ye'yah da no'oh, naeh
he'ni ga'yah da no'oh ne de yu'di nah'gā ont; neh', dih, gai'o nih ga-
ya'nes hāh'gēh ne wi yu he'nā yon'dyeeh' a'wānda do'gāh doh wā-
nīs'hā de'nyoh'.

13 Da, onāh' ha wā'ah seeh no'gweh, Da sān'nīs oh'da daat: tho nīs'-
oh'da da doh: neh neh sa'wa'doh', neh huh' no sa'ya wāh' he ni yuh'-
dāāh ne' sga.

14 Onāh', ne Pharisees he'odi ya'gāh oh, ho di'ashān'dvs oh, neh' ho-
di'wrs' yon'ya'noh he non'da a di ye'āh duk na di'wah'doht ha yah'da-
deh.

15 Neh, dih, no nāh' ne Jesus shaoh'ni go'ā yān dah't, det ho'doh-
nooh, o'yah jih' he sha'we nooh; gā dyuh'go wa nās ho wa'non dā-
dyieh'; ga gwe goh sha gon'jāh doh.

16 Ha go'yā ah'seeh, Sā noh' ā sgwa'yah do'dah sih.

17 Neh neh gai'wa ye'ih no'os nyieh'oh Esaias ho do'gās da nih, ha-
wā,

18 Ho! a geh'ha shāh, neh' neh'huh niih he yah'dā gwāh; he no'-
oh gwah; neh ha yah'da deh niih na gat'wais'hāh we suh' oh ni'go-
i yuh. Neh neh huh' ā khāh' na gat'wais'hāh ha yah'da deh: ha'o-
hwah' o'yān det' ā a'go yon'yāh' noi'wi yus'doshāh, ā o'di yah'do-
wāht nooh tho'no ān'joh dāh'shoh.

19 Neh, ne tāt'h'āh tā asge'hah sek, a'o ihs'do wa'nā ak', gwah-
huh; tāt'h'āh, kuh, so gaah' no'gweh tā o wa'wā nā'ok haak' ne ga-
non da'gwēn ni yuh'gēh.

20 Neh noh'da gwā'ā soh noah'gān dah tāt'h'āh tāh da'a yāh'k; neh
kuh, neh jō dyāh gwe ot', sho, ne ye'a syon dah'gwah tāt'h'āh tā'ah swat,
he'ni yo'o weh' bah'da'and i'o gwat, neh, kuh, nā wān'gwenih, heh-
gāh' ā wān'thāk' ne gai'wi yus'duk;

21 Neh' he ni oh'să noh'dăăh ănjéyah dăăh'sek noh'dyaga'o ănjoh'dăh shoh.

22 Da, o năh' neh huh' ho wă'yah theeh' ha yah'dadeh, sha yah'daat, no'dye nă wah'doh na nîshe' o noh, de a'gah gwegoh, tăh'ăh, kuh, de a'wă nont; sa'o jăht; jo gwe'nyoh' ne de a'gah gwegoh, de a'wă nont', kuh, de ja'oh, sa as'nyiêt, sa a'găh, kuh.

23 Neh ne gagwe'goh ne găn dyuh'gwah gēh wah'ô'ăh duk wa'o di-wa nă'ă guh, hă nan'doh, Tăh'ăh, găh, deh neeh' nă gă' No'a wak' ne David?

24 Neh, dih, nonăh' sha'a di'wa ok' ne Pharisees', ho nă', Neh năn da'igă, tăh'ăh de a'go yah'dit'găs na dî nîshe' o noh'shoh, neh, gwa', ha'o hwa'h' ho ye'ăh dah'gwah Be el ze bul, no'wă go wa'năh na dî nîshe' o noh.

25 Jesus ho gă' na dih'ni go'ăh gēh, ha go'yă'ăh'seeh, Hah'de-yo ănjage', noh dwa'dek hah'sih' a'o hwa'h', sho, — neh huh' ă yu'yah-theeh' ă gă'ak deh swa'dis tha'h: neh, kuh, naah'de ga non'dage', ga-noh'sôt, gi'h shăh', oh dwa'dek hah'sih' a'o hwa'h', sho, — tăh'ăh neh'-huh deh a'oh a'ga dahk.

26 Da neh', dih, na nîshe' o noh o'sa o'yah dit găh', gi'h shăh', na nîshe' o noh, neh, waeh, noh tha'dek hah'sih' ha'o hwa'h', sho', kuh: gă'ă o weh' nănt'ga ye'ăh duk', a'ga dahk' no i'wah gēh?

27 Neh, dih, ne dyă'gwah ni'h Beel ze bul ă e'ya dye'ăh duk nă ske'yah dit găh' na dî nîshe' o noh, so'o' nah ot' sha go'năn dye'ăh dah gwah' ne chi'a wak'shoh sho'wan'di yah'dit'găs? Neh, dih, gai'o nih, neeh' dă yet'chi yah'do wet.

28 Neh, gwa', gi'h shăh', ne dyă'gwah neeh' ga dye'ăh dah'gwah No'twais'hăh Na wên ni yuh, hes khe'yah di tgăs' na dî nîshe' o noh, o năh', waeh, ne dwă noh'do oh'să gwên ni'yuh, neh ho i'wah gēh Na wên ni'yuh, tăh'ăh dah'de'juh ni'go'ă ge, o năh' neh huh' oh ga-yoh heh swa yah'dadeh.

29 Da, o năh' neh, gi'h shăh', gă'ă, noo, non'da'a ye'ăh duk' so-gaah, neh huh' ha a yoh' ho'noh'sôt na deh'ji at'hah' no'gweh, ne de-oh'gwa ni'neh na'ah de yoh' na dye'ăh dah'gwah no'o wăh? neh, waeh, noo, ă yus'gas thet, neh' ănt ha'dye ănt nă os'hă on dăh na-deh'ji at'hah' no'gweh, o năh' wa'eh de oh'gwa noos ho'noh'sôt.

30 Neh', waeh, ne tăh'ăh, igă, deh ja'gi'h ni'go'ănt, de yo'gi-nyôt; neh, kuh, ne tăh'ăh, igă, dah'de'ya gi'o es, de a'do gwa't-hah', waeh, naeh.

31 Neh, dih, gai'o nih, oh gwă'as, Gagwe'goh he'ni yoh' ne yei'-wa neh'ak tha'h, ă ye'gă'as yo nih, igă, ă ye'noh gon dăh, kuh, dă ja'-go di'wah să gwus', naeh, no'gweh: neh, gwa, gi'h shăh', ă ye gă'ă syo-nih', ă ye'noh gon dăh No'twais'hi'yus hăh, tăh'ăh neh'huh', naeh, tah'do sa ya go di'wah săă gwus' no'gweh.

32 Neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot' ă as'nyiêt ă o'dwă na'gah-dăh, ă o i'wa yănt' No'wă wak' no'gweh, dă sho'di wah'să gwus'; neh, gwa', ne son'dih gwa'nah ot' ă as'nyiêt, ă an'dwa na'gah dăh', ă a i'-wa yănt' No'twais'hi yuh', tăh'ăh de wăndoh' tah'do'sa'o di wah'să-gwus' nă gă' nik'huh yo ănjadeh', tăh'ăh, kuh, haeh'gwah, ne'yo ănjadeh' da'weh'.

33 Neh, gi'h shăh', ne gă'on di yuh' ne gă'ih, wi yu', kuh, ne' wa'.

yont hah; o'nă' neh', giñ shăh', non'da et'găh oh; tăh'ăh, kuh, deh-swi yu ne' wa'yont hah: neh, săh'ăh, he'ni gă'on doh'dăăh, o'yăn-deh dah'goh he'ni yò yuh'dăăh ne' wa'yont hah.

34 O ga'wa ji'yă deh oshais'dah nôt'goh, gă'ăh non'de swa ye'ăh-duk', swai'wa neh'a goh, wi yu' ae'swus nyiët haak'? Neh, săh'ăh, he'ni we suh' na wăn'nyah sa go' i'waat', neh huh' tgă ya găhs' ne' yes nyiët'hah he' yeh sa'ga änt.

35 Neh no'gweh di yu no'gweh, neh huh' tha'ya găäs' na'wăn'nyah sa go' thoh să'no niñ ne' wi yu' nah'oi oh dăh. Neh, kuh, no'gweh noi'wa neh'a goh neh huh' tha'ya găäs' na'wăn'nyah sa go' thoh să'no niñ ne' wa'et găh nah'oi oh dăh.

36 Neh, gwa', niñ noh gwă'as, neh naah'de'yo wă'na ge ne' wa-et'găh nă yes'nyiët no'gweh, neh' nă je'i wa'dăh da'ăh, no nă' neh dwă nîs'hă deh dă swă'dyah do wet.

37 Neh, săh'ăh, he nih swă'noh dăăh, ä want'yu owih heh' deh sa'yăh his; neh, kuh, haeh'gwah he nih swă'noh dăăh, o'yăn det' ä yo-nih nă sai'wă'ăh heh'dăh, nă sa'noh jah'găh, nă sa'e wah'duk.

38 Neh na di'yañ da do'gă' na di'ya do'ăh, kuh ne Pharisees des-ho'wa wă'nah să gwăh, ho nă', Sa di'o'nyanih, a gweh' a'ya gwa't'gaat-huh' no'yăn det' a'yo gy'e'nyăh, iis neh huh' nă'syeeh'; ne tăh'ăh, i gă, deh a'go gwe'nyooh' no'gweh neh huh' nă'ye yeeh.

39 Neh, diñ, neh de sha'go wă'nah să gwăh, wa'a go yă'as, Ho di'wa'neh a goh, ho diñ'no weh'hăat ga'wa ji'yă deh hă nih'saas no'yăndet' a'o nan dooh's; tăh'ăh, diñ, ta'ă nont'gat huh' no'yăn det' a'o nan dooh's, ne tăh'ăh, i gă, deh a'go gwe'nyooh' no'gweh neh huh' nă'ye yeeh; neh, sho, he'ni o'yăn det' o doh'oh hayah'da deh no do'gă's da-ni'ak Jo nas.

40 Neh, waeh, he'ni ya'wăh oh ne Jo nas, săh ni wă'nîs'hă ge, săh, kuh, ni wah'son dage, neh huh' he a'yañ daat' ne gat gwis'dago' ne găn'jo go waah; neh huh', kuh, haeh'gwah, nă ya wăh No'wa'wăk' no'gweh, săh ni wă'nîs'hă ge, săh', kuh, ni wah'son dage, hă a'yañ da dahk' ne yo än'ja go.

41 Neh nă' no'gweh, ne Nîne veh tha di'na gek, shah'gaat' dăsh'a'di daht nă gă' ga'wa ji'yă deh, no năh dă swan'dyah do wet; neh, kuh, ne gai'wah dws'hăh ä sha'go di'noh jahk'dăh; neh gai'o niñ heh de sho'năh ni'go än de nyooh', naeh, ne chi a'gonthă niñ ne Jo nas: swat gaat'huh, diñ, si'gwa he'ni a'yañ da no'oh, naeh he'ni a'yañ da no'ok ne Jo nas, nik huh' i ehs.

42 Neh ne ye go'wăh go waah nă dyeh'gwa, shah'gaat' dăsh'a'di daht nă gă' ga'wa ji'yă deh, no năh dă swan'dyah do wet; neh, kuh, ne gai'wah dws'hăh ä ye'noh jahk'dăh; neh, săh'ăh, he'yo do'än-johk doh' ni dya'ga weh'dah goh', neh na'ya gut'hon dek noh ni'goh-dws'hăh ne So lo mon: swat gaat'huh, diñ; si'gwa he'ni o'yañ da' nă ä gwa't', naeh he'ni o'yañ da' nă ä'gwah do'noh' ne So lo mon, nik huh' i ehs.

43 Neh no năh' no twais'hăat giñ [na nîs'he o noh] sho ya'găh oh he'o weh ni a'yañ da deh' no'gweh, neh huh' oh tha'da wă nyeeh', he'o weh deh'one go'nyoh; hiñ'saas' na'a do'ishăăh; tăh'ăh, kuh, de o'găăh.

44 O năh' ha doh', Neh năs'gah'get, neh huh' hăs'gyoh' he'dwak-

neh'sòt, he'ò weh dwa gya'gǎh òh. Neh no nǎh' sa'a yòh, wa'a gǎh deh tah'gwis dǎh' deh swaat; gǎssǎ'waa gòh, wa wí'yus dòh, kuh.

45 Da, o nǎh' hoh dǎn'dyòoh; deoh'gwǎh, ja duk' no yah' ni yut' wais'hǎ ge no'no'nt'wais'hǎat gih [na dǎ'nis'he'ò nòh,] hea'yah daah, kuh, ne'a hwa'h, de o'wa gǎnyòoh' he'ni o'di'waneh'a gòh, he'odi'yo's-òh, neh huh' wa'ǎ nǎ nǎ gǎad'; neh ne' nǎh'gǎh wah'o ahk nǎ gǎ' no'gweh, do sa'yugǎnih', naeh he ni yuh'dǎ nǎh neh' shon'da wa'dye ǎnt'. Neh'huh, dih, nǎ o'diyah'da wǎh, haeh'gwah, nǎ gǎ' ho di wa'neh'a gòh ni ga'wa ji yǎ deh.

46 Neh nah'soh hothaah' ne gǎndyuh'gwah gǎh, nǎ nah'a'wǎh, neh no'noh'ǎh, kuh ne de'ǎ non dǎ'non deeh', ha dih'si aah as de'gwa, de o'non do'ǎn jo nih na'ò wa wǎ na'òht.

47 Da, o nǎh' sha yah'daat ha wǎ'ah seeh, Sat gaat'huh, sa noh'ǎh, de swa'dǎ non deeh', gwah huh, ha dih'si aah as de'gwa, de o'non do'ǎn jo nih ne da'e swat ha'ǎh.

48 Neh, dih, do sa'o wǎ nǎh sǎ guh' no'gweh ne wa'o'owi, ha wǎ, so'o ne gǎh' nah ot' noh'yǎh'; so'o, gwah huh', ne de ya'gwa dǎ'non deeh'?

49 O nǎh' he o'nǎs ha'da dòh he'gwa ha dih'si aah na go'í o'nya ni'ahk, wa'ǎh, Swat gaat'huh', ne' noh'yǎh, kuh ne de ya'gwa dǎ'non deeh'.

50 Neh, sǎh'ǎh, ne son'dih gwa'nah ot' neh huh' nǎ ye'yeeh' he'ni ho'ni go'òh dǎh Naah'nih ne gǎ'ò yah gǎh thǎh dyòh', neh' neh'huh shah ga'at ne de ya'gwa dǎ'non deeh', kuh ne' noh'yǎh.

O I' WAH XIII.

NEH, sho shah wǎ'nis hǎat ho ya'gǎh òh ne Jesus, he'ga neh'sòt, ga nyu'dǎak ah he'ò dyǎn dvs'òh;

2 Gǎndyuh'go wa nǎs neh huh' wa'o'di yah'da ye'ih: o nǎh' ne'a hwa'h ho deh'noh da hoh', ga'ò wa go' tho dyǎn dvs'òh; neh, naeh, ne gǎndyuh gwa gwe'goh ga nyu'dǎak ah', sho, ha dih'si aah.

3 O nǎh' hos nyièh'òh, we suh' oi'wage ha gos'nyièh seeh, ne de o'yǎ on dǎh'gwa nòh; ha wǎ, Swat gaat'huh, na'yǎnt hwus' waah' dǎn dih, wa'onan jon'dyeh sah.

4 Neh no nǎh' sha'onan jon'dih, ne ga nǎ'ò gwǎh o'a'ak da dyièh', gyeèh', oh ga'ge on'dah syòoh'; jih dǎh'ǎah ho di'yooh; neh, naeh, wa a'dis aah.

5 Neh'huh, gyeèh, oh ga'ge on'dah syòoh' noh'sgwǎh'gǎh; os-thòh', sho, ti yò'eh da'eeh; o nǎh', sho, kuh, oh gal'hwa'h o dǎh; neh dyu'i wah heh' suh jih ni yò'eh'da gǎ'ǎ'ah.

6 Neh no nǎh' shon'da gǎh'gwit gǎht, heh tgǎh' noh wa'dǎh gwa'ǎh, oh wa'dih sgon daht', sho, neh gai'ò nih he'deh ok'de ot, oh ga'da'ge'eh', sho.

7 Neh'huh, gyeèh, no ik'dago oh ga'ge on daht; oh wa'do dyaak noik'dah shoh; neh', naeh, oh dyò'di o'nyahk.

8 Neh, dih, no yah'soh oeh'di yus'gǎh, naeh, oh ga'ge on daht': oh wa'donih, kuh', naeh; sgat de wǎh'nyah eeh', gyeèh, ni ga ye'ih no sa'yugǎ'is; neh, gyeèh, ne ye'ih' ni wus'hǎ; sǎh, gyeèh, ni wus'hǎ.

9 Son'dih gwa'nah ot' ha oh'dot no gwe'nyòoh' ǎ ot'hon dek', hot'hon'dek' neh'huh.

10 Onăh' na go'i o nya ni'ahk ho di'yoo'h', ho wă'ah seeh, A, naeh, gai'o nih' de ga'yă on dăăh'gwa noh' sadye'ăh dah'goh heh shet hă'ni'h'?

11 De sha'go wă'nah să gwăh, ha go'yă ah'seeh, Neh', gwa', gai'o-nih, iis, naeh, e chi'wa'wiih năsswăn'noh dook he'ni yoo'h' nah soh' o'yăn det' deh'yo niuh' ne gă'o yah gēh o'i'wah gēh, ne dwă noh'do-oh'shă gwēn ni'yuh; tăh'ăh, naeh, deh'neh' do'wă nă'wiih' na'o năn'-noh dook.

12 Neh, săh'ăh, ne son'dih gwa'nah ot' ho yăh, ă'o wa yoh' ne'-neh; wesuh', dih', naeh, ă'o yăn dahk. Neh, gwa', ne son'dih-gwa'nah ot' tăh'ăh de o'yăh, dă o'wah gwăh na gwa'nah oh'dăh'ăh, gi'h'shăh' a'o yăn dahk'.

13 Neh dyu'i'wah neh kheye'ăh dah'gwanih ne de ga'yă on dăăh'gwanoh' heh khes nyi'eh'seh; neh gai'o nih, heh ha di'găh, neh-huh', sho, ni yuh'dăăh na'gă ak', igă, de a'digăh; hă na'ok hah, kuh, neh huh', sho, ni yuh'dăăh na'ga ak', igă, de o'na'ogăh; tăh'ăh, kuh, de o'dih ni'go ă yăn dahs.

14 Neh huh' nă gă' ha di'yah dadeh' o'i'waye'ih oh no'tyô o'wiih' ho do'găs da'ni'ahk E saias, neh' ne wădoh, Neh ă wan dye'ăh-duk he swa'ok has thah, ă swat'hon dek; tăh'ăh, naeh, ta'e swah ni'go ă yăn dah't: neh, kuh, ă wan dye'ăh duk he swa dok'hus dōh, ă swa găh; tăh'ăh, naeh, tah da'e swa ga'yăn dah't.

15 Neh, săh'ăh, nă gă' ne găn dyuh'gwah gēh wa o năn'nyah'sah-săh'heht, deh sga'gah'ă yo ah: neh, kuh, nă na'oh dah, tăh'ăh deh swa'ok hah; de o'nont'gah'gwe goh; neh ne dyă gwah, sho, a'ga găh' na di'ga'ah; a'yut'hon dek', gwah huh', no nă'oh dah; neh, gwah huh', a'yuh ni'go ă yăn dah't no năn'nyah'sah; do'sa a di-de'ni' na di'ni'go'ăh gēh: iih, gwah huh', o'sa khe jăht.

16 Neh, gwa', no dă'oh niis, ne swa dok'has dōh; neh, săh'ăh, ne ga'găh: kuh he swa'ok has thah; neh, săh'ăh, ne wa'ok-hah.

17 Neh, săh'ăh, ne do găs'oweh niuh oh gwă'as, Ho nont'gah-deh no'di do găs'danih, kuh no di'waye is dōh' no'gweh, wesuh de-o'nond'ô'ăn jo'niak na'a di'găh ne' nah'oi'oh'dăh'soh' niis ne swa-găh; tăh'ăh, dih, de o'di găs'oh; neh, kuh, nă ă na'ok ne' nah'oi'oh'dăh'soh', niis ne' swa'ok hah, tăh'ăh de o'na'og'v's'oh.

18 Neh, dih, ga i'o nih, o năh' jat hon daat ne de ga'yă on dăăh'goh na'a yănthwrs'.

19 Neh no năh' neh son'dih gwa'nah ot' ă ai'i wa'ok heniga'wă-noh'dăăh ne gă'o yah gēh o'i'wah gēh, ne dwă noh'do oh'shă gwēn-ni yuh,—tăh'ăh theh o'yăn dah'oo'h' na'oh ni'go'ă yăn dah't,—o năh' neh huh' wa'a yoh' na nis'he o noh, wa'a dis gwat' ne ga'yănthwah-dōh na'wăn'nyah sa'go'. Neeh' ne găh' no ak'da dyi'eh'gwa oh-ga'ge on dah't.

20 Neh, gwa', ne wa'o yah do wăht ne ga nă'ogwăh noh sgwă-ăh gēh, neh sha'a'yah daat, no năh' wa ai'i wa'ok no wă nah [ne gai'wi yus'duk,] o năh', sho, kuh, wa'a dōh ha'ăh, wa'a ye năh.

21 Neh'huh, gwa', ni yuh'dăăh, neh tăh'ăh deh ok'de ont hayah'-dadeh: dah jah', sho, ne' wa'agwe'ni; neh, gwa', no năh' oh-ga'dăh noh tho'yah do'ăăk, neh', gi'h'shăh' nă o'wa noh'gon'dăh, neh

ă dyu'i wah'gă ak' ne gai'wiyus'duk, neh, sho, ne da wa'dye ănt' ne da oh'sih'do dăăh, o năh', gwah hui' wă'ya'h dyenănt'.

22 Neh, kuh, neh wa o'ya'h do wăht' ne gană'o gwăh no'ik da go', ne' odoh', no năh', igă, wa a'i wa'ok no wă'nah' [ne gai'wiyus'duk,] neh' suh'jih' has de'is tha'h n'ik' hui' yo ăn'ja deh, kuh he'ni ya'go ya'h dah doht'ha'h n'us'hă no nyus'hăh, neh' de ga'onyahis' no wă'nah; neh' hui' ni ya'wăs neh' tăh'ăh deh swa'yontha'h ha'ya'h'da deh.

23 Neh, gwa', neh' wa o'ya'h do wăht' ne gană'o gwăh ne wi yu no eh'dah, ne' odoh', no năh' wa a'i wa'ok no wă'nah' [ne gai'wiyus'duk,] wă oh'ni go'ă yăh'dah'jih; neh, gwah hui', ne wa'do nih, neh, gyeeh, neh sgat de wăh'nya'eeh ni ga'ye'ih no sa'yugă'is; ye'ih' ni wus'hă, gyeeh; săh, kuh, gyeeh, ni wus'hă.

24 O ya'h, kuh, sha go'yu dah'sah' seeh des ho'yă ăn dăăh'goh, ha go'yă'ah' seeh, neh' ne gă'o ya'h gēh o'i'wah' gēh ne dwă noh'do oh'shă gwēn'ni'yuh, de sga'yă ăn dăăh' no'gweh, wa o'noh gwă'andih' o'noh' gwă'iyu hoh'ă'go.

25 Neh, dih, no năh' wa o'nidăh' no'gweh, ho'yo'soh no'oh'ni go'ăsswa'ăs, wa o'noh gwă'andih' noh'e'oh da'et găh' o'noh'gwă'ăăh* he'ga'yă'ănt hoh' no'nănjah': o năh' hoh dăndyooh.

26 Neh no năh' oh dyo'ănjot gah', o do'ni adyie'h no noh'gwă'iyu, o năh' haeh'gwah oh wă năn do'dăh'sih no noh'gwă'et găh'.

27 O năh' na'dih'ha'h shăh, ho'wa'ya'h do'wăh'oh na'neh'sa gwēn'ni'yuh' ho'wă'ah' seeh, Tăh'ăh, găăh', neeh' deh sa'yănthoh' no noh'gwă'iyu ne sa'h'ă'go? Gă'o'weh, dih, ni dya'wen'noh', de wa'dyēs-doh' neh' hui' noh'e'oh da'et găh'?

28 Ha go'yă'ah' seeh, Neeh' neh' hui' na'ak'ni go'ăsswa'ăs neh' hui' ni o'ye'ăh. Dět ho'dis nyie'h'oh na'dih'ha'h'shăh, ho'wă'ah' seeh, De sa'do ănjoni, găh, neh' hui' ha'ya gweeh, [da'ya gyu'nyah'sih,] a'ya-gwe'o'ek?

29 Dět hos'nyie'h'oh, ha wă', Tăh'ăh; dyă gwah', sho, no năh' dă ju'nyah'so'ăn dyie'h' noh'e'oh da'et găh, ă d'iswah' hă'ănt'gwat' haeh'gwah' no'nănjah'.

30 Neh hui', sho, nă'yuh'dă ak, de ja'oh wa do'dyaak' he'ni yo'oweh, hă ga'nănjah'ih; neh' no năh' neh' hui' ni yo'oweh, ă khe'yă as na'di'nănjah's, Neh da swa'dye ănt' ji o'ek noh'e'oh da'et găh; jah'gwais'yu'nyanooh, kuh; neh' săh'ăh, naeh, nă ga'ăh da'ak: neh, gwa', naeh, neh' hui' hă swa'yoht' he geh'e'oh da'yăndah'gwah' no'nănjah'.

31 O ya'h', kuh, sha go'yu dah'sah' seeh, dēs ho'yă ăn dăăh'goh, ha wă, Neh ne gă'o ya'h gēh o'i'wah' gēh ne dwă noh'do oh'shă gwēn'ni'yuh, de s'gya dyē'ăh ju noh'gwă'ant neh' o'noh'gwă'ăn ji'wa găh', [ne Mus tard,] de oh'gwăh' no'gweh, neh' hui', ho'ot'ă'yăh' honoh'gwă'ăn dyooh.

32 Neh, waeh, na gwus' he yus'thoh' no năh'gwă'oh'shoh'oh; neh, dih, no năh' odo'dyăh, neh' si'gwa go wa'năh' noh'e'oh dah'shoh'oh; gă'ăn dăh', kuh, wa do'oh; neh' hui' ha'h'de ga'ye'ih ne jih'dăh'ăă'shoh'oh, ne'eh' tğăh' wadi'dyie'h's, wă non'dă tha'h' heh'oh' hah'dă gwah'oh.

33 O ya'h', kuh, dēs sho'yă ăn dăăh'goh, ha go'yă'ah' seeh, Neh ne

gă'ô yah gëh oi'wah gëh, ne dwă noh'do ôh'shă gwën ni'yuh, dëssgya'dye'ăh ne yonthăăh'gwăh gwa'thah; de ya'guh gwăh ne ya go'gweh, othes'hă go he ya'guh seh'doh, swa dă'nah ge'ăh dws'hăăt ni yoo, he ni yo'oweh gagwe'goh wah ot'găh.

34 Gagwe'goh nă gă' niyui'wa ge ne Jesus ni a'go yăăh'seeh ne găn dyuh'go wa năh, dës ho'yă on dăăh'gwa noh: tăh'ăh, kuh, nă'gă-ak' deh gaah ne de ga'yă on dăăh'goh, he ni yoo waa'gos nyiëhs.

35 Neh, dih, noi'waye'ih ôh he ni oye'ăh hosnyie'h'ôh no'do'găs-da'ni ak, ha wă, Neh ă geh'ho do gwa't he gehsa'ga'ant, neh dă gyă'on dăăh'gwa'nooh: neh ă gya'găh nah o'ioh'dăhs, he ni yo'oweh dwa'dyă nok'dah ôh he'yo ă'n'jadeh, chi wah'seh doh.

36 Onăh' ne Jesus shago'yat gah'wăh ne găn dyuh'go wa năh; o-gyeh', naeh, he o'yoo'h' he ga noh'sôt; neh huh' he o'wa yah'do wăh'ôh nă'go'io nya ni'ahk, ho nă', Da gwa'h ni go'ă yă'n'dah dăh ne de sa'yă-on dăăh'goh noh e'oh da'et găh, de wa'dyës do'noh ne gayănt hoh.

37 Dessha'go wă'nah să gwăh, hă go'yă ăh'seeh, Neh neh'huh hō'noh'gwă on dyoo'h no noh'gwă iyu, Nô wa'wak no gweh.

38 Neh ne gah ă'yăh, naeh, he'yo ă'n'jadeh. Neh no noh'gwă iyu, neh huh' naeh, ne gă'ô yah gëh oi'wah gëh, ne dwă noh'do ôh'shă gwën ni'yuh, oksah'dah shoh. Neh, gwa', no noh'gwă'et găh, neh huh', naeh, no'ok sah'dah shoh nă'ah ni go'et găh.

39 Neh no'oh ni go'ăsswa'ăs no'noh'gwă on dyoo'h no noh'gwă'et găh, neh neh huh', naeh, na nis'he onoh: neh nă ga'ăndă'ih, neh huh', naeh, no năh' ă wan'dok dăh he'yo ă'n'jadeh; neh nă'di'nan ji'yahs', naeh, nă di'ô yah'ge onăh.

40 Neh, dih, gă'ô nih, noh e'oh da'et găh, naeh, ă ge'ô e'ô ok, ă ga'ăh da'ak o'jis'dah gëh, neh'huh, dih', kuh, hăh'gwah, nă ya'wăh, no năh' ă wan'dok dăh nă gă' he'yo ă'n'jadeh.

41 Neh Nô wa'wak' nô gweh ănt'ha'go hăht' nô'ô yah ge'ô noh'shăh-shoh; neh, naeh, ă an di'ô'ek, ă an di'ya găh' he ni a'ăn ja deh, gagwe'goh, he ni yoo neh guh ni go'on da gwa'thah; neh, kuh, ne' wa'et'găh go'oh deh'goh.

42 Neh huh', naeh, he'ô non dih' he'ô weh' o deek'hah, no gă'is doh ôh dai'yăh; dës'sgyadye'ăh hă'di'nyuh'os hă nô'wăh dah'gwa noh; neh huh', naeh, ănthă'nos dă'ô nyô'ok, dănt hă non dyuh'gă'nye aak', kuh.

43 Neh huh' ni yo'oweh', naeh, nô'di'waye'is doh dă'ô non dăăh'gon dăh, dă'sgya dye'ă ok ho dăăh'got ne găăh'gwaah, no năh' neh-huh' hă ă'ni h dyon dăh'k heh thă noh'do ôh'shă gwën ni'yuh nô'wah-nih. Son dih gwa'nah ot ha ôh'da ga'ăn doh, nă'ot hon dek, hot hon-dek ne' neh.

44 Oyah', kuh; neh ne gă'ô yah gëh oi'wah gëh, ne dwă noh'do ôh'shă gwën ni'yuh dës'sga yă'on daah' nas'hă nô nyvs'hăh, gah ă'go wah seh'doh; neh no năh' waas'hă wi h nô'gweh, shoh'seh'doh, sho: da neh, he ni o'doh ho'osoh, hoh'dăndyoo'h; gagwe'goh waa'dă-ninoh, he ni o'yăh; neh waa'ni noht he gaeh'da deh.

45 Oyah', kuh; neh ne gă'ô yah gëh oi'wah gëh, ne dwă noh'do ôh'shă gwën ni'yuh, neh dës'sga yă'on daah nă'dah'gwa nyat'ge o'ôh, ha wi h'sa go'on dyiëhs ne wi yuhs' gah nòh'sah.

46 Neh no năh' he'ô găăh sgat, nă gwvs' o'ô wa năh ne gah nòh'sah,

hoh dān'dyos oh; gagwe'geh ho dā'ni nōh, he'ni yōoh' ho yān'duk; neeh ho ni'noh dah'goh ne' neh.

47 O yah, kuh; nee ne gā'ō yah gēh o'i'wah gēh, ne dwā nōh'dō-oh'shā gwēn ni'yuh, des'sga yā'ōndaah ne wah'a'ah yejuh'yak tha'h, ga'nyudāāh'gēh wah'e'ō oh; oh yu'eeek naah'de gān'ja ge.

48 Neh no nāh' onōh'heh oh, detho'nōn di'ānt hwāh ga ne'gak ah; o nāh' neeh huh' honon'dyān dūs'oh, oh thā'nō nyah'sih ne gān'ji yu; neeh huh' honon'dah hoh he'ō weh ga'yāh ne ye'āh'gwah; ne gān-ja'et gāh ho nōn'dyōoh', naeh.

49 Neh'huh, dih', kuh, haeh'gwah, hā ya'wāh, no nāh' ā wan'do ān-jok dāh; neeh na di'ō yah'ge o nōh ānt'hā'neh', dāsha'go nō'nyah'sih ne di'wa'neh agoh he'ō weh ni'ā di yah'da deh ne tho di'waye'is dōh;

50 Neh huh' hā'ō wan di'yah dōh'yaak he'ō weh dyō'deek hāh, no gā'is dōh oh dai'yāh, des'gya dyē'āh ha di'nyuh'os hā nō'wāh dah'gwa-nōh; neeh huh', naeh, dān dyōh'sānt hwah'sō ok, dān dyōn'dyuh gā-nye'aak, kuh.

51 Thosnyīch'oh ne Jesus, ha gō'yā āh'seeh, O nāh, gāh, gagwe'goh' eswah'ni gō'ā yāndaht he ni yu'i'wa ge? Hō wā'āh'seeh, O nāāh', Syah'da gwēn ni'yuh.

52 Shagō'yā āh'seeh, Neh, dih, gā'ō nih, hāh de yō gwēh'da ge, neeh sha gō'di ya'dō nih, ha ya'nes hā yān de'ih, hō wah'ni gō'ā yān dah-danih ne gā'ō yah gēh o'i'wah gēh, ne dwā nōh'dō oh'shā gwēn ni-yuh nah'ō'oh dāh, des'sga yā'ōndaah' neeh nō'gwēh, na nōh'sa gwēn ni'yuh, tha'ya gās, he'ō weh niga'yāh nos'hā nō nyus'hāh, ne wa-seeh', kuh ne waga'yoh'.

53 Neh no nāh' neeh huh' ni yō'ō weh he ya'wāh oh, no nāh' sha a-dyā'nok dāh ne Jesus, nā gā' da'yā'ōn dāāh'gwa nō'ok, hot hā'da dōh' o nāh'.

54 Neh no nāh' neeh huh' he'ō yos oh, he'ō weh ha'ō hwah' ha ān-jadeh, wa'ago i'ō nyāh' nō'gwēh, he'ō weh hā nōnt'gēn nīs'at hāh: neeh he'no di'wanā'ā guh, ho nā, Gā'ā'ō weh' nitho'aah nā gā' gah-ni'goh dūs'hāh', nō'gwēh? kuh nā gā' ho i'oh dūs'yo wa'nās?

55 Tāh'āh, gāh, deh neeh nā gā', na'noh'sonīs de'ō a wak? Tāh'āh, gāh, deh neeh', ne Mary deh'e'ya soh nō'noh'āh? kuh ne de'ā-nōn dā'nōn deeh, James, Joses, Simon, kuh ne Judas?

56 Kuh ne de'ā'nōn dā'nōn deeh ne wā ni'osshōh'oh, tāh'āh, gāh, gagwe'goh dah'de dwa di'? Gā'ā'ō weh, dih, nitho'a wih'dah gōh, nā gā' nō'gwēh', gagwe'goh nā gā' he ni yu'i'wa ge'?

57 Neh neeh tāh'āh deh'ō di'ni'gō'yuh ooh' hayah'dadeh. Neh, gwa, ne Jesus ha gō'yā āh'seeh, Neh no dō'gās da nih hōhsā'ni yu; neeh huh', sho, tāh'āh, he'ō weh thā'ān jadeh, neeh, kuh, ne'ahwah ho'noh'sago.

58 Neh ne tāh'āh wesuh' de'ō dyuh'da dōoh, nō'i'oh dūs'hā nā'ā-gwah dōhs ne' neeh huh'; neeh gā'ō nih heh de'ō wai'wa gwēn ni-yus'dōoh.

O'WAH XIV.

NEH ne neeh huh' ni yō'ō weh, Her od ne tha gō'yān nōh'dō nih, waa'i'wa'ok he'ni ai'wa nā geh' ne Jesus;

2 Ha go'yă ah'seeh no'hah/shăh shoh, Neh ah' năgă' ne John, ne Baptist: det hut/gă oh nonda/deh sa'doh gwah'geh: neh, dih, kuh, gai'oh nih, o'oh dus'hă nă'ă gwah'dohs wa do'dah so'gwa oh ha-yah'dadeh.

3 Neh, săh'ăh, neh Herod hoye'no noh' ne John, hos'hă on-duk', ho'ho'dok', kuh: neh dyago'i'wah neh Herodias, ne' yoh ne de ya'dă non deeh', Philip haya'soh.

4 Neh, sho, gai'oh nih, ne John, he'awă'ahsee, Tăh'ăh deh ga'-yane's'hăh'geh neh a'e'jinyaak [ne' yoh ne de ja'dă non deeh'.]

5 Neh, dih, no năh' sha'eeh', A'enyuh' ne John, neh sha gos'-hah nih'oh ne găn dyuh'go wa năh; neh, săh'ăh, naeh, nă'ă neeh, Ho do'găs da nih.

6 Neh, gwa', no năh' ho sa'wă nă's'hă eeh he ni'o'na gădoh' ne Herod, oh dyoont' neh huh' he'adigaht, ne go'awak neh Herodias; ho wah'ni go'i'yus'doh' ne Herod.

7 Neh dayu'iwah'heht, waa'iwis'aah agwus' de o'no'oh gwa-nyoh, neh' nă's'ha ga'oh nă'dih gwa'nah ot' ă'oh wan do'esyoh'gwăh.

8 Neh no noh'ăh guh'ni'go'da nih' ne' nah ot' ă'ya'găh, ga wă, Neh nă's'goh no'noh'ăăh ne John ne Baptist, nik'huh, ga jăh'geh.

9 Neh ne go'wăh go waah agwus' wa oh'săs; neh, gwa', sho, he de o'no'oh gwa nyoh, neh, kuh, gai'oh nih nă'ni'h'dyoh, de onan-dondoh', o năh' ho dăh'hăh'oh, ădyon'da doh', sho, no'noh'ăăh.

10 Onăh' he o dăh'ho'h'oh he o'weh thah ho'doh' ne John he o'wa-noh'o nyah'goh.

11 Ga jăh'geh sgă'dyieh' no'noh'ăăh, sga'eh: neh dyon da'da wih ne yêk sah'go waah: neeh, naeh, he ya'go wih' no noh'ăh.

12 Onăh' neh huh' ho di'yo'soh nago'i'onyani'ahk; de o'dih gwăh no yah'dah, hodih'sadoh', kuh: onăh' ho noh'dăndyoh, he o'wa o-wiuh' ne Jesus.

13 Neh no năh' sha'i'wa'ok ne Jesus, ga'owago hodeh'noh da-hoh, hoh dăndyosoh, tăh'ăh deh dye'na geh, he'owegwa hot gon'-dah'goh, ha oh wah'ge'aah', sho. Neh no năh' sha a di'wa'ok, ne găn dyuh'go wa năh, he'ga non'da yăndoh' ho di'ya găh'oh, ho was'-yoooh eh dah'gës'shoh he'one'nooh.

14 Neh no năh' o yah'jih sho sa'eeh, găn dyuh'go wa năh ha go'găs-oh; da wa'do nya'nooh nă'yah'dago he'no gon dă'ăh; sa a'gon'jăht, kuh, no'no'gweh dah' no'di'noh'da nih.

15 Neh no năh' oh gă'asah o doh'o on dyieh, ho wa'yah do'wăh oh nago'i'onyani'ahk, honă', Neh, waeh, ne tăh'ăh deh e'na geh nik ho'oweh; onă' ăh', kuh, odă năsyuk'dah' o'ondyieh; shashe'yatgah ne gădyuh'go wa năh, neh huh, dih, naeh, ha a di'yo'h he'ga non'da yăndoh', a'ă non'dah ni'nohs' ni'yes'.

16 Neh, dih, na go'yă ah'seeh ne Jesus, tăh'ăh dah de'yud o'ăn-jo'oh na'ă non'doh'nek. Etchi'noht', dih, sho, nă'ă dik.

17 Neh neh sho wă'ahsee, Neh he'niyo'gwa yăh nik'huh, wis, sho, niyu'ăh gwa ge, de găn'jage', kuh.

18 Neh ne'awă, ga oh' daji'aah nik'huh, he'gyah dadeh.

19 Onăh' ha go'yă ah'seeh ne găn dyuh'go wa năh, ja dyă'ăh' o ge'-oh jah'geh: onăh' de oh'gwăh ne wis niyu'ăh gwa ge, kuh ne de-

gǎn'ja ge, gǎ' o'ya'h ge'gwa he o't'gathwǎh, de o'no'nyos oh, de o'áh-gwi'ya'h kho'h, kuh; detcha'go áh'gwa wii na go'i o'nya ni'ahk; neh, naeh, na go'i o'nya ni'ahk [de o'non do'gwah dōh hǎ ni'h'dyoh] ne gǎn-dyuh'go wa'nās.

20 Neh, naeh, ne gagwe'goh wa ǎ'nandek'honi'h, wa o'nohdaht, kuh. Da neh he'niyooh des ho'dihgwǎh ne de yu'áh gwai'ih oh, ne wah o'da dǎǎh, dek ni' ska eh nigah'ach hi.

21 Neh he'ni ǎ'nandi wa ǎ'nandek'honi'h wis, noo, ni ǎ'nǎh nya'h'-eshās'hǎ na'diji noh; tǎh'ǎh, naeh, deh go'wǎ nvs'he dǎǎh ne wǎ ni'-osshoh oh, kuh na dik'sah shoh'oh.

22 Neh ne wah o'gon da dyi'eh' ha go'yǎ ah'seeh ne Jesus na go'i o'nyani'ahk; ga'o wa go ja deh'noh da'ah, swa ǎnt', sga nyu'dǎǎ di'gwa hohsweeh'; neh, naeh, nǎch'ha'go yaat'gah', ya'eh, ne gǎn dyuh'go-wa'nās.

23 Neh no nǎh' sa'go yaat'gah' ne gǎn dyuh'go wa'nās, neh huh', naeh, heeh tgǎh he'a we'nooh' ho non'da deh, neh huh' hǎ ǎn'dǎ na-yǎǎh, ha o'hwah ge'ah. Neh no nǎh' oh gǎās'ah oh wa dōh, ha o'hwah ge'ah neh huh' he ǎh'dyoh.

24 Neh ne' neh huh' niyo'oweh, o nǎh' ga'nyu dǎ'ǎh he ga'o yo-dyi'ehs, o dǎn'do nya'h'do on dyi'ehs no dōh'dah; neh huh', kuh, dyu'ǎ gont' he wa o'ne no' on dyi'eh.

25 Neh no nǎh' da wǎn'do dǎh, Jesus neh huh' he'a we'nooh' heh tha di'o yu dyi'ehs, o ne'gah gēs'shoh hwa eeh'.

26 Neh no nǎh' wa'o wa gǎh na'go'i o'nya ni'ahk, o ne'gah gēs'shoh i'eh', wa o'di yah'don daat, ho nǎ, otwais'hǎh, ǎh', noo: de o'noh-sǎnt'hwah oh, o nǎh, suh jih wa o'noh dyok.

27 Neh neh wah o'gon da dyi'eh', thos nyi'eh'oh ne Jesus, ha go'yǎ ah'seeh, Swadah'ni go'ǎ ni yǎǎ: iih' ne gǎh; sǎ noh' ǎ swah'dyohk.

28 O nǎh' ne Peter do sa'a wǎ nǎh sǎa guh, ha wǎ, Syah'da gwēn-ni yuh, do gǎs, gihsǎh, iis ǎ gǎ'ak, da gǎ'os, ga oh' non da'seeh', o ne'gah gēs'shoh.

29 Det hos'nyi'eh'oh, ha wǎ, Ga'jih'. Neh ne Peter, no nǎh' wa-a' deh noh'dah guh ne ga'o wa go, o ne'gah gēs'shoh he'a we'nooh, nēh ho'gwa hot gon'dah goh heh daeh' ne Jesus.

30 Neh, gwa', no nǎh' wa'a'gah ǎ'yooh suh jih' dyu dǎǎh'haas dōh, hoh dyoh'oh; o nǎh', kuh, oh wah'sa wǎh o ne'ga go wa eeh'; de oh'-sǎnt'hwǎh' o nǎh'; ha wǎ, Syah'da gwēn ni'yuh, da gya'h'da ge hah.

31 Neh neh wah o'gon da dyi'eh' Jesus tho nǎs'ha gwai'ih sooh, wa-o'ye naah', kuh; ha wǎ'ah seeh, O iis, neh ni sa'i wa gwēn ni'yus-dos'hǎh a'ah, a' nah oh'dǎh ǎh gai'o nih' de sa'h'ni go'ǎ ge nooh'?

32 Neh no nǎh' hwa'i yoh' ne ga'o wa go, oh wǎn'ni hǎǎh ne gǎ'ǎ-hah.

33 Da neh neh ga'o wa go ha di'h'nont, neh huh' tho nont'his dōh, eh dah'gēh ho non'da do'nyus oh he'a gat, ho nǎ, do gǎs' gai'wa gwēn-ni yuh, iis' hya'a wak Na wēn ni'yuh!

34 Neh no nǎh' oh tha'di nyuda'i yahk neh huh' hodi'yosoh he'yo-ǎn'ja deh neh Gen nes'sa rei'.

35 Neh no nǎh' wa'o wai'wa ok na'di nageh ne' neh huh', ho non'-dǎh hǎh'syoh gagwe'goh ti't'ho neh dōh he'ni o'no ǎn'jah, neh huh' ga-gwe'goh tho wǎn'di aah no'di nook'da nih ha yah'da deh.

36 Neh no'wando'esyo'hgwanih, ne' neh, sho, a'ă năh'nyuh'gvt he de yu'geh'ont no dyah'da wih'doh; neh huh', kuh, he niyo'gweh'da-ge he ya guh'nyuh'gah'doh ja go'doh oh'ji wăh.

OI'WAH XV.

O NĀH' ho wa'yah do'wăh oh ne Jesus neh shago'di ya'do ni'ak, kuh neh Pharisees, neh huh' ha di'na geh he'ganon'da yăh ne Je ru sa lem, ho nă,

2 A, naeh', he'go waah' ne she'ionya nih de a'di ya'nes hă'it hah he non'da'o di oh'dă on dyiēh na di'găh jih'sho'h gă'aa'h? neh, waeh, neh tăh'ăh de'ă noh'jo'as, no năh' wa'ă non dek'ho nih no'ăh'gwah.

3 Dēs ha'go wă'nah să gwăh, ha wă, A', diih', năh iis' nah'oh-dăh'ăh gai'o nih' de swa'ya nes'hă'it hah' he ni o'i wih'sah'oh Na'wên-ni'yôh, swa ye'ăh dah'goh heh ni swai'yôh'dă'ăh?

4 Neh, waeh, he'ni o'i wih'sah'oh Na'wên ni'yôh, ha wă, Dee'ses nyek ne' yah'ni, kuh neh sa noh'ăh; neh, kuh, ne son'dih-gwa'nah'ot ănt ho'h'syo nănt he'dă os nyek no'oh'ni, neh, gi h shăh, no'noh'ăh, neh nă'owa nyôh.

5 Neh, waeh, niis ne swa'doh, son'dih gwa'nah'ot ă'wă as no'oh'ni, neh, gi h shăh', no'noh'ăh, Neh săh'ăh, ne de wa'gyah do'weh'doh, neh ho'gwa a ge'gon dah'goh o noh'sa do'găh di h'gêh, na'wa-gye'ăh dah'go nah' a gi yah'da geh'hah'doh,

6 Neh ă dyu'i wah'gă'ak ă o'da dwên ni yuh'heht; Să'noh, di h, dă os nyeeh no'oh'ni; neh, gi h shăh, no'noh'ăh. Neh'huh, di h, ni swa ye'ăh, ne swa nyu' he nit ho'i wih'sah'oh Na'wên ni'yôh, swa ye'ăh dah'goh he'non'di swai'yôh'dă'an dyiēh.

7 Iis, no yah' swa da'de goh'son dah'goh, do găs' oi'wa ye i h'oh, he ni o ye'ăh neh Esai as, ho'do'găs da nii, he swa yah'da deh, ha wă,

8 Neh nă gă no'no'ăn'joh dăh dōs gă'oh tho nont'hisdoh he-gyah'da deh, ho di ye'ăh dah'goh ha a di h'sa ga'ănt; neh, kuh, no geh'să-ni'yusdoh, ho di ye'ăh dah'goh na di'sgwă'ăh'sho'h, neh gwa', naeh, no năn'yah sa h'we'ăh nit ga'da dyiēh.

9 Tăh'ăh, dăh, deh wa'di stah' no'ga'dă na yă nih, neh shago'di'onia nih, no gweh', sho, go i wih'sah'oh', neh ya'geh'oh Na'wên-ni'yôh a'oi'wih'sah'o'ok.

10 Onăh' he a'go no'goh' ne găndyuh'go wa'năh, ha go'yă'ăh' seeh, Ja'thon daat, swah ni'go ă yăn dăh't, kuh.

11 Tăh'ăh deh neh' no'gweh' na'ah sa go hă ga'yo h'duk na'ga et gănt hayah'da deh; neh gwa', nănt'ga ya găh't haah sa'ga'ănt, neh ă-ga'et gănt no'gweh.

12 Onăh' neh huh' ho di'yo's oh na go'ionya ni'ak, ho wă'ăh-seeh, Să'noh'doh, găh, he' wa'odina h'kwat ne Pharisees, he'na h'ă wăh ne wa a di'wa'ok?

13 Neh, gwa', ne dōs a'go wă'nah să guh, ha wă, Neh naah'de-yo'oh da ge, ă gă'ak neeh de o'yănt hwa h'oh Naah'ni, nă'owa ge'o noh, ă gah'hănt gwă'ak ne' neh.

14 Nyogwah', sho; ho neh'oon dyiēh', sho; neh săh'ăh, ne de a'di gah'gwe'goh, neh, kuh, neh shago'di năch'hineh ne de a'di gah'gwe'goh. Neh, kuh, ne dyă gwah ne de a'gah gwe'goh'

neh ã o'nách hi neh no yah' dă a'gahgwe'go ok haeh'gwah, de'gwe-goh o'ya'dago hah'dă' yah'dăht.

15 Onăh' thos nyiēh'oh ne Peter, ha wă ah seeh, Da gwa'h'ni go'ă-yă'n' dahdăh nă gă' do sal' syă on dăăk.

16 Je sus thos nyiēh'oh, ha wă, Neh, găh, năăh iis, nă gă he-ni yo'oweh', ah'soh deh swah'ni go'ă yăn dahs?

17 Neh, găh, nah'soh, deh swah'ni go'ă yăn dahs, na'dih gwa'-nah ot gah'sa gooh hă ga'yo'h duk, gat gwis'da go' he'wehs; neh, kuh, no'năh saga'ya găht, neh huh' he wa'dyooh' he'ya godyeh'-dah gwah?

18 Neh gwa', naeh, ne' neh huh' tga ya'găh dah'gwah he' gah-sa'ga'ant, neh huh' ni dweh'dah gwah he dya wăn'nyah saat; neeh', naeh, nah oh'dăh'ăh ne ga et'gănt hah; no'gweh.

19 Neh, waeh, nawăn'nyah sago dweh dah'gwah ne wă'noh'do-nyoh'shă et'găh, ă wăn'dyo o nyooh', wa dya'h'don dyos, oh no'weh-ha'at, ga nos'gwa oh, o no'wă', guhsă'na et'gănt hah.

20 Neh' ne găh' nă gă' ni yu'i wage neh ga et'gănt hah no'-gweh: neh, gwa', naeh, nă yon'dek ho nih, nă gă'ak deh a'goh jo'-a eh, tăh'ăh, naeh, deh a'go et'gănt hah' no'gweh.

21 Onăh' hoh dăn'dyos oh ne Jesus, neh ho'gwa he a'we-nooh, he o'yo's oh dōs gă'oh he ga non'da yăn dōh' ne Tere, Si don, kuh.

22 Nă', kuh, nah a'wăh, neh ne ya go'gweh, Ca naan ite nah a-ga'ăn joh'dă, dyago'ya găh'oh he'yo'ăn ja deh; ho wa'yah do'wăh-oh; de ya'guh sânt'hwah oh; ho wă'ah seeh, Da gi dăăh, O Syah'-da gwěnni'yòh, iis, ya'a wak ne David. Neh ne khe'awak agwus' go o'ya gă, ha nis'he onoh sha go'dyena'wah dōh.

23 Tăh'ăh, gwa', dah dech'ha go'wă nah'să gwăăh: o năh' neh-huh' ho di'yo's oh na go'io'nya n'ak, ho'wă do'es yoh gwanih, ho-nă', She ya'do wih', sho; suh jih', ăăh', da yos'dă'ă'neh ne nah-găăh'gwa.

24 Dech ha'go wăn'nah să gwăh, ha wă, Neh tha geh'ha h dah'goh, ne neh sho, ă khe'yah do wăht no di'yah dah'doh oh ne de yu'di nah'gă-ont dyò di'ya găh oh he ga wa ji'ya deh' ne Is rael.

25 Onăh' neh huh' go yos'oh; heh dah'gěh go da'do nyus'oh he'a-gat; ho'wa'yah da gwěnni'yus dōh, ga wă' Syah'da gwěnni'yòh, da-gye'na wahs'.

26 Neh, dih, neh dethos'nyiēh'oh, ha'wă, Tăh'ăh deh neh'huh-jih, ne' neh don'da yeh'gwaak no di'ăh gwah na dik'sah shoh'oh, neh-huh' ha'ya godih he'wa di'yah da deh neh ni ga ji'yăhs aa'shoh oh.

27 Neh ne' wah a găh, Neeh', Syah'da gwěnni'yòh; neh gwa', naeh, neh ni ga ji'yăhs aa'shoh oh neh wă non'dek ho nih noh do-nyoh'shăh, dwah săhs ho'dek hwaah'gwah syòt no'she'năh shoh.

28 Neh neh dethos'nyiēh'oh ne Jesus, sha ga'wă ah'seeh, O iis, ne si'oh, gah haas deh', ăăh, neh sai'wa gwěnni'yus'dos hăh, neh'-huh, dih, sho, ni ya'wăh heh' syah da deh, he'năh'de di sa'do ă jo nih. Neh no năh', sho', kuh, sayon'doh ne go'awak.

29 Onăh ne Jesus heoh'dăn dyooh ne' neh huh'; neh huh' dōs gă'oh he o'yo's oh he ga'nyu daeh ne Galilee; neh' ho non'da deh ho-ăăh'thăăh, neh huh', kuh, he o'dyăn dws'oh.

30 Onăh' neh huh' hōwā'yah dō'wăh oh ne găn dyuh'go wanăs, hōwan'di a wī'noṇ dyiēh' neh', nō'dih'sohk hah, dea'di gah'gwegoh, dea'di wă'nant, go yah'da yes'hah syoh, gutgah'deh', kuh, no yah-shoh oh, neh huh' hōnoṇ'dat heh'dah is'doh heh dea'sih da'ge oh ne Jesus; gagwe'goh saa'gon jāht'.

31 Neh neh hodi'wa nă'ă gwăh' ne găndyuh'go wanăs; no năh' wa'ă nant gaat huh', saa'dis nyiēt ne dea'di wă'noṇ duk; ja go'yah da'gwek heh'oh ne goyah'da yes'hah oh; det gaye'ih, kuh, ijăhs' neh gohsohk'hahk; je găh', kuh, haeh gwah, ne de ye'gahgwe'go noh; neh huh' ni dyu ye'ăh'dah goh neh de o'wa'ăh sâ o'nyos oh Na'go-wën ni'yoh ne Is rael.

32 Onăh' ne Jesus hea'go nō'gos oh na'go'io nya ni'ak, hago'yă-ăh'seeh, Neh ne' we suh o'yah' ni dyuh'dă ne gyah'daa go, khedă'ăs ne găndyuh'go wanăs; neh' ga'io nih onăh' sâh ni wă'nis hăge shah'de ya'gwadii, tăh'ăh, dih, deh sho'di yăh ni'yes': tăh'ăh, dih, neh huh' ta'gyeeh, neh o'sa khe'yat gah neh da'o'năṇ don dyo'ok, sho; dyă gwah', sho, ă o'dih'ni'go'ăh'doh hă'ă shă'nantha'ineh.

33 Onăh' na'go'io nya ni'ak hōwă'ăh'seeh, ga'ă o weh' noṇ'da-weeh' na'yo gwa'ah gwayăndaht' nîk'huh he'o weh deh e'na geh, neh na'o noh'daht he'ni găn'dyuh go wa'năh?

34 Onăh' ne Jesus hago'yă'ăh'seeh, Do ni yô'ăh gwa ge' swa'yăh'? Neh ne'ona, Ja duk; duh gaah'ah', kuh, neh ni găn'jahs a'ah.

35 Onăh' hago'yă'ăh'seeh ne găn dyuh'go wa'năh, swadyăăh' yo-ăn'jah gēh.

36 Onăh' de oh'gwăh ne jaduk' ni yô'ăh gwage, kuh, ne găn joh'; o năh' ho dōh'es hō nyoh, de o'yah khoh', kuh; onăh' neh' hea'go-ya wiih neh hago'io nya ni'ak; neh na'go'io nya ni'ak, naeh, onăh' he o'wăṇ na wiih ne găn dyuh'go wa'năh.

37 Onăh' gagwe'goh wa'ă nan dek'hō nih, wa'o'noh daht, kuh; neh, kuh, ne jaduk' năh gah'ach hih ne de yu'ih syoh o'da dă'o noh des ho'dih gwăh.

38 Neh he'ni ă nandi na'di ji'noh wa'ă non dek'hō nih ge ih' ni-wăh'nyah eh'shăs hă, tăh'ăh de o'wă nos'he dăh ne wă ni'os shoh'oh, kuh na'dik'sah shoh'oh.

39 Onăh' sha go'yat gah'wăh ne găn dyuh'go wa'năs; ga'o wa go' naeh, ho deh'noh da hoh, neh huh' he o'yoṣ oh he'dyo ăn'ja deh ne Magdala.

OT WAH XVI.

ONĂH' ne Pharisees, kuh ne Sad du cees hōwā'yah dō'wăh oh, hōwah'ni go'ăk dōh, de o'wăṇ dō'ăn jo'nis oh neh a'ago'yat gat-hwah dăh nō'wa nă'ă gwat gă'o yah gēh on'da weeh duk'.

2 Neh ne thoṣ nyiēh'oh, hago'yă'ăh'seeh, Neh no năh' oh gă-ăsah swa dōh, Ă wă'nis hi yus; neh, waeh, ne gwăh'dăăh'ăăh niyuh'dă ne gă'o yah gēh.

3 Neh, naeh, neh se deh'jah, Ă wă'nis hă'et gânt ne'wah wă-nis'hă deh; neh', waeh, ne gwăh'dăăh'ăăh niyuh'dă ne gă'o yah-gēh; odah'jih gyō'niadyiēhs, kuh. O iis, no yah' swat goh'son-dah'goh, swah ni'go'ă yăndahts, naeh, he ni ga'goh soh'dă he gă'o ya-

deh; neh', dih, gäh', naeh, neh täh'äh deh swa'gwenyooh nae'-swah ni'go'ä yän daht no i'wa nä'ä gwah'dohs o yän'deh dah'goh he ni-ya'wäh o'on dyieh ne'wah wä nis'hä de nyoh.

4 Neh no di'wa'neh a'goh, neh, kuh, no di'h'no weh'häät ga'wa-j'i'yä deh hä nih'saas na'yui'wa nä'ä gwah'do ok; neh gwa', naeh, ne ta'o wä noh no i'wa nä'ä gwat, neh, sho, he'ni yui'wa'nä ä gwat he'ni-ya'wäh oh ha'yah'da deh no'do'gäs'da'ni ak Jo nas. Onäh' ho doh'-nooh ha di'yah da deh, o yah'jih' he a'we nooh.

5 Neh na'go'i o nya ni'ak, no näh' sga'nyu dää dih' hes ho'di yos'-oh, ho di'h'ni goh'häh oh non'da a'diaah no äh'gwah.

6 Onäh' ne Jesus ha go'yä ah'seeh, Swat ga'ä ooh, swadah'ni go'-ä ääk', kuh, he'ni gadeh' neh hä nont'häh gwäh'gwathah ne Pharisees, kuh ne Sad du cees.

7 Onäh' de o'dith hä o nyos'oh na di'yah di, ho nä', Neh, waeh, äh' noo, gai'o nih, heh täh'äh deh dwa'wiih no äh'gwah.

8 Onäh' ho ni'nand'o'gäs oh ne Jesus, [neh' nah ot' ho nont'yu-o wiih,] ha go'yä ah'seeh, O iis, neh ni swai'wa gwän ni'yus dos'häh-a'ah, a', naeh', he go'waah' deswat'hä o nyo nyoo' neh dyui'wah heh deh swa'ah gwä'o wiih?

9 Neh', gäh, nah'soh deh swa'gah ä'yo'oh; täh'äh, gäh, kuh, deh ji'swrs ha ahs he'ni ya'wäh oh ne wis ni yö'äh gwage, kuh ne wis ni ä'näh nyah'es häs'hä; neh, kuh, he ni gah'ach hih' de ji'swah-gwäh?

10 Neh, kuh, he ni ya'wäh oh ne ja duk' ni yö'äh gwage, kuh ne ge'ih ni ä'näh nyah'es häs'hä, neh, kuh, he'ni gah'ach hih' de ji'swah-gwäh?

11 A niyuh'dä', heh täh'äh deh swa'gah ä'yo'oh' täh'äh, waeh, neeh' deh gwrs nyeh dah'gwanii no äh'gwah, neeh on'da gai'o nih ae'swa dah'dya wä änt bah'da'eswa yä'o nyoo' nä nont'häh gwäh'gwathah ne Pharisees, kuh ne Sadducees?

12 Onäh' wa o'dih'ni'go'ä yän daht, täh'äh deh neh' de os'nyeh dah'-goh na'o non'dah dya wä äs do ok he'ni ga'yäh ne yoh däh'gwathah no äh'gwah; neh, gwa', he'ni ha'di ye äh'dah gwah hä non'di o'nyah-nih ne' Pharisees kuh ne Sadducees.

13 Neh no näh' ne Jesus neh huh' he o'yos oh he'dyo än'jade-nyoh ne Cesa rea Philippi, ha go'ya on doh na go'i o nya ni'ak, ha wä', So'o' nah oh'däh äh', no'gweh hä nan'doh, nä gä' niih', no-wa'wak no gweh, gi'h'oh'?

14 Neh ne' o nä, Neh' gyeeh nä'nandoh, neh' gi'h'oh niis ne John, ne Baptist: neh' gyeeh, neh Elias: neh, kuh, gyeeh, ne Je re mias; gat gaah', gi'h shäh, no'di do gäs'da nih.

15 Neh neh sha go'yä ah'seeh, So'o', dih, nah ot' niis i sweeh' niih'?

16 Onäh' thos nyieh'oh ne Simon Peter, ha wä', Neh, waeh, niis ne Christ, ne' Ya'a wak Na'wän ni'yöh, No heh'oweh.

17 Jesus det hos'nyieh'oh ha wä'ah seeh, sän dä'oh niis, Simon, ne ya'a wak' ne Jonas; neh, waeh, ne täh'äh neh' noh wa'ah', kuh not gwäh sah* deh so'dah sah'seeh niis: neh, gwa', Naah'nih, ne gä'o yah gäh' thäh dyoh.

18 Neh, dih, nääh' iih noh go'yä as, Neh niis ne Peter,* neh, kuh, nä gä gas däh'gäh neh huh' äk noh'so nyäh he'ni dwa gye äh'.

dah goh; * tǎh'ǎh, kuh, ta'ga gwe'nih no deh'ho ga'ǎndoh na nǐs'heo'-
noh gēh, ton'daga'ǎa thet na gai'wah doht.

19 Neh, kuh, nǎnt'go yoh ne wadeh'ho do'gwah da'noh ne gǎ'o-
yah gēh o'i'wah gēh, ne dwǎnoh'do oh'shǎ gwēn ni'yoh; neh', kuh,
na'dih gwa'nah ot ǎhsēs'hǎ on dǎh ne yo ǎn'jah gēh, ǎnt gvs'hǎ on-
dahk, haeh'gwah, ne gǎ'o yah gēh: neh, kuh, na'dih gwa'nah oh'-
dǎh ǎh ǎsēs'hǎ on'da guh ne yo ǎn'jah gēh, ǎnt gvs'hǎ on'da gwǎ'ak,
haeh'gwah, ne gǎ'o yah gēh.

20 O nǎh' ha goh'ni go'ǎn do'gās doh na go'i o nya ni'ak, na'gǎ ak
deh'so gaah de o'wa o wiih nō'gweh, he do gās' neh' ha'o hwa'h' ne
Christ, [Cha gǎ'o he dvs.]

21 Neh huh' ni yo'oweh', o nǎh' hohsaah' ne Jesus, o'yǎn det'
ha go'yo nya niuh na go'i o nya ni'ak, he gai'wa yǎn'dah goh o nǎ' neh'
ne Je ru sa lem ǎ ǎnt'gon duk; we suh' dǎnt ha'doh ho gai'h', ǎnt'ha-
di'o nih' na di'gǎh jih'sho'h oh, kuh na di'h'sǎ nō wa'nās ha di'yah dont-
hwus; neh, kuh, neh shago'diya'do nih; ǎ'o wa nyuh', kuh; neh'
neh sǎh wadoh'tah wǎ nǐs'hǎ deh o nǎh' dǎnt haat'gǎh'.

22 O nǎh' ne Peter wa o'ye naah, wa ah'sa wǎh notho'i wai'ih-
dǎh, ha wǎ, We ǎh' nǐt gǎdek he'syah da deh, Syah'da gwēn ni'yoh;
tǎh'ǎh deh dōs'gǎh neh huh' ta'esa yah'da wǎh.

23 Ditho'dih sa de'nyooh, ha wǎ'ah seeh ne Pe ter, ges ho'ne'gwa niis
da sa'dǎk, Satan,* neh', ǎǎh, neh de sga'dyah da'o wa nih niis:
neh, waeh, niis, neh tǎh'ǎh neh' deh sǎn'noh do'nyoh gwah Na'-
wēn ni'yoh ge'khaah, neh, sho', he'we gǎh nō'gwe'e khaah.

24 O nǎh ne Je sus ha go'yǎ ah'seeh na go'i o nya ni'ak, son'dih-
gwa'nah oh'dǎh ǎh i'eeh, A'e'non dǎh', niuh, neh nǎ ǎn'da dat'gǎh-
wah'jih; dǎ ak', kuh, nō'o wǎh ne de ga'yah sont, shak'non dǎh.

25 Neh', waeh, ne son'dih gwa'nah ot ǎ eh he aak, Dǎ wa'gǎh nya-
dook' he'go heh, ha'h'de ga gont' wa oh'dooh ne' neh: neh, kuh,
neh son'dih gwa'nah ot ǎ eh he aak, A wa'gah dooh he'go heh', neh
ǎ dyu'i wah'gǎ ak haak nō'oh gwah, ha'h'de ga gont' ǎ'a'gǎh'.

26 A', dih, nah ot' a'o'dis dǎh' nō'gweh', ne ga gwe goh neh' a'ayah-
da gwēn ni'yoh heht' he ni yo'ǎn jah, a'oh dooh', naeh, nō'twais'hǎh?
neh, gi'h shǎh', a' nah ot' da'a da'da wǐs'duk nō'gweh' nō'twais'hǎh'?

27 Neh sǎh'ǎh, Nō'wa'wak' nō'gweh ha'h'de ga gont' dǎnt heh',
dǎnt ho'dyah da'don dyiēh ne de a'ǎh sǎ'oh goh Nō'oh nih; ǎnt ha'di-
yah'dǎa dyiēh nō'o yah ge'o nōh'shǎh shoh, neh huh' ni yo'oweh' o-
nǎh' ǎ a'go ga'nyahk hoos ha'h'de yo'gweh'da ge nō'gweh, ǎnt gvs'heh-
duk' he ni o'i oh'dvs yuh'dǎ noh.

28 Do gās' neh noh gwǎ'as, neh'huh, gyeeh nēk'huh ha'dit', ne
tǎh'ǎh ta'a dik dooh' ne gǎ'e yaht, he'ni yo'oweh' ǎ o'want gaat huh'
Nō'wa'wak nō'gweh, ǎnt'heh, ǎnt ho'dye ǎh'dah go'ondyēh nō'o-
wǎh ne thǎ noh'do oh'shǎ gwēn ni'yoh.

O I'WAH XVII.

NEH no nǎh' yeih' chi yo'dǎ nǐs'yo guh'doh, neh' ne Jesus he
o'aah ne Pe ter, neh, kuh, ne James, neh, kuh, ne John, ne
de ya'dǎ non deeh, neh huh' he a'go aah ho non'da deh nō'non'des, ho-
noh'ho'h ge'ah.

2 Neh noh tha'go ya'dyah'da de'nyäh he'a'di gat, neh noh'dwa-dääh'gondäh na goh'sah gëh, do'sa gya dye'äh heht nän'de khaah gääh gwaah; neh, kuh, no'syo'nyus häh neh huh' ni ga gä'änt he-nah de'yuh haat heh'.

3 Nă, kuh, nah a'wäh, wa'o wa non'dyah do'dah sahs', ne Moses, kuh ne Elias, de o'dit haah ne [Jesus.]

4 Neh huh' ni yo'o weh thos nyieh'oh ne Peter, ha wă'ah seeh ne Jesus, Syah'da gweni'yoh, neh, ääh, noh'ni go'i yus deeh ne nek'huh ae'dwäh dyon duk, neh, dih, ne dyă gwah a'esaga'yäh säh ni dwus'gonih; skat niis ägwus'yo nyäh; skat, kuh, haeh'gwah, ne Moses; skat, kuh, ne Elias.

5 Neh nah soh' hot haah, nă nah a'wäh, neh' noh jih'gä gä'änt nodi'yah da'weh sä'oh; neh, kuh, ne jat ga'ä oh, o wă nah' dyu ya'gäh oh noh jih'gä go; neh, noh'gäh', Neh ne gäh nă gä, ne'no'oh-gwah Ne'a wak; neh' ne wesuh' dwak ni'go i yuh hayah'da deh; neh', dih, kuh, she swat'hon daat.

6 Neh no năh' wa ä'no ok na go'i o nya ni'ak, de o'di yus'gwäh-dääh oh; neh, kuh, naah de yu dohk'dah oh wa o'noh dyohk.

7 O năh' neh huh' ho yos'oh ne Jesus, hañ da'a go yă'o nyos'oh, ha wă, De ji'daht'; Să noh' ä swah'dyoh sek.

8 Neh no năh' do sa'ä nont'gaah'gwaht, deh'so gaah de o'wa gä; neh', sho, hayah'di ne Jesus.

9 Neh no năh' shonă non dus'năh do'on dyieh' hagoh'ni go'än da-doh ne Jesus, ha wă, Să noh' so gaah' ä yeh'chio wih' ne swat-gat huh, ne gaoh' nah wan dih he'ni yo'o weh' nonăh' dănt haat'gäh No wa'wak no'gweh, non da'deh sa'doh gwah'gëh.

10 O năh' neh ho wa'on dos'oh na go'i o nya ni'ak, ho nă', A' nah-ot' ga'o nih, naeh', hă'nan doh ne shago'diya'do nih, he gai'wa-yăndah goh neh' ädwan'dye änt änt heh ne' Elias?

11 Thos nyieh'oh ne Jesus, ha go'yă ah'seeh, Gai'wa gwën ni'yoh', naeh, neh' ädwan'dye änt' ä'a yoh neh Elias, änt hai'was'yo nya'neh ne yu i'wa gwe goh.

12 Neh, dih, noh gwă'as, O năh', naeh, ho yos'oh neh Elias; tăh'äh, kuh, de o'wa yăn'deh oh; neh dih, naeh, neh huh' ni o'di ye'äh ha yah'da deh, he nah det'ho non'do'än jo nih: neh huh, dih, kuh, haeh'gwah, nă'o ya gäh No wa'wak' no'gweh, ädweh'duk ha di'yah-da deh.

13 O năh' ho dih'ni go'ä yăn'dah oh na go'i o nya ni'ak, he' neh wa os'nyeh duk' ne John ne Baptist.

14 Neh no năh' neh huh' sa'a di yoh he găndyuh'gwa yäh ne găn dyuh'go wa năh, neh huh' ho yos'oh ha yah'da deh, ha yah'da do-gă no'gweh; de o'dos ho'dos oh neh huh', ha wă,

15 Syah'da gwën ni'yoh, a'ehsi dăäh ne'awak: neh, säh'äh, noh no'e chahs; neh, kuh, neh wesuh' ho o'ya gä; neh, säh'äh, no-jis'dah gëh, gye, gäs, hwa a'yah da'ah; o ne'gah gëh, gye, gäs.

16 Neh huh' he e'yah'theeh ha di'yah da deh neh she'io nya nih; tăh'äh, dih, de o'di gwënyos ooh no'sa o wan jäht.

17 O năh' thos nyieh'oh ne Jesus, ha wă, O [iis] deh swai'wa-gwën ni'yus dos'hă yäh, swah'ni go'än chih'gwa doh' swa'wa ji'yă-deh! Ga'äh nă yo'nis heht' dă dwa'di aak; ga'äh, kuh, nă yo'nis-

heht nă vyk'ni go'is o'ok' he swa yah'da deh'? Ga oh' da she'ji aah nêk'huh he'gyah da deh'.

18 O năh' ne Jesus ho is'da ni h na nîs'he o nōh; o năh' ho ya-găh oh ha yah'da deh; neh huh', sho, kuh, naeh, o weh, năh'dêt'ho-doh'oh naak sah'aah he ni dyu'is dah'e năh.

19 Neh na go'i o nya ni'ak o năh' ho wa'yah do'wăh oh ne Jesus, ho nōh'ho h ge'ah o doh'oh, ho nă, A' năh ot gai'o nih' ni h, deh o-gwa gwe'nyooh' na'sha gwa'yah diit găh'?

20 Neh na go'yă ah'seeh ne Jesus, Neh gai'o nih dyo dohk' he-ni swai'wa gwên ni'yus doh. Neh, săh'ăh, ne do găs' oh gwă as, Neh huh', gi h shăh', theh wah' ne swai'wa gwên ni'yus dos hăh, he'ni-yò'nōh gwă'ăh ne Mustard, neh no gwen'yoooh na'eswă as nă gă'gae'non deh, Ho'o weh ni yo'o weh sa'gă is, ă'gagwenih' ă wan'gă is: tăh'ăh, kuh, deh tah'gwis dăh na'gă ak deh o'gwenyooh he swa-yah'da deh.

21 Neh, dih, nă gă' năh ga'waji'yuh dăh, neh, sho, o gwe'nyooh nă yu'yah diit găh na'dă na yăn'dak shăh, kuh neh de wăn'don don'-dyes'hăh'.

22 Neh he'năh weeh de o'non da'wă nyeeh' ne Galilee, neh na-go'yă ah'seeh ne Jesus, Neh neh'huh Nō wa'wak nō'gweh ă o'-want găh ha dis'oh dah'gêh nă' nō gweh;

23 Neh, kuh, nă'owa nyuh; neh, dih, neh săh dwă nîs'hă deh dănt haat găh: neh'huh ni ya'wăh oh haah'de yu dohk'dah oh ho di h-ni go'ă et'găh oh.

24 Neh no năh' neh huh' he'o di yos'oh ne Capernaum, ho wa'yah-do'wăh oh ne Pe ter na di'wis de'o es go wa'gă ya'da nih' no nōh'sa do-găh di h di drach ma [ga ya'soh,] ho nă, Tăh'ăh, găh', naeh, ne she-swai'o nya nih de a'ga nya h ne di drach ma?*

25 Ha wă, Ha ga'nyahs'. Neh no năh' o gye'h hês ho'yos oh, Jesus de o'dwă nvs'hă nyoooh, ha wă, Si mon, a' ni sa h'ni go'ă yăn dahs'? So'năh ot' ne găăh, ne go'wăh go'washoh ne yo an'jah gêh sha-go'di wis'de'o es'? Neh, găh, no'no hăh ho dik'sah dah? Ogi', neh no'yah' ga o'gweh dah'shoh?

26 Neh ne Pe ter ha wă'ah seeh, Neeh'; no yah'shoh. Ha wă ne Jesus, Neh, dih, waeh', naeh, nă'năn da'dwên ni'yoh na dik'sah'shoh'oh.

27 Neh, dih, na'gă ak dah'de yet hi'ya do dăăh'da ni h, neh neh sah'dăndih; neh hu' oh seeh heh' tga nyu'daeh': ăh sês'doh syuh: neh nă'chijo guh nă dwan'dye ănt ănt'ga'ik'; neh no năh' dăh-sês'găăh ăh'se găh' no wis'dah, sta ter* [ga ya'soh,] ăh se'hon da guh ne' neh, neh naah'de di gwe'goh ăn di ga nya h'k'duk, ănt che'yoh.

OI'WAH XVIII.

NEH ne' neh huh', sho, o weh', ho wa'yah do'wăh oh ne Jesus na go'i o nya ni'ak, ho nă, So' năh oh dăh'ăh gwus' ă a'go wa-nă ak' he'ni ga'yăh' ne gă'o yah gêh o'i wah gêh', ne dwă nōh'do-oh'să gwên ni'yuh'?

2 O năh ne Jesus he o'no gōh na ak sah'aah, găn dyuh'gwa go hoh'dyoh'.

3 Neh ne' a wă, Do găs' oh gwă'as, Neh nă gă'ak dah'de-jiswăh'ni go'ăn de nyoh, neh huh nō ya'wăh he ni yuh'dă ne ni a'dik-sah'dahs aah', tăh'ăh ta'ga gwenih na'eswa yoh he ni ga'yăh ne gai wi yus'dos hăh, ne dwă nōh'do oh'shă gwên ni'yôh ne gă o yah-gêh oi'wah gêh.

4 Neh, săh'ăh, neh son'dih gwa'nah ot eh dah'gêh hă on'dat haah he ni yuh'dă nă gă ni ak'sah dah'aah, neh shaa'yah daat a gwus' hehtgăh ă o'doh o'ok he ni ga'yăh ne gă o yah-gêh oi'wah gêh, ne dwă nōh'do oh'shă gwên ni'yôh.

5 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot ă o wa guh' sha yah'daat nă gă ni ak'sah dah'aah nă yuh'dă ak, nageh'să nă go, wa a'ge guh' ne' neh.

6 Neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot sha yah'daat dă o wan'do dăăh'dăh' nă gă na gwus' he o'dis thoh na'a gi'wa gwên ni'yus dōh, neh sah'gwah ti gă'oh he na o'yah'da wăh, ne gat heh'syō nyah'thah a'gah sgwa'ni yon dahk' na'a nyah'sah gêh, neh huh' ha'ahsgo'ok he o weh gwus' dyo'nodes ne ga'nyu dăăh'gêh.

7 Oh'sănt he ni yuh'dă he'yo ăn'jadeh, neh gai'o nih he ga'deh' neh de ya'go do dăăh'da nih; neh, săh'ăh, ne tgagont neh huh' nă ya'wăh sek ă ga'yo ok ne de ya'go do dăăh'da nih; neh, dih, haeh'gwah, ne ga nō'oh he ni o'yah'da wăh nō o gweh, neh dă sha-go do dăăh'dăh.

8 Neh, dih, gai'o nih; neh, gi'h'shăh, dă sa'do dă'ăh dăh neh ses oh'dah, neh, gi'h'shăh, neh sah'sih'dah, jahk hōoh', shō; si'h' hăh-sa'dih': neh, săh'ăh sah'gwah sa yah'da geh'has hăh ne' neh huh' nă yuh'dă an dyiêh hăh syoh' he o weh nă yui'wa da dyiêh ă ya'go-hek, ă sah'soh ga'nehi, neh, gi'h'shăh', na'e sa dēs'oh di'yah go'ok, naeh he ni yuh'dă ne de ja'oh ha'h daa'ses oh'don dōok, neh gi'h'shăh' ne de ja'oh ha'h daa'sah'sih don dōok, neh huh' ha'ye sa'yah dōh'yaak he o weh wah'oi'wa da dyiêh dyu'de'kha'h.

9 Neh, dih, gi'h'shăh', dă sa'do dăăh'dăh neh se ga'ah, das dah'gwat; si, kuh', hăh sa'dih': neh, săh'ăh, sah'gwah sa yah'da geh'has hăh ne' neh huh' nă yuh'dă an dyiêh hăh syoh' he o weh wah'oi'wa da dyiêh hă ya'go hek, naeh he ni yuh'dă ne de ja'oh ha'h daa'se ga-a dahk, he dyu'de'kha'h na nis'he o'nōh gêh ha'ye sa'yah dōh'yaak.

10 Swa dah'ni go'ă ăăk, dih, să nōh eh dah'gêh ă yeh'chi yō'ni aak jo gweh'daat nă gă na gwus' he o'dis thoh; neh, săh'ăh, nōh gwă os, Neh nō'di'ō yah'ge o'nōh shăh'shoh, naeh, ne gă o ya ga dyut gont' de o wa gōh'sa ga'nehi Na'ah nih ne gă o yah-gêh thăh dyoh.

11 Neh, săh'ăh Nō wa'wak' nō gweh ho yoh'dah gōh nănt'cha'go-yah'da guh' ne go yah'dah dōh'oh.

12 A' niis' ni swah'ni go'ă yăh dahs? Neh, gi'h'shăh', neh skat de-wăh'nyah eh ni wă'nand i ne de yu'di nah'gă ont ni o'nos gwa yăh nō gweh, sga yah'daat a'wa dyah'don da guh, tăh'ăh, găh, de ot'gah-wăăh', shō, neh dyuh'dōoh' ni wus'hă dyuh dōoh, kuh, sga'eh, a'ah dăndih, a'a yah'dih saak ha'h heh o nōn'da de nyoh, no dyah'don da gwăh'?

13 Neh, dih, ne dyă'gwah sa a'yah dŷs'hă wi'h, do găs' oh gwă'as, Neh ne si'gwa he nă on'doh ha'ăh he'sa'găh' ne' neh, naeh he ni yuh'dă ne dyuh dōoh ni wă'nŷs hăăh, dyuh dōh, kuh, sga'eh, ne tăh'ăh deh o'nōn dyah'don da gwăh.

14 Neh'huh, dih, kuh, haeh'gwah, niyuh'dă năgă, tăh'ăh neh'-huh deh'thoh ni go'oh dă ne' She swah'nih, ne gă'oyah gēh thăh-dyoh, ne jo gweh'daat năgă he'odisthoh agai'wah doh.

15 Neh, dih, gihsăh, kuh, ne de ja'dă nondeeh ă'oyăh hihk he'-syah da deh, sah'dăh dih, hwa e'sa'is dăh he na'oyăh hihk', de ji'yah do-gă ne ji'yah'di: neh, gihsăh', năyat'hon daat, neh', waeh, ne sa e'syah da guh' ne de ja'dă nondeeh.

16 Neh, gihsăh' năgă'ak de'yat'hon da dooh, neh', waeh, neh sha yah'daat, de'iyvs heeh, gihsăh, hănt che'aa; neh haa'dih'sa-ga'ant ne de'iyvs heeh, săh, gihsăh, ni ă'nand i nadi'wa gwa'ih-sos ă'ga gwe'ni' naah'de yo wă'na ge ă'gai'wa ni'ya do'ok.

17 Neh, dih, gihsăh', năgă'ak tăh'ăh da a'go yat'hon daa dooh, ă'she'owih' he găndyuh'gwa yăh ne dăă non dă nondeeh; neh, dih, gihsăh', aeh, noh tha'go wă'nyah khooh', sho, haeh'gwah, neh huh, dih, niyuh'dă ak he dă e'sega'năhk, ne de o'dah son da i goh' no'gweh; neh, gihsăh, shah'gaat' na wis de'oes.

18 Dogăs oh gwă'as, Neh na'dih gwa'nah oh'dăh ăh ă swvs'hă on-dăh ne yo ăn'jah gēh, ănt gvs'hă on dăhk, haeh'gwah, ne gă'oyah gēh: neh, kuh, na'dih gwa'nah ot ă swvs'hă on'da guh' ne yo ăn'jah gēh ănt gvs'hă on da gwă'ak haeh'gwah ne gă'oyah gēh.

19 Ah'soh, aeh', sagwă'as, Neh', gihsăh', ne de'iyvs heeh; nă-gă' niswadi, shai'wă nont ă wan'doh' ne yo ăn'jah gēh, na'dih gwa'nah ot nah'oi oh'dăh ă ya'do e'syok, neh huh' nă a'go ya'dye ăhs' Naah'ni' ne gă'oyah gēh thăh dyoh.

20 Neh, săh'ăh, neh ga'ăndih gwa'oweh dek ni', săh, gihsăh, ni ă'nand i', a geh'să nah ho di'yah'da ye'is dah goh, neh huh' năăh' iih gi dyoh' hă ni'h'dyoh.

21 O năh' ne Peter neh huh' nă ha'we nooh hayah'da deh, ha-wă', Syah'da gwên ni'yoh, do nă ga'at' dă she'i wah'să gwvs' ne de ya'gya dă non deeh', ă a'gi'wa'neh a'gi aak'? Neh'huh, găh, ne ja-dvk' nă ga'at'?

22 Neh' na'wă'ahseeh ne Jesus, Neh' neh tăh'ăh ta'go yă'os, ja-dvk', sho; neh'huh, gwa', nă ga'at ne ja dvk' ni wvs'hă nă yo'ok ne ja dvk.

23 Neh, dih, gai'oi nih neh'huh niyuh'dă ne gă'oyah gēh oi'-wah gēh ne dwă noh'do oh'să gwên ni'yoh, de sga'yă on dăăh go' neh' na yah'da do'gă ne go wăh'go waah', ha weh'oh a'ak do găs' he'-ni khe ge'o da ni, no hăh'săh shoh.

24 Neh no năh' wa ah'sa wăh da'as het, sha yah'daat neh huh' ho-wa'yah theeh, neh wvs'hă' ni wăh nyah es'hăh hă ne dyuh dooh' ni wvs'hă ni gă'gohshăh'hă an dyiēh' no wis'da no'oh ni ot ge ot.

25 Neh, dih, neh tăh'ăh de'oyăh na'a ga'nyahk dvk, ho i'wih sah'-oh no'gowa'năh nă'owăndă'nino; kuh ne'yoh'; kuh nok'sah'dăh-shoh; gagwe'goh, kuh, he'ni yooh' hoyăh; neh ă'gaga'nyahk'do ok.

26 Neh no'yah'dye năh'oh naa'hăh'săh, ho do'e syoh'gwa ni'ih, ha-wă', Syah'da gwên ni'yoh, da'gi dăăh, dak nok'do thus; neh, săh'ăh, naeh, ne gagwe'goh ă go'ga nyah'găh.

27 Neh no'yah' non'da ya wăh' na yah'da go' na yah'da gwên ni'-yuh; ho'dă'ăs oh no'kah'săh; shot'gah'wăh'; do sa'oi'wah să gwvs', kuh, he'ni ot'ge o dvk.

28 Neh, dih, neh sha'a'yaħ daat na'haħ'shāħ he's'ho'ya gāħ'oh, ho-gās'oh sha'yaħ'daat nes'shaħ gaat hi haħ'shāħ, neh no'ge'o da niħ skat de wāħ'nyaħ eh ni gaħ'si yoħs'hā ge: neh no'dyaħ'don dyooh, do'o nyaħ'goh, ha wā, Da'ge ga nyaħ'gāħ he'ni go'ge'o da niħ'.

29 Neh no yaħ'dye nāħ'oh neh shaħ gaat' hi haħ'shāħ he de a'siħ-da de nyoh, ho do'e syoh'gwa niħ, ha wā, Da gi dāāħ, dak nok'do thvs; ga gwe'goh, sāħ'āħ, naeh, ā go'ga nyaħ'gāħ.

30 Neh, dih, ne tāħ'āħ de o'ga yāħ'ooħ; neh', sho, he we'gāāħ non da'deh ho'doh'gwaħ'gēh he o'yaħ doħ'ya goh; neh huh' hā āħ'dyon-dahk he ni yo'o weh ā o'ga nyaħk he ni ot'ge ot.

31 Neh no nāħ' wa ā'nont gaat huh na di'haħ shāħ'shoħ he' nāħ a'wāħ, neh no doħk'dah gēh ho di'h'sāħ seh'oh: ho noħ'dān dyos'oh; o'wa gwe'goh he o'wa o wiħ na yaħ'da gwēn ni'yoh, he' nāħ a'wāħ.

32 Neh, dih, na yaħ'da gwēn ni'yoh, nonāħ' ho sa'o nok', ha wā'-ah seeh, Sai'wa neh'agoh seh haħ'shāħ; neh niħ neh de sgo'i waħ'-sā gwah'seeh he'ni sat'ge o duk; neh gai'o niħ heh sga do'e syoh'gwa niħ. neh huh' na a'gyeeh.

33 Da neh, dih, gāħ', noo, tāħ'āħ nāāħ' iis deh gai'wa yān dah'-goh na'e si dā'ās oh neh' shaħ gaat' ji haħ'shāħ; neh huh' na'e sa ye'āħ niħ he'ni wa gye'āħ, gon dā'ās oh?

34 O nāħ' na'yaħ'da gwēn ni'yoh de o'de nyāħ'doh'goh, neh ha go'-yat gaħ'wiħ neh de sha'go non'doh ho'ga nyaħ'haħ, dā o'wa doħ'ho ga'-nyaħ do'ak, he ni yo'o weh o gwe'goh ā o'ga nyaħ'gāħ no'tga ot.

35 Neh'huh, dih, haeh'gwaħ nā she'swa yeeh Naah'niħ nā o'yaħ-ge'o noħ, nā gā'ak neh huh' deh dya'weh dah'gooh he di swān'nyaħ'sa-da'nyoh do'sa yeh chi'waħ sā'gwa'o nyooos ne de swa'dā non deeh he'ni o di yāħ'hīh syoh.

O'WAH XIX.

NEH, dih, no nāħ' neh huh' chi ya'wāħ oh, sha'a dyā'noħk dāħ ne Jesus nā gā' he ni gvs'nyīēh oh, ho doħ'nooh he'yo ān jadeh ne Galilee; neh huh' he o'yoos oh he dyo ān'jadeh neh Jude a, si'gwa ne Jor dan.

2 Neh neh gān dyūh'go wa nās neh huh' he'o ne nooh, he o'wa-yah'do wāħ'oh; neh', kuh, ne sha gon'jāħ da'noħ ne' neh huh'.

3 O nāħ', haeh'gwaħ, ne Pharisees neh huh' nū ho ne'nooh, ho-wa'yaħ do'wāħ oh, ho waħ'ni go'āk doħ, ho wā'ah seeh, Neh, gāħ, ne ga ya'nes hāħ'gēh no'sa sha'got gaħ ne' yoh no'gweh, ga'wēn ni'yoh', sho, ne' nāħ ot' on'da gai'o niħ?

4 Dech ha'go wā' nāħ sāā'gwāħ', ha go'yā āh'seeh, Neh, gāħ, ne tāħ'āħ deh swa'wā noħ'saah, Neh Na'go'yaħ diħ'saħ oh neh chi wa'-eh shon da'wah dān diħ, neh na'ji noħ, ye oh', kuh, na go'yaħ diħ'-saħ oh?

5 Neh, kuh, na'awā, Neh, dih, gai'o niħ' no'gweh ā'ot gaħ no'-oh niħ, neh, kuh, no'noħ'āħ; neh dā ya'dāħ ne gāāħ ne' yoh; da, neh' hoi gā' de i'yvs heeh joh wa at' ā wan'doh.

6 Neh huh', dih, ni yuh'dāāħ, o nāħ' ne tāħ'āħ dah'de'shi yvs'heeh; neh, gwa', neh joh wa at', sho: neh, dih, na diħ gwa'naħ oh'dāħ āħ de-o'noħ sont Na'wēn ni'yoh, sā noħ' so gaaħ' no'gweh dā shak'hah siħ.

7 Neh nō wǎ'ahseeh, A, naeh', nah'ot' gai'onihih', neh' huh' ni' o' i'wih'sah' o'nah' ne Moses, neh' nǎ'ga'ya dook' neh' de'ja'guk' hah'sat-hah', neh' ǎ'chaga'oh, onǎh' ǎ'cha'gut' gah'?

8 Neh' neh' shago'yǎ'ah'seeh, Neh, waeh, ga'onihih' ne Moses, he'suh'jih' swǎ'nyǎ'h'da'et'gǎh, sheswa'nok' do'da'nihih' neh' wak'ah' ǎ-jeh'chiis'thaak' ne swa'nyaak' hoh; neh, gwa', naeh, neh' shon'da'wah-sa'wǎh, tǎh'ǎh' neh' huh' deh'oh'dǎ'noh'.

9 Neh, kuh, noh'gwǎ'as, Son'dih' gwa'nah'ot' wak'ah' ǎ'cha'go-yah'da'is' ne' yohi, nǎ'gǎ'ak' neh' deh'dyu'i'wah, na'owǎ'yah'don'dih', o'yah' o'sa'onyaa'k, ha'oh'wah' wa'o'yǎh'hih'k, oh'sha'go'yah'don'dih'; neh, kuh, neh' so'dih' gwa'nah'ot' ǎ'o'di'nyaak' ne' wak'ah' on'dat'his-doh, oh'tha'yah'duk' ne' neh.

10 Onǎh' na'go'io'nyani'ak' hō'wǎ'ah'seeh, Neh' huh', gi'h'shǎh', nǎ'yuh'dǎ'ak' hi'yah'dadeh' ne' yohi, tǎh'ǎh, waeh, deh'ga'yah'da-ge'haas'hǎh, na'ya'go'nyak'sek.

11 Neh, dihi, neh' shago'yǎ'ah'seeh, Tǎh'ǎh' deh'ga'gwe'goh' nǎ'no'gweh' neh' ǎ'ǎ'nan'dye'ǎh'duk' nǎ'gǎ' noh'oi'oh'dǎh'; neh', sho, kuh, naeh, [ǎ'ǎ'non'dye'ǎh'duk] na'wǎ'na'wih'.

12 Neh, sǎh'ǎh, gyeeh, ne' tǎh'ǎh' deh'tga'ye'ih, neh'huh, gǎs, ni'yuh'dǎ'andyi'eh' sha'ǎ'na'gǎad. O'yah', kuh, gyeeh, ne' tǎh'ǎh' deh'tga'ye'ih, neh, naeh, nǎ'no'gweh' neh'huh' ni'owǎn'di'ye'ǎh: Da', onǎ' neh', kuh, gyeeh, na'oh'wah' neh' huh' ni'o'dadye'ǎh, neh'dyu'i'wah' ne' gǎ'o'yah'gēh'oi'wah'gēh, ne' dwǎ'noh'do'oh'shǎ'gwēn-ni'yohi. Neh'no'gwen'yooh' ǎ'andye'ǎh'duk, ha'dye'ǎh'duk' ne' neh.

13 Onǎh' neh' huh' hō'wǎn'di'yah'theeh' na'dik'sah'shoh'oh' ha'yah'dadeh, neh' na'ago'yǎ'nis'oh'da'ǎh, a'ago'ya'do'e'syoh'gwahs. Onǎh' neh' huh' na'go'io'nyani'ak' do'owon'dyah'da'oh, hō'wǎn'na'is'da'nihih.

14 Neh, dihi, ne' Jesus' hawǎ, Sǎ'noh' ǎ'yech'hi'ya'is'da'ni'aak; neh, gwa', nech'hi'nok'do'da'ni'aak' na'dik'sah'shoh'oh' ne' neh' huh', on'da'one'no'ondyi'eh' he'gyah'dadeh: neh' huh' sǎh'ǎh, ni'yohi'dǎǎh' ne' gǎ'o'yah'gēh'oi'wah'gēh, ne' dwǎ'noh'do'oh'shǎ'gwēn-ni'yohi'owǎh.

15 Neh'huh' ni'yo'oweh' onǎh' ha'go'yǎ'nis'oh'da'as'oh, onǎh' o-yah'jih' he'a'we'nooh.

16 Da' neh' neh' jat'gaat'huh', sha'yah'daat' neh' huh' nitha'we'nooh, ha'wǎ'ah'seeh, so'gweh'di'yu' sa'di'onyanihih, a'nah'ot' nǎ'ga'dyeeh' ne' wi'yu', na'ga'gwenih' a'waga'wǎs'theht' ne' wah'oi'wada'dyi'eh' yoh'hes'hǎh'?

17 Neh, dihi, neh' ha'wǎ'ah'seeh, A', naeh, go'waah' is'gyaas', So'gweh'di'yuh'? Neh', sǎh'ǎh, neh' tǎh'ǎh' deh'sogaah' deh'a'go'gweh'di'yuh, neh, sho, sha'yah'daat. Na'wēn'ni'yohi. Neh, dihi, gi'h'shǎh, neh'dǎ'sa'do'ǎn'jo'ni'aak' na'a'syoh' heh'tga'yǎh' ne' yoh'hes'hǎh, sai'wa'ye'is'do'ok' he'ni'gai'wih'sah'hoh.

18 Neh' na'wǎ'ah'seeh, Ga'ǎ'ni'gaah? Ha'wǎ' ne' Jesus, Neh' neh, Sǎ'noh' ǎh'sa'dyu'oh: Sǎ'noh', kuh, ǎh'sa'dyah'don'dih: Sǎ'noh', kuh, ǎ'snos'guh: Neh, kuh, neh, Sǎ'noh' ono'wǎh'oo'h' ǎ'sadye'ǎh'duk' nonǎh' ǎ'si'wǎ'gwai'ih'sih:

19 He'sus'de'is'do'ok' ne' yah'nihih, neh, kuh, ne' sa'noh'ǎh: Neh'huh', kuh, nǎ'e'sno'oh' gwaak' ne' de'jǎn'noh'sa'ne'gǎǎh' he'nisa'dah'no'oh'gwah.

20 Neh na'aksah'go waah ha wă'ah seeh, Ga gwe'goh, naeh, nă gă' he ni yu'i wage, a gat'gaa oh he'nah weeh do ga'dodyă'andyiêh. A' nah oh'dăh'ăh, dih, dwa ga'dohk dah'goh, ah'soh'?

21 Neh ne Je sus ha wă'ah seeh, Neh, gi h shăh', dă sa'do ăn jo ni'-aak na gwrs' ă gă'ak deh jo i'wae h, sah'dăn dih, sa dă'ni nōh he'ni sa-yăh'; neh' ă she'yoh' ne go dăăs : o năh' ăn di'sa yăndaht nas'hă nō-nyrs'hăh ne gă'o yah gēh; ănt chah'dăn dih, kuh, ănt'sknon'dăh'.

22 Neh, dih, naak sah'go waah, no năh' wa a'ok he'na o wă'na wăh, o yah'jih he sha'we nōoh, hoh săh'se neh; neh, săh'ăh, ne wesuh' ho-yăn'donyok.

23. O năh' ne Je sus ha go'yă ah'seeh na go'io nyani'ak, Do găs' oh gwă'as, Neh no'ot ga'no ni h no'gweh, hah'de yodo h k săh'gēh thă'-ă'yoh' he'ni ga'yăh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwă nōh'do oh'-shă gwên ni'yoh'.

24 Neh, dih, aeh, neh sa gwă'as, Neh sah'gwah deh'ga no'oh no-doh'ă gwa ont' da'wa do gut' ha o'ga'ănt ne de wa'dyo wă'o gut'ha h, naeh, he ni yuh'dă no'ot ga'no ni h no'gweh ha a yoh' he ni ga'yăh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwă nōh'do oh'shă gwên ni'yoh'.

25 Neh no năh' wa ă'no ok' na go'io nya ni'ak, hoh dwa'dohk dăh wa'o di'wa nă'ă guh; ho nă, so', dih, nōo, nah ot' ă gag we ni h ă shō'-wa yah'da guh'?

26 Neh, dih, ne Je sus wa a'go yat'ga a oh, ha go'yă ah'seeh, Neh ha-di'yah da deh' no'gweh, tăh'ăh, naeh, deh'ogwenyoo h : neh, gwa', naeh, ha yah'da deh Na'wên ni'yoh', hah'de yoo', naeh, he'yu'gwenyoo h.

27 O năh' ne Peter thos nyiêh'oh, ha wă'ah seeh, Sat'gaat'huh, ga-gwe'goh ni h o gwa t'ga h wăh; iis, kuh, gwa'nondă dyiêh s; a'nah-oh'dăh'ăh, dih, ni h ă yo'gwa yăndaht'?

28 Neh, dih, na go'yă ah'seeh ne Je sus, Do găs' oh gwă'as, Neh niis nă gă' ne' sgwa'nondă dyiêh s, no năh' wa seeh' ă sgws'yo ni'-aak, neh, kuh, no năh' neh huh' Nō wă'wak no'gweh ă shă'dăh k heh tha dă'dah gwa h tho'nok'da do'găh dih'gēh, neh huh' nă ăh' iis ăn di'swa dă'dăh' ne wrs'hă' dek ni' sga'eh ni yon'dă dah'gwa h, dă-yech'hi yah'do weh'do ok' ne wrs'hă' dek ni' sga'eh ni o'ni dyuh'gwage neh Isra el na o'no ăn'joh dăh.

29 Neh naah'de yo gweh'dage ne gut ga h'wăh ne gonoh'so do h : neh, gi h shăh', ne de yon'dă non deeh; neh, kuh, no'oh ni h; neh, gi h shăh, no'noh'ăh; neh, gi h shăh, ne' yoh; neh, gi h shăh', ne gòk-sah'dăh shoh; neh, gi h shăh', ne ga h ăn'de'nyoh; neh ă dyu'i wah'-gă'ak na geh'să nōh; neh ne skat de wăh'nyah eeh, nah de wan-dyah'săh năn'je ye naah; neh, kuh, nă ja'go wă'gă'ak neh tăh'ăh ta'wado h k dăh ne yoh hes'hăh.

30 Neh, dih, ne gut ga h'deh no'ănd ooh go ăh'goh, nah'gă ăh ă ja ga'-o ni h; neh, kuh, ne' nah'gă ăh ga'o ni h, o'ănd ooh ă ja ga'o ni h.

OI'WAH XX.

NEH, săh'ăh, ne gă'o yah gēh o i'wah gēh, ne dwă nōh'do oh'shă-gwên ni'yoh', des ga'yă on daah ha'a yah'da deh' nō o gweh, ha-nōh'sagwên ni'yoh', sedeh'ji ah hoh dăn dyoo h, hoh hah'chi sak'ho-nōoh, nă ă non dyiêh'daat ho yănt hoh no nyo'gwi h săh.

2 Neh no năh' wă nōndi'wisăah neh ne sgahsi'yoh shă shoh swă-nis'hă shoh ă o'go gā nyah khoos nă nōn dyoh'daat, neh huh' he'a-go yoh'doh he ga yānthoh no nyo'gwi h sâh.

3 Neh no năh' sâh wa dōh thah jo'is daah eeh, o năh' shoya'găh oh, ha go'găh nio yah'shoh deh thah'gwis dăh de'o nōn dye'ăh, ha dih'si-aah heh yont ge'on dah'gwah.

4 Neh nă go yă ah'seeh, Jah'dăndih', neh huh' hoh sweeh', năăh' iis, he'ga yānthoh' no nyo'gwi h sâh; neh ănt gvs'heh duk' ne neh-huh'jih, neh huh' nă'gyoh. O năh' ho nōh'dăndyos'oh.

5 O naeh' shoya'găh oh, neh huh', nōo, ne yeih', dyiuh dōoh', kuh, nōh de dyu'is dah es'yoh, neh ne shah gaat', sho, he nō sa'yeeh.

6 Neh', nōo, ne wrshăă' sgat, kuh, sgă'eeh jo'is daah eeh', o-naeh' shoya'găh oh; neh, aeh, ne sha'go găă no yah'shoh, ha-dih'si aah, deh thah'gwis dăh' de'o nōn dye'ăh; ha go yă ah'seeh, A' nah'ot' gai'o nih nêk huh swah si'aah, ă nis'hă gwe gōh. this wa'dye-ăh'?

7 Neh nō wă ah'seeh, Neh gai'o nih he deh'so gaah' nō'gweh, deh sho'gwah hah'oh. Neh na go yă ah'seeh, Jah'dăndih', neh huh' năăh' iis hoh sweeh', he'ga yānthoh' no nyo'gwi h sâh; neh ănt-gvs'heh duk' ne neh huh'jih, neh huh', naeh, tga gont' nă swa'ye-naah.

8 Neh no năh' oh wănda'jis yōoh, neh na yah'da gwên ni'yoh he'ga yānthoh no nyo'gwi h sâh ha wă ah'seeh nō'hah'shă gwên ni'yuh, Hoh she'nok nă nān dyoh'daas; ă che yoh', kuh, no nōn'da de hah-dah'goh, ă cha dye'ăh duk' ne nah'găăh hodi'ăh gōh, ăh soh'k'duk neeh ne' tho nōn dye'ăh dōh.

9 Neh no năh' wa'adi yoh' nō wăndih hah'oh neh ne wrshă sgat' sgă'eeh chiyo'is daah eeh ho nōh'saah, neh naah'de yō'gweh'da-ge. sgah si'yoh shă shoh' wa'adi ye naah.

10 Neh, dih', no năh' wa'odi yah'do wăht ne tho nōn dye'ăh dōh ho nōn dyoh'da dōh, neh huh' ni'o dih ni gooh'dă nōh, nă ne'he ak, si-gwa, nōo niih' he'nă ya'gwaye'naah; neh huh, dih, sho, haeh'-gwah, nōh'a wăh, sgah si'yoh shă shoh' wa'o wăndi gā nyah khoos.

11 Neh no năh' wa'di ye nōoh, o năh' wa'o wăndwă nōh'dih na nōh'sa gwên ni'yoh,

12 Honăăh', Neh nă gă, ne nōh'găăh he'odi'ăh'goh, sgat', sho, o'is daah eeh' ni'o nōn di'wa gwăh, neh huh', dih', nōh syeeh' neh shah-sgwa'yah da dat', sho, nă gă' neh' o gwe'goh waa'gwă'o ya găh, neh kuh' nōh dya'gwado gôt, he'ni yoh dai'yă nōh he ni wă nishes.

13 Neh, dih neh' shayăh daat desho wă nōh'să gwăh', ha wă' Gya-dă'ooh', tăh ăh deha'gyăh hih'ooh heh' syah da deh. Tăh ăh, găh, neh huh' deh'o gya di'wih sah'oh neh sgah si'yoh shăăt?

14 Jenaah' niis he ni'sa wăh, o năh' sah dăndih; neh, sâh'ăh, ne' tga gont' neh huh' nă'e yoh' nă gă, ne' nah'găăh he'o'ăh gōh, năăh iis he' nōh go yoh'.

15. Neh', găh, ne tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gēh he'gyah da deh, ne' ga wên ni'yoh' he'nă ga dye'ăt nă ga wăh? Neh, găh, gai'o nih he go'gweh di yu, oh'no shăăh' ne se ga'ah gēh?

16 Neh'huh, dih, haeh'gwah, nă ya wăh, ne nah'găăh hodi'ăh-goh, o'ăndōoh' ă sho'no nyaht; neh, kuh, neh o'ăndōoh' ho nō-

nyah dōh, nah gǎǎh ǎsho'no nyaht; neh, sǎh'ǎh, ne gòt gah'deh he'ō wǎ n'no gōh; neh, gwa', naeh, ne' dōh gaah'ah, sho, niq'wandí'yah dǎǎ gwǎh.

17 Onǎh' ne Jesus boh dǎn'dyō on dyiēh hwa'a'we n'ō on dyiēh het'ga non'da yǎh' ne Jerusalem; neh, dih, he'ni yō'oweh wak ah ha g'ō'ya h da'isdōh ne wus'hǎ dek n' sga'eh n'ago'í o'nya'niak, honoh'hoh ge'ah o dōh'oh, neh na g'ō'yǎ ah'seeh,

18 Jat'gaathōh, neh huh' ne gǎh he dweeh het'ga non'da yǎh' ne Jerusalem: neh Nōwǎ'wak' n'ō'gweh neh huh' hǎ'ō'wǎ yah'dodah'sih, ǎ'ō want gah', kuh, neh huh' ha d'í'ya h da deh na'di go wa'nǎs ha d'í'ya h dōn'thwus'; neh, kuh, neh sha g'ō'di ya'dō nih'; neh ǎnthō wǎ ǎh heh dǎh nǎ ǎ'eeh.

19 Neh ne' neh huh' hǎ'ō want gah' ha d'í'ya h da deh ne de'ō non dah'son da'igōh, neh ǎnthō wǎ nōh'ge ǎh, ǎnthō wǎ n dǎn dō nyaht; ǎnthō wǎ h soh'gwa we shooh, kuh; neh, kuh, ne' dǎnthō wǎ yah'son dǎh: da neh neh' sǎh dwǎ n'is'hǎ deh onǎh' dǎnthaat gǎh.

20 Onǎh' neh huh' ni dya'ga wenōoh háyah'da deh n'ō'wandí'noh'ǎh ne Zeb edeē hoksah'dah shoē, hō wǎ n'di a wih nō wǎ n'di a wak, de ya'gō dōs'hō dōs'oh, de'ō wǎ n dō ǎn jō n'is'oh, kuh, nō'í'wa dō gǎ nǎ'ago'ya dye ǎhs.

21 Neh neh sha g'ō'wǎ ah'seeh, A' nah'ot' de sa'dō ǎn jō ni h'? De dya'gos nyiēh'oh, hō wǎ ah'seeh, Neh na'she'í'wis'us' nǎ gǎ' de'í'yrsheeh kha'a'wak shoē, neh huh' da'a ya dyǎǎh, sha yah'daat syǎ neh'gō'gwa; sha yah'daat, kuh, chet'gwa d'í'gwa; nō nǎh' neh huh' he'ō weh chǎ nōh'dō oh'sǎ gwēn n'í'yōh.

22 Neh, dih, ne Jesus dech ha'gō wǎ nah sǎ gwǎh', ha wǎ, Tǎh ǎh deh swǎn'noh dōh ne' nah'ot' eswa'dō esyok. Neh, gǎh, neswǎ'gwe nyōoh' neh' ǎ swǎ'ne ge'ǎh duk ne' ga wis'dah, ni h nǎ'kne ge'ǎh duk; neh, kuh, ǎ swadye'ǎh duk ne baptism, ni h na g'adye'ǎh dah gwa ni h ne baptism? Neh nō wǎ ah'seeh, Ō gwa'gwe nyōoh.

23 Neh ne sha g'ō'yǎ ah'seeh, Dō gǎs', naeh, neh ne gai'wa gwēn n'í'yōh neh ǎ j'ne ge'ǎh duk nak wis'dah; neh, kuh, ǎ ja'dye'ǎh duk ne baptism ni h na g'adye'ǎh dah gwa ni h' ne baptism; neh, dih, ne' neh huh' da'e ja dyǎǎh' ne gyǎn neh'gō'gwa, kuh ne sget'gwa d'í'gwa, tǎh'ǎh ni h deh gai'wa yǎn dah'gōh ne' neh huh' a'khe'noh'do thus; neh, gwa', naeh, tga gont' ǎ'ō wǎ nōh na'gō'ya dyǎ'noh'k'dah seeh Naah'ni h.

24 Neh, dih, nō nǎh' wǎ ǎ nǎ'ok ne wus'hǎ ni ǎ nǎn dii, da'ō nōh dǎn dyǎh ne ganoh'kwǎshǎh, h'í'ya h da deh ne de'í'yrsheeh dǎǎ'non dǎ ǎ nondeeh.

25 Neh, dih, ne Jesus onǎh' he'a'gō nō gōh, ha wǎ', swǎn'noh'dōh he'ni yōh'dǎǎh ha d'í'ya h da deh' neh cha'gō nǎn'noh'dō nih nō'oh thō n'ō ǎn jōh dǎh'shoē, neh hō d'í'ye'ǎh dah'gōh he'eh tǎh' sha g'ō nont hǎh'gwa ni h; neh, kuh, ne gai'wah shoē' n'ō'gweh gah'has'des'hǎh he cha'gō d'í'ye'ǎh dah gwa ni h.

26 Neh, dih, ne tǎh'ǎh niis neh huh' tha'yōh dǎ'ak he swa yah'da deh; neh, dih, sho, neh sōn di h gwa'nah oh'dǎh ǎh dō gǎs' he'eh tǎh' nǎ yōh'dǎ'ak he'niswa di, gai'wa yǎn dah'gōh ne' neh dǎ'she'swus nyeeh.

27 Neh, kuh, neh son dih gwa'nah oh'dāh āh ā'eh'he aak, Geh-sān'no wanāh, he'ni swadii, neh, waeh, swa ha'h'shāh gā'ak ne' neh.

28 Neh', waeh, he'ni yōh'dāh hayah'dadeh No'wa'wak' nō-gweh, tāh'āh neh de'oyōh dah'goh no yah' da'owān'di wah'nyahas, neh, gwa', ne'a o hwa'h' dā'andī'wah'nyā āh; neh, kuh, nā'-ontgah hō'heh, neh ā'wān'ganyahk duk ā'ja'gonōh'jahk ne gōt-gah'deh.

29 O nāh' ho nont'hā dadōh' ne Jericho, neh ne gāndyōh'go-wanāh he o'waa'nōndā dyeh'doh.

30 Da nā' nāh'wāh, dei'yvs heeh de ni'gah gwe'goh de ni'h'dyoh no'a'akah, neh nonāh waya'ook wa'aat gwah ne Jesus, de o'noh-sān'thwah oh, honā', Dak ni dāāh, O Syah'da gwēn ni'yōh, iis' ne ya'a wak' ne David!

31 Neh no'nōndais'da niuh ne gāndyōh'go wa'nāh, honā', Neh ne tha'hjadyeeh, sho; sa'h'gwah, gwa' sho, hō sa'igā'is dō sa'yah-sān'thōh, honā', Dak ni dāāh, O Syah'da gwēn ni'yōh, iis ne ya'a wak' ne David!

32 O nāh' de o'dah oh ne Jesus, ha'gonogoh', neh, kuh, nā'-awā', A nah'ot' de ja'dō ān'jo niuh nā'gyeeh' he ji yah'da deeh'?

33 Neh nō'wā'ah seeh, Syah'da gwēn ni'yōh, neh nā'agah hō'do-gwā'ak he de yak'ni'gah'gā'ant.

34 O nāh' o yah' ni dyā'wāh oh nayah'dago ne Jesus, ha'gon-dāās'oh, hah'de'oyā'onyōh ni'gā'h'gēh; neh ne' wah'ō'gon da-dyieh sā'igā'h': O nāh', kuh, naeh, wā'o wā'nōndāh.

OI'WAH XXI.

NEH nonāh' dōs gā'oh chi o'nont hīs'doh ne Jerusalem, o nāh', naeh, chi o'di yōoh ne Beth phage, kuh ho nōndadeh ne Olives, hagoh'hah'oh ne Jesus dei'yvs heeh nā'gō'i o nyanih,

2 Hagō'yā'ah seeh, Jah'dān dih, neh huh' ā'sneeh he'tga nōndā-yāh de swa'do gāh'doh, neh nā'yō'gon da dyieh ā'sni'gāh ne de wa'oh dees gus ha'ont, he yō'aah', kuh, ne ganōs'ah; ā'snis'hā o da guh, nek'huh ā'di'sni aah he gyah'dadeh.

3 Neh', gi'hshāh', neh so gaah' nō'gweh hah'gwis'dāh ā'āh he'ji yah'dadeh, neh nā'snih, Neh Na yah'da gwēn ni'yōh de o'do ān'jo-nih a'adye'āh duk; neh na gwvs' o gon'da dyieh ān'tha'yah da nyeet.

4 Gagwe'goh' neh huh' ni ya'wāh oh nā'gā', neh na gā'wa ye ih he ni ya'wāh oh hos nyie'h'oh nō'do'gās da'ni ak, ha wā,

5 Ech hī'owih neh ne' go'a wak' ne Si on,* Nā ni yōh'dāāh, Neh ne go'wāh go waah' ne sa wāh' da eh' o nāh', da'a ya'yah dō-wāh seh, eh dah'gēh ho da'do ni'a dyieh; neh, kuh, ā'oh'seh ne de-wa'oh dees; agwvs' hae'h'gwa' neh ne ganōs'ah.

6 O nāh' ho nōh'dān dyōs'oh nā'gō'i o nyani'ak' hō di'wa ye'is dōh he ni a'go ye'āh seeh ne Jesus.

7 Tho di'aah ne de wa'oh dees, kuh, ne ganōs'ah, neh huh' tho di-eeh gi yah'dah'gēh nonōs'syo nyvs'hāh, neh huh', kuh, da'ō'wāā-dāh.

8 Neh naah'de yo dohik' gāndyōh'go wa'nāh' det hō'nōndyah'da-

wih'shă gwai'ih da'noh no'non dyah'da wih'shăh, tho di'dăh daah • he-yô't'hainooh: o yah', kuh, gyeeh, neh' naeh, ne waa'dih'hah' dyah khooh' ne gă'idoh, neh de o'non do'gwah do'on dyieh he yô't'hainooh.

9 Neh, dih, ne găndyôh'gowanăs no'ăndooh hwa'one no'on dyieh, neh, kuh, ne nah'găăh da'ă neh, de o'nohsănt'hwah'oh, ho nă', Hosanna hayah'dadeh no'awak ne David! Ho dă'oh hayah'dadeh, neh huh' da'wehdah'go on dyieh hoh să'nă'go Nayah'dagwën niyôh! Hosanna* neh si'gwa he'nieh'tgăh'!

10 Neh nonăh' chio'yoş oh ne Jerusalem, neh ne' ga'non da-gwe'goh de o di'yah'danih'oh, ho nă', Soô' ne găh' nah'ot'?

11 Neh ne' o nă ne găndyôh'gowanăh, Neh', waeh, ne găh' năgă' ne Jesus, no do'găs da nih, tho ya'găh'oh ne Nazareth, dyo-ăn'jadeh ne Galilee.

12 O năh' ne Jesus neh huh' he'o'yooh' he ga'noh'sôt, Nă'wën ni-yôh honoh'sa do'găh dih, ga gwe'goh tha go'yah di'gă oh nă'non dă-ninoh, kuh na di'ninoh; neh, kuh, no'ogah'hathwah'soh no non-dek hwaah'gwah syo doh ne de'ă non da'da wis' nowis'dah: neh, kuh, he'ă non dyăh dah'gwah nă'non dă ninoh' ne gus'he năh jă'ăh go-waah;

13 Neh nă go'yă'ăh'seeh, Neh huh' ni ga ye'ăh he ga'ya doh, Neh non dă'nă yăh dah'gwah na yôh'să noh'dă'ak hak'noh'sôt: neh huh, dih, ni ji'swa noh'sa ye'ăh ne neh a'ă non dah'seh'dah gwaak ne sha-go'noh set'hah.

14 Neh ne de'a di'gah'gwe'goh, kuh no'dih'sok hah, neh huh' nit-ho'ne nooh, he o'wa yah'do wăh'oh no gye'h' hon'dă nă yăh dah'gwah; neh ne sa gon'jăh da nooh.

15 Neh, dih, nadih'să no wa'năs ha di'yah dont hwus', kuh ne sha-go di'ya doh nih, no năh' wa'ă nont gat'hoh' he'ni yô'i wa nă'ă gwah dohs nă'an dyeeh, neh, kuh, na dik'sah shoh'oh de o'nohsă thwăh' no-gye'h', hă nan'doh', Hosanna ha'yah'dadeh no'awak' ne David! neh na gwus' dyo no'ok deeh he'nah det'ho non'denyăh'doh'goh,

16 Ho wă'ăh'seeh, Sath'on'deh', găh, nă'nan'doh' nă gă'? Neh nă go'yă'ăh'seeh ne Jesus, Agat'hon deeh'. Neh, găh, ne tăh'ăh de'wăh doh' deh swa'wă noh'saah, Neh huh' ănt ga'ya găh'duk ha'dih'sa-ga'ănt na dik'sah shoh'oh, kuh nah'soh ha di'năh ge hah, oh sa'dyă'-nohk duk ne de să'ăh să'oh'goh?

17 O năh' shothă'da doh ha di'yah da deh, ho ya'găh'oh he ga'non dayăh, he'o'yoş oh ne Beth any; neh huh', kuh, he o'noe doh'.

18 Neh nonăh' se deh'jah, no năh' neh huh' sho sa'at gon duk het ga'non dayăh, neh ne wa o'dos sweh'dăh.

19 Neh, dih, nonăh' wa'ă găh' ne găih, ne fig nah'o'on doh'dă, neh huh' ho yoş'oh, neh' gwah ne deh thah'gwis dăh deh o'ni yont; neh, sho, he we'găăh' no năh'dah; neh ne wa'ă'os, Să'noh' niis hah'gwis dăh ă wan'donih niyees', ă wah'sa wăh ne'wah, hă yô'i-wa'dadyieh' neh huh' nă yôh'dă'ak. O năh', sho', kuh, naeh, oh-ga'da gă'eh.

20 Neh nonăh' wa'ă nont ga thoh' nă go'i o nya ni'ak, wa'o di'wa-nă'ă gôh, ho nă', Ni găăh', sôh jih' dah'jah oh ga'da gă'eeh ne fig nah o'on doh'dă.

21 Jesus thosnyiech'oh, ha go'ya ah'seeh, Dogäs oh gwä'as, Neh, gih shäh', nä swä'yändahk ne gai'wa gwën ni yös'dos häh, ägä'ak, kuh, dah'de'swah ni'go äge, täh'äh ne' neh', sho, ae'swagwe'nyo-ok' nägä' noh go'wa yeeh' ne fig nah o'on doh dä, neh, gwa', kuh, gyeeh, neh, gih shäh', nä swä'as nägä' ga'e non deh, Satgä'is; neh, kuh, neh huh' he ganyö'daeh he'wadyo'ok, tgagont' neh huh' nä ya-wäh.

22 Neh, kuh, naah'de yö'i wage a'dih gwa'nah ot äswä'do es'yo-k na'dä nä'yändah gwah'shä go, ä'di swai'wa gwën ni yös'do ok', kuh, neh ne' tga gont' ä swä'yah do wäht.

23 Neh no näh' he sho'yos oh ho noh'sa do'gäh dih, neh nadih'sä. no wa näs ha di'yah dont hwus', kuh no di'gäh jih'dah shoh na'di nageh', ho wa'yah do wäht oh he'nah weeh' ha di'onyanih, ho nä', Nah-gah'has des'yöh dääh', ne gäh' sa dye'äh dah goh' sa di'wah dän'dyeh-doh' nägä' nah'o'ioh'dääh'? Soq' ne gäh' esah'has des'hä wih'?

24 Det hos'nyiech'oh ne Jesus, ha go'ya ah'seeh, Jö'i waat' näh' iih ägwa'ondoh, neh', gih shäh', näsgwa'owih, ägwa'owih, kuh, näh' iih, ne' nah gah'has des'yöh dääh' a gadye'äh dah goh' aga'di-wah'dän dyeh doh' nägä' noh'o'ioh'dääh'.

25 Neh ne baptism ha ye'äh dah gwak ne John, ga'äh o weeh' dya weh'dah goh'? ne gäh' ne gä'oyahgëh? o gih', o gwe'neh?—O näh' de onon dah'ni go'isaak hoh, na'di yah di, ho nä', Neh gih-shäh' nädwi', Ga'oyahgëh, neh, waeh, neh'huh nä sho'gwä'as, A' di', naeh, heh deh'she swai'wa gwën ni yös'doh?

26 Neh, di, gih shäh', naedwi', O gwe'neh, eht his'ha nis', naeh, ne gän dyöh'gwahgëh; neh, säh'äh, ne gagwe goh' hä neeh', Dogäs' ho do'gäsda nih ne John.

27 O näh' de sho'wa wä'nah sägwäh' ne Jesus, ho nä', Täh'äh deh o'gwa gwe'nyooh' nä ya gwi'. Neh na go'ya ah'seeh, Täh'äh, kuh, nääh' iih ta'gwa owih' he'ni dwa'geh has des'hä a wih'dah goh aga'di wah'dän dyeh doh' nägä' nah'o'ioh'dääh'.

28 Neh, di, neh, a' ni swah'ni go'oh dääh'? Neh nä'yah'da do'gä' no'gweh dek ni' de o'deh dok, de i'jinoh; O näh' ho yah'do wäht-oh ne tho dye'äh doh, ha wä', Go'a wak', sah'dän di, sa dyöh'daat-hah ne'wah wä'nis'hä deh he' dwagyänt hoh' noh oh'sah.

29 Dethos'nyiech'oh, ha wä', Deh dos'gëh: nah'gäh'gëh, di, de-shoh'ni go'ändenyooh; onäh', kuh, naeh, hoh dän'dyos oh.

30 O näh', haeh'gwah, ho yah'do wäht'oh ne dek ni' ha doh'tah, neh', kuh, haeh'gwah, ha wä'ah seeh. Det hos'nyiech'oh, ha wä', Ä-gah'dän di, naeh; neh ne täh'äh de oh'dän dyooh.

31 Ga'äh, noo, ni gaah' ne de i'yus heeh' neh huh' nä a yeeh he-nit hoh'ni go'oh dääh' no'oh niih'? Neh no'wä'ah seeh, Neh ne tho dye'äh doh. Je sus ha go'ya ah'seeh, Dogäs' oh gwä'as, Neh na di'wis-de'oes, neh, kuh, no nont'ge oh de yech'hishä'nyo on dyiech hwa'o-di yo'ondyiech he ni gayäh ne gä'oyahgëh oi'wahgëh, ne dwä-noh'do oh'shä gwën ni'yöh.

32 Neh, waeh, ne John, he she'swa yah'do wäht'oh, neh huh' nit-hä wenoh he'ni dyöt'hainoh ne gai'wiyus'duk, täh'äh, gwa', deh'she swai'wa gwën ni yös'doh; neh, di, sah'gwah, na di'wis de'oes, kuh no nont'ge oh ho wai'wa gwën ni'yös'doh; neh, naeh, niis, no-

năh' se swat'gat huh, dah'de'ji swăh'ni go'ăn de nyoooh ne' nah'găh-gêh, neh na'sheswai'wa gwên ni'yòs năăh' iis.

33 Don da'jat hon daat' o yah', kuh, ne desga'yă on dăăh goh. Neh na yah'da do gă no'gweh, ha noh'sa gwên ni'yuh, ho'yănt hoh' no nyô'gwihsăh oh oh'sah, de oh'ăăn doh, kuh: ho ya'do nii', kuh, he'oweh' dă ga'ne go'ak thaak; ho'syo niih', kuh, ne'eh tgăh tga noh'sadeh; onăh' ho want'ha' do niih na di'yănt hoh'ge onoh; hoh'dăndyos oh', naeh; we âh dyo'ăn'ja deh' he'a'we nooh.

34 Neh, dih, no năh' shah'ga'eh he'ni ye'yănt hwa gwrs, he'agoh-hah'oh ne' ho hah'săh sho' heh thă ni'hyoh na di'yănt hoh'ge onoh, neh na'adi ye năah' no do'niih he' gayănt hoh.

35 Neh, dih, na di'yănt hoh'ge onoh wa'owan di'yenăah no'bah'săh sho'; sha yah'daat wa'o wah soh'gwa we shooh hoh dwa'dohkdăh; o yah', kuh, hoh tha'di gon dăh', naeh; neh, kuh, gyeeh, ne wa'o wahsgwe'oh yaak.

36 Neh, aeh, no yah' det ha'goh hah'oh no hah'săh sho'; si'gwa ne'wah he'ni ă'nandi'a dyiêh, naeh he'ni ă'nan di'adye'eh ne dyô'dye'ăh doh; neh huh', sho' kuh, aeh, no'wan di yeeh.

37 Neh, dih, na gwrs' nah'găăh he yô'ăh goh, neh tho hah'oh ha di'yah da deh no'a wak; ha wă, Neh, naeh, ne' tgagont' ă'owa-yah'da no'ok' ne'a wak.

38 Neh, dih, na di'yănt hoh'ge onoh, no năh' wa'owa găh no'a wak, neh ne de o'dis nyiêh syoh na di'yah di', ho nă', Neh, waeh, nă gă' na'wa gwên ni'yôh: nyôh'; she dwa'nyôh'; a'edwa ye năah he ni a'i wa gwên ni'yôh.

39 Onăh' ho wa'ye năah, as deh' ho sa'o wa'yah doh'yaak he' de-gah'ăăn doh; wa'owa nyôh, kuh, hoh tha'di gon dăh.

40 Neh, dih, no năh' dănt heh na'yah'da gwên ni'yôh he' gayănt-hoh' no nyô'gwihsăh oh oh'sah, a' noo, nă'ăgo yeeh' ne'neh na di'yănt hoh'ge onoh'?

41 Neh no'wă'ah seeh, Neh, noo, ne dă'ăgo ya'doh ho'ganyat', ă'ăi wah'doh't ne' neh hodi'wa'ne'agoh nă' no'gweh; o yah' na di'yănt hoh'ge onoh ă' sho'want'ha'dooh ho'yănt hoh' no nyô'gwihsăh oh oh'sah, neh ne' tgagont', naeh, ă'owa'gwahse'aak ne wado'nih', no năh' hă sga'eh seek.

42 Neh na go'yă'ah seeh ne Jesus, Neh, găh, ne tăh'ăh de'wăndoh' deh swa wă noh'saah he ga'yadoh', Neh' ne gah'sgwa ah' na di'noh so nis ho non'dyoooh, neh ne'neh ha gwrs' onih'sagwaat' o-doh'oh: neh ne găh' Nayah'da gwên ni'yôh neh huh' ni'oye'ăh; neh', kuh, na gwrs' o'wa nă'ăgwat he'ni yôh'dă ne de dwa'ganeeh?

43 Neh, dih, gai'ô nih, oh gwă'as, Neh Na'wên ni'yôh ho'wah gêh, ne dwă noh'dooh'să gwên ni'yôh dă je'chi nyôh'seeh; o yah' ga'ăn je nooh ă'owa noh', neh huh' ă' dya'weh dah'go on dyiêh ă'yô'do ni'adyiêh.

44 Neh, dih, neh son'dih gwa'nah oh'dăh'ăh neh huh' ă' o'yah dye-năht' nă gă' gahsgwă'ăh gêh, dă o'yah dyah'khooh ne' neh: neh, kuh, ne son'dih gwa'nah oh'dăh'ăh ha yah'dăh gêh ănt ga'ăht, dă o'yah-da'it, oh gă'ăh ă'wan'doh.

45 Neh, dih, no năh' na di'h'să no wa'năs ha di'yah dont hwrs, kuh ne Pharisees, wa'ă'na ok he'na a yeeh' oh tha'yă on dăăh'gwa nooh,

wa o'dih ni'go ã yã dah't he' neeh no'no hoh wa a'gos nyeh'duk.
 46 Neh, dih, no nãh' sha'ã neeh', ã sha'gwa ye naah, oh sha'go dis' hanihk ne gãndyoh'go wa nãh; neh gai'onih he'ã neeh, naeh, Dogã's ho do'gãsdanih.

OI'WAH XXII.

NEH ne Jesus de cha'go wã nãh sã gwãh, sha gos'nyieh'seeh', aeh, de ga'yã on dãah'gwa shãh ho ye'ãh dah goh; ha wã,

2 Neh ne gã'o yah gẽh oi'wah gẽh, ne dwã noh'do oh shã gwẽn ni'yoh de sga'yã on daah neh na yah da do gã ne go'wãh go waah, neh ne wa o'nyak dãh no'a wak.

3 Neh na goh'hah oh no hah'shãh sho'h nã sha'go ni'nook non da'da o'gah'doh, ã ye'yah da'ak no nãh' ã'o wãndinyak'dãh; neh, dih, ne tãh'ãh de o'di ga'yãh qoh non da'ã neet.

4 Ah'soh, aeh, o yah' sha goh'hah oh no'hah'shãh sho'h; ha wã, Ech hi'o wih no'wã no o'gah'doh Jat'ga'thoh', o nãh', naeh, a ga'dyã-nohk'dah oh a gẽk'hwa eeh; neh na ges'he nãh noh'gae sos, kuh na-gah'sãssyo'ninoh, o nãh' go'wãndi nyoh'; neh, kuh, naah'de yoh'i-wage o nãh' wadeh'sah oh: ga oh', dih, da sneet he'o weh ho wãndi nyak'da ni'neh.

5 Neh, dih, ne tãh'ãh de o'nos de'is dooh wa'ã non dã'do nyaht', sho; ho noh'dãndyo'gwa oh', kuh; neh'huh, gyeeh, he'a we nooh het ho eh'da de nyoh; neh huh', kuh, gyeeh, heh tho dã'ni noh.

6 Neh he'na o'non da dããh wa'o wãndi ye naah no'hah'shãh sho'h, neh noh'dwa'dohk dãh wa'o wãndi'noh gon dãh, hoh tho'wãndi'gon dãh, kuh.

7 Neh, dih, ne go'wãh go waah', no nãh' wa i'wa ok he'na h'a'wãh, neh ne de o'de nyãh'doh goh: o nãh' ha goh'hah oh no'dyoh'gwa hoh dis'geh ã'geh dah, sha go'di wah'doh doh no'non dyoh qh; neh, kuh, na da'a di'ãh daah ne ga'non da'yãh' ha'di na gek.

8 O nãh' sha go'yã ah'seeh no'hah'shãh sho'h, O nãh', naeh, wa-deh'sah oh nã o'wãndi'nyak dãh; neh dih, naeh, na gwus' ho wã'no-o'gah do'noh tãh'ãh tah da'a di ye ih.

9 Jah'dãndi, dih; neh huh' hoh sneeh' he de yoh't ha o'gãssyoh; neh, dih, he ni yo'gweh da ge ã yech'hi gãh, ã yech'hi ya'o gaht' neh-huh' nã dyããh' he'o weh ho wãndi'nyak'da ni'neh.

10 O nãh' ho di'ya gãh'oh na di'hah shãh; neh huh' he o'ne nooh he de yoh't ha o'gãssyoh; sha go'di yah'de'o oh ne' ga gwe'goh he'ni sha'go-di gãh; de ja'oh, ne ya go'gweh da'et gãh, kuh nã no'gweh di yoh: o nãh' no wãndi'nyak'da ni'neh ho ni'dyoh'gwa yã dah'oh.

11 Da neh no nãh' da'a yoh' ne go'wãh go waah, ha go'yat gat'hwah-soh no'di ye'ih oh, sha yah'daat, wa'o gãh', ne tãh'ãh neeh' de o'dyah-da'wih doh non da'de nyak'dah gwa h.

12 O nãh' hã wã'ah seeh, Gya dã'ooh, a' ni ya'wãh oh' he di sa yoo'h no gych', tãh'ãh de h' sa'dye ãh'dah goh non da'de nyak'dah gwa h?—Neh huh' ni ya'wãh oh, ne tãh'ãh de o'gwe nyos'oh non da'as nyiët.

13 O nãh' ha go'yã ah'seeh ne go'wãh go waah no'hah'shãh sho'h, She swus'hã on dãh, hah sih'dah gẽh has oh'dah gẽh, kuh; dã she'swa-yah'duk, o yah' jih hã she'swa ah', neh huh' hã she'swa yah'doh yaak

na gwus' asde'gwa he nah'deyò dahson da'igoh : neh huh', naeh, dān-dyoh'sānthwah'so'ok ; neh huh', kuh, dā dyon'dyòh jah esyo'ok.

14 Neh, sãh'ãh, naeh, ne gān dyòh'go wa nah he o'wã ní'no'goh, dòh gaah'ah, gwa', sho, ni o'wān d'iah dāã gwah'.

15 O nãh' ne Pharisees ho nòh'dāndyos'oh, hodi'as bān'dvs oh he-na'on di yeeh a'o wah'e o dāh he nò'yā'ā nooh wa as'nyieh syòoh.

16 Neh he o'wān di h'ah oh nò wān'di o nyan'ak, he o'wa yah'do-wāh'oh ; neh, kuh, gyeeh, nò'hah'shāh shoh' ne' Her od ; ho nã', Sadi'o nyanih, o gwān'noh doh', naeh, heh tga'waye'ih niis ; neh, kuh, sadi'o nyanih he'ya we nooh' Na'wēn ni'yòh ge'gwa, ne gā'wa-gwēn ni'yòh ; tãh'ãh, kuh, deh sat'ga ã'oh he'ni oh'ni go'oh dā so-gaah' nò'gweh ; neh, sãh'ãh, ne tãh'ãh neh huh' deh sat'gathwus' na'a d'igoh sah'gēh nò'gweh.

17 Dagwa'owih, dih ; A' ni'yòh dāãh beh sãn nòh'do nyoo'h' ? Neh, gāh, ne gaya'nes hãh'gēh nān dya'gwat gah'wah seek nã sho'gwa wis-de'ok seek ne Cæsar ; o giu', tãh'ãh ?

18 Neh, dih, ne Jesus ho gās'oh he'ni o d'wa neh'ak syòh'dāãh, o-nãh' ha wã', A', naeh', go waah' sgwah'ni go ãk'do'oh', iis nã gã' no-yah' swa goh'sondah'goh' ?

19 Da gyò dah sãh', dih, ne' nah'o wis'doh'dāh swaga'nyahk thah.— O nãh' neh huh' hodi'eēh ha yah'dadeh ne sgah si'yoh shãt.

20 Neh na go'yã ah'seeh, So'o nah'ot' ne gāh ha yah'daah' ; kuh nã gã ga ya'do nyoh, so'o nah'ot' ho dooh' ?

21 Neh nò wã'ah seeh, Cesar. O nãh' ha go'yã ah'seeh, Sha she-joh', dih, ne Cesar, na'dih gwa'nah oh'dāh ãh neh ã'o wã gã'ak ne Cesar ; neh, kuh, Na'wēn ni'yòh, a'dih gwa'nah oh'dāh ãh neh' ã'o wã gã'ak Na'wēn ni'yòh.

22 Neh nonãh' wa ã'na'ok nã gã', ni yò wã'na ge', neh ne wa'o-di'wanã'ã gòh ; o nãh' ho nont'hã da doh' ha yah'dadeh, o'yah jih' he-sho'ne nooh'.

23 Neh shah wã'nishãt, ho wa'yah do'weh oh ne Sad ducees, (hã-nan'doh', naeh, tãh'ãh dah'de'dyont gã'as non da'dehsa'doh gwah'gēh ;) neh, dih, nò wā'on dos'oh,

24 Ho nã', Sadi'o nyanih, neh na'a wã' ne Moses, Neh, gihsahh', nã ã'eh, nò'gweh, ã gã'ak de ok'sah da yān dah'oh, neh ne de ya'dā-nondeeh' ã sho'di nyaak ne' yòh gã'ãh ; neh dā ot'hwa'ji nyah'gāh ne de ya'dā non dāk'.

25 Da neh', dih, he'ni ya'wāh oh, dogã', gyeeh, a gwa'nã gek' ne ja dvk' nòh'dā non dā non dāk : Neh, dih, ne tho dye'ãh doh ho nyak-heh oh ; ha we'e yoo'h' ; tãh'ãh de ok'sah da yān dah'oh : neh huh', dih, oh gā'wa yān dat'heht ha yah'dadeh ne de ya'dā nondeeh ne' yòh gã'ãh.

26 Da neh', neh huh', sho, haeh'gwah na'o'yah da wāh' ne dek ni' ha doh'thah ; kuh ne sãh ha doh'thah he'ni yo'oweh ho h' tho'di ã hòh ne ja dvk' ni ã'nand'noh.

27 Neh, dih, na gwus' he yò dohk dah'goh, o nãh' he ya'ga we'e yoo'h ne ye'oh,

28 Neh, dih, nonãh' dā dyont'gã oh'syoh nonãh'wān dah'oh, so'o nah'oh'dāh ãh' ne' neh ã yòh'gã'ak' ne ja dvk' ni ã'nand'nooh' ?— Neh, sãh'ãh, ne' a di gwe'goh' sha go'di yah'da wã'gã'ãh.

29 Jesus det hos'nyieh'oh, ha go'ya'ah'seeh, Neh ne swayah'dah-doh'oh, neh gai'oni he tah'ah deh swa'yan de'ih he'ni gaye'ah he gayadoh, tah'ah, kuh, deh swa'yan de'ih he'ni ah'has des'yo wa nah Na'wen ni'yoh.

30 Neh, sah'ah, nonah' a shah'non doh'he da'nooh, tah'ah tho'sa'odi nyaak'seek'; tah'ah, kuh, tho'sa'owan di'nyak da'ni aak; neh huh', gwa', sho, nah yoh'da'ak he'ni yoh'da' no'o'yah ge'onoh'shah' shoh' Na'wen ni'yoh, ne ga'o'yah geh.

31 Neh, dih, he'ni gai'wa gwen ni'yos yoh'da'ah no'sa yon'doh he'da-nooh ne ga we'e yoooh, tah'ah, gah, deh swa'wa' noh'saah he'ni oye'ah sheswus'nyieh' seeh Na'wen ni'yoh; ha wa,

32 Iih ne gah He'wen ni'yoh ne Abraham; neh, kuh, He'wen ni'yoh ne Isaac; neh, kuh, He'wen ni'yoh ne Jacob. Neh, sah'ah, Na'wen ni'yoh, tah'ah' deh neeh' de a'go wen ni'yoh no noh'wandah'oh; neh, gwa', nah'no heh.

33 Neh ne gan dyoh'go wa nah, nonah' wa a'na ok' nah ga' wa'odi'wana'a'guh he non'da a ye'ah duk wa'ago'ionyah.

34 Neh ne Pharisees, nonah' wa'adi'wa ok, neh'gwah ne wa'ago-ihs dyahk ne Sad ducees, honon'dyo os'oh neh dyo'i wah.

35 Da, neh, dih, ne shayah'daat he'ni a'nandi, ne gayanes hah' shaguh'ni go'a'yan'dah danih' no'gweh, hoh'ni go'ak doh' ho'on dos'oh jo'i waat; ha wa,

36 Sa di'onia nih, Ga'a' ne gah' nigaah' si'gwa' he'ni gai'wah gai'wih sah'oh ne gayanes hah'geh?

37 Neh na wa'ah seeh ne Jesus, Neh naah'de gagont' a esno'oh-gwaak Nayah'da gwen ni'yoh ne Ya'wen ni'yoh; sannyah'sagwe'goh' a sa ye'ah dah go'ok; neh, kuh, ne sat hwais'ha gwe'goh; neh, kuh, ne' gagwe'goh he'ni sni'go ah.

38 Neh ne gah, nah ga' dyo'dye'ah doh, sigwa' he'ni gai'wah ne gai'wih sah'oh.

39 Neh, kuh, ne dek ni' wadoh'tah, neh, sho, to hah' shah-gaat; Neh huh', kuh, nah esno'oh gwaak ne de jan'noh sa ne ga, heh ni sa'dah no'oh gwa.

40 Da neh' neh ho'oweh nah ga' dek ni' de gai'wih'sah oh ga'ni-yont' ne gayanes ha gwe'goh, kuh no'di do gas'da nih.

41 Da neh' he'nah weh hodi'yah'da ye'ih oh ne Pharisees, Jesus ha go'ya'on dos'oh;

42 Ha wa, A' ni'yoh'da' niis' he swa'noh'do nyoh hayah'da deh ne Christ? So'o' nah ot' ho'a wak'? Neh no wa'ah seeh, Neh ho'a wak' ne David.

43 Neh ne shago'ya'ah'seeh, A', dih, ni'yoh'da'ah' ne David, No twais'ha do gah'dih sha go' ho yaas, Syah'da gwen ni'yoh; ha wa,

44 Neh Na yah'da gwen ni'yoh ha wa'ah seeh Na gyah'da gwen ni'yoh, Sadyah', jih'dyon'dak gyah'neh'go'gwa, he'ni yo'oweh deh sah'ah sih'da gah'sah gwa' a go'ni no sah'ni go'a swa as.

45 Neh, gihsah', ne David, Syah'da gwen ni'yoh ho yaas, A' ni'yoh'da' he neh', kuh, ho'a wak'?

46 Neh onah' deh'so gaah' no'gweh de o'gwenyos'oooh jo'wa-naant' ah do sa'o wa'nah sa'goh; tah'ah, kuh, deh'so gaah' no'gweh de o'gwenyos'oh, neh wa'nis'ha deh' oh saah', naah'gwis dah' q'sa o'on dooh.

OIWAH XXIII.

O NĀH' ne Jesus shagōs'nyīēh seeh ne gāndyōh'go wānāh, kuh na gō'io nya n'ak;

2 Ha wā', Neh ne shagō'diya dō nih, kuh ne Pharisees, neh-huh' hānih'dyoh ha dyān'dahgwah ne Moses.

3 Gagwe'goh, dih, na'dih gwa'nah oh'dāh āh ā yech'hih ni'go ān-daāt a e'swat'gā'ā oh, swat'gā'ā oh ne' neh: neh huh', kuh, nāh'swa yeeh: neh, dih, gwa', naeh, ne sā'noh' ā yech'hiyān'nos heeh henio'di'oh dūs'yōh dā: neh', waeh, naeh, na dīs'nyīēhs; tāh'āh, gwa', neh huh' de a'di ye'hah'.

4 Neh noe'nos deh hadi'e'non nān'dak thah, de yos'ge eyah' na'ya gō'geh deh'seek, neh huh' hadi'e hah ha di'nāh sah'gēs shoh' nō'gweh: neh, dih, naeh, nō'no hoh tāh'āh de o'di gwenyōoh' na'a digā'is, a o's'gwah ah', gih shāh', neh a'a di ye'āh duk na dih'nyah.

5 Neh, dih, no di'oh dūs'hā gwe'goh, neh, sho, gai'ō nih neh-huh' ni a'di ye hah, ne' ā neeh', A yokhi'gā'ak nō'gweh: neh na di'da gwēnt'hah no nā'wāh ne Phylacteries;* neh, kuh, ne sha'a digā'isthah ne de yō'geh on'dahgoh nō'non'dyah da'wih shāh'shoh;

6 Neh, kuh, ha di'no'oh gwah na gwus' heh'tgāh' onok'da yān-doh no nāh' wā'ā nondek'hwa ooh; neh, kuh, na gwus' si'gwa wi-yōh's onok'da yān-doh ne yon dyān'dah gwa'noh non dā'nā yān'dahgwah.

7 Neh, kuh, ne de ā'non dān'no onyos' hego ye'is dah'gwa noh; neh, kuh, nā'ō wan'di'yas dah'gwaak nō gwe'neh, Rabbi, Rabbi.*

8 Neh, dih, niis, ne sā'noh' neeh' ā yech'hiyas dah'gwaak neh Rabbi; neh, sāh'āh, ne shayah'daat', sho, niis she swai'ō nya nih; neh ne Christ: da neh niis, ne' swa gwe'goh, deswa'dā nondeeh.

9 Sano'h', kuh, so gaah' nō'gweh ā she'swa yaahseek', Shagwah'-nih; neh, sāh'āh ne shayah'daat, sho, ne Sheswah'nih, neh ne gā'ō-yah gēh thāh dyoh'.

10 Sano'h', kuh, nā' iis swa di'ō nya nih ā yech'hi yaahseek': neh, sāh'āh, ne shayah'daat', sho, she swai'ō nya nih, neh ne' Christ.

11 Neh, gwa', ne son dih gwa'nah ot sheswa'go wānāh, neh ā swah'hah shāh'gā'ak ne' neh.

12 Neh, dih, neh son dih gwa'nah oh'dāh āh heh'tgāh' ā an'da dō-nih, eh dah'gēh ne' neh ā sho'wa yō nih: neh, kuh, neh son dih gwa'nah ot eh dah'gēh ā o'da dō ni'ak, heh'tgāh ne' neh ā o'wa yō nih.

13 * Ga nō'oh' he swa yah'da deh, Nech hi'ya dō nih, kuh ne Pharisees, de swat'goh sa neet; neh, sāh'āh, niis ech hi'noh sah'sah o'on-dyīēh no di'noh gwa'ge e'yah syoh; neh huh', kuh, ni di'swa ye'āh dah'goh nā'yāh he'nyō ok, do gās' swa dā nā yān'dah'gwah'shis: neh huh' ni dyō'i wāh si'gwa he'ni gā'e wah'drussyo wā'nāh nāh swa'yah da wāh'.

14 Ga nō'oh, dih, he swa yah'da deh, nā', Nech hi'ya dō nih, nā, kuh, Pharisees, de swa'goh sa neet! neh, sāh'āh niis nech hi'ho-dō nih nō gweh, he'ni gā'yāh ne gā'ō-yah gēh o'i wah'gēh, ne dwā-noh'do oh'shā gwēn ni yōh; neh, sāh'āh, ne tāh'āh', kuh, theh'swa-yōoh nāh iis; tāh'āh', kuh deh'swa'gayās' ne a'yeyoh' ne wah'a'go yō'ondyīēh.

15 Ga nō'oh he swa yah'da deh, ne swa ya dō oh, kuh ne Phari-

sees, de swa'goh sa neet; neh, sãh'ãh, ne deswa'nyò dã'ãhvs kuh he'-yo'ãja deh, ne jò gweh'daat a'ye ch hi'wa gwèn ni'yòs; neh no nãh' do gãs' neh huh' nã'oh'ni gò'ã wãh, neh oh she'swssyo nih ne dek-ni' de'gayeih' ni gah'has deh' oksah'dah nanis'he o'noh gẽh wa'a-doh, he ni yòh'dã.

16 Gano'oh he'swayah'dadeh, iis', ne de swa'gah gwe'goh, swa-dã'nãn chineh'; ne swa'doh, Neh neh son'dih gwa'nah ot' neh huh' nãn tha'wih duk h) noh'sa do gãh'dih dã a no'oh gwa'nyoooh, neh ne tãh'ãh deh tha'h'gwisdãh; neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot' dã o-no'oh'gwa'nyoooh ã a'ye ãh duk ne jih tgwããh'ãh o wis'dah, odye'ãh doh no noh'sa do gãh dih, neh ne waat'ge o dãh.

17 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe'goh! neh, sãh'ãh, ne ga'ã ni gaah' sigwa', neh' gãh ne jih tgwããh'ãh o wis'dah? o gi' neh nonoh'sa do gãh'dih; he' neh tgaio'ni o yah'da no'oh'heh oh ne jih-tgwããh'ãh o wis'dah?

18 Neh', kuh, ne son'dih gwa'nah ot' neh ã a'ye ãh'duk na di'-yah dont'hwat hãh, dã a no'oh gwa'nyoooh, tãh'ãh, naeh, deh tha'h'-gwisdãh; neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot' neh ã a'ye ãh'duk ne de go'wa yah'do weh'da ni odye'ãh doh dã a no'oh gwa'nyoooh, neh ne wa at'ge o dãh.

19 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe'goh', kuh; neh, sãh'ãh, neh ga'ã ni gaah' si'gwa'? ne de ga'yah do'weh doh, o gi', neh na di'yah dãh'dat hãh; he' neh', naeh, dyoi'wah o yah'da no'oh'heh'oh ne de ga'yah do'weh doh?

20 Neh, dih, gai'o'ni, son dih gwa'nah oh'dãh ãh neh ã an'dye'ãh'duk na di'yah dãh'dat hãh dã o no'oh gwa'nyoooh; neh, waeh, wa'a-ye'ãh duk, heh ot ho no'oh gwa'nyoooh, ne' neh; gagwe'goh', kuh, he'niyoo odye'ãh doh.

21 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' neh ã an'dye'ãh'duk no-noh'sa do'gãh dih dã o no'oh gwa'nyoooh, neh wa a ye'ãh duk o'tha no'oh gwa'nyoooh, ne' neh; neh, kuh, ha yah'da deh no'noh sòt.

22 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' neh dã o no'oh gwa'nyok he gã'o'yadeh, neh o'tha no'oh gwa'nyok haa'dyãndah gwa'h Na'wèn-niyòh; neh, kuh, ha'yah'da deh ne' neh huh' hãh dyoh.

23 Gano'oh he'swayah'dadeh, ne Swaya'do'ah, kuh ne Phari-sees, de swa'goh sa neet: neh, sãh'ãh, sga yah'gos hãat swaga'nyak-thah* ne wrs'hã niga'yah'goh, neh swa do'nya nih, neh huh' he-yuk'dah oh noh'e'oh dah'sho'h oh, ne yo'nyagãs', igã; swadah-sãnthah', naeh, na gwt's o'io'wanãs ne gaya'nes hãh'gẽh; neh, igã, ne' neh huh'jih, a da'ni dã'os hãh, gai'wa gwèn ni yòs'dos hãh', kuh: da neh' nã'gã' ne gãh' neh huh' nae'swaye'ãh; a'gã'ak', kuh, haeh'gwah, deh swa'dah sãh'dooh ne' skat.

24 Iis, ne de swa'gah gwe'goh swa dãn'nãch hi neh; de swãn'no-wãn'de nyos', net'gagont' ã gã'ak deh sga'yah doh' noh gã'hwant, neh gwa', naeh, ne' swa'yah da'nãnt hãh', sho, no doh'ã gwa'ont.

25 Gano'oh he'swayah'dadeh, ne Swaya'do'ah, kuh ne Phari-sees, de swa'goh sa neet; neh, sãh'ãh, neh swa'no aeh'ji wãh, naeh, gãs, nas de'gwa ne gawis'dah, kuh ne ga jãh'; neh gwa', naeh, gãs, neh noh'gò'gwa ganohoh' ne de gah'nyiuh syoos'hãh, kuh ne tãh'ãh deh neh'huh'jih.

26 Iis, ne dehse'gah gwegoh Pharisee, neh dasa'dye ănt sno'a'eh ne' nahgo'gwa ne gawis'dah, kuh ne gajăh; neh neh a'gă'ak', haeh'gwah, deh'jôt gih' nasde'gwa.

27 Gano'oh heswayah'dadeh, ne swaya'do'oh, kuh ne Phari-sees, ne deswa'goh sa neet: neh, săh'ăh, deji'swayă ondaah' ne gano'wah duh'gaoh ne yonda'dehsa'doh gwa'noh; a'yăăh, naeh, dogă's wi yu nasde'gwa; neh, gwa', naeh, neh noh'goh gano'ho' no'gwe'gă aah oh nă'yah, hah de yôt'gis'hă ge', kuh.

28 Neh huh', dih, ne găh' năăh iis ni yôh dă ne swai'wi yôsdoh nasde'gwa, neh huh' ni yôh dă nogwe'neh; neh gwa', naeh, ne noh go'ogwa, gano'ho' ne gah ni'goh hoh'drs hăh, kuh ne gai'wa neh'ak shăh.

29 Gano'oh' heswayah'dadeh, neh Swaya'do'oh, kuh ne Phari-sees, de swa'goh sa neet; neh gai'onih heh iis găs ji swa'wi yôsdanoh ho wan'dih sa'doh gwa' no'di'do găs da ni'ak; neh, kuh, neh swa'wi yus da'no, găs, ho wan'dih sa'doh gwa'noh no di'wi yus da'nok.

30 Neh, kuh, ne swadoh, Neh, gih shăh' neh teha'gyoh benyoh' neh chit ho'nă nis'hă de nyoh nak hi'h nih sho'h'gă aah, a'gă noh' ni h tăh'ăh deh o'gwa dyah'dăas oh ho wan'dit gwăh'sai'h syoh no'di dogăs da ni'ak.

31 Neh'huh, dih, ni yôh dă; iis, sho, kuh, swa da'di'wa gwai'h'sah-seh, neh niis hodik'sah dah'soh gă'aah ne tho'wan di nyus'gwa' no'di'do găs da ni'ak.

32 Daj'no heht', dih, sho, nă non'dă nah'ge ăh'dah gwa' nech hi'h nih sho'h'gă aah.

33 Iis, nos hais'dah'soh: iis, ne daga'waji yă da dyieh no des-shais dat'goh'soh oh, a' nă swayeeh', ăswah'nya găhs' he ni gai'wah'drs yuh dă na nis'he o'noh gēh!

34 Da neh, dih, ne' jat gaat'huh', neh net'kheh hah'syoh, ă yech'hi yah'do wăht, no'di'do găs da nih; neh, kuh, no di'h ni gont no'gweh; neh, kuh, na di'ya do'ah; neh'huh', dih, nă swayeeh', nă yech'hi nyuh' gyeeh; dă yeh'chi yah'son dăh', kuh, gyeeh; neh, kuh, gyeeh, nă yech'hih soh'gwa we'sooh' heh swat găn'nis ah'da noh; neh, kuh, nă yech'hi noh'gon da'dyieh sek he'ga non'da yăn doh;

35 Neh niis ae'swa yah'do wăht he'ni yoo' ho wan'dit gwăh'sa'ioh nă no'gweh di yu ne yo ăn'jah gēh; dyôh saah' he nah o'nis heht tho'want'gwăh'sa'ioh no'gweh di yô nah A bel, neh huh' o dohk'dah oh sha'o want'gwăh'sa'ih ne Zacharias, ho a'wah gă'aah ne Barachias; neh, waeh, niis shejoh'hi yah'goh de'yô gă' no nok'da do'găh di'h, kuh haa di'yah dăh'dat hah.

36 Do găs' oh gwă'os, Gagwegoh' nă gă' he ni yô'i wage e o'di yah'do wăht nă gă' ga wa'ji yă deh.

37 Je ru sa lem, Je ru sa lem, iis, ne' she nyôd no di'do găs da nih; neh, kuh, ne sheh sgwe'oh yaas ne tho'wan di hah'oh ă o sa yah'do wăht; do gwa', noo, no'khe yah'de'oh ne sak sah'dah sho'h, neh huh' nă wa gye'ăh he ni ga'ye hah ne da găăh'ăh noh'ga'yah de'ok not was'soh oh ga nă'gos da go'ogwa; tăh'ăh, gwa', niis deh sa'ga'yăh'oh.

38 Sat'gaat'huh', jô noh'sos sga'ah', sho, he jis wa'noh sôt.

39 Neh, săh'ăh, noh gwă'as, Neh neh to'sas gwa găh no'ăn do'.

gwa, he'niyo'oweh nonă' neh năswih', Hodă'oh ne' neh huh' da-
a'weh dah'go on dyieh hoh'să na go Na'yah'da gwên ni'yòh.

O' I WAH XXIV.

ONĂH' ho ya'găh oh ne Jesus, hotă'da doh, kuh, he'ni'ga'noh-
sòt no nòh'sa do găh'dih: da neh', dih, na go'io nyan'ak neh-
huh' ni tho'ne nòoh, ho wa'yah do'wăh oh neh na o'want'gat hwah'dăh
he ni yò'i wană'ă gwah dohs ni yò'dye'ăh he'gvs'yò niuh nonòh'sa do-
găh'dih.

2 Ha go'yă ah'seeh, dih, ne Jesus, Tăh'ăh, găh, deh swa'găh' ga-
gwe'goh' nă gă'? Do găs' oh gwă'as, Tăh'ăh deh jòh'sgwăăt'ah
tah'do'sagyadyah'săhk, nă gă'ak deh dwah'săh doh.

3 Neh neh huh' he o'dyăndvs'oh o non'da gă'yat ne Olives; o năh'
neh huh' ho wa'yah do'wăh oh na go'io nyan'ak, had'yah di, ho nă',
Nă', dagwa'owih, wăndoh ne găh' neh huh' nă ya'wăh syooh? neh
kuh, ne nah'ot' ă yò'yăndeh'dah go'ok no năh' dăch heh'; kuh no-
năh ă wăndohk dăh he yò'ăn'ja deh?

4 Dech ha'go wă'nah'să gwăh ne Jesus, ha go'yă ah'seeh, Ja dah'-
ni go'ă'ăk; să nòh so gaah' nò'gweh ă she'swah ni go'ă'ăk haat hòh.

5 Neh săh'ăh ne gòt gah'deh a geh'să na go' ă dyăăh'dvk, ă'non-
dò'neh, lih ne găh' ne' Christ: da, găndyòh'go wa năh ă sha'go dih'ni-
go'ă'ăk haat hòh'.

6 Neh, kuh, nă swa'i wa'ok haak, neh huh', gyeeh, dya'go di yò;
neh, kuh, nă gai'wa na gek' ă'yondy'òh'; ja dah'ni go'ă'ăk, dih, să-
nòh' ă swah'dyohk; neh săh'ăh, naah'de yo'i wage haah'de gagont'
ă gai'waye'ih; neh, dih, na gwvs' o dohk'dah goh, tăh'ăh, naeh, ah-
sòh, ne' neh.

7 Neh, săh'ăh ne dănt ha'di dăht no tho nò'ăn'joh'dăh'sho'h dă an'-
di nyò dăh; kuh ne go'wăh'go waah ho ni'dyòh gwah'sho'h, dă an'-
nyò dăh: ă ya'godos'sweh da'nòos, kuh; onòhso dăă'tgi'h, kuh, ă ga-
nòhso da'ih; ă ya'ăn'jon'dah da'nòoh, kuh, ne' thigawă ni'yòh.

8 Gagwe'goh' neh nă gă' dyòh sa'wah goh, sho, noh'ni go'ă'et-
gănt.

9 Neh huh' ni yo'oweh', o năh' ă yech'hi ya'tgah' dă yech'hi ya'do ă-
oh dăh, ă yech'hinyòh, kuh; neh, kuh, nă yech'hi swa'ăh nah de-
ya ga'ăn'ja'gee; neh ă dyó'i wah'gă'ak na geh'să nah.

10 Neh huh' ni yo'oweh, gòt gah'deh dă ya'go do dăăh dăh, dă-
non da'dat gah'hooh, kuh; dă'ă non da'desswa'ăh syo'nyo'ok', kuh.

11 O năh' gòt gah'deh ne ya'găh oh hodi do găs'da nih dănta di-
dăht; gòt gah'deh', kuh, ă sha'go dih'ni go'ă'ăk haat hòh.

12 Neh huh', dih, nă ya'wăh, neh' ănt'gai'oni' hă ga deek' ne de-
ye ya nes'hă i'tah, ne gon'òh gwah'sah ne gòt gah'deh ă ga'nòh-
nos.

13 Da neh', dih, ha yah'dadeh nă'ogwe'nyo'ok ă'o dah'gas dook'
he'niyo we'yo dohk. neh ne' neh ă sho wa'yah'da gòh.

14 Neh, dih', nă gă' nòh gai wi'yòs dos'yòh dăh neh o'i'wah gěh,
ne dwă nòh'do oh'shă gwên ni'yòh, ă'o wăndit'hăăh gwăh ne yò'ăn'ja-
gwe'goh, gai'wa gwai'hsos ă'o nò nyăh naah'de o nò'ăn'ja'ge: neh-
huh' ni yo'oweh, o năh' ă ga'yoh' no dohk'dah goh.

15 Neh'huh, dih, ni yo'oweh, no năh' ăhswat'gat huh' not gih'shă-swa'ăht ne goi'wah dōht hăh, kuh ne de ya'go deh'gwa oh'gwa h, hos-nyieh'dah gōh ne Daniel ho do'gās da'ni ak, neh huh' ă ga'dahk' o-nok'da do'găh dih gēh, (sōn'dih gwa'nah ot ă ă wă nōh'sa haak hat ga-ă qoh ne' neh,)

16 Neh'huh, dih, ni yo'oweh' ne'neh, neh huh' yon deh'gwat he ga-e'non den yoh, ne'neh huh' ă ye'na gek' ne Jude a:

17 Neh, kuh, neh ga nōh'sa gă'yaat ănt hăă'dahk, să nōh' neh ănt-ha'dyah dăh'dvk naah gwis'dăh hōo'sa a guh' nō gyēh:

18 Neh, kuh, ne gah ă'go ănt heh'sek, să nōh' ăshah'get na'eh he-aak, hăsgē'guh, nō syo'nyrs hăh.

19 Neh, dih, nōh'sănt he nă yō'di yah'da wăh neh de wa'di yah'da-net; neh kuh, nă wă'non dă'nah gē ăh thaak ne neh' dwă nīs'hă-de nyoh.

20 Jado'eh syoh'go ok', dih, na'gă ak' gōs he'neh deh swa'deh gwăăh; neh, kuh, na'gă ak' haeh'gwa na wă da do'găh dōh'gēh:

21 Neh huh' ni'yo weh' do gās' ga nōh' he nă ya'wăh'syoo h; neh-huh' nă ya wăh ne tăh'ăh de wăn dōh deh dya'wăh oh heh nah o'nis-heht chi yō'ăn jadeh, ne'wah he ni yo'oweh' he ga'wih; do gās' tăh-ăh de wăn dōh', kuh, neh huh' tho'sa ya'wăh.

22 Neh, dih, nă gă ak, gih shăh', deh wă nīs'hă'gwa da'noh ne' neh huh' ni yo'oweh', deh o'gwe nyoo h neh sō gaah' a'ya go hek'. Neh, gwa, sho, gai'oni he yo gweh'dă'gwa oh ă wă nīs'hă'gwa da-nok' no năh' hă gēh.

23 Da neh nō năh hă gēh, sō gaah', gih shăh', ăshes'swă as, Nă', ne găh', naeh, ne' Christ; si dah', gih shăh; să nōh' ă swai'wa-gwēn ni'yōs:

24 Neh, săh'ăh, neh dă on'didah'syoo h ne ya'găh oh neh' ne Christ: neh, kuh, ne ya'găh oh ho di do gās'da'no nih, neh nă sha-go nō dah sah'syoo s no i'wa nă ă gwah'dōh nă ya'wăh syo'nyoo h, neh-huh' hăh'de ga ye'ih, neh tēh o'gwe nyoo h ne' tgagont' a'ō wăn'dih-nigō ă gah haat'huh' na gwrs' hō wăn'di yah dă'gwa oh.

25 Jat'ga'ă oh', dih: o năh', naeh, dyo ăh'dōh t'gwa'owih.

26 Neh, dih, gih shăh' na'ye ch hi'yă as, Nă', neh huh' neh'huh' thăh'dyoh he deh dyo'gweh da'nă gēh', să nōh' neh huh' ă swat-gōndvk; Jat gaathōh, neh huh' neh'huh' thăh'dyoh, ne eh'tgăh a dah-sēh dōh'gēh dyo nok'da yăn dōh; să nōh' ă swai'wa gwēn ni'yōs.

27 Neh, săh'ăh, he ni yōh'dă neh tgăăh'gwit găh s dōn da'wăn ni'huh' he găăh gwăh s hōh ga'ăh nōoh dyoh'hat heh'; neh'huh, dih, haeh'gwa h, ne găh' ni ya'wăh seh, no năh' dănt heh Nō wă'wak nō'gweh.

28 Neh, săh'ăh, ne gă'ăndi h gwa'oweh t'gayrs'swa yăh, neh huh' hă yō'non dyō'ok ne dō nyōndah.

29 ă yō'gōndadyiēh' no năh' ă ga'at ne dwă nīs'hă den yoh ne ga nōh' nă ya'wăh syo'nyoo h', dă wăn'dah sōn daik' he găăh'gwa h; neh, kuh, ne sō'ekhaah găăh'gwa h tah'do'sa yōh'hat heh: neh, kuh, nă dwăh'săh syoo h he ga jih'sōh dă o nyoh' ne gă'ō yah gēh; neh, kuh, he ni găh'has des'yōh dă s he gă'ō ya de'nyoh' ă ya'ōndah'-dan ooh.

30 Neh huh' ni yo'oweh' ă wăn'do dah'sih nō yăn'deh dah'gōh ha-yah'da deh Nō wă'wak' nō'gweh ne gă'ō yah gēh: neh huh', kuh,

ni yo'oweh', ga'geweh ne ga'waji'yade'nyoh ne yo'anjah'geh da-
o'nān'nyah'sah gwa'nooh, ā o'wa'gāh', kuh, No'wa'wak' no'gweh,
dāntheh' oh'jih'gā go'sho' ne gā'o'ya'geh, gah'has des'hāh', kuh,
neh si'gwa he'noh de ga'āhsā oh' ā tho'dye'āh'dah go'on dyiēh.

31 Neh nānt ha'goh hah't no'o'ya'ge'o'noh'shāh' sho'h, ānt ga'wā-
nā'āndyiēh neh si'gwa he'ni ga'wā'nah' ne yā'oh'das'tah; neh,
kuh, nāch ha'godī'ya'he'oe'ek na go'ya' dā'gwa'oh, neh huh' dāch-
ha'godī'a'wih'duk, he'ni tga'ā'gon'dah'gwa'h neh ne ge'ih niyo: kuh
he'gwus' hah'de yō'dyo'yoh'k do'h.

32 O'nāh, dih, jih'ni'go'ā'yān daht he'ni yō'h'dā' des'sga'yā on daah
neh no'nyo'gwi'h sā'h'go'waah nah'gā'on do'h'dāh, neh no'nāh' o'nāh'-
don da dyiēh no do'ni'h aah' de dyu'deh'hah'dodyāh, swā'yān de'ih heh
o'nāh' de yu'gāh hon'dyo on dyiēh.

33 Neh huh, dih, ne gāh nā'ya'wāh nā'gā, no'nāh' o'i'wa'gwe-
goh ā'swat'gat huh, ā'swā'n'noh' dōok', onā' neh' ne dōs'gā'oh ni-
gā'deh, a'gwus', gwa', neh huh' o'nāh' gadeh' he'gah ho'ga'ān do'h.

34 Do'gās' oh'gwā'as, Neh ne tā'h'āh ta'gaat nā'gā' ga'waji'yā-
deh', he'ni yo'oweh' ah'soh' ā'gā'ak deh'o'i'wa'yeih'oh nā'gā' ne yō'i-
wa'gwe'goh.

35 Neh he'gā'o'ya'deh, kuh he'yo'ā'ja'deh ā'ga'at, naeh; neh, gwa',
he'ni wa'gwān nā'wāh syoh' tā'h'āh', naeh ta'gaat.

36 Neh, dih, ne dwā'nishā'deh, kuh he'nān dyō'is da'h'e'ak, deh-
so'gaah' no'gweh de'o'noh do'h; tā'h'āh; tā'h'āh, kuh, haeh'gwah
de'o'nān'noh'doh nadi'o'ya'ge'o'noh; neh', sho, Naah'ni'h ha'o-
hwa'h ge'ah'.

37 Neh, dih, he'ni dwā'nissyō'h'dās'gwa'h ne chi'o'heh' ne No'ah;
neh huh', haeh'gwah, nā'ya'wāh' no'nāh' ā'ān'dyah do'dah si'h No'wa-
wak' no'gweh.

38 Neh huh' ni dwā'nissyō'h'dās'gwa'h nah'soh deh'a'o'ān'joh o'noh,
neh no'non'dek ho'ni, ha'di'ne ge'ha'h', kuh; ho'di'nyak ho'nyoh', ho-
wan di'nyak'da no'ni'h, kuh; he'ni yo'oweh' ho'h wā'nis'hā'eh, o'nāh',
naeh, ga'o'wa'go'o' he'o'yos'oh' ne Noah,

39 Tā'h'āh de'a'dih ni'go'āh, honon'dyā'gwa'h'oh', sho, o'nāh' o'no-
don dyiēh, wa'o'di'ya'h'dah'gwi'h', kuh; neh huh' ne gāh' ni'ya'wāh'-
seh no'nāh' ā'ān'dyah do'dah si'h No'wa'wak' no'gweh'.

40 Neh no'nāh' hā'ga'eh de'i'yus'heeh' ne gah'ā'gōoh ā'neh'seek,
sha'ya'h'daat hā'o'wa'ah; ā'o'da dā'āh', naeh, ne sha'ya'h'daat.

41 De gi'yus'heeh, kuh, ne dek ni'oh ā'git'heh'syo'ni'ak he'yethē'-
syo'nyah'tah: je'ya'h'daat hā'yōn'dat haah, ā'ya'go da dā'āh', naeh,
ne je'ya'h'daat.

42 Neh, dih, gai'o'ni'aak, swa dah'ni go'ā'āhk; neh, sāh'āh, ne
tā'h'āh deh swā'noh'doh he'nā dyō'is da'h'e'aak o'nāh' ā'a'yoh' ne
She swa'ya'h'da'gwēn ni'yō'h.

43 Neh, dih, swā'noh'dok nā'gā, Neh, gi'h'shāh', ne te'o'noh do'h
no'gweh, na'noh'sa'gwēn ni'yō'h, he'ni dyōnt'ga'ā'oh'gwa'h o'nāh' ā'a-
yoh' na'nos'gwa'oh, neh', waeh, na'ot'ga'ā'os'oh; neh on'da yō'i-
wah'heh'oh ā'gā'noh de'a'weh'oh, A weh'o on dyiēh', sho, hak'noh'-
sā'jo.

44 Neh, dih, gai'o'ni'h, swa deh'sah'oh'ji wā'ok: neh, sāh'āh, ne
ga'ā'gwa'h' ni'yo'oweh' nān dyō'is da'h'e'aak, ā'gā'ak neh deh'ji'swā-
noh'do'nyoh, wa'a'dyah do'dah si'h No'wa'wak' no'gweh.

45 Sô' nah'oh'dăh'ăh, dih', do găs' ho'wa ye'isdoh, ho hah'shăh-ni gont', kuh, neh' no' yah'da gwên ni'yôh tho'noh'dos'oh, ha weh'oh', neh' â tho'noh doon dyiêh he'ni knoh'sagwên ni'yôh, neh' â o'goh-kwa'non dă'ak' no năh' hă sga'eh seek?

46 Ho dă'oh ne neh' na'hah'shăh no năh' dănt heh' no' yah'da gwên ni'yôh, â'o'dyă gwah' neh' huh', gwah', ni o'ye'an dyiêh.

47 Do găs' oh gwă'as, Neh' ne' tga gont' neh' huh' nă'o yeeh, ne ga gwe'goh neh' â tho'noh do'oon dyiêh he'nă ya wăh'o'oon dyiêh no'shă no nyus'hă gwe'goh.

48 Neh', dih', gi h'shăh, no gweh'daet găh' na'hah'shăh, a'ga gwe-ni h' na wăn'nyah sa go' ânt hăh', O nă'ăh o'ăh'do'oon dyiêh he nă'o-yo'oh na gyah'da gwên ni'yôh;

49 O năh', kuh, â'ăh'sa wăh' â o'go'noh'gon dăh', â o'go'yă'sda no'oh' kuh, ne shah'gaat ha di'hah'shăh, â an'dek ho ni h', â a'nege'ăh, kuh, neh' shah'gaat' â o di no'ăh'doh o'ok no yah'sho h',

50 Neh' no' yah'da gwên ni'yôh na'hah'shăh ânt heh' neh' wă nis'-hă de h' no năh' â gă'ak de'ăh'ni go'ăh'; neh', kuh, he nă dy'o'is dah'e-aak â gă'ak de o'noh'doh.

51 Neh' neh' hah'dă o' yah'dyah'k duk, neh' huh' â o'wa yah'don dyeet' ha di' yah'da de h' ne da'a di goh'sa neet: neh' huh', naeh, â dyos dă o'-nyo ok, dă dyon'dyôh'gă'nye'aak', kuh.

OI'WAH XXV.

O'NĂH, dih, ne gă'o yah'gêh oi'wah'gêh, ne dwă'noh'do'oh'shă-gwên ni'yôh neh' dă's ga'yă'on dăăh go'ok ne' wus'hă ni wă'non-dii' ne wa'eh o'non'dodyăh, ah'soh o di' yah'da'wa'doh, de yo'dih-gwăh' ne wa di'jis do'dah gwah, o'noh'dăn dyos'oh, de o'wăndăh'da-no'oh no'nyaak'heh.

2 Da neh', dih, neh' wīs' ni wă'non dii' nodih'ni gont, wīs, kuh, ne deh' o'dih'ni gont.

3 Neh' ne tăh'ăh deh' o'dih'ni gont' de yo'dih gwa'oh ne wa di'jis-do'dah gwah; tăh'ăh', naeh, theh' o'diaah' no'noh.

4 Neh', gwa', naeh', nodih'ni gont he'yo'diaah' no'noh he'o weh wa di'ăh gwah; haeh'gwah, kuh, ne wa di'jis do'dah gwah.

5 Neh', dih, he'noh weeh' ho yah'dus ha yă's no'nyaak'heh, ga gwe-goh' oh wăn'non dyah'da ge'o'oh, wah' o'ni dah'ho'oh, kuh.

6 Neh'huh, dih, no năh' hah' de'wah son thăh, de wah'săn twah'oh; Jat ga'thoh, o năh' da eh' no'nyaak'heh; swa ya găh't' des'he swa dăh'-săh;

7 O năh' wa di'gwe'goh' ne wa dik'sah go waah de dyo'di dah'oh, jo di's syo nya'noh ne wa di'jis do'dah gwah.

8 Neh', dih, ne dyo di's nyiêh'oh ne deh' o'dih'ni gont', go wă nă'ăh'seeh, no di'h'ni gont, Da gyoh' neh' swa'no'yăh', neh, săh'ăh' ne tăh'ăh' deh'sgă'o nyoh niuh' na gwa'jis do'dah gwah.

9 Neh', dih, no di'h'ni gon de dyo'di's nyiêh'oh, o nă'ă', Tăh'ăh; dyă gwah' sho, on'da yo'gwa dohk'thus ne' dwa gwe'goh; neh, no'oh, sah'gwah, ne neh' huh' ha e sweeh' he thă non'dă ni noh, a'e swa dah'-ni nohs.

10 Neh', dih, he'noh weeh' o'noh'dă dyo o di'ni no'noh, ho yos'oh

no'nyaak heh : neh, dih, kuh, naeh, no non'deh sah'oh sha'ngaat ha-
neh he o'di yos'oh he'oweh ant'ho'wan di'nyak dah'; neh huh' ni-
yo weh' tgah ho'dos oh.

11 Noh'gah geh o nah' haeh'gwah o di'yos'oh ne' swa di'yah daat
ne wa no'gweh da seeh ah soh' o di'yah da'wa doh, o nah', Syah'da-
gwen ni'yoh, Syah'da gwen ni'yoh, da gwah'ho do gwus.

12 Neh, dih, ne det hos'nyi'eh oh, ha wa', Do gas oh gw'a's, Tah'-
ah ni' deh gwa'yan de'ih.

13 Neh, dih, ga' o nih, swat ga'a ooh; neh, sah'ah, ne tah'ah
deh swa'noh doh he ni dw'a'nis ha deh, kuh he na dyo'is dah'e aak o nah'
No wa'wak' no'gweh ant'heh'.

14 Neh sah'ah' sha'ngaat' he ni yoh'da no'gweh ha tha'ineh, we'-
ah' dyo' an'ja deh hwa eh', he'a'go nok hoh' no'ha'h'sha'h shoh, neh
na go'yat gah'wi no'sha' no nyus'ha'h.

15 Neh ne sha yah'daat wis niga ye'ih ne wis' sga'eh noh de'-
wah'nyah eeh niga'wis dage tho'wih'; o yah', kuh, dek ni', naeh,
niga ye'ih; o yah', kuh, naeh; neh naah'de yo gweh'da ge
neh da gus'heh duk', gas, he'ni o'gwe nyah'see; o nah' wah'o'gon-
da dyi'eh de o'thaah'gwah.

16 O nah' neh ne wis' niga ye'ih ne wis' sga'eh noh de'wah'nyah-
eeh ni ga'wis dage ho ye'naah, hoh dan'dyos'oh, de o'no wa'yah dus'oh
ne' neh; neh huh', kuh, no sa'wa do dyaak' he'ni o ye'naah.

17 Neh huh', kuh haeh'gwah ni ya'wah oh ne dek ni' ni o'ye naah,
dek ni' no sa'o do dyus'.

18 Neh, dih, ne sgaat', sho, ho ye'naah' hoh dan'dyos'oh, ho noh'gwa-
doh he'yo an'jadeh, hoh seh'doh no'owis'dah no'yah'dagwen ni'yoh.

19 Neh na' o nis'heh oh na go'yah da gwen ni'yoh na di'ha'h sha'h
sho yos'oh, ho non'tg'a' do gas'doh.

20 Da neh' neh wis ni'yo' ne wis' sga'eh noh de'wah'nyah'eeh
ni ga'wis dage ho ye'naah', neh huh' ni tha'we no', ha'a wih', kuh,
noyah' ne wis' niga ye'ih ne wis' sga'eh noh de'wah'nyah eeh ni-
ga'wis dage; ha wa', Syah'da gwen ni'yoh', neh huh' ni'tsga wii' ne
wis' niga ye'ih ne wis' sga'eh noh de'wah'nyah eeh ni ga'wis dage;
sa'ga thoh', neh huh' ne gah' ni wa'go dyah he'jo ye'is doh', kuh,
he'ni'tsga wii'.

21 Neh no'wen ni'yoh ha wa'ah seeh, Neh huh'jih; neh ne so-
gweh'di'yoh, di sa'i wa ye'is doh seh ha'h'sha'h; neh noh si'wa ye'is he-
ni sa'di on duk doh gaah'ah' ni yo'i wage; neh'huh, dih, na'go yeeh,
no'i wa we soh' ne'wah a'ch'a'noh do'ok; hoh joh' neh huh' he'oweh
ni thoh'ni go'i yos'dah goh ne ya yah'dagwen ni'yoh.

22 Haeh gwah, kuh, ne dek ni' de ga ye'ih ne wis sga'eh noh de'-
wah'nyah eeh ni ga'wis dage ni o ye'naah' ho yos'oh neh huh'; ha-
wa', Neh'huh ni'ni'tsga wiih' ne dek ni' de ga ye'ih ne wis' sga'-
eh noh de'wah'nyah eeh ni ga'wis dage; sat gaat'huh, neh huh', kuh,
ni wa'ga do dyah seeh he'ni'tsga wiih'.

23 Neh noyah'dagwen ni'yoh ha wa'ah seeh, Neh huh'jih, so gweh'-
di'yoh, tai'wa ye'ih, kuh, seh ha'h'sha'h, neh noh si'wa ye'is he-
ni sa'di on duk doh gaah'ah' ni yo'i wage: neh'huh, dih, na'go yeeh, ne
we soh' ne'wah o'i'wa ge a'ch'a'noh do'ok. Hoh joh' neh huh' he'-
oweh ni thoh'ni go'i yos'dah goh ne ya yah'dagwen ni'yoh.

24 Onăh' haeh'gwah ne wîs' sga'eh nòh de'wăh nyah eeh' ni ga'-wîs da ge ho ye'naah' neh huh' ho yos'oh, ha wă', A ge'ga'h' ă' yos'oh he neh naah' de yò dohk' seh nya'gas deh; sa yănt' hwa gwă'an dyiêhs he'ò weh deh sa' nòh gwă'on dyooh: neh huh', kuh, sa nòh' gwă'sq'-on dyiêhs, he'ò weh deh' sa' dyooh'.

25 Neh, dih, neh a'ga'h' dyoh'oh: a'ga'h' dăndyos'oh; yò ă'n'ja gò a'ga'h' seh dōh' ne sa wîs dah: nă' da', dih, ne sa'wăh: is haah', naeh.

26 Det hos' nyiêh'oh nò' yah' da gwên ni' yòh ha wă'ah seeh, Sai' wa-neh' a'goh, sa nòh' seh, kuh, seh ha'h' shăh, sa ga'h' ă' yos'oh, găh, he' neh huh' a'gyănt' hwa gwă'on dyiêhs' he'ò weh deh ak' nòh gwă'on dyooh; neh huh', kuh, ak' nòh' gwă'soon' dyiêhs he'ò weh deh' a'ga'-dyooh'?

27 Năh' ho, dih, sho, nae' sa ye'ăh, neh huh' ae' sat ga'h' wăh nak-wîs dah he'ò weh ga wîs' da yăănt' hoh'; neh' huh, dih, nò' ya wăh'oh, nò năh' o' sa wa gyooh', o' sa wa'gye naah' naga'wăh, kuh he nă' yò'-do' dyă nòh.

28 She swah' gwah, dih, he' ni' a'ah' nò wîs dah; neeh', hoh she'joh' neh wus' hă ni ga ye'ih ne wîs sga'eh nòh de'wăh nyah eeh' ni ga'-wîs da ge ha' aah'.

29 Neh, săh'ăh, naah' de yò gwêh' da ge nă ye' a wahk, ă jon' da dōh' ne' neh; ă ya' go ga'h' dăh', kuh: neh, dih, he' ye' yah' da deh nă gă'-ak deh e' aah, ă yon' da deh' gwah', ne' neh, tga gont', nă di' h' gwa' nah-oh' dăh'ăh go yăh.

30 Neh, dih, ne' neh huh' hoh she' swa yah' dōh' yaak na' ha'h' shă et-găh, na gwus' as de' gwa de dyu' dah son da' i' goh; neh huh', naeh, dăndyoh' sânt hwa' syo nyo'ok, dă dyon dyòh gă' nye ak', kuh.

31 Neh nò năh', Nò wa' wak' nò' gwêh dănt heh, ăntho' dye ăh' dah-go' on dyiêh ne de' a'ăh să'oh' goh; ga gwe' goh', kuh, nò di' yah' da' dō-găh' di' nă di' o' yah' ge o nòh dănt hō' wān dyah' da dōon dyiêh'; neh-huh' ni yò' o' weh' neh huh' ănt ha' dyăăh he'ò weh tha dă' dah gwah, neh si' gwa he năh' de ga'ăh să'oh';

32 Neh huh' he' a' gat ă' o' wăn nă' ăn' je' o' ek naah' de o' nò' ăn' ja' ge; neh' neh dă' a' go khah' sih, neh huh' nă' a' yeeh, găs he' ni' a' ye' hah ne de yò' di' nòh' gă' ont has de' is thah, nòh tha' gòk hah' sih nò' she' năh' shoh de yò' di' năh' gă' ont he' ni' wa' di' yah' da deh ne ga yah' da găs.

33 Neh nă yăn' neh go' gwa ă' a' goh dyooh ne de yò' di' năh' gă' ont; shat gwa di' gwa, naeh, ne gayah' da găs.

34 Neh huh' ni yò' o' weh ne Go' wah go waah ă' a' go yă' as nă' yăn' neh go' gwa, Ga oh dasweet', iis ne' she' swăn dă'oh Naah' nih, swa-yah' da gwên ni' yòh' heht he ni ga' nòk da yăh ech hi' ya' dyă nòh' k' dah'-seeh chi wa' eh shon da wah' dăn dih he' yò' ăn' ja deh.

35 Neh, săh'ăh, nò ga' dos sweh' dăh, iis sgwa' nōndăăh'; neh, kuh, nòh khah' dat hăh, iis, aeh, sgwa' ne ga' non dăăh; neh, kuh, ne' gat-ha' i' neh, iis, aeh, oh sgwa' yah' dah' să' nò nih.

36 A geh' nos dah' gēh, iis, aeh, sgwus' yò nih; ak' nòok' da' ni ak, iis, aeh, dess gwa i' wus' nyes oh; geh' hō' dōk', neh' huh, aeh', hess gwa'-yah' dō' wăh' oh.

37 Neh huh' ni yò' o' weh' dăs hō' wa wă' năh' să' gòh nò di' wi' yòs' dōh, ă' ă' nih', Syah' da gwên ni' yòh, wăn' dōh ne găăh' gwagăăh' sadōs'-

sweh da'ni neh, gwak khwa'non dă', kuh; shah dat'hăh seh, gi h shăh'; gwa'ne ga'no dă', aeh?

38 Wăn'doh ne găh' gwa găăh' sath a' neh', gwa yah'dah să'no ni', kuh; sah'nos'dah gēh, gi h shăh, gwus'syo ni' aeh?

39 Neh, gi h shăh, ne wăn'doh' ne găh gwa găăh' sa nook'da nih; seh'ho dōh', gi h shăh'; neh huh' ha'gwa yah'do wăh'ō ok'?

40 Neh ne dăntcha'go wăn'nah să guh' ne Gō'wăh go waah, ă'ă'go-yă'as, Dogăs' oh gwă'as, Neh nagwus' neh huh' he swak'dah oh neh huh' ni yech'hi ye'ăh jo gweh'daad nagwus' he yōs'thoh nă gă' de ya'gwa dă'non deeh, neh huh' năăh iih ni sgwa ye'ăh.

41 O năh', haeh'gwah, ă'ă'go yă'as ne' shat gwa di'gwa; Jat'hă-daat' he'ni gya'h'da deh, iis, ne chí'wîs'ah seeh he'ō weh wah o'i'wa da-dyieh' dyō dee kha h, hō'wă non dyă nok'dah seeh na nîs'he o năh, kuh no'ha h shăh shoh.

42 Neh, săh'ăh, no năh' o ga'dos sweh'dăh, tăh'ăh de sgwak'hwa-non dăăh', oh kha h'da thăh', kuh; tăh'ăh', aeh, deh sgwa'ne ga'non-dăăh.

43 Gat ha'ineeh, tăh'ăh, aeh, deh sgwa'yah dah'săn no nih; a geh'-nos dah'gēh, tăh'ăh', aeh, deh sgwus'syo nih; ok nook'dăh, geh hō-doh', kuh, tăh'ăh, aeh, deh sgwa'iwus'de is dōh;

44 O năh', haeh'gwah, neh huh' ni yo'oweh' dă sho'wa wăn'no h-să gōh, ă'ă'ni h, Syah'da'gwēn ni yōh, wăn'doh' ne găh' gwa găăh', sados'sweh da'ni neeh; neh, gi h shăh', neh' shah dat'hăh seh; neh, gi h shăh', neh' sath a' neh; neh, gi h shăh', neh' sah nos'dah gēh; neh gi h shăh', ne sa nook'da nih; neh gi h shăh, neh' seh'ho dōh'; da neh na'gă'ak deh gwa'yah da'ge hăăh?

45 Dă cha'go wă'nah să gōh, ă'ăh', Dogăs' oh gwă'as, neh ha-gwus' deh os'thoh deh jo'gweh daat'ah' neh huh' deh'swa ye'ăh nă gă' nagwus' he o'dis thoh, tăh'ăh, kuh, năăh iih neh huh' deh-sgwa ye'ăh.

46 Dă neh' nă gă', neh huh', naeh, hă'ă'neeh' he'ō weh' wah o'i'wa da dyieh' tga'e wah dus'hă yăh; neh, gwa', naeh, no di'wa ye is dōh', he'ō weh wah o'i'wa da dyieh' hă ya'go he dyieh'.

O I'WAH XXVI.

NEH no năh' neh huh' he ya'wăh oh, hō'dyă nok'dah oh ne Je-sus, nă gă' ne yō i'wa gwe gōh', ha gō'yă ah'seeh na gō'i o nya-ni'ak,

2 Swăn noh'doh, neh no năh' ă ga'at ne de wă'nîs hă ge, waeh, he'ni ă'non dek hwe'ok tha h ne Pass over,* neh huh' ni yo'oweh' ne'neh Nō wa'wak' nō'gweh wa o'wa yah'dat gah neh neh dă'ō wa-yah'son dăh.

3 O năh' ho non'dyo os'oh na di h'să no wa'năs ha di'yah dont'hwus'; kuh na di'ya dō'oh; kuh no di'găh jih'dah shoh ne găn dyōh'gwah-gēh, he'ō weh tha dyăn'dah gwah na gwus' hō'wa go wa'năh na di'yah dont'hwus', Cai a phas hō wa'yas gwah.

4 Neh no di'ăh heh'doh he de'odi yah'do weh'da noh ne gah nî-gōh hăh'dus hăă gō nănt ha'di ye'ăh duk ă'ō wa ye năăh' ne Jesus, ă'ō wa nyōh', kuh.

5 Neh, dih, ne' onă', Să nōh', naeh, neh huh', no năh' hă ga'eh
ă'non dek'hwe'ok: dyă gwah' sho, dă găn'dyoh' gwa'e syooh' ă yô-
ihs da gaeh', kuh, ne găn'dyoh' gwah'gêh.

6 Neh, dih, ne Jesus, nonăh' neh huh' ăh'dyoh' ne Bethany,
honoh'sa go ne Simon, no' yah'dat găs'gwah,

7 Neh huh' hō wă'yah do'wăh'oh ne ya go'gweh, ye'awih' ne
gah'sgwă no'oh' năh gas'heh doh'dăh, gă'ă dyiêh' na gwus' o'niyô,
honoh'ăh'gêh dyago'ont hwăh', he'năh weeh hăh'dyoh' ho dek'ho-
niih'.

8 Neh, dih, nonăh' wă'ă non't ga thoh' nago'i'onyanih do'non de-
nyăh doh'goh, honă', A'năh'ot, ne găh, naeh', hă ya'wăs duk nă gă'
nōh ga'yēs haah'?

9 Neh, săh'ăh, nă gă' o'noh, a'wadă'ni nok, o'io wanaăh, naeh,
on da ya'weh dah'goh, neh a'owăn'no wiih' no'ni dăăs.

10 Neh no năh' wa oh'ni go'ă yăn daht ne Jesus, ha go'yă ăh'seeh,
A', naeh', he go'wa' de yech hi'yăh'ni go hăăh'gwa nih'? neh, săh'ăh,
naeh', ne gai'yoh' dvr'h'chi yô he'noh'ogadye'ăhs.

11 Neh, săh'ăh, ne dyot'gont, naeh, ech'aa' no'ni dăăs; neh,
gwa', niih' tăh'ăh deh'dyot'gont' dah'de dwa'dii.

12 Neh, săh'ăh, he'noh' a'wăh da yă'on thoh' no'noh' ne gyah dah'-
gêh, neh gai'og nih neh huh' nōh'e yeeh, hō geh'sado'neh.

13 Do găs'oh gwă'os, Neh ne gă'ă dih gwa'oweh nă gă' gai'wi-
yôs'duk hă ga'hăăh'go ok ne yô'ăn jagwe'goh', neh huh', haeh'gwah,
nă gă' he'năh'ogoi yoh' dvr'hă wăh nă gă' ya go'gweh ă want'yo wi-
aak, haeh'gwah; neh' ă yon'da dăn'noh do'nyoh gwaak.

14 Onăh' shayah'daat ne wvshă' dek ni' sga'eh ni ă'nandii', Ju-
das Iscariot ha ya'soh', neh huh' he a'wenoh' he thă nih'dyoh' na-
dih'săn no'wanaăs, hadi'yah donthwv's.

15 Ha go'yă ăh'seeh, Do ni yô'i wăh a'sgyooh', niis a'gwayah'dat-
gah'wăăh'? Neh huh', dih, ni o'non'di'wih sah'oh neh săh'ni'wvshă
ni yo'wis da ge, no wis'da no'oh.

16 Neh huh', sho, kuh', naeh, ni yo'oweh' hohsaah' ne wa'ih-
saak nă'yô nok'dodaht onăh' a'owah'dat gah.

17 Neh, dih, ne da'wa dyé ănt wă'nis'hă deh wa'ă nondek'ho nya-
nooh' ne deh wat'hăh gwăh'gwah doh', hō wă'yah do'wăh'oh ne Je-
sus nago'i'onyanih, hō wă'ăh seeh, Ga ă'oweh', ne găh' nits nō-
ehs, nănt gwvssyo nyăh nă'sa dek'ho nih' ne Passover?

18 Neh ne' a'wăăh', Neh hu' oh sneeh het'ga'non'da yăh, ă she'-
swayăh do wăht ha yah'da do găă' no'ogweh, ă she'swă os, Neh ne'
a'wăă Na di'onyanih, Onăh' dōs gă'oh ni ga deh' he nis wak'nok-
dot, Neh huh', dih, he'sa nōh'sôt ă ya'gwa dek'ho nih' ne Passover
ne khe'io nyanih.

19 Onăh, naeh, no'wan di'onyanih' ho di'wa ye'isdoh' neh huh' ni-
o'di ye'ăh he ni a'goh'ni gooh'dăs doh' ne Jesus, wă'dis syo nih',
naeh, oh wa'des aah' ne Passover.

20 Neh huh', ni yo'oweh' no năh' oh găăs'ah oh wa doh' onăh' do-
gă' ho non'dyăn dvr'oh ne wvshă' dek ni' sga'eh ni ă'nandii'.

21 Da neh' he năh weeh ho nondek'ho nih', ha wă', Do găs'oh-
gwă'os, neh ne shayah'daat nă gă' he'ni swa'di' ă o'gyah daat gah'.

22 Neh huh' ni ya'wăh'oh na gwus' dyo deh'has dōs'oh ho dih'săh'-

seh'oh, gagwe'goh' neh ne ye yah'di adyieh' ho wă'ah seeh, Syah'-da gwenn'iyoh, iih', gâh?

23 Dech ha'gowă'nah sâ gwăh', ha wă', Neh ne shañ dă'ya gyên'-nis oh'do jânt, neeh sha'a'yah daat ne'nehi â'ô'ga dwân det'.

24 Neh Nô'wa'wak' nô'gweh ho'oh dăn'dyo'ondyieh', o'i'wa ye'ih'-q'ondyieh' he'ni gaye'ăh ha'a ya dōh; ga nô'oh, dih, ha yah'da deh nō'ô'gweh he'ô'weh nădweh'duk Nô'wa'wak' nô'gweh â'ô'yah daat-gah! neh sah'gwah neh huh'ji gă'ăh na'gă'noh de o'no gă'dos oh.

25 Neh, dih, ne Judas, nô'yah'dat gah'wăh, des ho'wă'nah'să-gwăh, ha wă', Sadi'ô nya nih, iih', gâh, neh huh' năgyeeh'? Neh na'wă'ah seeh, Neh', waeh, sa'doh'.

26 Neh, dih, he'nah weeh ho non'dek ho niuh, de oh'gwăh no âh'-gwah ne Jesus; de ô'dă nô'nyos'oh; de ô'yah'goh', kuh; o'nah' he-a'gô'ya wiih na gô'io nya ni'ak, ha wă', Swaye naah; iswaak: neh ne gâh' nă gă', ne' gyah dah.

27 O'nah, haeh'gwah, de oh'gwăh' ne ga wis'dah: de o'no'nyos'oh, haeh'gwah; o'naeh' he-a'gô'ya wiih, ha wă', Swagwe'goh' swa ne'ge-ah:

28 Neh, sâh'ăh, neh'huh nă gă' ne get gwăh'sah no i'wani'yās dōh ne wa seeh' wa di'wih sah'oh, neh ne gôt gah'deh dyon'da dă'ont-hwah seeh' nō'sa gă'gô'e wat ne go'i'waneh'ak shăh.

29 Neh, dih, noh gwă'as, tăh'ăh niuh to'sak ne'ge âh nă gă' ne wa-dō nih noh oh'sah, ne ga oh' noh'wan dih he'ni dwă'nis hă deh, o'nah' do gă' wa seeh' â'ji'dwa ne'ge âh he'ô'weh' ni thoh'nok dayăh het'ha na-gehi Naah nih.

30 Neh no nah' wă'ă năn ni hă'ăh' no'non dă'no'duk', ho di'ya găh'-oh, neh huh' he'ô'ne nōoh' he dyo non'da deh neh Olives. O'nah ha gô'yă ah'seeh ne Jesus,

31 Swagwe'goh' ne gâh' dăswa'do dă'ăh'dăh neh gai'ô nih he'gyah-da deh' nă gă' wah son'da deh; neh sâh'ăh he'ni gaye'ăh' he ga'ya-dōh, Neh nă'e nyoh ne de yô'di nōh'gă'ont' hos de'is dōh; da, neh' ne de yô'di nōh'gă'on'dōh oh wă' năn'ni dyoh'gwi nehs' dă wăn'nân do-guh', sho.

32 Neh, dih, no nah' dănt gaat'găh, iih' â'gwa'ăn deh hă gyoh' ne Galilee.

33 Peter desho'dwă'nah'să gwăh' ha wă'ah seeh, neh' giñ shăh', he nă'ya wăh ne gagwe'goh' nô'gweh da'ya gô'do dă'ăh dăh on'da yô'i-wah'heht he'syah'da deh', tăh'ăh, gwa', naeh, niuh, de wăn'doh' tah'-da'waga'do dă'ăh'dăh.

34 Neh na wă'ah seeh ne Jesus, Dogăs' oh gô'yă as, Neh nă-gă' wah son'da deh, ah soh' â'gă'ak deh os'nyieh' oh ne da gă'ăh'ăh, sâh' năh sa'doh hiih, naah'gwis'dăh' a'e sa di'wa dek he'gyah da deh.

35 Dethôs'nyieh'oh ne Peter, ha wă'ah seeh, Neh huh', giñ shăh', nă'ya wăh ne do gă' da eh'nieeh', tăh'ăh deh dōs'găh' ta'gô'ya dōh-hiih. Ga gwe'goh' neh huh' na'ô di wăn'na wăh na'gô'io nya ni'ak.

36 O'nah ne Jesus det ho'yah dă'dyeh dōh de tho'di yos'oh ne Geth-sema ne ga ya'soh; neh huh' o'nah' ha gô'yă ah'seeh na gô'io nya ni-ak, Nă, kuh, jadyă'ăh', he nă yô'nis heht ho'ô'weh' â'geet', â'ga dă' nă'-yă nōh.

37 Neh he-a'gô'ah ne Peter, kuh ne dei'yus seeh ne Zebedee ha-

gò'a wàk'shòh; òh wàh'sa wàh' onàh', wàh'ni gò'etgàht, wàh'oos-dàh', kuh, naah'ni gò' àh'gèh.

38 Onàh' hago yà'ah'seeh, Hah'de yòdohk' gah'ni gò'etgàhs nagat wais'hàh; agwus' neh huh' he'yòdohk' ne gǎ'eyahtgèh; nǎ', kuh, swa àh'heht; neh, kuh, naah'de dwa'ye naah', dwadah'ni gò' à-àhk.

39 Onàh' osthòoh' hes hot'gǎ'is'doh; neh, kuh, ne'eh dah'gèh ho-da'donyus'oh, hedǎ'na yǎn'dus'oh, hawǎ', Hah'niih', neh, gih'shǎh', ne' thei'ogwenyoo'h', nǎ'gǎ' gawis'dah' a'ga'at he'ni gyah'da deh'. Neh huh', dih, naeh', sho; tǎh'ǎh, naeh, neh'niih' he'ni dwak'ni-gò'oh dàh; neh, gwa', niis he'ni di'sah'ni gò'oh dàh.

40 Neh ne shagò'yah dō'wǎh'oh na gò'i'onyaniak; ho ni'dah' hoh', gwah, nonǎh' saa'gò'gǎh'; hawǎ'ah'seeh ne Peter, Gwe! tǎh'ǎh, gǎh, deh swa'gwenyoo'h, ne dō'gǎ' a'edwah'ni gò' à-àhk sgat a'ga'is-dah'ek'?

41 Swah'ni'gò' à-àhk, swa'dǎ'na yǎh, kuh; neh na'gǎ'ak deh di'-swah'ni'gò' à'ni'ǎn'twǎh'; neh not wa'ishǎh' hah'de yòdohk', naeh, oga'yǎs'; o da'ge eyoo', gwa' naeh', noh'wa'ah.

42 Onaeh' o'yah'jih he sha'wenoo'h' ne deknii' wadòh'thah, sho-dǎ'na yǎn'dus'oh, kuh; hawǎ', Hah'niih', neh', gih'shǎh' nǎ'gǎ' gawis'dah' à'gǎ'ak deh o'ǎh'doo'h' he ni gyah'da deh', neh', sho, nǎk ne'-ge àh, neh huh' ni ya'wǎh' he ni di'sah'ni gò'oh dàh.

43 Onaeh' neh huh' sho yos'oh, shonidǎh' hoh', aeh, nonǎh' saa'-gò'gǎh; neh, sǎh'ǎh, nos'deh na'di gaah'gèh.

44 Onaeh' shòthǎ'da dōh' o'yah'jih' he sha'wenoo'h', neh, ne sǎh' wa dōh'thah' he shò'dǎ'na yǎn'dus'oh, shah'owǎ'nosshoh', sho, ne' sǎ'-àh.

45 Onàh' sa'agò'yah'do wǎht na gò'i'onyanih', hago'yà'ah'seeh, Swǎn dah'hooh', sho, onǎh': swa dō'isshǎ', kuh; swat gǎ'thòh', o'nǎh' hoh'gǎ'eeh' he'ni yò'isdaah'eeh', Nò'wǎ'wǎk' nò'gweh wa'owayah'-dat gah' ha di'soh dah'gèh no di wa'neh' a'goh.

46 De swa dah't: neh nò'gwah'dǎn dyo'on dyièh; swat gaat'hòh', onǎh' wa'a yoh' na gyah'dat gah'heh.

47 Neh nah'soh hot ha'ah, jat gǎ'thòh', Judas, nes'shaya'h'daat ne wus'hǎ' deknii' sga'eh' ni ǎ'nandii, wa'a yoh', hǎ dyòh'gwǎ'owih' gǎ'-dyòh'go wa nǎh, ah'shaah', gǎh'hnya'h'shoh'oh, kuh, ha di'a wi'no-on dyièh; da'ǎ'noh dǎn'dih' he thǎ'ni'h'dyoh' na dil'sǎ'no'wa nǎs' ha di'-yah dōnthwus; kuh no di'gǎh'jih'dah' shoh' ne gǎndyòh'gwah'gèh.

48 Da neh' he'owegwa da weh'duk' wa'owayah'dat gah' o'yǎn-deet' hago'yo'nyani', hawǎ'ǎ', Neh ne son'dih' gwa'nah' ot dǎ'eji'-gwa yos', neh neh'huh, ne' neh; à'she'swa ye naah, sǎ'noh' à'sha'-doh'seeh.

49 Wah'ogon daa dyièh' onǎh' hoyah'do wǎh'oh ne Jesus, neh ne' wa'ǎh, Sgǎ'ǎ'noh'gǎ'ak, Sa di'onyanih'; onǎh' de o'ji gwa'yos-doh.

50 Onǎh' ne Jesus hawǎ'ah'seeh, Gyadǎ'oh', a' nah'ot' ne gǎh'gai'oni' he gao'h' nonda'seeh'? Onǎh' neh huh' hodi'yos'oh, ho-wǎn'nis oh'da eeh' ne' Jesus, wa'owayeh'naah'.

51 Neh ne jat gǎ'thòh', shaya'h'daat ne Jesus hǎ neh'sgwah, tho-nis'oh'da gwa'ih' sooh, thoh'shǎ'ges sgwǎh', hoyah'doh' no'hah'shǎh' nò'wǎ'go wa nǎh' na di'yah dōnthwus; neh ne wa'oh' dyahk'duk.

52 Onăh ne Jesus hawă'ahseeh, Sa seh'să nō'nih' ne sah'sha ah' he'ō weh ni ye'yăh dah'gwa'h; neh, sâh'ăh, ne gagwe'goh' ne' neh' dă'yêk nah'sha ah', neh, kuh, ă ya go'i wah doht nah'sha ah'.

53 Neh'huh, găh', ni yôh'dăă he sâ nōh'do nyoh' nih'seeh, tăh'ăh deh'shogwe nyoo' ne'wah nō'sae ya'dă nă'yă os Naah'nih, ne' neh'-huh' nō'ya wăh ne'wah, si'gwa nō'ō gi'dyuhgoh ne wurs'hăă' dek ni sgaeh' ni gaye'ih ne ye'ih ni wăh'nyah es'hăs hăă' nadi'ō yah'ge o-noh'?

54 A, dih', nă ya'wăh', ă gai'wa ye'ih he'ni ga ye'ăh' he ga'ya doht', ne tgagont neh huh' nō'ya wăh'?

55 Neh ho'ō weh', sho', kuh, he'ni dyo'is dah'e nōh, ne Jesus ha go'yă ah'seeh ne găn dyôh'go wa năs', Neh huh', găh, ni swa'dadye'ă an-dyieh he na'eswa yeeh neh shagôh'setah' da'eswado gânt swah-sha'ă o wi'non dyieh, swa wăh'ga'ă o wi'non dyieh', kuh, gwurs' ne'wah sgwa ye'no eh? Oh hăh'syo nyoh', naeh, do gă dwăh'dyoh' ga di'q-nyanih no nōh'sado'găh dih'gêh; da, tăh'ăh deh'sgwa ye'naah.

56 Ga gwe'goh, dih', nă gă' neh huh' nōh a'wăh, ne' tga gont' a'gai'-wa ye'ih he'ni o'di ye'ăh ho di'ya doht' nō'di do găs'da nih. Onăh' ha'di-gwe'goh' nă go'i o'nyanih ho wa'yah dat'gah wăh, wa'ă non deh'gôh', kuh.

57 Neh ne sha'a di yah'daat nō'wa ye'naah' ne Jesus, neh huh' o-năh' wa'ō wa gon'duk' he' thăh dyoh' ne Cai a phas, ho'wa go wa'-năh' nadi'yah dont hwrs; neh huh', kuh, o'ō weh tho di'yah'da ye'ih'oh' nadi'ya do'oh, kuh, nadi găh jih'sho'oh.

58 Neh, dih, ne Peter wa o'non dăh we'ăh non da'eh, he o'yos oh' hae'h'gwa'h he tha dyăh'dah'gwa'h nō'wa'go wa năh' nadi'yah'dont hwrs' neh shah'gaat' ho non'dyăh durs'oh na dih'ha'h shăh, neh ni'eh ă gat'gat-hôh hă'ya wăh.

59 Onăh' na dih'săn no wa năs' ha di'yah'dont hwrs', kuh nadi'găh-jih'sho'oh, ga gwe'goh', kuh, nadi'a shă'ăh, wa'ă nih saak no nō'-wăh'ōoh a'wa di'wa gwa'ih sih ha'yah'dadeh ne Jesus, neh huh' nō'-da ga ye'ăh duk a'ō wa nyôh.

60 Tăh'ăh, dih, de'ō di'găăh'; do găs', naeh, he sôh jih gôt'gah'deh nō'nō'wăh ooh ye i'wa gwa'ih sos ho di'yos'oh, tăh'ăh, gwa', ah soh' de'ō di'găăh. Neh', dih, na gwurs' he yo'dohk dah'goh, de i'yrs heeh neh huh' ho di'yos'oh, no nō'wăh ooh ho di'wa gwa'ih sooh',.

61 Neh ne' onă', Hawă' nă gă' ho'gweh, Age'gwenyoo'h' nă gi-wah'doht no nōh'sado'găh dih Na'wên ni'yôh, neh', kuh, ne' săh ni-wă'nis hă ge o năh' o'sa ga nōh sih'sah'ō'ok.

62 Neh ne det'ho'dah'oh nō'wa go wa năh' nadi'yah'dont hwrs, ha-wă'ahseeh, Tăh'ăh, găh, deh' tha'gwis dăh tha'h'do'sah swăn'nôh'-să gôh? A' nah'ot' ne găh nă gă' wani'wa gwa'ih sih heh'syah'da-deeh'?

63 Neh, dih, ne Jesus, ho dwă'nôh doht'doh, sho. Onăh' nō'wa go-wa năh' nadi'yah'dont hwrs det'ho's nyie'h'oh, ha wă'ahseeh, Oh go'yă-ăs, da ses'nyiêt, neh ăhsa dye'ăh duk ha yah'dadeh nō'ō he'i'ō weh Na'wên ni'yôh, neh nă'sgwa o wi'h, a'dih'gwa'h do găs iis' ne Christ, Nô'wak Na'wên ni'yôh.

64 Dethos'nyiêh'oh ne Jesus, hawă'ahseeh, Neh', waeh', naeh, oh'sih: tăh'ăh de'wăn doht' ton'da yôh'syo nânt nōh go'yă os, Neh, nō'-

đợ'gwa hah'de ga gont' wa'ehse gah' No'wa'wak' no'gweh ă thăh'dyondahk gayănehgogwa ne gah has'deshăh, kuh nonăh' dănt'heh' oh jih'găgo'shoh ne gă'o ya go.

65 O năh' no'wa go wa năh' nad'iyah'dont hwus de o'ăh ne gă oh no'dyah'da wih'săh, ha wă', Neh nă gă', ho'gweh wa et'găh hodwăn'noh diis: ah'soh, găh, de yò d'ănjoh ne yei'wa gwa'ih sos? Swat'gathoh', o năh', naeh, e swa'ok he non'dwă nă et gănt ha yah'da deh Na'wên ni'yoh.

66 A' ni swah'ni go'oh dăă'? Det ho'dis nyiêh'oh, ho nă', Neh', waeh, he no'ô'yăh hihk, gă'eyaht o di'wa deh.

67 O năh' ho wăn'nis gyon'dyos oh na'goh'sah gēh, ho wa'go ek hoh, kuh; o yah'shoh oh', kuh, ho wăn'nis oh'dă gwăh'dă nih ho wa'go-ees;

68 Hă nan dōh', Da gwa'do găs'dăh, iis, ne Christ, soq ne huh', wa ya'go eek'?

69 Neh ne Peter as de'gwa noh gah'să dih năt hăh'dyoh ne gyêh.* O năh' neh huh' ho wa'yah do'wăh oh ne yêksah'daseeh ah', ga wă', iis, ăăh, gyeeh', sneh'sgwah' ne Jesus, ne Galilee tho ya'găh oh.

70 Hodoh'hi yus'oh, dih, he'adi gat' gagwe'goh, ha wă', Tăh'ăh deh gi'wa yăn de'ih ne' năh'ot' sadoh'.

71 Neh no năh' hes ho'ya găh'oh as'gwagoo' hes ha'da dyiêhs, o-yah', kuh, ne ye'oh sho wa'găs oh, neh no'wăn năh'seeh, ne' neh-huh', ha dih'si ă dyiêhs, Neh, nă gă' ho'gweh, haeh'gwah de ya'di'ă dyiêhs gwah ne Jesus tho ya'găh oh ne Nazareth.

72 O naeh' shodoh'hi yăh, agwus' neh noh'has'deh' o wăn'na et-găh he ye'ăh dah'goh, Tăh'ăh niuh deh os'thoh de'e yăn de'ih no'gweh.

73 Neh ne deh ja'o nis'heh oh o naeh' sho'wa'yah do'wăh oh ne dōs gă'oh ni'ă dih si'ăăh, ho wă'ăhseeh ne Peter, Do găs' iis gyeeh chyah'daat he'ni ă non diih, neh, săh'ăh, ne sa yah'do dah'sos he'ni-hswăn'noh dăăh.

74 O năh' hoh saah' no'dwă nă et găh da'noh, wa oh'să nă et găh da-noq'ă, kuh, Na'wên ni'yoh: ha wă', Tăh'ăh niuh deh os'thoh de'e yăn de'ih no'gweh, Neh' ne' wah o'gon da dyiêh' da gus'nyiêht ne da găăh'ăăh.

75 O năh' shos shăăh'oh ne Peter, he'ni o'wăn noh'dăh heh'oh ne Jesus, ha wă'ăhseeh, Neh nah'soh ă gă'ak deh dyos'nyiêh oh ne da găăh'ăăh, săh năhsa'doh hiih he'gyah'da deh; o năh' he o'ya-găh'oh; neh' ne wesuh' de o'gahsă'nis hăh'syoh.

OI'WAH XXVII.

NEH nonăh' wah'ohăht', gagwe'goh' nadih'săn no wa năs hadi-yah dont hwus', kuh no di'găh jih'dah shoh ne găndyoh'gwah-gēh, ho di'a shăndyos oh, he nă'ăndi yeeh a'owa nyoh' ne Jesus.

2 Neh'huh, dih, no năh' wa o'was hă'ondăh, o'yah jih he o'wan-nos'gwă ăăh, he o'want gah'wăh neh huh', he'thăh'dyoh ne Pontius Pilate, thăn noh'do oh.

3 O năh' ne Judas no'yah'dat gah'wăh, no năh' waat'gathoh, o-năh, gwah', wa'q wă'wisaah ă'q wă nyoh, des hoh'ni go'ăn de nyoo,

neh huh' hes ho'aah ne sãh ni wus'hã ni yò'wis da ge het'ha di'yah da-deh' na di'h'sãn no wa nãs ha di'yah dont hwus, kuh na di'gãh jih'shoh oh,

4 Ha wã, Neh noh gi'wa neh aak, he'nah gyeeh, a gat'gah wãh' ne deh tha'gwis dãh' deh o'i wa eh' not gwãh'sah. Neh ne' o nã, A' nah ot', dih, naeh', ne'nehi nihi o gwa'di wa deeh'? Is, waeh, naeh, ne'nehi gai'wa yãn'dah goh sa di'wa deh.

5 O nãh' eh dah'gẽh hodyooh' no'wis'dah, o gyẽh' no noh'sa do'-gãh di'h'gẽh; o'yah jih' hes ha'we nooh, wa a'da dyah'tha ãh.

6 O nãh' na di'h'sã no wa nãs ha di'yah dont hwus' des ho'dih gwãh no'wis'dah; ho nã, Tãh'ãh deh ga'ya nes'hãh gẽh ne' neh huh' hae'-dwah sãnt he'wus de'is doh no'wis'dah; neh gai'o nih he' neh huh' ni'yoh' wah'heh oh not gwãh'sah hoh dweeh'.

7 Ho di'as hãn'dus oh o nãh', neh ho di'eh daa'ni noh'doh he'o weh hot'ã'ã yãh na gah'sdã o nis', neh huh' ã sha'go di'h'sa doh'gwaak no'-yah jih' thã'neet tha'.

8 Neh huh, dih', ni dya'weh dah'goh ne'wah ga'ya'soh he ga'eh da-deh' nã gã' he ya'wã nis'hãeh, Neh' ga'eh da deh'goh not gwãh'sah.

9 O nãh' oh gai'wa ye'ih he ni ya'wãh oh hos nyiẽh'oh ne Jeremy ho do'gãs da'ni ak, Neh ne de o'dih gwãh' neh sãh' ni wus'hã ni yò'-wis da gee' no wis'da no'oh, neh huh' ni'o yah da no oh'heh oh' he ga-gã do'gãs doh', ho no hoh' na'a wa ji yãh' ne Is ra el, neh huh' ni'o di no'oh goh.

10 Neh ho non'da wis'dah goh' ho'eh'da deh', na gah'sdã o nis, neh-huh' ni a'gi wis'sah seeh' Nayah'da gwẽn ni'yoh'.

11 Neh ne Jesus o nãh' neh huh' iaat he'agat ne thãn noh'do'-oh' ho on'dos oh, ha wã, Is, gãh', ne Go'wãh go waa' ho no'wãh' ne Jews? Det hos'nyiẽh'oh' ne Jesus, ha wã'ah seeh, Neh', waeh, sa'doh.

12 Neh huh' no nãh' wa'o wan dwãn'noh dih' na di'h'sãn no wa nãs ha di'yah dont twus, kuh na di'gãh jis'hoh oh', tãh'ãh deh tha'gwis dãh' dah des'ho wãn'noh sã gwããh.

13 O nãh' thos nyiẽh'oh ne Pilate ha wã'ah see, Tãh'ãh, gãh, deh-sat'hon deh', he'ni wesoh' ni yò'i wagee, ha ti'wa gwa'ih sos de yò do-gãh'doh heh'syah da deh'?

14 Tãh'ãh, dih, deh'jo'wã nant ah' dah des'ho wãn'noh sã gwããh; neh huh' hoh gaak dah' naah'de yò dohk' wa o'i wa nã'ã gòh, ne thãn noh'do oh'.

15 O nãh', no nãh' shãh ga'eeh he'ni ã'non dek'hwe'o es, neh huh' non da'o i oh dã on dyiẽh', ne thãn noh'do oh wa'a go yat'gah wãh', gãs', ne gãn dyoh'gwah gẽh', sha yah'daat na nos'gwah, ga nyòòh, sho, nã ã nih, neeh'.

16 Neh', dih, nó di yãn duk' ne' neh ho'o weh no'oh sãn'no o gah't ne wa'et gãh gẽh' na nos'gwah, Ba rab bas ho wa'yaas'.

17 Neh huh, dih', no nãh' shã o di yah'da ye'ih ha go yã ah seeh, né Pilate, 'Ga ã ni gaah' de swa'do ãn jo nih' ã gwa't'gah wããh', Ba rab-bas, o gi'i', Jesus ne Christ ho wa'yaas'?

18 Neh sãh'ãh no noh'doh, neh', sho, gai'o nih ne gah nos'ha-h-ooh'; heh ho wa'yah dat'gah wãh'.

19 Neh huh', dih', no nãh' neh huh' da'a dyããh' he det tha'yah do'-weh dah'gwah, go di'wa nyeh'do on dyiẽh' ne' yòòh', ga wããh', Sã noh'

hah gwis' dăh năhsyeeh' hayah'dadeh' hoi găă' tga'waye'ih hō'gweh; neh, săh'ăh, ne wesoh' ôi wagee oh gyō'ya găh nă gă' wă nîs'hă deh', o ga'dya nōhk', neh gúi o nih' hayah'dadeh'.

20 Neh', dih, na dihsăn no wa năs' ha diyah'dont hws', kuh na-di'găh jis'hoh'oh', oh sha'go dih'nigō'da gōh ne găn dyōh'go wa năs', ne tgagont', neh' ă'ō wān dō'e syok ne Barabbas, ă'ō wă'wah dōht', naeh, ne' Jesus.

21 De cha go wăn'noh să gwăh ne thăn nōh'do'oh', hāgo yă'ahseeh, gă'ni gah' ne dei'yvshēeh, di swah nigō'i yō' ă'gwat'gah wă'ăh'? Hōnăăh', neh' ne Barabbas.

22 Hāgo yă'ahsee, ne Pilate, A, dih, naeh', sho', năgyeeh' hayah'dadeh' ne Jesus ne Christ hō wā yaas'? Neh' ne gagwō'goh' hō wă'ahseeh, De o'wā yah'son dăh', naeh.

23 Onăh' neh thă nōh'do'oh' wă'ăh, A nah'ot', dih', ni o'dye'ăh' ne waet'găh'? Neh, dih', nōh'ga gă'is', sho, des hō'nōhsăn't' hwa'oh', hōnăăh', De o'wā yah'son dăh', naeh.

24 Neh'huh, dih, nōnăh' waa'gah' ă'yooh' ne' Pilate, heh tăh'ăh dah'a'wades, neh', sho, săh'gwah ne da'ō nōn dihs'do'wă'năh dō'on-dyie' onăh' de'oh gwăh nō'ne ga nōs, hōh'jo aces'oh he'a digăht' ne găn dyōh'go wă'năh; hăwăăh, neh' nih' nă gă'ak deh' ôi wăeh' he'gyah'dadeh' nă o'want gwăh'saih' nă gă' tga'waye'ih hō'gweh'; iis, naeh, gā'wā yăn'dah'goh swat'gă'ă'oh.

25 Onăh' des hō'di wă'năh să gwăh ne găn dyōh'gwa gwe'goh', hōnăăh', Neh' năat gwăh'sah' iih' ă'gā'wā yăn dah'go ok; kuh ha di'yah'dadeh' nō gwak'sah dah'!

26 Onăh' neh' hāgo'yah dat'ga wi'ih ne Barabbas; neh', kuh, nōnăh' shah'ga'at neh' săh' ni yō'joh dyōont hōye'ăh dah'goh hōhsoh'gwa-wes'hos'oh ne Jesus, onăh' hōyah'dat'gah'wăh neh' neh' dă'ō wā-yah'son dăh' onăh'.

27 Onăh' nodis'geh' ă'geh dah' nō'dyōh'gwah ne thă nōh'do'oh' neh'huh' he'ō wă'ăh' ne Jesus heh tho nōh'sōt ne' thă nōh'do'oh'; neh'huh' onăh' wă'ō wāndyah'de'oe găh' ne găn dyōh'gwagwe'goh' ne sgăn dyōh'gwaat, nodis'geh' ă'geh dah'.

28 Onăh' hō wān'dyah da'wih sooh, neh' hō wān'dyah da'wih dōh ne gwăh dăăh'ăăh' ni wă'dyah da'wih syōh'dăăh'.

29 Neh' kuh, nōnăh' wă'dih hi gwais'aah' na wē'ok' năh'oh'dăh'ăh, thodi'eeh' nō'nōh'ăăh'gēh; neh, kuh, ne da'ō wāndah'dis'yo'oh' na yăn'neh'gō'gwa; onăh' de'ō nōn dōs'hōdō'oh' he'a găht, neh' nō wān'dān dō'nyah dōh; hōnăăh', sgă' nōh' săn nōh'do'nyō'ok' ne Gō'wăh go waah hōnă wăh ne Jews.

30 Onăh' wă'ō wă nîs'gyon dih'; sho wăh'gwăh, kuh, na dah'dis'hăh; hō'nōh'ăăh'gēh, kuh, thodi'yăh dōh.

31 Neh' nōnăh' shah'ga'at ne' wă'ō wāndān dō'nyah't', sho wān'dyah da'wih sooh ne gwăh'dăăh'ăăh' ni wă'dyah da'wih syōh'dă, neh' nă'ō hwa' hō wăh sho wān'dyah da'wih dōh; onăh' o'yah' jih he'ō wă'ăh, de'ō wā yah'son dah'nooh.

32 Neh' nōnăh' wă'di ya găht', hō'wă'yah dws'hă nyōoh nō'gweh, Cyrenian nō'yah dōh'dăh, Simon hă ya'soh'; neh' da'ō wān nōh'do'os' hot hă's'oh' nō'ō wăh ne degā'yah sont.

33 Neh' nōnăh' neh'huh' wă'di yoh' he'ō weh' Gol go tha gā'ya-

soh', (neh gāndoh', he'o weh ga'na geh' no noh āāh' ok dah',) neh neh tho'wa wii' ne de yò'ne ga'yòh jis' nā a'ne ge āh, neh de ga'yes-doh' nos hah'dah'.

34 Neh, dih, no nāh' wa'ak dooh, tāh'āh de o'ga yāh'ooh na'a-ne'ge āh.

35 O nāh' de o'wa yah'son dvs'oh; de o'dik hah'sooh no syò'nyvs-hāh; de o'nont gā'nyos oh de o'dih wvs'dyah goh, [oh gai'wa ye'ih, dih, he nio ye'āh hos nyiēh'oh no'do'gās da'ni ak, Neh neh de o'dik hah'sooh na gvs'yò'nyvs'hāh, da' o nāh' neh hehtgāh' tkhāh'gwah', neh', naeh, ne de o'nont gā'nyos oh, de o'dih wvs'dyah goh son dih-gwa'nah ot' ā ye'o gòh.]

36 O nāh' honon'dyān dvs'oh, ho want'ga'ā os oh ne' neh huh'.

37 Neh no di'āh nān'dak doh ni o'noh ā'gā'yaat, neh' nah ot' wa o'-dēs doos dvk', ga'yadoh, **NEH NE GĀH' NĀ GĀ NE JESUS, NE GO'WAH GO WAAH, HO NO'WAH NE JEWS NO'NO ĀN'-JOH DĀH.**

38 Da neh ne dei'yvs heeh ne sha go'noh set'hañ shah'gaat de'o-wān di'yahsont; sha yah'daat ha yān'neh go'gwa, sha yah'daat, kuh, shat'gwadi' gwa.

39 Da neh' ne' neh huh' ha di'āh da'noh, ho wa'noh gon'do nyoh', ho non'dwā na'et gāh'da noh ha yah'da deh; neh, kuh, neh de ā'noh-noh'o ān'doos'; hā nān'doh', kuh,

40 Iis neh si wah'doht hāñ no noh'sa do'gāh dih, neh, kuh, neh sāh' ni wā'nīs hā ge o'sa sa dyā'nohk dāh, sa da'dyah da'geh hah, sa sa'da deh'-nyagānt; neh', giñ shāh', neh iis Ya'a wak Na'wēn ni'yòh', da sa'dyah dānt he' de ga'yahsont.

41 Haeñ gwah', kuh, na dih'sā no wa nās' ha di'yah dont hwvs ho wa'-noh gā nīs'oh, he'a di yah'daah na di'ya do'o'h, kuh na di'gāh jih'shoñ-oh, hā nān'doh,

42 Neh, naeh, neh chago'yah da gwvs' no yah'shoñ; neh na'o-hwah, tāh'āh, naeh, de o'gwenyooh' o'sa a da dyah'da guh. Neh, giñ shāh, ne do gās' neeh' Go'wāh go waah' ne Is rael no'no ān'-joh dāh, o nāh' he' de ga'yahsont' det ha'dyah dānt; o nāh' ne' neh ās'ha gwai'wa gwēn ni'yòs'.

43 Neh, naeh, ho yah'dāāh'sgwah Na'wēn ni'yòh': o nāh, dih, ho yah'da ge hah, nānt hoh'ni go'i yò'aak, giñ shāh', ha yah'da deh. Neh, sāh'āh, ne' a wāāh', lih' ne gāh Hak'ha wak', Na'wēn ni'yòh.

44 Haeñ gwah', kuh, neh sha go'noh set'hañ neh shah'gaat de'o-wān di'yahsont, shah'o'i waat ho di yā'āh dah goh ho wān'dwā noh'di-oh.

45 Neh'huh, dih, nāh wah'sawāh ne ye'ih chi yò'is daeh* oh dwa'-dahson daik, ti'ga gwe goh he'yo ān'ja deh, neh huh' ni yo'o weh' hoh-ga'ak dahit, no nāh' dyuh dooh' chi jò'is da eeh.

46 Neh'huh, dih, noo, no nāh' dyuh dooh' ni jò'is da eeh, o nāh' tho-deh'has dos'oh de oh'sānt hwah'oh ne Jesus; ha wā, Eli', Eli', la-ma' sabak tha'ni? neh' gāndoh, neh Sgwēn ni'yòh, Sgwēn ni'yòh, a', naeh', heh gwah' ti sgat'gah wāāh'?

47 Neh, dih, neh de ā'non dyes'doh ne' neh huh' ha dih'si aah, no nāh' wa ā'na ok, wā'ā nih, Neh neh, he o'noos ne' Elias.

48 Neh' ne wah'o'gon dadyiēh de o'āh da'dos oh sha yah'daat he'-

ni ăn'nan di, de oh'gwăh ne dega'ne gah'gwah, neh' ho noh'heh doh ne de yò'ne ga'yòh jis, oh ă'na gá'yaat ha'ó'aa, neh' wa'ó'ne ganont.

49 Neh, di, naeh, no yah'shoh wa'ă'ni, sã'noh', sho: neh' ne dwat'gaat'huh a'dih gwah ănt'beh' ne' Elias, ănt'ho'ya'ha'ge'ha'neh.

50 Onaeh' nò'ăn' des hoh'sănt'hwah'oh ne Jesus, tho deh'has dos'oh, neh' huh' ni yò'ó'weh' o'ăn' ha'we'e yos'oh.

51 Da neh' ne jat'ga'ă'oh, neh' ne yò'sa'ni'yont' oh seh'dah goh he'ó'weh gwus dyò'nok'da dógăh di' de yu'dowăs'oh, heh tgăh' dyuh-sa'wah goh, a ok'dah goh heh de yuh'dyon dah'doh; neh', kuh, neh' wah'ă'ăn' jon daat oh dwa'do wăs'yoo' kuh, he gasdăăn'de nyoh.

52 Neh, kuh, noh' wa'deh ho'do gwa'oh he'yeh sa'do nyoh, neh' no yah'da wesò'h' neh' tho di'wa ye'is doh no ni'dah hok' det'ho'not'gă'oh,

53 Tho di'ya găh'oh ha di'ha'do'nyok, no năh' shah' don'daat găh; neh' huh' he'ó'di yos'oh he'ganon'da yăh' neh' o'non'da dógăh di', neh' huh' he' sha'go non'dyah' do'dah sah'seeh gòt'gah'deh' [no gweh.]

54 Da neh' no năh' nò'wa go wa'năh' nò'dis'ge'ă'ge' dah ne skat de wăh'nyah' eeh ni ă'nan di, neh, kuh' neh, shah'gaat de ă'nan di ho want'ga oh ne Jesus, wa ă'not'gaat' huh' wah'ă'ăn' jon daat, kuh' he'nah'ă'wăhsyoo' no yah' o'i'we nooh' shoh, wa'ó'noh' dyok hoh' dwa'dok dăh; ho năăh, Gai'wa gwên ni'yòh' do găs' nă'gă' neh' Ho'ă'wah'gă'aa' Na'wên ni'yòh'.

55 Da neh' no not'gah' deh' ne wă'ni'oh' shoh'oh' neh' huh' he'wă'nehs gwah, we ăh' de dwa'dig'aneh, ho wa'non dă dyi'eh' ne Jesus he'ni yò'ó'weh' ne Galilee da ă'noh' dă di, de o'was nye'dyi'eh', kuh.

56 Neh' he'ni yò' ne wa di'ya'ha'dă dyi'eh', neh' gye'eh ne Mary Magdalene; neh, kuh, ne Mary nò'wand'noh'ăh' ne James, Joses, kuh; neh, kuh, nò'wand'noh'ăh' ne Zebedee hok'sah'dah shoh.

57 Neh' kuh, no năh' oh'gă'asah' oh'wa'doh', neh' huh' ho yos'oh' nò'ot'ga'no'ni nò'ogweh, Arimathea daet', Joseph ha ya'soh; neh, haeh'gwah, na'oh'wah' neh' ho i'onyani'ak ne Jesus.

58 Neh' huh' he'ă'we nooh' he'hăh' dyoh' ne Pilate, ho d'esyoh' gwanii na yah'dah ne Jesus. Onăh' ne Pilate, ho i'wihsah'oh' nă' dwat'gah' wă'ak.

59 Neh' ne Joseph, no năh' don'da'ah'sănt' na yah'dah, neh' na gwus' gani gă'ó'shi yò' ho wa'da seeh.

60 Onăh' neh' huh' he'oyas hăh' he'ó'weh' neh' ha'oh'wah' hoda'des-ah'seeh non'da'deh' sa'doh gwah; ha'oh'wah', kuh, ho ya'do nyus'oh' ne gasdă'goo; tho sgwă'gah' ha'den yah'doh' he' gah'ho'ga ănt, ne gah'sgwă'asdăăh, hon'da'deh' sa'doh gwah; o'ăn' o'ya' jih he' sha'we nooh.

61 Da neh' ne' neh' huh' ik'nehs neh' ne Mary Magdalene, neh, kuh, ne je yah'daat ne' Mary; dek'ni' dyoh, hek'ni' gat' heh' on'da'deh' sa'doh gwah.

62 Neh' no năh' wah'oh' hăh', neh' wă'nis' hă' deh' jo'non'dă dyeh' neh' chi ă'non des'yo'nya'noh,* neh' na di'ha'no wa năs' ha di'ya'ha' dont-hwus, kuh ne Pharisees, hodi'ya'ha'da ye'ih'oh' neh' huh', he ăh' dyoh' ne Pilate;

63 Ho năăh, Syah'da gwên ni'yòh', Neh' no gwus'hăăhs na'awă nă'gă' naah' ni'goh' hoh'tah, nah'soh' chi'oh' heh', Neh' no năh' ă'ga'at ne săh' ni'wă'nis' hă' ge, o'ăn' dănt'gaat'găh'.

64 Neh, dih, ne ji wĩ's'ah o do'gǎh ooh nǎ'ya wǎh' ǎ want'ga'ǎ ok hɔn da'dehsa'doh gwah' he'ni yo'oweh' hǎ ga'eeh neh sǎh' dwǎ nis'hǎ deh; dyǎ gwa'sho, na go'i o nya nih neh huh' ǎ an'di yoh' ne so'eh, ǎ o'wa yah'da nos'goh; da onǎh' ǎ sha'gonǎ'as no gweh', Onǎh' det hót'gǎ oh he'oweh ni a'wee'yo noh. Da neh ne nah'gǎǎh nǎyò'yǎh hiik ǎ'ga gǎ'is he'nǎ ya wǎh, naeh he'ni ya'wǎh oh ne dyò dye'ǎh doh.

65 Neh na go'yǎ ah'seeh ne Pilate, Swayǎh', waeh, naeh, nǎ' nont'ga'ǎ oh; swah'dǎn dih, swa ni yǎāt', kuh, he'nǎ swagwe'ni h'.

66 Onǎh' ho noh'dǎn dyos'oh', o do'gǎh ooh he'ni o'di ye'ǎh ha'ah sa-doh, ho di so wah'da nǎn'dak doh', kuh, ne gah sgwǎǎh'gēh; neh, kuh, no non'dǎh hah'oh ne wa'ǎ nont'ga'ǎ oh.

OI'WAH XXVIII.

NEH no nǎh' wa dǎ'nis yòhk'thah na wǎn da do'gǎh doh', he'ni yò-
o weh' no nǎh' da'ya wǎn do da dyiēh' ne dyò dye'ǎh doh wǎ nis'-
hǎ deh' he'noh de wa'dǎ da'eh, o di'yoos oh' ne Mary Mag de lene,
kuh ne je yah'daat ne Mary, gyat gat'hwah seh' haah'sa doh.

2 Neh, dih, neh', nǎ' noh a'wǎh, wah a'ǎ jon daah't' ne neh huh';
neh, sǎh'ǎh, no' o yah ge'o noh' Na yah'da gwēn ni yòh', tho dyah'-
dǎh doh' ne gǎ'o yah gēh'; tho h sgwǎ'oh noh he gah hó'ga ǎnt, neh-
huh', kuh, daa'dyǎǎh' gah sgwǎǎh'gēh.

3 Neh des gya'dye ǎh' he ni a'goh soh'dǎǎ noh dwǎ'ni h hòh', i gǎǎ;
neh', kuh, no syò'nyah doh neh huh' ni ga gǎ'ǎnt, he'ni ga gǎ'ǎnt' no'-
ni yah'.

4 Neh he no'wys ha'ni h, wa o di yah'don daah't', sho', no' nont'ga-
a oh', neh huh', sho, na o di yah'da wǎh ne gawe'e yooh' no'gweh.

5 Onǎh' thos nyiēh'oh nǎ o yah ge'o noh', ha go'yǎ ah'seeh ne
dek ni'oh, Sǎ noh' ǎs nyah dyohk; A gǎ'noh doh', naeh, he neh'
she ji' yah di' saas ne' Jesus, ne de o wa yah'son duk.

6 Tǎh ǎh neh'huh, naeh', neh huh' de ǎh'dyoh nēk huh; neh
sǎh'ǎh, naeh', neh onǎh' det hót'gǎ oh, o'i wa ye'ih oh he'ni a'wǎǎh.
Gasni h', jat gat hòh' hayys'hǎn duk Nayah'da gwēn ni yòh.

7 Neh', dih, ne de ji h'sǎ i'yǎh jah'dǎn dih', ech'i owih na go'i o-
nya nih, heh onǎh' det hót'gǎ oh he'a we'e yo'noh; jat ga'ǎ oh, dih,
neh ǎ'o ǎ deh' hǎ swa yoh' ne' Galilee; neh huh', naeh, onǎh' ǎ-
che'swa gǎh; da onǎh', naeh, oh gi'o wih.

8 Neh noh dyo'dih sǎ i'yǎh oh gyat hǎ daat' haah'sa dok onoh'-
dyoh o'ondyiēh; we sòh', kuh, onon'doh ho'on dyiēh*, neh, kuh,
neh, oh tgyǎ'ǎh daat ne gon da dyeh' a'o di do gǎs' na go'i o nya nih.

9 Neh he'noh weeh onoh'dǎn dyo'ondyiēh wa o wa di'o nya'neh
na go'i o nya nih, nǎ' noh a'wǎh', oh thǎ'non dǎh't' ne Jesus, ha wǎ,
Sgǎ noh' jǎ noh'do nyo'ook. Neh ne dyo noh'dǎn dyos'oh, hahsi h'-
dah gēh' ho h'gi'ye nooh', de o wa no'nyos'oh, kuh.

10 Onǎh' ha go'yǎ ah'seeh ne Jesus, Sǎ noh ǎn jah'dyohk seek;
jah'dǎn dih', he yech'hi o wih' ne de ya'gwa dǎ'non deeh, neh huh' hǎ'ǎ-
neeh' ne Galilee, neh huh', naeh, onǎh' ǎ'o ge gǎh.

11 Neh no nǎh' onoh'dǎn dyo'ondyiēh, nǎ' noh a'wǎh, neh'huh,
gyeēh, wa a'di yoh' he ga'non da yǎh' no' nont'ga a ok, neh neh, wa-

o wān di' o wih na di' sǎ no wa nǎs' ha di' yah dont hwus', o i' wa gwe-
goh' he' nǎh ǎ wǎh syoooh.

12 Neh he' nǎh weeh' ho di' yah da ye' ih oh, kuh na di' gǎh jih' shooh-
oh, do' o non dah' ni go' ih saak hoh', ho di' ǎh heh' doh', kuh, neh noi' o-
wa nǎs no' wis' dah' ho' wǎn nǎ wih' no di' sǎ geh' ǎ' geh dah.

13 Ho nǎ, Neh' nǎ swih' neh huh' ho di' yos oh na go' i o nya nih
neh so' eh: neh ne wa' o wa yah' dan os' goh' he' nǎh weeh' o gwǎn' dah-
hoh.

14 Neh, dih, gih shǎh', noi' wa' ok neh' thǎ noh' do oh', neh,
naeh, nǎ sha' gwah' ni' go ǎ yǎn dah' dǎh; tǎh' ǎh naeh, niis tah' gwis-
dǎh ta e' swa yah' da wǎh'.

15 Onǎh', naeh, ho di' ye nos' oh no wis' dah; neh huh', kuh, nǎ-
andi yeeh he' ni o' wān di' ni go' o niuh; da neh' nǎ gǎ he' ni o' di wǎ-
noh dǎh' heh oh, ne wah' nǎ gǎ wǎ nis' deh' ho di' wa nǎ geh' . ne
Jews.

16 Onǎh' neh' sgat' sga' eh' ni ǎ' nǎn di no' wān di' o nya nih neh-
huh' he' o' ne nooh ne Galilee, he' o' di yos' oh ho' non' da deh' he' o weh
he' a' go yo' wān da niuh ne Jesus.

17 Neh nonǎh' wa' o wa gǎh', ho non' dyah' dye' nǎh doh' he' a' gah't,
de o wa ǎh' sǎ o' nyos oh; neh' gwa', gyeeh noh' tho di' ni go' ǎ' geh-
heht'.

18 Onǎh' ne Jesus neh huh' ho yos' oh, ha gos' nyi' eh' seeh, ha wǎ ǎh',
Gah' has' des hǎ gwe goh' ne gǎ' o yah' geh, kuh ne yo' ǎn' ja' h' geh, lih
ho gǎ' wih.

19 Neh, dih, neh jah' dǎn di', ǎ yech' hi' ni' go ǎ yǎn dah' da ni' a-
dyi' eh' naah' de ya ga' ǎn' ja ge, neeh' ǎ swa ye' ǎh' dah' go' on dyi' eh' ne bap-
tism ǎ yech' hi' ye' ǎh' dah' gwa ni' a dyi' eh', no' oh sǎ nǎh No' oh' nih, kuh
No' a wak, kuh, No' twais' hǎ do gǎh' di' h;

20 Neh ǎ yeh' chi' o nyǎh ǎ o' nont ga' ǎ ook hah' de yò' i' wage he' ni-
yooh' oh' gwai' wis' us: da neh' dih', naeh, niuh ne' dyòt' gont' ' ne
wǎ nis' hǎ de nyoh' dǎ dwa' di' a' dyi' eh' scek', he' ni yo' o weh' hǎ wān' doh' k-
dǎh' he' yo' ǎn' ja deh. Do gǎs' neh huh' nǎ' ya wǎh.

NOI'WIYUS'DOSHÄH NE CHAGA'O HE DUS.

He ni oye'äh ho'ya dōh'

N E M A R K .

OI'WAH I.

SHON DA'WAHSA WÄH' no i'wa do'gäh dih'shäh ne Jesus Christ
Ho'a wak' Na'wën ni'yōh';

2 He'ni ga ye'äh' ga'ya dōh' ha di'yañ da deh' ho di'do gäs'da ni'ak,
Sat ga thōh, hwa e'yañ da nyeet' hee se'goh sagat', nă os'yo nya'nooh
hăă sat'ha iih' no'ă dōo'gwa hee'se gat.

3 Neh na'wă noh' no'gweh, dooh'săn twă'on dyiēh he'o weh deh'-
e'na genyoh' ha dō'neh, Swasyo'nya noo he'nănthat'ha iih' Na yah'da-
gwën ni'yōh', swa do'gäh da'noo he ni'a'ah dah'gwanoh'.

4 Do gäs' ne John, neh' ne baptism wa ye'äh duk he'o weh' deh'-
e'na genyoh'; neh, kuh, ho i'wa no'da dyiēhs' ne baptism ne de-
yäh'ni go'ă de'nyañ thañ, neh ne wak ah' o'sa ga'is ne gai'waneh'ak-
shäh.

5 Onăh' neh huh' he o wa yañ'do wăh'oh, he o'no'ăn ja gwe'goh' ne
Jude a; kuh, ne Jerusalem; gagwe'goh' neh, ha go ye'äh'dah gwa-
niih' ne baptism, he'gäh han deh' ne Jordan, deh sho'non dōh'hi-
yăăh' no di wa'neh ak'shäh shōh.

6 Da neh' hosyo'nyañ dō'noh' ne John, ne ga'nyañ'sgwaat oăh'-
dăăh; gañ syōh'sah, kuh, gañ heh'sah, de ot'wah hăh; neh', kuh,
i'aas' no gwă'yōh dah, oh noh'gont, kuh, oă'nah;

7 Ho'dăn thă'ni a dyiēhs, kuh; ha dōh, Neh, ne' da eh' shayañ'-
daat hah has'des yō wa năh', ne noh'găăh; neh ne de a'noh son'dah-
gwah' nooh'dah'gwah', tăh'ăh thañ'de ga ye ih' he ni gyañ'da no oh'
ne daa'gvs hah'geet, aak'kyōh dās.

8 lih', naeh, do gäs' oh gwa ye'äh'dah gwăh' ne baptism, o'ne ga-
nos' oh gye'äh duk; neh gwa', naeh, à she'swa ye'äh dah'gwăh ne
bap tism, o twai'shă do găh'dih' à a'ye'äh duk.

9 Neh', dih, no năh' neh huh' shah'a wăh', neh dwă nis'hă de nyok;
neh huh' da'ah dăn dih ne Jesus, he't ganon da yăh' neh Naz a reth,
dyo'ăn ja deh' ne Galilee; o năh' ne John, neh wa o ye'äh dah'-
gwăh ne bap tism, he't găh han deh' ne Jordan.

10 Neh' ne wah o'gon da dyiēh no năh' det hō'da wă'ăn dōh, ho'-
ne gōh', ho gäs'oh de dyo'niñ hō'on dyōoh' ne gă o'yañ gēh', dyō dah'-
săh dōh', kuh, No twai'shăh, neh huh' ni yōh'dă on dyiēh' he ni ga'ye-

hah ne jāāh'go waah gvs'he nāh' ne da wa'dah sāt; neh huh' odā'-
dvs oh ha yah'da deh.

11 Da neh ne dyò ya'gāh oh no wā nah' ne gā o'yah gēh; wa-
doh', Iis' ne gāh' gon'oh'gwah Go'a wak', neh huh' tga yeih' ak-
ni'go i yòò heh' syah'da deh;

12 Onāh' wah o'gon da dyiēh' Not wai'shāh neh huh'. wa'o do-
nyaht', he'o weh' deh dyē'na ge nyoh'.

13 Neh huh' he āh'dyoh he'o weh' deh dyē'na ge nyoh', ha dān'-
noh ge'at hah, Na nīs'he o noh', na'oh ni'go da gòh', geih' ni wā'nīs-
hās'hāā, nāh o'nīs heht; de'ā non dī'noh, kuh, ne ga nyòh'shoh oh;
da neh ne de'o was nyes'oh na di o yah'ge o noh'.

14 Onāh', shah ga'at ne'neh, sha o wa yah'dat gah' ne John, Gal-
ilee ni tha we nooh' ne Jesus; neh hot hāāh'goon' dyiēh' ne gai'wi yòs'-
dos hāh' ne dwān noh'do oh'shā gwēn ni yòh' Na'wēn ni'yòh gēh dya-
weh'dah goh,

15 Hado'neh, o nāh' he'ni yò weh' he ga'wihs, oh gai'wa yeih', oh-
ga yoh' o nāh', ne dwān noh'do oh'shā gwēn ni yòh' Na'wēn ni'yòh-
gēh' dya weh'dah goh; do sa'swāh ni'go ān de nih, dih'; swai'wagwēn-
ni'yòs', gwah hòh', ne gai'wi yòs'dos hāh.

16 Da neh he noh weeh' ga nyò dāāh'da dyiēh' iēh' ne Galilee,
hogās'oh ne Simon, Andrew kuh, ne de ya'dā non deeh', hyadah'e'-
oah ne ga nyò dāāh'gēh; neh, sāh'āh, ne ni jòh'yaas, nai'yah doh'-
dāh.

17 Neh na'go yā ah'seeh ne Jesus, Ga snih', dak hni'non dā-
dyiēh; neh kuh', naeh, āk hnis'yo nih' ne'neh, a jis'ni jòh'yak seek'
no gweh'.

18 Da neh', ne' wah o'gon da dyiēh' ho nont'gah wāh' no noh'āāh'-
shoh, ho wa'non dā dyiēs oh.

19 Neh nos tho'oh, sho, tho sa'at gā is, he o weh' hwa'we no' on-
dyiēh, neh ne'wah wa o gāh' ne James, Zeb edee hó'awak'; neh
kuh, ne de ya'dā non deeh' John, ga'o wa goo' ha dih'nont shān no'o-
nyoh no noh'āāh'shoh.

20 Neh ne' wah o'gon da dyiēh' hea'go no goh'; da neh ne' ga'o-
wago' da'o want gah' no wāh'nih, neh shah det'hā non diih' na dih'-
hah shāh; o nāh', naeh, wa'o wa non dāh'.

21 Neh huh' he'one nooh ne Capernaum: da neh ne wah o'-
gon da dyiēh na wā'nīs hā do gāh'dih gēh neh huh' he o'yos oh heyon'-
dā na yān'dah gwah, ho di'o nya'nīs oh.

22 Agwus' wa'o di'wa nā ā gòh he'na yā'ā nooh: neh, sāh'āh,
he'wa'a go'i onyāh neh huh' ni yòh'dāāh nooh'has'des hā yāh', i gā;
tāh'āh deh neh'huh deh a'wāh ooh, naeh he ni yòh'dāāh ne sha-
go'di ya do nih.

23 Da neh no gyeht' hā'nont'gān nīs'at hah, ha yah'daah' no'-
gweh, naah ni go'et gāh ho dyā'nih': neh ne de oh'sāt hwa'oh,

24 Ha wā, sā noh' dā sgwāh'ni goh hāāh'gwāh: a nah'ot' o gwa'-
di wa deeh' he'syah da deeh'; iis, ne Jesus, ne Nazareth di seh'-
dah goh? Neh gāh oh syoh'dvk nā sgwai'wah'doh? Go'yān de ih';
naeh; Iis waeh, ne Sa yah'da do'gāh dih; Ha wēn ni'yòh gēh di seh'-
dah goh.

25 Onāh' ne Jesus ho is'da nii; ha wā, Sā noh' āch hes'nyieht:
da'ja'gāht' ha yah'da deh.

26 Neh no năh' no twai'shă tgiĥ' na nîs'he o noĥ wesôĥ wa o yă-
ă's' no'gweh, de oh'sânt wah'oh, kuh, thô deh'has doĥ, o năh', tho ya'-
găĥ oh ha yah'da deh'.

27 Neh' ne wesôĥ' ho di'wa năă'gwah oh', ne'a di gwe goĥ'; a-
gwus' neh huh' hoĥ gaak dah't' noĥ'thăĥ non da'da on do nyooĥ'; ho-
năăĥ', a noĥ o'i wa'ses yôĥ'dăĥ' ne găăĥ'? neh', waeh, ne gah has'-
des hăĥ ha'eh gwah ha go ye'ăĥ dah gwa nih' no nont'wai shă tgiĥ'
ha di nîs'he'o noĥ'shoĥ'; da', do găs' ho want'hon daas.

28 Neh ne' wah o'gon da dyiĥ', thi'ga gwe goĥ' hoĥ dwa'di o-
gôĥ' he'ni wa do'ăn jak ha'oh ne Galilee, ho wah'sân na'o găĥ.

29 Neh no năh' sho', kuh, no năh' shaĥ don'da di ya găĥ' he'-
yont găn'nîs ah'dah gwah', hă neh' ne James, kuh ne John, neh huh'
he'o di yos'oh ho di'noĥ sôôt' ne Simon, kuh ne' Andrew.

30 Neh', dih, ne Simon yôôĥ onoh'ăĥ ye yus'hăĥ, go nook'da-
nih', goĥ doĥ'go ă'oh; o năh' sho', kuh, wa'owa owiĥ' he ni yôĥ'-
dăăĥ, he'ye yah'da deh'.

31 O năh' neh huh' ni tha'we nooh', yes oh'dah găĥ' tho ye'nos oh,
sha go'yaĥ da'ges gwăĥ; wah o'gon da dyeh' ja go'yaĥ dat'gah wăĥ'
ne goĥ doĥ'go ă'o noĥ, des ho'wan dis'nyes oh', kuh.

32 Neh, dih, no năh' oh găă's'ah o doĥ'o on dyiĥ', o năh', naeh,
chi yo'ăĥ gwăĥ'oh, neh huh' ga gwe'goĥ' ho wan'di yah'theeh ha'yaĥ'-
da deh', no di nook'da nih'; neh', kuh, na di'nis he'o noĥ ho non'dyă-
niĥ'.

33 Da neh ne ga non'da gwe goĥ' neh huh', tho non'dyo oh he'-
gah ho'ga ănt.

34 Neh no'nont'gah deh' sha gon'jăĥ da'noĥ, nooh tgah'hoĥ dăĥ'-
shoĥ ho di nook'da no'niak; ho nont'gah deh', kuh' cha go'yaĥ di't-
gă oh na di'nis he'o noĥ; tăĥ'ăĥ deh'os'thoô, de a'go nok'do da niĥ'
na di'nis he'o noĥ na'a dis nyiĥ't', neh gai'o nih' ho'wa yăn de'ih'.

35 Neh no năh' se deh'ji a ne'gwa, ah soh', naeh, ă yo'nis heĥ'
hă yô hăĥ't', o năĥ' tho t gă'oh, ho ya'găĥ oh, neh huh' he'a we nooh,
he'o weĥ' deh' dyo gweĥ da'na geh', neh huh' he'o dân na'yăn dŭs'oh.

36 Da neh ne Simon, kuh he'ni ăĥ non diĥ' de'ă non di'noĥ, neh-
huh' he'o nă nooh' he'o weĥ' he'a'we nooh.

37 Neh no năh' he'o'wa găs'oh, ho wă'ăĥ seeh, Gagwegoh' no-
gweĥ' ho sa'yaĥ diĥ'saas.

38 Neh na go'yă ăĥ'seeh, Dwah'dăĥ diĥ', neh huh' he dwa yôĥ'
no yaĥ' det ga'non da'yăn doĥ'; neh naak he i'o nyăĥ' haeh'gwah, ne'
neh huh'; neh', săĥ'ăĥ, a ga'di wa deh', heh neh huh' a gyooĥ'.

39 Da neh na go'i o nyan niĥ' he'o weĥ' ni'ă nont găn'nîs ah'da noĥ',
thi yo'ă ja gwe'goĥ' ne Galilee; sa'a go yaĥ'dit găă sooh', kuh, na di'-
nis he'o noĥ.

40 O năh' neh huh' ni tha we noo' no yaĥ'dat găs' ha yah'da deh';
neh' neh de o'dos ho da niĥ, ho do'eh syôĥ'gwa niĥ; ha wă'ăĥ seeh,
Neh' giĥ shăĥ' no'de sa ga yăĥ', sa gwe'nyooĥ', no'sas gyah'da go'-
eeĥ.

41 O năh' ne Jesus, da wa'do nya'nooh, na yaĥ'da go, he'na o-
dăăĥ, he'o nîs oh'da da doĥ' hoĥ tho'yă o nyooĥ', kuh; ha wa'ăĥ seeh,
o'ge ga yăĥ'; neh' neh, sa'sa doĥ'.

42 O năh' sho, kuh, no năĥ' sha'dwăĥ noĥ'k'dăĥ, wah'o gonda-

dyiēh' wa o'yah da tgañ neh ot gās' noh gah' hoh dāh; da neh ne sho wa'yah da'go e wāh.

43 Neh nonāh' sha'oh ni go'o nih, onāh' shot gah' wāh:

44 Ha wā'ah seeh', Sat ga'ā oh, sã noh' hah gwis'dāh ã she'yã as so gaah' no gweh'; neh gwa', sho, ne' sah dāndih'; neh huh' hoh-sa'dadyah'do dah'sih he'thāh dyoh', na'yah'don twrs; neh, kuh, ne' sat gah', nã yo'yān deh'dah go'ok heh ji sa'dyah da'go e wāh', ne noh-o'ioh'dāh, ne Moses ho'i wih sah'oh, neh ã gai'wa gwa'ih soh seek', ha di'yah da deh'.

45 Neh dih, ne' sho'ya gāh'oh, onāh', sho', kuh, hoh saah' we-sōh' de o'di'ogwah doh, agwrs' ho'io wa'nāh do' on dyiēh, he'nah a'-wāh; neh huh', gwa', hwa'aak dah', ne tãh'āh, deh sho'gwe nyos'oooh ne Je sus ne de yoh'hat hes'gēh ga non'da gooh' hoo'sa a yoh'; as-de'gwa, gwa', sho, noh ga'non da'dis hoh' he'o weh' deh'e'na ge-nyoh', neh huh' ni'ehs; da neh ne' thi ga gwe goh', da ã neh da'nooh, neh huh' he o wa yah'do wāh'oh.

OI'WAH II.

NEH no nāh' dòh'gaah ah' ni wā'nishã gee chi jo'dā nis yo gòh'doh, o naeh' hes ho'yos oh' ne Capernaum; neh nodi'wa'og gāh no-gweh', heh o gyēh' hāh dyoh':

2 Neh nonāh' sho', kuh, gòt gah'deh neh huh' go yah'da ye'ih-oh, neh huh' hoh'gaak dah', ne tãh'āh deh jo'nok doot no gyēh', no'da di yoh'; tãh'āh, ha'eh gwah, he'tgañ ho'ga'ant dah'de'dyò nook-doot; onāh' neh, ha gos'nyieh seeh no wā nah.

3 Neh no wa'yah do'wāh oh, ho wa'wih, sha yah'daat no nook'da-nih, ne deh swān'ni non'dok hah' nah oh'dāh āh; ge ih', ni ã'non dii no wa'wih.

4 Neh dih, no nāh' tãh'āh deh jo'gwe nyos'oooh ne dòs gā'oh ho-sa'ān non this he ni tha'yah'da deh', he ni gān'dyoh go wa nāh', da ã no-weh'sā'goh' ne ga noh'sah gēh, o do'gāh doh' he'o weh' ni'aat; neh no nāh' don daa di'it, ne' neh huh' da'ā noh sāt ne ga'nook dah', neh huh' ha yah'da a dyiēh' no nook'da nih, ne deh swān'ni non'dok-hah', nah'ot.

5 Neh no nāh' ne Je sus shaat'gat hòh he nit ho'nāh ni go'ās ah-doh', ha wā'ah seeh', Go'a wak', de ji sa di'wah sa gwrs' ne sai'wa-neh'ak shāh.

6 Neh, dih, na di'yah da do'gā ne sha go'di ya'do nih, neh huh' hā-nih'dyoh, det ha di'yah'do weh'da noh' no nān'nyah sa goo,

7 A, naeh', he go'waah', nã gā' hō'gweh' hoh sã'na et'gānt hah' Na'wēn ni'yoh'? So' nah'ot' no yah' go gwe'nyooh' ne do'sa ye'i-wah'sā gwrs' ne gai'wa neh'ak shāh, neh', sho, Na'wēn ni'yoh'?

8 Neh, dih, ne wah o'gonda dyiēh', no nāh' ne Je sus sha'a gāh-ã yooh' not wa is'hã gooh, he det ha di'yah'do weh'da noh' na di'yah da-gooh', ha go'yā'ah seeh, A, naeh', he go'waah' de di'swa yah'do weh'da noh' nã gā' nah o'ioh'dāh shoh' ne swān nyah'sa gooh'?

9 Ga'ā dih gwah' ni gaah' deh'ga no'oh', na'yon da'dā as' ne go-nook'da nih, ne deh swān'ni non'dok hah' nah'ot', Do'se sa di'wah sã-

gwus' ne sai'waneh'ak shäh; neh, gi'h shäh' na'ya gäh', Des daht'; desëk' ne sa'nook dah', sah'dän dih'?

10 Neh gwa', sho, na'eswai'wa yän deeh', haah has'des häät No-wa'wak' no'gweh' nek'huh' yo'an'jah gëh, ne dā cha'gai'wah sã gwus' ne goi'waneh'ak shäh,—ha wā'ah seeh no'nook'danih ne deh swän'-ni non'dok ha'h' nah ot,—

11 Neh noh go'yä as, Des daht'; de sëk' ne sa'nook dah'; sah'-dän dih; neh huh' ho sa'seeh', ho sa'joh' he'disa'noh söt.

12 Wah o'gonda dyieh des ho'dah oh; de oh'gwäh ne ga nook'-dah'; hoh dän'dyos oh', ga gwe'goh' de o'wa ga'neeh; neh huh' hoh'-gaak daht, naah'de yo dohk' wa'odi'wa nã'ã gòh; de o'waäh'sã o'nyos-oh', kuh, Na'wënni'yòh'; ho nã, Tãh'äh de'wändoh' deh dyo'gwat-gaat hwäh' neh huh' no'ya wäh'.

13 O naeh' hoh dän'dyos oh', ga'nyò dääk ah' hes ha'we nooh; da neh ne gän'dyoh gwagwegoh' neh huh' he'odi'ya'h'daye'ih oh, ha go'-io nya nis'oh', kuh.

14 Neh, dih, no nãh' sha'at, hogäs'oh ne Levi, ho'awak ne Alpheus; neh huh' ha nyòs'yòt he'tha di'ga nyak'ta'h na di'wis de'o es; neh, kuh, na wā'ah seeh, Dak non'dä dyieh': onãh' deth'dah oh, honon'dä dyiës'oh.

15 Da neh huh' ni ya'wäh oh, no nãh' ne Jesus sha'h de'o non don-doh het'ho noh'söt, honont'gah deh na di'wis de'o es, kuh no di'wa'nehi-agoh, haeh'gwah neh huh' hä nih'dyoh, hä'äh dyoh' ne Jesus, kuh na go'io nya ni'ak: neh, sãh'äh, no'non't'gah deh; ho wa'non dää'-dyiës oh', kuh.

16 Da neh no nãh' ne sha go'di ya'do nih, kuh ne Pharisees sha'o-wa gäh, neh'gwah de'o non don doh' na di'wis de'o es, kuh no di'wa'nehi-agoh', ho'wã nã'ah'seeh na go'io nya ni'ak, A ni yòh'dä'äh, he'neh' de'ã non doos'', neh, kuh, sha'h gaat' ha di'ne ge haah' na di'wis de'o es, kuh no di'wa'nehi-agoh'?

17 Neh, dih, no nãh' ne Jesus sha a'ok' nã gã, ha go'yä ah'seeh, Neh net'ga ye'ih, i gã, hä'no heh', tãh'äh, naeh, dah'dé'yò do'an jo'-oh hadi'ya'h da deh' na'de jãhs; neh gwa', naeh, de'yò do'an jo'oh hadi'ya'h da deh' no'di nook'danih. Tãh'äh neeh' deh a'gyoh dah'-goh no'sakhe'noh no di'wa ye'is doh; neh, gwa', neh do sa'ã nãh'ni'-go ände nih' no di'wa'nehi-agoh.

18 Neh, kuh, na go'io nya ni'ak ne John, kuh ne Pharisees, de'ã non don'dyet hak', naeh. Ho di'yoooh, haeh'gwah, ho wã'ah seeh, A, naeh, he go'waah' na go'io nya nih' ne John, kuh ne Pharisees de'ã non don'dyethaah'; neh, dih, naeh, niis ne she'io nya nih, tãh'äh, naeh, dah'dé'ã non don dyetha'h'?

19 O nãh' ne Jesus, ha go'yä ah'seeh, Ho di'gwe nyoo, gäh', no dã'oh sho'h, no'nyak heh' ne da'än'non don dyet', he nã yo'nis heht dã'non di'aak no'nyak heh'? Neh, waeh, he nã yo'nis heht, no'nyak-heh' dã'non di'aak, tãh'äh deh o'gwe nyoooh' da'än'non don dyet'.

20 Neh', dih, ne wã nis'hã de nyoh' da weh, no nãh' no'nyak heh' ã o wa yah'doh neek he'ni a'di yah'da deh; da o nãh', neh huh' ni yò-weh' dã'non don dyet', neh wã nis'hã de nyoh'.

21 Tãh'äh, ha'eh gwah, deh'so gaah' no'gweh', ne ga äh'dää-seeh' ne' deh ga'yän nã'dah oh, a'ya go ok' ne wus'syo'nyus hä ga-

yo'neh; dyă gwah', sho, ne ga'ăh'dăseeh' no weh'săh doh' ăntgăăh-negăăht' ne wa ga'yo neh; da', sah'gwah', sho', sa'yo gă is' he noh-dwa'dăh ne gaah'.

22 Tăh'ăh, kuh, ha'eh gwah, deh'so gaăh' nō' gweh', gvs heh'da-ga'yo neh'* a'a nega'ăh nō' negaseeh' ne (wine;) dyă gwah', sho, nō' negaseeh' dă gvs'heh da ne gă o gwa'ōoh, ă ga' nega'ih, waeh, ne (wine,) ă wa dă jooh', kuh, ne' gvs heh'dah; neh gwa', găs, ne gvs heh'da seeh gēh' ga'negon da hoh' nō' negaseeh' ne (wine.)

23 Da neh huh' ni ya'wăh oh, ga'ănda go sho'h', no nan'jah', neh-huh' ho ăh'doh, na wănda do'găh doh' wă năhă deh; o năh' na go' i o-nya ni'ak, he'noh weeh ho noh'dăh dyoo, ho noh'saah wa di jih'ji yahk' no nan'jah'.

24 O năh' ne Pharisees ho wă'ăh seeh, a' naeh he go'waah', neh-huh năndi yeeh ne tăh'ăh deh ga ya nes'hăh gēh' na wănda do'găh-doh'gēh?

25 Neh na go'yă'ăh'seeh', tăh'ăh, găh', dehswa'wăn noh'saah, naeh he'ni o dye'ăh' ne David, no năh, shah tho'do ă joos; kuh no năh' sha-o'dos sweh'dăh, ne' a'oh wah', kuh ne' shah gaat' hă neh.

26 Neh huh', waeh, he'o yos oh' ho noh'sòot Na wên ni'yòh', ne chi tha'wă năhă de nyoh' ne Abiathar, ho'wa go wa năh' na di'yah-don twrs; neh, kuh, neh ho ăh'gwagoh' ne yo'chih'wăăh'gwah, ne tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gēh' na yeek'; neh', sho, ho noh'ho'ge'ah na di'yah don twrs; tha go ya wi'oh, kuh, ha'eh gwah' ne'ă neeh.

27 O năh' ha go'yă'ăh'seeh, neh, nō' gweh ho wa dyă'nohk dah'seeh, na'wănda do'găh doh; tăh'ăh deh neeh' nō gweh' a go wa dyă'nohk dah'seak' na'wănda do'găh doh.

28 Neh', dih, gai'ō nih' Nō wa'wak' nō gweh', ha yah'da gwên ni'yòh', ha'eh gwah, na wănda do'găh doh.

O I' WAH III.

O NAEH' neh huh' hes ho'yos oh' he'o weh ho di'yah da ye'is dah-gwah', yon dăn'na yăndah gwah'gēh, neh huh' gyee, hăh dyoh nō' gweh hos oh'dat hă's'oh.

2 Neh nō want ga'ă'os oh', a'dih gwah' o'sa o jăht na wănda do'găh-doh'gēh wă năhă deh, neh na o wai'wa'yăh duk.

3 O năh ha wă'oh seeh', nō' gweh, noos oh'dat hă's'oh, des dah't, găn-dyoh'gwa ăh.

4 Neh na go'yă'ăh'seeh, ga'ya'nes hăh gēh, găh, ne' wi'yò' nă-yoon'dyeeh', na wănda do'găh doh'gēh wă năhă de nyoh'; o gi', neh, ne' wa et găh' nă yoon'dyeeh'? ă ye'yah da'ge hah ne yoh'hes'hăh, o gi', ă ye nyòh'? Neh gwa, neh' thi'o non dye'ăh', sho.

5 Neh dih, no năh' de o't'gah doos'oh, ga noh kwăh hă go' ha go-yat ga'hwah'oh, ho'h'ni go et găh'oh, kuh; neh gai'ō nih' he'sòh jih o ni'yoh' no năn'nyah sah; ha wă'ăh seeh' nō' gweh, Da săn'năh'oh'da-gwa'ih sih. O năh' tho nă'oh da gwah'so: neh ne jo doh'oh naas oh'dah; neh huh', noh de dyò ye'ih oh' he ni'yòh'dăă ne' sgaat.

6 O năh', sho', kuh, ne Pharisees ho noh'dăh dyos'oh, neh' shah-gaat' he o di'as'hăndys'oh ne Herod ho hah'săh sho'h; neh ho di'as hăn'dah goh' ha yah'da deh, he non'da di ye'ăh duk a'ō wa'iwah'doh't.

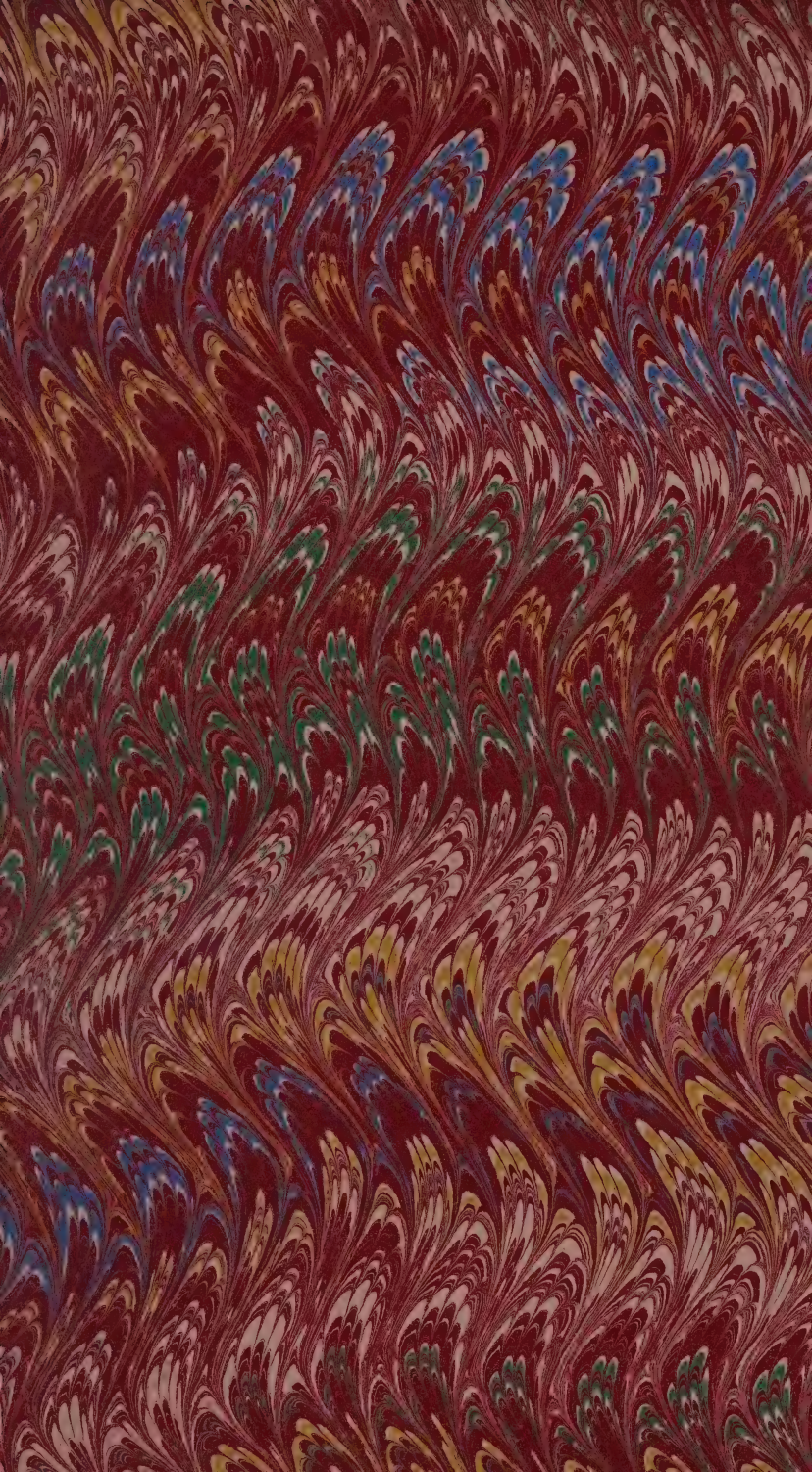

GUACANAGARI	PONTIAC	BLACK HAWK
MONTEZUMA	CAPTAIN PIPE	KEOKUK
GUATIMOTZIN	LOGAN	SACAGAWEA
POWHATAN	CORNPLANTER	BENITO JUAREZ
POCAHONTAS	JOSEPH BRANT	MANGUS
SAMOSET	RED JACKET	COLORADAS
MASSASOIT	LITTLE TURTLE	LITTLE CROW
KING PHILIP	TECUMSEH	SITTING BULL
UNCAS	OSCEOLA	CHIEF JOSEPH
TEDYUSKUNG	SEQUOYA	GERONIMO
	SHABONEE	

TO PERPETUATE THE HISTORY
AND DEVELOPMENT OF THE
PEOPLE REPRESENTED BY THE
ABOVE CHIEFS AND WISE MEN
THIS COLLECTION HAS BEEN
GATHERED BY THEIR FRIEND
EDWARD EVERETT AYER

AND PRESENTED BY HIM
TO
THE NEWBERRY LIBRARY
1911

Manufactured by John G. Smith
Cattaraugus Reservation

J. P. Hines

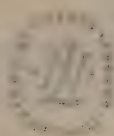
Sharon - com. 12/1-12/2 with

11-18

made 12/24-12/28 T. 12/29-12/30

2762 C
in print

7 Neh nodyah'doh noo, ne Jesus, kuh nago'i o nyan'ak, neh-huh' he'o menoo' he'tganyò dá eh; da neh' ne gándyòh' go wa nãh, ne Galilee, kuh' ne Judea tho'neh'doh', ho wa non dá'dyies oh;

8 Kuh, ne daã neet' ne Jerusalem; kuh, ne Idumea; kuh, neh si'gwa ne Jordan; kuh, ne tho'neh'da noh' ne' wak da dyieh' ha'di-na genyoh' ne Tyre, Sidon, kuh, gándyòh' go wa nãh, neh no nãh wa a di'wa ook he ni yò'i wa nãã gwah dohs ni odyã ã'noh, neh huh' ni tho'ne noo' ho wa'yah do'wãh oh.

9 O nãh' ha gos'nyeh seeh nago'i o nyan'ak, neh na o wan'desah'-se aak' ne ni ga'o wah'aah', neh gai'o nih he sòh jih' gándyòh' go wa nãh; dyã gwah', sho, sòh jih' ã o deh se'ò ah.

10 Neh sãh'ãh ne gòt gah'deh shagon'jãh da'noh; neh huh', gwa', hoh gaak dah' ne daã non dyah'da eek' ha yah'da deh, neh naah da' o wa yã o nyoo'h, he ni yò'gweh da gee' ne' goh hã'yã doh.

11 Neh, kuh, nonont wais'hãt gi'h', no nãh', wa'o wa gãh', ho di'-yah dye'nãh syoh he' a gat, do'neh sãnt'wah oh, kuh; ho nããh, Do-gã's' Iis' neeh, Ya'a wak' Na'wën ni'yòh.

12 O nãh', sho, kuh, ha goh'ni go'o ni, neh na'gã aak' de o'wa-yah'do dah'sooh.

13 Neh huh' o nãh' heht gãh' hea'we nooh heh' o non'da deh; he-a'go no'gos oh, kuh, ganyòoh hé ni tho ga'yãs; da neh huh' ni tho'-ne noo', ha'yah'da deh.

14 O nãh' ha go'yah dã gwãh', ha goh'ha h'oh' wvshãã' dek ni' sga'eh; neh igãã', da'ã non'diaak; neh, kuh', na'ago haht' a'ã non'-dãnt hã ni'noh.

15 Neh, kuh, nã'o di'h has'des hã'yã dahk no'sas ha'go di'jãh thaak ne go nook'da nih; neh', kuh, no'sa o wan di'yah di't gãh seek na di'nis-he'o noh.

16 Da neh, ne' Peter, Simon, no sa'oh sãn'noh dãs.

17 Da o nã' neh, ne James, Zeb edee ho a wak'; neh, kuh', ne John, de ya'dã non deeh' ne James; Bo an er ges, naeh, no'goh sãn'-noh dãs; neh' gãndoh' neh, neh, ho di'a wak ne ga wan'no da-dyiehs*;

18 Neh, kuh, neh, Andrew; kuh, ne Philip; kuh, ne Barthol-omew; kuh, ne Matthew; kuh, ne Thomas; kuh, ne James, Al-pheus ho a wak'; kuh, ne Thad deus; kuh, ne Simon, ne Canaanite;

19 Kuh, ne Judas Iscariot, neh ho yah'dat gah'wãh: o nãh' o-gyeh' he o di yos'oh, he ga noh'sòd.

20 O naeh ne gándyòh' go wa nãh', sho di'yah da ye ih oh', neh huh' he yòk'dah oh o nãh', ne thãh'ãh deh jogwe nyos'oo'h, neh o sa a di-ãh gwaak.

21 Neh, di'h, no nãh wa a di'wa ook no dã'oh sho'h, ho di ya gãh'-oh' ho noh'dãndyos'oh' wa'o wa ye nãh; neh sãh'ãh nã'nã doh, Tãh'ãh dah de't ha h'ni go ã ye'ih.

22 Neh, di'h, ne' shago'di ya do nih' ne Jerusalem da ã'noh dãn-di'h', wa ã nih', Neh ho aah' ne Beelze bul; neh, kuh, ho ye'ãh-dah gwah no'wa go wa nãh' na di'nis he'o noh, he sha go'yah diit gãs' na di'nis he'o noh.

23 O nãh' he'ago no'gos oh; neh, kuh, ne' des ho'yã on dããh goh', ha go'yã ah'seeh, A nã'a yeeh Na nís he o noh', o sa'o yah di't gãh' Na nís he o noh'?

24 Neh, dih, waeh, giĥ shăĥ, ne go wăĥ'go waah, he'ō weh' thă-noh do oh'shă gwĕn ni'yôĥ' da wa dek'hah siĥ', a o hwah, sho, kuh, do'sa gyado gânt; neh, waeh, ne neh, he'ō weh' thă-noh do oh'shă gwĕn-ni'yôĥ' ne go'wăĥ go waah tăĥ'ăĥ deh a oh' a'ga gwe'niĥ' a'gadahk'.

25 Neh, kuh', giĥ shăĥ', ne gā'noĥ'sôt da'wa dek'hah siĥ', a o hwah', sho', kuh, do'sa gya do gânt, tăĥ'ăĥ ne' neh ne gā'noĥ'sôt deh o'gwe nyôoh' na gadahk', sho.

26 Neh, kuh', giĥ shăĥ, ne do'da'a daĥt' Na nîs'he o noĥ, ha o hwah', sho', kuh, a'a da'dat gon dăĥ', da ada'dek hah'siĥ, kuh; tăĥ'ăĥ de'o gwenyôo' na'a dahk', sho; neh gwa', naeh, ne waa'dohk-dăĥ'.

27 Tăĥ'ăĥ', kuh, deh'so gaah', no'gweh, a'a gwe niĥ neh ha'a-yôĥ ho'noĥ'sôt na deh jî'at hah no'gweh, da oh gwa'noos, kuh, no'shă no nyus'hăĥ, neh, gwa', naeh, ne tga gont' neh, yaeh', ăn'tha-dye ănt' nă'os hă on dăĥ' na deh jî'at hah no'gweh, o năĥ' wa'eĥ ă'a-gwe niĥ' dă oh'gwa noos' no'noĥ'sôt.

28 Do găs' neh' noĥ gwă'os, Hah de gai'wa neh'ak shă gee', naeh, dăsho'wān di wah'să gwus no'wān di'a wak shoĥ' no'gweh'; kuh neh ă-yon'dwă na'et gânt, ne ga'ă diĥ gwa'o weh nă dye'a wih dŭk' ă-yon-dwă na'et gânt.

29 Neh, gwa', hayah'da deh, ne' neh huh', i gă', nă'a yeeĥ, ă an'-dăn donyaĥt' Notwa'ishă do găĥ'diĥ, tăĥ'ăĥ' de'wă ăn doĥ' thah'do-sa'o wa' i wah să gwus'; neh, gwa', naeh, ho ye no wăĥ'khôĥ ne wăĥ o'i wadadyeh' ga'e wah dŭs'hăĥ;

30 Neh, gai'o niĥ, he'wa ă niĥ', neh hă aah' notwa'ishă tgiĥ.

31 O năĥ' neh huh' hodi'yos oh ne dă'non dă'non deeh, kuh no'-noĥ'ăĥ, as de'gwa tha diĥ'si aah; neh huh' he o non dăĥ'hăĥ oh', he o'-wa yas hôĥ'.

32 Neh, dih, ne găndyôĥ'go wa năĥ ne neh huh' hă niĥ'dyôĥ, de o wān dyah'da doĥ, neh' ho wă'ăĥ seeh, Sat ga'thòĥ', nă'ă' ne sa-noĥ'ăĥ, kuh ne de swa'dă'non deeh as deh' tha diĥ'si aah', iis ho sa'-yah diĥ'saas.

33 Neh ne dech ha'go wă'noĥ să gwăĥ', ha wăă, So' ne găĥ' noĥ-yăĥ', de ya gwa dă'non deeh', giĥ shăĥ'?

34 O năĥ' de'ot gah dos'oh he'ō weh' ni ă'niĥ dyôĥ' ne de'ō wān dyah'da doĥ'; neh', kuh, ne'a wăăĥ, Ech hi'yat ga'thòĥ' ne' noĥ yăĥ', kuh ne de ya'gwa dă'non deeh.

35 Neh, săĥ'ăĥ, ne son'diĥ gwa'nah oh'dăĥ'ăĥ' do găs' neh huh' nă'ye yeeĥ' he ni thoĥ'ni go'oh dăăĥ Na'wĕn ni'yôĥ', neh' shah' gaat' ne' neh ne de ya'gya dă'non deeh' nă'jinoĥ, kuh ne ye'oh, noĥ'-yăĥ', kuh.

OI'WAH IV.

O NAEH' shoh'saah ha di'ō nya niĥ', ga'nyô dăăkah: da neh ne găndyôĥ'go wa năĥ' neh huh' he o di yah'da ye'ih oh ha yah'da-deĥ; neh da gai'o niĥ, o năĥ' ga'o wa go' ho deh'noĥ da hoh, ga nyô-dăăĥ'gĕĥ da'adyăăĥ: da neh, naeh, ne găndyôĥ'go wa năĥ', ga-nyô dăk ah' ha diĥ'si aah, he ni yo'ă jada dyeĥ'.

2 Neh' ne we sôĥ' o'i'wa gee ha go'i o nya nîs'oh de ga'yă on dăăĥ'.

gwañshāh' ho ye'āñ dah'goh, neh kuh henó'da ye'āñ dah'gwa nooh, ha go'yā ah'seeh,

3 Jat'hon daat'; Nā' noh a'wāh; neh neh ho ya'gāñ oh neh hanan'ja yā twrs no'yah doh'dāñ, ho nan'jon dyieh'sooh.

4 Da neh', dih, nonāh' neh huh' shañ a'wāh', he noh weeh' ho nan'jon dyon'dyehs', o a'ah'gēs'hoñ, gyeeh', oh ga'ge'on dah syooh'; odi yos'oh neh huh' nejiñ dāñ'oo shoh'oh, [neh heht gāñ' wa'di dyehs';] neh, naeh', o diñ'sah oh.

5 Gasdāñ'gēh, gyeeh', oh ga'ge'on dah syooh', he' o weh' osto-oh', sho, ti yō'eh da'eeh'; onāh', sho, kuh', naeh, wah o'gon da dyeh', da wā'non do dyak'; neh gai o nih he deñ o'eh da'no dees.

6 Neh huh, dih', nonāh' heht gāñ' noh wa'dāñ gwa āñ', oh wa'di hsgon daht', naeh'; neh', kuh, gai o nih' heh tāñ'āñ deñ ok'de ont; oh ga da gā'eeh, naeh', ne' neh.

7 O iñk'da go shoh', gyeeh, ne ni yō'iñk dah'aah, he' o weh' noh-ga ge'on dah syooh'; da wāñ'non do dyaak', naeh', no iñk'dah; neh', naeh, oh tga'o nyañk; tāñ'āñ, kuh', naeh, deñ o do nyrs'ooñ.

8 Da onāh neh', o yah'shoñ, yō'ā ji yōs'gēh, naeh, oh ga'ge on-daht, oh wa do nih', kuh', naeh', he ni yōo' noh'wa di ya gāñ' oh-wāñ'non do dyaak', kuh; da neh he'noh wa do nih' sāñ, gye, ni-wrs'hāñ ni ga ye iñ' no sa'yō gā is'; ye iñ', gye, ni wrs'hāñ; sgat, kuh, gye; de wāñ'nyañ eeh.

9 Neh na go'yā ah'seeh, Sondiñ gwa'nañ ot' ha'oh do doñ', no gwe-nyoo' a o'thon deek', hot hon deek' ne' neh.

10 Nēh huh, dih', ni yō weh' no nāñ', chi a'oh hwañ'ge ah, neh' ne neh huh' ha diñ'si aah de o wan dyah'da doñ'; he a di yah'daah', kuh, ne wrs'hāñ dek nii' sga eñ; ho wa'and os'oh, ne' nañ ot' wa'and oñ', heh', oh tha'yā on dāñk'.

11 Onāh' ha go'yā ah'seeh, lis ech hi'ya wii na e swāñ noh'dook nah'soh oyāñ deet' deñ yōñi, he' o weh' thāñoh'do oh'shā gwēñ ni-yōñ', Nā'wēñ ni yōñ: neh, gwaa', ha di'yañ da deñ' ne tāñ'āñ' de a-di yah'daah, he yō'i wa gwe goh' nā gāñ' de ga yā on dāñ'gwañ shā-goo' ga ye'āñ dah'goh.

12 Nēh ha di dōk hañ', naeh; dyā gwah', sho, ā a di gāñ', tāñ-āñ gwa', naeh, thañ da a di'ga yāñ daht: hā no'ok hañ', gwañ huh; dyā gwah', sho, ā no'ok'; tāñ'āñ, kuh, ā gā'āñk de o diñ ni go ā yāñ-dah'ooñ; dyā gwah', sho, ne ga ā gwah' nā yō'nis heht, neh' ne wa-a di'wi yōs; neh, kuh, ne do sa'o wan dii'wah sā gwrs' no di wa'neh-ak'shāñ shoh.

13 Nēh na go'yā ah'seeh, Tāñ'āñ, gāñ, deñ swah'ni go'ā yāñ dahs', nā gāñ' de ga'yā on dāñ'goh? A, dih, nā ya wāñ' a'ga gwe niñ' o-gwe goh' ā swah'ni go'ā yāñ daht' ne de ga'yā on dāñ'gwa nooh'?

14 Nēh' no noh'gwā on dyehs, ho dyehs' neeh' no wāñah'.

15 Nēh', dih, ne' huh, naeh, nā gāñ', neh, o aah'ges'hoñ ne ni yō-aah'aah', he o weh' wa dyooh' no wāñah'; neh gwa', nonāh' ho na'-o gāñ', wah o'gon da dyeh' neh huh' i eñ Na nis'he onoh'; neh', naeh, o'yañ jih' hwa a'aah no wāñah', wa dyō'noñ nonāñ'nyah sa-gooñ'.

16 Nēh', naeh, nā gāñ', hañ'gwah, ne neh huh' ganoh'gwā on-dyooh' he' o weh' osthō'oh, sho, thi yō'eh da'eeh noñ sgwāñ'gēh,

neeh' nonăh' ho na' o găh' no wă nah', wah' o gon da dyeh' wa a di-
ye naah'; wa ă non dōh' hă ăh, kuh;

17 Tăh'ăh deh os' tho oh deh dyo' dek de o nihi na di' yah da goo;
dah ji' ah, sho, neh huh' neyōh' dăăh; nōh' găh' gēh, gās, no năh' oh-
gadăh' ne de yō' dōh' hō ga nyat', kuh ne ganōh' gon dūs' hăh, neh
dyō' i' wah no wă nah, wah' o gon da dyeh', gās, oh tho' non do dăăh dăh'.

18 Neh', naeh' nă gă' neh', oihk' da goo' ga nōh' gwă on dyoo, h,
neh' he' ni yoo' ne wa ă nō ok' no wă nah',

19 Neh', găs, he ni yō' o ya găăh ne yeh' ni go ăh' gēh 'na' ya go-
yăndaht' ne yō' ănjah' gēh odi' wa de nyoh', kuh he ni ya go yah' dah-
dōh' tha' he' wa tga nō nishăh; neh, kuh, na wăn' det găă des' hăh
no yah' oi' wēnōh' sho' dayō' di yoon' dyeh'; neh', naeh, oh tga' o-
nyahk nowă nah'; da, tăh'ăh, găs, deh a' oh a' wa dō nihi'.

20 Da neh, naeh, nă gă' ne' yō ănjyōs' gēh ga nōh' gwă on dyoo;
neh he ni yoo' ne wah' o' ok' nowă nah, wah' e ye naah', kuh; oh-
wa dō nihi', naeh', ne' neh'; neh' huh, gyee, neh', săh ni wūs' hăă ni-
ga ye ih' nō sâ' yō gă is'; yeih', gyee, ni wūs' hăă; sgat', kuh, gyee,
de wăh' nyah eeh'.

21 Neh na go' yă ah' seeh, Neh', găh, gai' o nihi' ne ye jis' do dah'-
gwah, neh huh' ga' eeh ne gah' nōh' gwago' gwaah' on' da ga' yăndaht',
ne yon dă' nōh' ge' ăh' dah' gwah, ga nōk' da go' o gwa', gihi shăh' tăh'ăh',
naeh, ne' neh huh', igăă', o da ga' a nyō dahk, he' o weh' ye nyō' dah-
gwah'?

22 Neh, săh'ăh, ne deh' tha' h' gwis dăh' deh' wah' seh dōh, na' gă ak
igăă' deh' o yăndaht' heh' ooh; tăh'ăh', kuh, de wăn' dōh' he nōh' weeh,
naah' gwis dăh' a dah' seh dōh' gēh ă ga yăndaht'; na' gă aak, igăă', deh-
dyōh' dăndyoo, gwah' tha' ga aht'.

23 Neh, gihi shăh, neh so gaah' nō' gwēh ha oh' dō dōh, o gwe nyoo',
igăă', nă' othondeek'; hot' hondeek' ne' neh.

24 Neh na go' yă ah' seeh, Jadah' ni go' ăăh' ne nah' ot' ă swa' ok'-
haak; neh ne yon dă' nōh' ge' ăh' dah' gwah' ă swa ye' ăh' dah' gwaak', ă-
yech' hi ya dă' nōh' ge' ăh' dah' gwa' ni aak; neh, kuh, năăh' iis ă jech' hi-
ya dă' nōh' ge' ăh' dah' gwăh; neh', dihi, he swa yah' da deh' ne' swa ooh-
hah, si' gwa, neh' huh, he' năn' jech' hi yoh'.

25 Neh, săh'ăh, hayah' dadeh' ne' oyăh', igăă', ăsho wa yoh'
ne neh' tgagont: neh, kuh, hayah' dadeh' ne tăh'ăh, igăă', de o-
yăh', ă o wah' gwah' ne' neeh, na' dihi gwa' nah' ot', ha' eh' gwah, ă o yă-
dahk.

26 O năh' ha go' yă ah' seeh, Neh huh', ha' eh' gwah, ne găh' ni yōh'-
dăă he thăn' nōh' dō oh' shă gwēn' ni yōh' Nă' wēn' ni' yōh', he nō' ya wăh',
gihi shăh', nō' gwēh, yō ănjah' goo' ha o nōh' gwă on dihi;

27 Da neh' neh, a' o dah' wah seek, dōn da at' gă oh' seek, kuh, ne'
wah son' da de nyoh', wă nishă de nyoh', gwah' huh', on da gah' hwăh o-
dăh', na' eh, o năh' no nōh' gwă oh; a' wa dō dyaak', gwah' huh'; tăh'ăh
deh os' tho de oh' ni go' ă yăndahts, he non' da ga ye' ăh' duk.

28 Neh, săh'ăh, neh' a' oh' wah', sho, he' yō ănjadeh' dyo' i' wah,
heh, o dō' ni a dyeh'; da wa dyē ănt', neh nōh' ga ge' oh' jo dăh; da o nă'
neh nōh' ga' jih' jo dăh', oh' ga' at ne' neh, onon' jo dōh' ne' wah' no jih'-
jah' gēh.

29 Neh huh, dihi, ni yōdō weh' no năh' oh' wa da wis' aah, wah' o gon-

da dyeh' neh huh' hwa o haht' na'non ji yahs, wa'a non ji yahk; neh, gai'oni, heh', o năh' hohi ga'eeh he'no ga yah'go ok.

30 Da o năh' ha wăăh', Ga o weh', dih, na'eh, năndi'dwa ye'ăh duk', dănj i dwa yă o daak', heh, thă nōh'do oh shă gwēn ni yōh' Na'wēn ni yōh'? neh', gi h shăh', neh, a na h oh'dăh'ăh' o gwe nyoo' da e dwăăh-ne găăh': nō'sa yò gă is', i gă, a'yōh' n'go ă yănda't'heht' ne' neh'?

31 Neh shah'gaat' des gya'dye'ăh' ne' neh, no nōh'gwă o ji waa-găh', nōh'o'nōh'gwă'oh dăh'; neh' no năh' yō ănj a goo' he ga'nōh'gwă-on dyoo, neh a'oh'hwa h'ăh' he yò nōh'gwă'osthoh no nōh'gwă'oh shoh-oh' he ni yoo' ne'yō ănj a h' gēh' gayăh':

32 Neh huh, dih', no năh' ga nōh'gwă on dyoo, oh wa dodyaak', găs, ne' neh; neh', kuh, a'oh'hwa h'ăh' go wa năh' he ni yoo' nōh'e'oh dah'-shoh'oh, oh hah'do wa năs', gwa h' huh', nōh'gah'hah dă gwa'ooh; neh-huh, gwa', hah de ga ye ih' ne ji h dăh' o'shoh'oh' neh, heh tgăh' wa-di dyehs', ă wă'nondăă dăh, o dă o nos'hă goo' ne' neh huh'.

33 Da, neh huh ni ya'wăh'oh, we sōh' neh ne de ga'yă on dăăh'goh' hoye'ăh dah'goh, he a gos'nyeh seeh no wă năh; neh heh' ho di'gwe'-nyos'oh, na'eh, nă o'non thon deek.

34 Tăh'ăh', kuh, na'gă ak, i găă, deh gaa h' ne de gayă on dăăh'-gwa h' shăh' ha gos'nyeh seeh: da neh', dih, no năh', sho nōh'hoh'ge'ah oi'wa gwe gōh' ha gōh'ni go ă yănda'h da nii' na go'i o nya nih.

35 Neh, sho, shah'wă n'is hăă't, no năh' oh găăs'ah oh wa dōh', ha-go yă h'seeh, Si gwaa'gwa nōh'ga'nyò dăă dih' he dweeh.

36 Neh huh, dih, no năh' sa'o wă nontga h' ne găn dyōh'go wa năh', neh huh', sho, he yōh'dăăh he o'wa'ăh, ga'o wa go' he'o wă h' nōh'da-hoh; o yah'shoh'oh, kuh, gyee', ne ni ga'o wăhsaa'shoh'oh, ne shah'-gaat hă neh'.

37 Da neh huh' ni ya'wăh'oh, nah'de yò dohk' oh ge'o wa nănt', ga-o wă h' gēh he wa'doh dă'yănthah; neh huh, gwa', hoh gaak dah't, neh, o năh' oh ga'nōh heht.

38 Neh ne nōh găăh'gwa he yòt'ho yòhk', naeh, ni thah'nont; ga-gōh'săh gēh' hoda h'oh: o năh' ho wă'yeh dōh, ho wă'ăh seeh, Sa di'o-nya nih', neh, găh, neh' deh thah'gwis dăh' he să nōh'dōh nă dwai'-wah'dōh'?

39 O năh' thot gă'oh; wa'isdăh' ne găă hah'; neh, kuh, ne wa'ă os he ga nyò da eh', Thah'sa dyeeh: Sgă nōh'gă aak. Da neh nōh wă'-nih hăăh ne găă hak': neh huh' nōh a wăh' naah'de yò dohk' thah-wa dyeeh.

40 Ha go yă h'seeh o năh', A naeh' he go waa' sōh'jih' swah dyōh'-nii'? A ni yōh dăă, heh, thăh'ăh deh swa yăh ne gai'wa gwēn ni yòs'-dos hăăh'?

41 Da neh naah'de yo dohk'dah'oh, ho nōh'dyōh'oh; do'non dă-dă h'seeh, A' ne găh nō'gweh dōh dăh' nă găă, heh o gwe nyoo ne găă hah', kuh, he ga nyò dăeh' hot hōn daas'?

OI' WAH V.

O NĂH' don da'ă non da wă'ănt neh sga nyò dă di'gwa hodi yos'oh he'o weh' ho nō'ănj a deh ne Ga da renes.

2 Neh, dih, no năh' hodeh'nōh dah'gwăh ne' ga o wa goo', wah'o-

gon da dyeh' de'owān dāh'doh ne da'ya gāht' he'oweh' dyon dādeh-
sa'doh gwa'noh' no'gweh', neh' ho aah' notwai'shā tgih.

3 Neh huh' nī'a nō gā dyehs' he'oweh' yon dādeh sa'doh gwa'noh;
tāh'āh, kuh, deh so gaah' no'gweh de'ogwenyo' na'oshā on dāh;
tāh'āh deh'ogwenyooh', ha'eh gwah, ne' de gā'owē'oda hoh':

4 Neh gai'onih', heh, onāh' wesoh' ni yō'āh dōh ne dah'j'āh-
neh' onāeh' shasha'ont, neh gaye'āh dah'goh ne deyo'da dah'sih-
da'noh son'dah gwah', kuh, ne de gā'owē'oda hoh': da neh' ne de'a-
yahk hō'oh, sho', ne' de gā'owē'oda hoh'; neh, kuh, ne de yon'da-
dah'sih da'noh son'dah gwah' de'a'it hah', sho'; tāh'āh, kuh, so gaah'
no'gweh de'ogwenyo'soh naoh'ni'gō ā gwa'ihsih:

5 Dyōtgont', gwah huh', ne' wah son'da de nyoh', kuh ne wā-
nīs'hā de nyoh', neh huh' hah' de'oda wā nyee he ga'e'non de nyoh';
kuh he'oweh' on dādeh sa'doh gwa'noh, daah'sān twah'sehs, ha dat'he-
no'noh, gwah huh, neh ha ye'āh dah gwah' ne gahsgwā āh shōh'oh.

6 Neh huh, dih', nō nāh' wā'ogāh ne Jesus, we āh, hah de'o āh'-
da dōh, hah' de'o yah'da nō'oh gwa'noh',

7 De'ohsānt wah'oh, kuh, tho deh'has dōs'oh; ha wāāh, A nah'ot'
aga'di wadeh nīih' hehsyah da deeh', Jesus, iis ne' ya awak' ne
sigwa'di hah heh tgāh' Ha'wēnni yōh'? Neh Na wēnni yōh' hōh'sān'-
na gō' dak ha'wih duk' oh go ya dō'eh syoh gwāh', na'gā aak' dah des'-
ga dōh'ho ga'nyah dōoh.

8 (Neh sāh'āh na wā'āh seeh, Da ja gāht' ha yah'da deh' nō'-
gweh, iis, ne sat hwa'is hā tgih.)

9 Onāh' hō'on dōs'oh, A nah'oh dāh'āh' syasoh'? Neh ne det-
hos'nyeh'oh, ha wāāh, Legion,* neh'huh gyasoh'; neh, sāh'āh, nō-
gwat'gah deh.

10 Neh ne wesoh' wa o dō'eh syoh gwāh' na'gā ak da'go ya do-
wīh' aa go'yah di tgāh' he'yo ā jadeh ne neh huh'.

11 Da neh', dih, ne' neh huh' dōs'gā'oh, hō non'dade nyoh', gān-
dyōh'go wa nāh' ne gwis gwis' dyo non'dek hō'ni a dyehs.

12 Neh' ne' gagwe goh' nadi'nīs he'onoh' wa o wān dō'eh syoh'-
gwāh, hō nāāh', neh huh' da'gwagōn duk' he wa di'yah da deh' ne'
gwis gwis; neeh'', ha'yak hi'yah dyohs.

13 Onāh', sho, kuh', naeh, ne Jesus wa go nok'dot has'. Neh
ne' wa di ya gāht' nō nont wā'ishā tgih, neh huh' he'odi yōs'oh he wa-
di'yah da deh' ne' gwis gwis: da neh he ni gān'dyōh gwah' de yo-
nāāh'da dōh' deh swā'non da dwēn ni yō dyeh', onān nōn dōs'nāh dōh
he'oweh gwus' ga ne jōot'; ga nyō dāāh'gēh hah' de yō dih'sgoi'oh;
(de wāh'nyah es'hāshāāh', nōō', ni wān'non di'noh;) neh huh', naeh,
da wēn nōn dō'issweh'dāh ga'nyō dā gōō'.

14 Neh neh, hād'i'non dā'ak ne gwis gwis wa ā nōn deh'gōh', naeh:
neh huh' hwa'ā nōn tyō wih' he'tga nōn da yāh'; kuh, he'yo ān jadeh' ne'
neh huh'. Onāh' hō di'yā gāh'oh hō nont'gat wah soō ne' nah'ot', ne
gāh, nōn da'ya wāh'.

15 Neh neh' hō wa'yah dō'wāh'oh ne Jesus, hō wa gāāh', kuh,
neh ha nīs'he'ō nōh' hō dyā'ni nōh, neh, kuh, neh hō a wahk ne Le-
gion; hāh dyoh'; hōs yōnii, kuh; neh, kuh, ne' det gaye'ih naah'-
ni go āh'gēh; da neh neh hō nōh'dyoh'oh.

16 Neh neh hō nont'gat wāh' wa o wān di'owih', he na'ō yah da-

wăh', neh ho dyă'ninoh' nanis'he onoh'; neh, kuh, he noh'odi yah'-
da wăh ne gwis gwis.

17 Onăh' ho noh'saah ho wăndoh'syoh gwa nii no'sa ya găht' he-
ni o'no ăn ja deh.

18 Neh no năh' hes ho'deh noh'da hoh ne' ga o wa go', neh ha-
yah'dadeh' neh ha nis'he onoh' hodyă'ni noh', hodye'syoh'goh ne
da'a yădi'aak', sho'.

19 Neh huh, gwa' ni ya'wăh oh, ne thăh'ăh de o gayăh'oo' ne
Jesus: neh, sho, na wă'ăh seeh, Sasah'dăndih, hosas'he yah'do wăht
ne' she'nook shoh'; neh, kuh, năshe'owih he ni yô i wa năă'gwah-
dohs', noh'oi'oh'dăh Nayah'da gwên ni yôh' no'yadye ăhs'; kuh he-
ni găn dăă's'yô wa năh' wa yăn dăăh.

20 Neh no'yah'jih hes'hawenoo, neh huh', sho', kuh, onăh' hoh-
saah oh tha'diogwat neh De capolis he ni yô i wa năă'gwah dohs
noh'oi'oh'dăh shoh' ne Jesus niodye ăh'see: da neh ne gagwe-
goh' no gwêh' hodi'wa năă'gwah oh.

21 Neh huh, dih, ni yo weh' nonaeh' ne Jesus ga o wa goo hoye ăh-
dah'goh des ho ya yah'goh', gôt gah'deh nogweh' neh huh' hodi ye'ih-
oh' ha yah'da deh: neh ne ganyô dăăk ah', sho', niehs.

22 Neh neh, nă ni ya'wăh oh, dyă'gwah', sho', da'eh' sha'yah'-
daat he'ni ă nondii ne thă năn'noh do'oh, hă nont'găn nis'at hah', Jai-
rus ha ya'soh; neh', kuh, no năh' wa'ogăh', neh huh' he'oyvshăn'-
dah oh hede ah'sih da'de nyoh.

23 Da neh' ne wesôh hodye'syoh'gwa nii', hawăăh', Neh ne
ni ya'gah'ah khe'a wak ye yvshăh, neh huh' onăh' he gaa deh' ne
ya'e yos: Oh go ya dodye'syoh'gwăh, dih, ne neh huh' haah seeh, a'she-
yăn'nisoh'da ăh, o'sa yondoh', i găă, a'yago heek', dih', naeh.

24 Onăh' ne Jesus shone noo'; da neh' ne găn dyôh'go wa-
năh' ho wa'non dă'dyes oh, do'wa yah'do ă go'ondyeh' ne gwus'.

25 Neh, dih, neh' ye yah'da dogăă' ne ya goo gwêh', ne wvshăă'
dek nii' sga'eh' ni yôs'hă gee' noh'ô'nis heht, chi yet'gwăh'ji tğăhs',

26 Hô nont'gah deh', kuh, nă'non de jăhs' tho di'wah, wesôh' oi'-
wagee' de ya go doh'ho gă'nyah oh; ga gwe goh', kuh, he ni yoo' go-
yăn dvk, go dăh daah; tăh ăh', kuh, deh thăh gwis dăh deh'ă go yah'-
da geh'has ooh; sah'gwah, gwa', sho, a yăăh, oh ga gă is;

27 Neh nonăh' ho wă'wa o găh' ne Jesus neh huh' sho dya go-
yos oh hede a di yah'dah si'aah, has ho ne'gwa ni dya'ga we nooh' ha-
de ya go yă'ô nyos oh no dyah'da wi'hshăh.

28 Neh, săh'ăh, ne ga wăăh, Neh, gi'h shăh', sho, neh huh' ni-
yô gwe nyoo'h', ne neh', sho, hăh dă gyă o nyoo'h no'syo'nyvshăh,
tga gont' ne' neh' ăsgadoh.

29 Da neh, nagwv's' onăh', sho', kuh, wah ă ni gwăh'jahk;
neh, kuh, neh, da yăn'ninon dook' ne ye'yah'da goo, do găs' sa yon-
doh' he ni ya'go yah'da wăs'gwah.

30 Neh' ne Jesus, wah'ogon dadyeh' thogăh'ă yos'oh na yah'da-
goo, heh, o ya'găh oh, gwah, ha yah'dadeh, ne găh has'deshă gwên-
ni yôh ja go'jăh dah'gwah, de o'dih sa de nyoo' he noh da di'yah dah'si-
aah, hawăăh, So ne găh' hoh'dye'yă o nyoo'h' nagv'syo nyvshăăh'?

31 Onăh na go'io nya nih' ho wă'ăh seeh', She găh', waeh, naeh,
ne găn'dyôh go wa năh, kuh he'noh de ye sa'yah do'ă goh; da, a ni-
yôh dăăh heh' sa doh', So' nah ot' hoh dyo'gyă o nyoo'h'?

32 Onăh' deot'gahdōos'oh neh na'shagogăh ne' neh huh' nōh'e-
yeeh nă găă'.

33 Neh, dih, ne ya goō gweh' goh dyoh'oh, goyah'don daah tha'h',
gwa'h huh', yei'wa yăn deih' he ni ya'wăh oh he ye yah'dadeh; dya-
goh'dăn dyos'oh, neh huh' go yah'dye năh'oh he'agat, o'iwagwegoh'
ne gai'wa gwên ni yòh' ho wă'o wii.

34 Onăh' sha ga wă'ahseeh, Gô'a wak', neh ne sai'wa gwên ni yòs'-
doshăh' sesajăht; sgănoh' sa noh'do nyo'neh, sah'dăn dih; neh,
kuh, ne jisă'doh o'ok he ni sa'yah da wăs.

35 Neh, dih, he'noh weeh ahsôh' ho thaah ha di'yah da dò găă'
ne neh huh' da ă'noh dăn dih he tho noh'sòt ne thă'noh'do oh' hă-
nont'gă nīs'at hah', ho năă', Onăh' ga we'e yoo' ne' she a wak : a,
naeh, hego waah' ahsôh' deeh'seh nō'weh hă ni a dyeh' Na di'o nya nih'?

36 Neh, dih, he ni yòs'no weh, no năh' wa a'ok ne Jesus he nō'di-
wă'noh dăh'heht ne wa a'dis nyeht, ha wă'ahseeh ne thă'noh'do oh'
hă nont'gă nīs'at hah', Să'noh' ă sah'dyohk; neh', sho, ne' ji wa-
gwên ni yòs'.

37 Da neh ne thăh'ăh de o ga yăh'oo' neh' so gaah nō'gweh
a o wă'non dăh; neh, sho, ne Peter, kuh, ne James, kuh, ne John,
ne de ya'dă non deeh ne James.

38 Onăh' neh huh' ho yos'oh ho noh'sòt ne thă'noh'do oh', hă-
nont'gă nīs'at hah'; hot gat'wah oh' heh nōh de yò dyoh'gwa e'syoh;
neh, kuh, nă nas'dă o nyoh' hă non dă nōh's' he ni yò gwe nyoo.

39 Neh huh', dih, ni yò weh', no năh' tho yoo, ha go yă'ah'seeh,
A, naeh', hego waa', nă gă' niswa dye ăh; swus'dă o nyoh', kuh?
thăh'ăh ne găh', naeh, de hă ga we'e yoo ne yeksah'da seeh ah;
neh', sho, ne go dăh'oh.

40 Da neh nō wus'gat gwăh'oh, ho wăn dăn do'nyah dōh'. Neh-
huh, dih, ni yò weh', no năh' ga gwe goh' ho sa a go'yah di tgăh', neh
he'ago aah ne' sha go'non deeh dōh' ne yeksah'go waah, kuh ne'
shah gaah hă neh', neh huh' he o di yos'oh he'oweh ni dye'yvshăh'
ne yek sah'go waah.

41 Neh nōh sha'gos oh'da ye naah' ne yeksah'go waah, neh', kuh,
ne shaga wă'ahseeh, Talitha cumi; neh găn dōh ne dega'wăn non-
de nyoo', Seksah'go waah, Neh nōh gô'yă as, sat'găh'.

42 Neh na gwus' o năh', sho", kuh, don da'yont găh ne yek sah'-
go waah, wah oh'dăn dih, kuh; neh, săh'ăh, ne wus hăă' dek ni'
sga'eh ni ya ga'os hi yah'goh. Da neh' na gwus' de hă sho" dih ni gont',
sho, he na o di'wa nă" gôh.

43 Da neh na gôh'ni gô'o nii ha go ya'is da nii na'gă aak so gaah'
nō'gweh de'o i wa yăn deeh'oo' h; wa a'i wis'aah, kuh, naah gwis'dăh
ô'da yon da dōh' a'yon dek'ho nih.

OI'WAH VI.

ONĂH hoh dăn'dyos oh, sho ya'găh oh ne' neh huh'; neh huh'
hes ho'yos oh he'oweh' ha o hwa'h tha'ăn jadeh; da neh nō wă'-
non dă'dyes oh na gô'i o nya nih.

2 Neh huh, dih, no năh' hoh wă'nīs hă'eeh na'wên da dō'găh dōh;
o năh' hoh saah' ne wa a'di o nyăh' hă nont'gă nīs'at hah: neh no nont'-

gah deh no wan'di wat'hon deh, wesoh wa'odi'wanaa'goh, honaa, Ga'oweh ne gah nitho a wih'dahgoh, na'gaa' hogweh, na'gaa' noh'oi'oh'dahshoh? neh, kuh, ne noh'gah'ni'goh'dvs'yoh'dah' na'gaa', neh, howa wii', he'soh'jih' aah' oi'oh'dvs'hana'gwahdohs dayaweh do'ondyeh hayah'dadeh?

3 Tãh'ah, gah, deh neeh na'gaa' na'noh'sonis, howa wak' ne Mary; neh', kuh, deya'dãnondeeh' ne James; kuh, ne Joses; kuh, ne Juda; Simon gwah'huh? Tãh'ah, gah', kuh, ne deãnon dã'nondeeh' ne wãnni'osshoh'oh na', kuh, deh wãnni'ihdyoh he'oweh' dwãhdyoh? Da neh noh'tho'non do dããhdãh hayah'dadeh.

4 Neh dih' ne Jesus ha go'ya'ah'seeh, neh no do'gãsdan'ih, tãh'ah deh neeh' na'gãak i gãã' deoh'sãnni'yòò; neh, sho, tãh'ah, he'oweh ha'ohwah' tha'ãnjadeh; kuh, he'oweh ni a di yah'dadeh ne sha'ãno'gweh'daat'; kuh ne'a'ohwah' honoh'sa'gòò.

5 Da neh ne tãh'ah, ne' neh huh, de o'gwenyos'oo'oh no'oi'oh'dvs'hana'ãgwat na'andyeeh; neh, sho, he we gãã' ne waa'go'yan'nis-oh'da'ãh doh'gaah'ah ni'ãnon dii' nodi'nook'danih; neh, kuh, ne' sa'agonjãht.

6 Neh ne wa'oi'wanaa'goh, neh gai'oni'heh, dah'aadi'wagwẽnni'yòs. Da neh ne de o'da wãn'nyes'oh ne dos'gãshoh'oh ganon'da'yan'doh', ho di'onia'dyehs.

7 Neh ne a'gon'og'os'oh hayah'dadeh, ne wvshãã' dek ni' sga'eh, hohsaah' onãh ha'goh'hah'syoh' a'noh'dãndih' de a di yus'heshoh; ha'goh'hasdes'hãwii, gwah'huh', neh heht'gãh' a'owãnnont'hãh'gwa'ni'aak nonont'hwaishãt'gih;

8 Neh, kuh, na go'i'wis'ah'seeh', na'gãak ha'hwis'dãh the o'diaah nawa'dye'ãh duk hã'nonthã'ineh; neh, sho, he we gãã' na dah'dishãh; thãh'ãh ne yek hwa'dah'gwa'h, thãh'ãh no'ãh'gwa'h, thãh'ãh no wis'dah, tha'wadãh'k' nonont'hwahhas'hãh.*

9 Neh gwa ne dã'onaã'so'ook;* thãh'ãh', kuh, aeh, ne de wadyahida'wih'shãgee a'adyah'da'wih't.

10 Da neh na go'ya'ah'seeh, Neh ne ga'ãndih'gwa'oweh na'swayoh' ne ganoh'sòòt', neh huh', sho, swãhdyo'dah'k', he ni yoweh' hãswat'hãdaat' ne' neh huh'.

11 Neh, kuh, neh so'dih'gwa'na'ot a'gã'ak deh'ech'hi'gwããh', a'gã'ak, kuh, deh'ech'hi'yat'hon da do'oh', neh huh' ni'yòweh' no'na'h' a'ji'swat'hãdaat' ne' neh huh, swãh'gã'waak ne swãh'sih'dah'gẽh', neh a'gai'wagwaishoh'seek, ha di'yah'dadeh'. Do'gã's'oh'gwã'as, neh naah'de ga'gont' ti'gã'oh, naeh, he na'yòdi'yah'da'wãh ne So dom, kuh ne Go-mor-rah, no'na'h' neh' dwã'nishãdeh neh dã'swa'dyah do'wet', naeh hoi'gã' ga'nondayãh.

12 Onãh' ho di'ya'gãh'oh honoh'dãndyos'oh, neh ho di'thãh'goh neh do'sa'ãnãh'ni'go'ãndenih' no'gweh'.

13 Da neh ne wesoh' ne' sas ha'go di'yah di't'gãh'so'oh na di'nis he'ono'h; neh, kuh, ne wa'owãnnoh'ga'oo'oh honont'gah deh' no'di'nook'danih, onoh' hodi'ye'ãh'dah'goh, sas ha'go dii'jãht', kuh.

14 Neh ne go'wãh'go'waa. Her od, no'na'h' wa'oi'wa'ook, (neh, sãh'ãh, ne de yò'dio'gwãh' he ni'oh'sãnnoh'dãã,) neh ne'awãã, Neh ne John ne Baptist; det hot'gã'oh non da'deh sa'doh'gwa'h'gẽh; neh, dih', kuh, gai'oni', oi'oh'dvs'hana'gwah'dohs, wa do'dah'so'gwa'oh hayah'dadeh.

15 Oyah'shoh oh' hă nandoh', Eli as ne'huh: o yah', kuh, gyee', hă nandoh', Ho do'găs da nih' ne'huh: neh huh' ni yòh'dăă, he ni yòh'dăă no do'găs da nih.

16 Neh, dih, no năh' ne' Her od wa i wa'ook, ha wăă, Neh ăăh nă gă ne John ne'noh'onyah'goh: dethot'gă oh non da'deh sa'doh-gwah'gêh.

17 Neh, săh'ăh, ne'a oh wah ne' Her od he o'dăh hah'oh ho'wa ye-naa' ne John, on da'deh ho'doh gwah'gêh ho was'hă ont, neh dya-go'i'wah ne' Her o di as, ne de ya'dă nondeeh Philip yòoh; neh săh'ăh ne'neh sho di nyak heh'oh.

18 Neh săh'ăh ne John hos nyeh'oh, ha wă'ăh seeh ne Her od, Tăh ăh ne'huh deh ga ya nes'hăh gêh héh syah da deh' ne'neh a'she-gòh ne' yòoh ne de ja'dă nondeeh.

19 Neh dyò'i'wah heh'oh, ne' Her o di as wa o wăn do'nyah dăh; neh, kuh, na'o wa'nyosoh' onăh'; tăh ăh, gwaa, deh a'go gwe-nyooh.

20 Neh, săh'ăh ne' Her od, hos'hanis' ne John; ho'noh'doh heh tga'i wa yeih ni o'gweh doh'dăă, ho yah'da do'găh dih', kuh; de o snyeh', kuh; neh, kuh, no năh' wa o di wat'hon daat, we sòh o'i'wa gee na'an-dyeeh'; wa a'doh hă'ăh, kuh, găs', he wa'o di wat'hon daat.

21 Neh huh, dih', ni yò weh', no năh' hwa h o'nok do dahit' hoh wă-nis'hă'eeh, neh ne' Her od no năh' ho sa'wă nis'hă'eeh he'ni o nò gă-doh', wa a'gok hwa'e has na go'yah da wăh' ne thă nă'noh do'oh, kuh neh, ho nă ni dyòh'gwas de is da'noh nodis'găh ă'geh dah', neh gwah-huh' na dih'săh no wa năs' ho non do'ă jas de'is da'noh ne Galilee:

22 Neh huh, dih', ni yo weh' ne' go'wak', ne găh' ne' Her o di as, da ye yoh, oh dyont, kuh, wa o wah ni go'i'yos' ne' Her od, kuh ne do găă' hă nih'dyoh, sha ga wă'ăh seeh ne yek sah'go waa', ne go'wăh-go waa', Da ga do'eh syoh gwăh' ga nyòoh, sho, ne nah oh'dăh ăh; da, tga gont ne'neh dă go'yah do'weh dăh.

23 Neh ne de o no oh'gwa nyoh sha ga wă'ăh seeh, Neh na dih-gwa'nah oh'dăh ăh ăs ga do é syoh gwăh, tga gont ne'neh ă go yoh', neh huh', gih shăh, hă gaak dahit naah de'wah să noh' he'nit gă noh do'oh gyah'da gwên ni yòh.

24 Onăh gòh dăn'dyos oh, he ya ga wă'ăh seeh no noh'ăh, A nah-oh'dăh ăh' ă ga do esyook'? Da neh' ne ga wăă', Neh no noh'ăăh ne John ne Baptist.

25 Onăh wah o'gon da dyeh' de dya'go yos'oh de ya'goh săi'yăh'o on-dyeh' sho wa'yah do'wăh oh ne go'wăh go waa, go do esyoh'goh, ga-wăă', Neh dwage'ga yăs' ne neh' ăs goh' ne ji gwrs', sho, ga-jăh'gêh ă găă dyeh, no'noh'ăăh, ne John ne Baptist.

26 Neh nooh dwa'dohk dăh wa oh'săs ne go'wăh go waa, neh gwa', sho, dyò'i'wah, hede o nooh'gwa nyoh; neh, kuh, dyò'i'wah ne-găh' ne' shah gaat hă nih dyoh, tăh'ăh de'o gwe nyos'oooh ne don'das-ha ga'oh ne găh.

27 Onăh' wah'o gon daa dyeh' ne go'wăh go waa he oh'hăh oh sha-yah'daat ne de o'dyah da doh, ho i'wih sah'oh, nănt ga'aak no'noh'ăăh; onăh. hoh dăn'dyos oh, he o'noh'onyah'goh on da'deh hó doh gwah'gêh.

28 Neh, kuh, ne' thoah no'noh'ăăh ga jăh'gêh gă dyeh'; neh hes-ha'gowii' ne yek sah'go waa: da onăh' ne yek sah'go waa, neh, naeh, he ya go wii no noh'ăh.

29 Neh huh' ni yò weh' no'năh neh', ha go'i o nyanih wa dii'wa ook, neh huh' nit hone noo', de o'dih gwăh no yah'dah, neh huh', he o di yăn'dus oh, he'o weh' on da/deh sa'doh gwăh.

30 Onăh' no wa'dih hah'oh neh huh' ho non'dyah de'o e gôh', ha yah'da deh ne Jesus, ho wa'owii oi'wa gwe gôh', de ja oh' he'na a non-dyeéh, kuh, ne nah'oh'dăh ah hă non'di o nyan'ak.

31 Neh nago yă ah'seeh, Ga swih', swa dyah'don da gôh; neh huh' hoh' swee' he'o weh' deh dye'na ge nyoh, swa do'i shăă, yach', sah nă-yo'nis heht: neh săh'ăh ne gôt gah'deh hadi yoh, shă noh'dăndyehis', kuh; neh ne' deh a oh a o di'nok do dahis', ha eh' gwah na a non'dek-ho nih.

32 Onăh' ho non'tă da doh', neh huh' he'o ne noo' he'o weh' deh-dye'na ge nyoh', ga o wa goo' ho di ye ah'dah gôh, ho non'dyah don'da-gwăh.

33 Da neh ne găndyôh gwah gēh' wa o wăndi găh' no năh' ho non'tă da'do on dye; got gah'deh', kuh, ne' wa o wa yăn deeh; onăh' eh-dah' gēs hoh' de onăh' da doh, gagwe gôh hodi ya găh'oh ne ga'non da-yăndoh, neh huh' he'o ne noo' he'o weh' hă oh'di heht, neh noh'tho-wan dis'hă nih, neh huh' wa o di yah'da ye ih' ha yah'dadeh (no năh' wa a yoh.)

34 Neh ne Jesus no năh' da a'ya găht, găt gah'deh' no gweh' wa-a'go găh, neh' ne da wa'donya nooh na yah'da goo he'na o gon dăăh; neh gai'o nih he neh huh', sho, ni yôh'dăă ne de yo di noh'gă ont ne thăh'ăh, i găă, deh o di yăh' nas de'istah: onăh' hoh'saah ne wa-a'go i nyăh, oi'wa wesôh'.

35 Neh huh, dih, ni yò weh' no năh we'ăh' he wa'dă nishi nehs, ho-wa yah do'wăh oh na go'i o nyanih, ho năă, Tăh'ăh deh e'na geh' nek ho'o weh; onăh, gwah huh, wesôh' o'ăh'doh he ni yò nok dôt:

36 She'yaa tgah, neh neh a'ă noh'dăndih, da a'non da wă nyeeh' ne dôs găs' hoh oh he'yo ăn ja deh; kuh, he'o weh ga'non da yăndoh, neh na a non'dah hni nohs' no ah'gwah: neh, săh'ăh, ne thăh'ăh deo di yăh' nii yees.

37 Dech ha go wă'nohsă gwăh, ha go'yă ah'seeh, Da yech'hi yoh na'-a diik. Onăh ho wă'ah seeh, Neh găh' ne găh' niit' a'ya gwah dăndih', a'ya'gwa ni noh' dek nii de wăh'nyah eeh ni gah'si yoh/shă gee na yò i wăh'săak no ah'gwah, neh a dyak hi'yoh na a non'dek ho nih?

38 Neh na go yă ah'seeh, Do ni yò'ăh gwa gee' swa yăăh? swah-dăndih', swat gat'hwah sah. Neh huh' ni yò weh' no năh' wa'o di do-găs', neh neh', ho năă, Wis: de găn ja gee', gwah huh.

39 Onăh' ha go i wis'ah see, neh nă yôh'gôh so nyook', o ge'oh-jah'gēh a a wēn nih'dyoooh.

40 Onăh' wa'ă non dyăăh', wa'ă non da'deh gôh'so nyoooh', de wăh-nyah es'yondyeh; wis, kuh, ni wus'hă an dye.

41 Neh huh' ni yo'o weh' no năh' de oh'gwăh ne wis' ni yò'ăh-gwa gee, kuh ne de găn ja gee', gă o'ya h gēh he ot'gathwăh, de o-dănnô'nyos'oh; de o yah'k hoh', gwah huh', he ni yò'ăh gwa gee; onă'-neh he a'go ya wi' na go'i o nyanih; neh', naeh, neh huh' a a di ge'-ooh he'adi gat; neh, kuh, ne de găn ja gee' wa a'go yah'k'ho os', haeh gwah, ne a di gwe gôh.

42 Da neh ne gagwe gôh' wa'ă non dek'ho nih, wa'o noh daht', gwah huh.

43 Neh' he ni yoo' des ho' dih gwäh, wus hää' dek nii' sga' eh ni ga'h'-ach hii, ne de yò äh gwa' ih oh; ha' eh gwah', kuh, ne gän joh.

44 Neh' ha di' yah da deh' ne wa ä non dek' ho nih' he ni yò äh gwa'-gen oh, neh huh', noo, ne' wis ni ä nän nyah' es häs' hää' na di ji-noh.

45 Neh' nonäh', sho', kuh, da' go yän' noh do' os na go' i o nya nih, ga' o wa goo' wa ä non deh' noh da ah'; neh, kuh, nää' noh dân dih' si-gwaä' gwa noh wän dih ho' sa ä neeh, he o weh' tga' non da yäh' ne Beth' saida he' ni yò o weh', nae, ya eh, ne' a o hwa'h', äs ha' go ya-tga'h' no gweh'.

46 Neh' huh' ni yò o weh' nonäh' sa a' go ya tga'h', hot hä' da doh', neh huh' ho dân' no yäa' noo i heh' o non' da deh'.

47 Neh' huh' nonäh' oh gääs' ah oh waa doh', sha'h de ga nyò dä' äh, naeh, he ga' o yò dyehs; da o nän' ne' a o hwa'h', ha o hwa'h' ge' ah, naeh, ah soh' ganyò dääk ah' iehs.

48 Da neh' na' go' gäs oh ho di' o ya gää, ho' di ga wee'; neh, säh' äh, ne' neh huh' dyò ä gont' he wa o ne no' on dyeh; neh huh', dih, noo, ni yò weh' no nän' da yòh' häh' o' on dyeh, neh huh' hòt gon' dah goh het ha di' yah da deh, o ne' ga'h' gës' ho'h he' a we noo; gweh' thah, ääh', kuh, na' o äh' doh', sho, ha di' yah da deh.

49 Neh, dih, no nän' wa' o wa gäh' ganyò dääh' ges ho'h' ieh, neh no' neeh oh ot hwa's' häh, ääh, noo; o nän' de o' noh sän't' hwa'h' oh.

50 (Neh' säh' äh neh ha di gwe goh' wa' o wa gäh' wa' o' noh dyoh' k', gwah huh.) O nän' wa'h' o gon da dyeh' de o' dit hääs' oh; neh, kuh, na go' yä ah' seeh, Neh' ne sgä noh' swä noh' do nyò' ok, swän de' gää-deek. lih ne gäh: Sä noh' äswah' dyoh' k' seek.

51 O nän' neh huh' hot gon' dah goh, he a go yah' do wä'h' oh ne' ga-o wa goo, neh noh wän' ni hääh ne gää hak'; neh, kuh, ne dyò-nook' deh, sho, he ni' o non dä' yò gwäh, ho di wa' nää gwus', gwah-huh'.

52 Neh, säh' äh, net häh' äh deh sho' nän' noh' do nyos' ooh he ni yò-i oh' dushä' nää gwat ni ya' wä'h' oh he ni yò äh gwa' ge noh; neh säh'-äh noni' yoh heh' oh no nän' nyah sah' sho'h.

53 Neh' huh' ni yò weh' no nän' do sa' a di nyò dai yah' k', neh huh' ho di' yes oh he' yò änjadeh ne Gennes a ret, neh huh' he o' non this'-doh he ni yò änjadeh'.

54 Neh' nonäh' tho di' ya gäh' oh ne' ga' o wa goo, o nän', sho', kuh, wa' o wa yän deeh;

55 Neh' ne. de o nääh' da doh, thi yò' änjagwe goh' thit ho' neh-doh ne dos gäs' ho'h oh; o nän' wa ä' noh sa wä'h' oh sha' go di a wih' sooh no-di nook' da nih, ga nok' dah gëh ha di' yah da' on dyehs, neh huh' hes ha-go di' aas, he' o weh' ha di wa' ok ha'h nit häh' dyoh.

56 Neh, kuh, ne ga ä di h gwa' o weh no' o yoh' ne ga non' da yän-doh; neh, gi'h shäh', he' o weh deh ga' non da yän doh'; neh huh' sha-gò nih dyò' oh de ga' non do' gäs ho'h no di nook' da nih, ho wa do' e syoh-gwa nih' ne neh', sho, he we' gää' na ä nän' nyòh gut; agwus', ha'-eh gwah, neh, sho, ne de yò' geh ont nodyah' da wih' shäh: da neh', kuh, he ni yò gweh dagee' nooh' tho wa yä o nyòoh' ja go' doh oh.

O'WAH VII.

O NĀH' neh huh' hodi'yah da ye'ih oh' ha yah'da deh ne Pharisees ha di'yah da do gǎ'noh, kuh, neh ha di'ya do'oh, Jerusalem da'ā-noh dân dih.

2 Neh nonāh' wa'ō wa-di gǎh' ha di'yah da do gǎā' na go'io nya-nih', neh huh', sho, he o'dis oh'dat gili ha di'ah gwaas, (neh gǎndoh' neth hǎh'āh de o'noh jo'ae),* neh hodi'wā o gwǎh', ho wa'i wa'yāh dah'goh.

3 (Neh, sǎh'āh, ne Pharisees, gagwegoh', kuh', ne Jews, neh nǎ gǎ'ak i gǎā' deh shǎn'noh jo'aes, thǎh'āh de ā nondek'ho nih, neh ha di'ye nō'wahk hoh he non'da o di oh'dǎ on dyeh' na di'gǎh jis'hoh oh.

4 Neh, kuh, no nǎh' neh huh' do da'ā neet he thǎn nont'ge on'dah-gwah', ā gǎ'ak i gǎā' de o'non dyah'do aeh', thǎh'āh, kuh, dah'ā-nōndek'ho nih. Wesoh, kuh, no yah' o'i we nooh shoh' ga ge'on da-dyeh', na di ye nō'wahk hoh; neh, i gǎā, nǎ gano aeh'hook ne ga wis'dah shoh'oh; ganoh'jah shoh'oh, kuh; o gwǎn'nishǎh', kuh ne ga wis'di yohs; adek hwaah'gwah shoh'oh, gwah huh'.)

5 O nǎh' ne Pharisees, gagwegoh', kuh, ne shago'di ya donih', ho wa'ondos'oh, A na'eh he go wāa' ne shei'onyanih, neh huh' dah'de o nont'hah ah'gwā a dyeh' he nō da'odi oh'dǎ on dyeh' na di'gǎh jis'hoh oh? neh, gwa, gǎs', naeh, na di'ah gwaas nah'soh de o noh-jo'ae.

6 Dech ha go wā'nah sǎ gwǎh' ha go'yǎ ah'seeh, Ho i'wa ye'is deh do'gǎs' ne Esaias, hodo'gǎs da ni, he'swa yah'da deh, de swa'goh sa-neet; neh he'niga ye āh' gaya dōh, Neh nǎ gǎā' noh ga'waji'yoh-dǎh hōgeh'sǎ ni'yōs thǎh, neh ha di ye āh'dah gwah' na dis gwāāh'shoh; we āh', gwa, naeh, ni'tga deh' no nǎn'nyah sǎh.

7 Neh huh', gwa, naeh, thǎh'āh deh wa'des thǎh, heh', tho ga'dān nǎ'yǎ nih; neh', gwah huh', hǎn non'di o nya nih' ne noh'oi oh'dǎh shoh nō gwēh' hō di'wih'sǎh oh.

8 Neh, sǎh'āh, ne' wak ah' ā swais don'dyeh'seek nō i'wih sǎh'oh Na'wēn ni'yōh', neh, waeh, swa ye nō wahk'hoh nō gwēh' hō di wih'sǎh oh; neh, i gǎā, naga no a'eh hook, ne ganoh'jah shoh'oh, ga wis'dah shoh'oh, gwah huh'; o'i wa we soh', gwah huh', no yah' o'i we nooh shoh', ni swa'dyeh hǎh.

9 Da neh' nago'yǎ ah'seeh, Wi yòò", āāh, he' wak ah' swais do-on dyehs nō i'wih sǎh'hoh Na'wēn ni'yōh', neh na'eswa ye nō wahk'hook', sho, he ni swai'oh'dǎā.

10 Neh, sǎh'āh, neh ha wǎā ne Moses, Dee'ses nyeek ne' yah-nih, kuh, ne sanoh'āh; neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot ānthoh'syon nǎnt' he dǎ'o s'nyeek' nō oh nih; neh, gi shǎh, nō'noh'āh, neh nǎ'ō wa nyōh.

11 Neh, waeh, niis' ne swadōh', Neh, gi shǎh, nō'gwēh ā a'wā-as nō'oh nih; neh, gi shǎh', nō'noh'āh; Neh, sǎh'āh, ne Corban: (neh gǎndoh', neh, de wa'gyah do'wehdoh, neh hō'gwa age'gon dah'goh o noh'sa do'gǎh dih'gēh,) na wa gye'āh dah'gonah a'gi-yah'da geh'hah dōh; neh ān dyō i'wah'gǎ ak ā a da'dwēn ni'yōh'heht.

12 Neh, kuh, ne thǎh'āh deh che'swa ga'yah seh naah'gwis'dǎh nō sa'o dye āhs nō'oh nih, neh gi shǎh' nō'noh'āh;

13 Neh huh, dih, niswaye'āh ne swanyòò' na'wā nōh Na'wēn-niyōh, swaye'āh dah'goh he nōn de swai'oh dā'an dyeh; neh huh' ni-swai'oh dāā he swa ya'gā'oh; we sōh', gwah huh', no yah' o i'we nōoh-shoh' nā gāā' des'gyadye āh', ni swa yā nōh'dāā.

14 Neh no nāh' gagwe'goh' nō'gweh' he a'go nō'gosoh hayah'dadeh, ha go'yā'ah'seeh, Da gwa'di wat'hon da dāh, ha de jo gweh'da-gee; swah ni'go ā yān dah't, gwah huh.

15 Tāh āh deh tha'gwis dāh deh'ga deh' nasde gwa'a gwa' nōh-wan di' hayah'dadeh nō'gweh, neh, hayah'dagoo', gi'h shāh', ha-weeh, deh a'oh' a'gagwe ni'h', na'o yah'dat git: neh, gwa, ne' nōh-o'ioh dāh shoh' tga ya gāhs' hayah'dadeh, neh ho yah'dat git'ha' nō'gweh.

16 Neh, gi'h shāh', neh, so gaah' nō'gweh ha oh'do dōh' nō'gwe-nyōoh' ā ot'hon deek', hot'hon deek' ne' neh.

17 Neh no nāh' he ga'nōhsòt' he'o'yo'soh, wak ah' he'o weh' ni-ā'nih dyoh' nō'gweh', ho wa'andō'soh na go'io nya nih ne'nah ot' wa'andōh' hōh'tha yā o dāā.

18 Neh na'go yā'ah'seeh, Neh huh, gāh, nāāh' iis, ah'soh' neh'-huh niyōh'dāā, ne thāh'āh deh swah ni'go ā yān dahs? Thāh'āh, gāh', deh swa'gah ā'yo'oh na di'h gwa'nah oh'dāh āh as de'gwa'a gwa nān dweeh duk', hayah'dagoo nō'gweh hā weeh', heh thāh'āh deh-s'oh' a'gagwe ni'h' a'o yah'dat git:

19 Neh gai'oni he thāh'āh ha wān'nyah sa goo' theh'we nos; hat-gwis'dagoo, gwa', gās; neh huh', kuh, he'sga ya gāhs' he'o weh he-ga'ya gāh'dah gwah, de dwrs'at ha'h' naah de'yōh wa'gee.

20 Neh neh ha wāā, Neh nānt'ga ya gāh't hayah'dadeh nō'gweh, neh ne'neh, ho yah'dat git'ha' nō'gweh.

21 Neh, sāh'āh, ne nōh'goo'gwa nān dwe'eh duk, he'o weh' tho-nān'nyah saat' nō'gweh', neh huh' ne'huh tga ya'gāh dah'gwah, ne wān nōh'do nyōh'shā et gāh', wa dyah'don dyos, oh nō'weh ha at, wa-dyo'onyōh,

22 Ga nos'gwa'oh, oh nō'shāāh', gai'wa neh'ak shāh'shoh'oh, ga-h-ni'goh hōh'dus hāh, ge os'yoshāh, wa ei'gāh' ne ye gaah'gēh, gōh'-sān nō et'gān'thāh, wa dat'go nyās'dos hāh, deh oh'ni gont;

23 O i'wa gwe'goh' nā gāā neh huh' dwet ha'h', ne nōh'goo'gwaa; neh' ho yah'dat git'ha' nō'gweh.

24 Da neh huh' onāh' det hō'dah'oh, neh huh' he'a'we nōoh', he-o'yo'soh' he'nōh de yò dō'ā johk'don dyeh ne' Tyre; Sidon, kuh; he-o'yo'soh' he ganōh'sòt' ne'neh huh: neh, kuh, de'o dō ān jo ni'ak na'-gā'ak' so gaah' nō'gweh de o'gah ā'yo'soh: thāh'āh, gwa', de o'-gwe nyōoh' na'o dyah'dah seh'do ok', sho'.

25 Neh, sāh'āh, ne ye yah'dado gāā' ne ya go'gweh', neh ne' go a wak' go dyā ni'h' not hwa'ishā tga'h, ho wa'i'wa'o gāh; neh huh', kuh, ni'dya'ga we nōoh' go yah'dye nāh'oh, neh huh' he de ah'sih da-denyōh.

26 (Neh' ne yago'gweh', Greek nah oh'dāh āh, Sy ro phe ni ci an, naeh, nōh o ga'ā jōh'dāh.) Da neh' nō wa dō'e'syoh gwa ni', neh nō sa'o yah dōh'neek na nis'he o nōh', he'o weh ni ye'ya'h da deh ne' go'a wak.

27 Neh, dih, ne Jesus, sha ga'wā'ah'seeh, Neh', ya eh, dwa dye-

ănt' nadik'sah shoh'oh ho noh'daht; neh, sãh'ăh, ne thãh'ăh deh-
neh'hòh jih ne' neh dondagah'gwã aak nodi'ah gwah nadik'sah shoh'-
oh; neh huh' ha'wadyo'ook he wadi'yah dadeh ne ni ga jiyãhs'aa'-
shoh oh.

28 Des ho'wa wãn'noh sã gwãh', ho wã'ah seeh, Neeh', Syah'da-
gwẽn ni yoh': neh gwa', naeh, gãs, ne ni ga jiyãhs'aa'shoh oh, neh
wã non'dek ho nih noh do'nyoh shãh, ne wa dek hwaah'gwah shã go'o'-
gwa, neh ho noh'sãh seh' nadik'sah shoh'oh.

29 Neh ne' sha ga wã'ah seeh, Neh gai'o nih nã gã' he nesa wãn-
nã wãh', neh huh' ho sa seeh' he'o weh' hãch heeh; sho ya'gãh oh,
naeh, o nãh', na nis'he o noh, he'o weh ye yah'dadeh ne' she a wak.

30 Neh no nãh' neh huh' sa ye yoh' he go noh'sòt, sho ya'gãh oh,
gwa', naeh, na nis'he o noh'; ga nok dah gẽh', naeh, ye yv'shãh ne'
go a wak.

31 O naeh' shot hã'da doh' ne neh huh' he'noh de yò do'ãn johk'don-
dyei ne' Tyre; Sidon, kuh; neh huh' hes ho'yo sh het'ga nyò da eh'
ne Galilee dyo'ãn jadeh; neh huh' hãh de'wah sãn'nos ho h ho ãh'doh
heni yò do'ãn johk da dyei' ne' De capolis.

32 Neh ne' o wa'yah theeh' neh huh' hayah'dadeh, shayah'daat
ne deah'swe goh, thãh'ăh', gwah huh', de'a wãn ni yò; da neh no-
wa do eh'syoh gwa nii' na'o nis'oh da'ăh.

33 O nãh' ho yah'doh noo, he'ni a di yah'dadeh ne gãn dyoh'go wa-
nãh; neh huh' ni yò weh' o nãh', wa ãh'nya yah'da nooh' neh ha oh'-
dago shoh; da ã'nis gyò di h', gwah huh'; ho h tha'yã o nyoo h', kuh, nã-
ãh'noh sah'gẽh;

34 O nãh' ga o'yah ge'gwa he ot'gat hwãh, thos syò dyãs oh', kuh;
neh, kuh, na wã'ah seeh, Eph pha tha; neh gãn doh, neh, Wa deh'-
ho do gòh.

35 Neh no nãh', sho', kuh, oh wa'deh ho do gwa'ooh heh, ha oh'-
do doh; neh, kuh, nos'hãã deh nã ãh'noh sah'gẽh, oh wa'tyòh dãs;
da neh neh, sa yo'o gah't'heht, ne wa as'nyeht.

36 O nãh' ha goh'ni go'o nii na'gãak so gaah' no'gweh de o'wa o-
wiih: sah'gwah gwa', sho, gãs, no sa'agã is sa a goh'ni go o nih'; neh-
huh', kuh, gãs, no sa'a di gã is' he ni we sòh' do sa ã non'dio gwat:

37 Neh huh', kuh, nãh'a wãh, ne we sòh' sa yò'ãh duk he no'o-
dii wa nã'ã gòh, hã non doh', Neh huh' jih he'no o yeeh' ne yò'i wagwe-
goh; de ja'oh', waeh, ho gwe nyoo ne de yoh'swe goh, ã jo'ok; kuh,
ne' deh'e wã non', ã jes'nyeht.

O I'WAH VIII.

NEH, ne' neh ho'o weh chi dwã'nis hã de nyoh', neh, he'sòh jih
gãn dyoh'go wa nãh; thãh'ăh', kuh, deh sho'di yãh' ni yees'; he-
a'go no'gos oh ne Jesus, na go'i o nya nih, ha yah'dadeh; neh', kuh,
na go'yã ah'seeh,

2 Neh ne' we sòh' o yah' ni dyoh'dã ne' gya h dago, khe dã ãs' ne
gãn dyoh'go wa nãs: neh gai'o nih, heh, o nãh' sãh ni wã ã'nis hã gee'
shah'de ya gwa dii'; thãh'ăh, kuh, deh thah'gwis dãh' de o'di yãh' na'-
a diik'.

3 Da neh', gi h shãh', kuh, no sa khe'yat gah da'o non don dyo'on-

dyeḥ, neḥ huh' ho sa di yo'nooh he tho di'noh so doḥ, ã o diḥ'ni go'ãh'-doḥ, waeh, ne'huh, he'ni yò weḥ; ha di'yaḥ dā o nyoh', sãḥ ãḥ, ne'huh, ne we ãḥ' tho neeh doḥ.

4 Neḥ ne' des ho'wa wān'noḥ sã gwāḥ', honãã, Ga ã o weh' ne gāḥ' nãnt ga wih'dah go ok' no ãḥ'gwaah', na'ga gwenih' a' o diḥ'ni go-i yòs' nã gāã no gweh', nek'huh he' o weh' deñe'na ge nyooḥ'?

5 O nãḥ' ha go ya on'dos oh, Do ni swa'ah gwa yãḥḥ'? Neḥ ne' o nãã', Jaduk'.

6 Neḥ na go'i wis'ah seeh no gweh', ne yo ãn'jah gēḥ' ã'non dyãḥḥ: onãḥ' de oh'gwāḥ ne jaduk' ni yò'ãḥ gwa gee, de o'dãḥ no'nyos'oh, de o'yaḥk hoh', gwaḥ huh'; o nãḥ' neḥ, he a'go ya wii na go'i o nya-nih; neḥ, naeh, neḥ huh' ã'a di yãḥḥ' he a di gat; do gās, naeh, neḥ-huh' ho di'ge oh he a di gat no'gweh.

7 Neḥ, kuh, ne dòḥ gaah'ah' ne ni gān'jah sa'ah ho di yãḥḥ'; de o'dãḥ no'nyos'oh; wa i wis'aah, gwaḥ huh, ne' neḥ huh', ha'eh gwah, ã ga'yān dahk, he a di gat.

8 Neḥ huh', naeh, ni ya'wãḥ oh, ho non'dek ho'nyus oh, wa o-noḥ dah', gwaḥ huh: da neḥ he ni yoo do sa'a dik, ne de yò'ãḥ gwa-iḥ syoh' waḥ o'da dāḥḥ', jaduk' ni gaḥ'ach hi'.

9 Neḥ he ni yoo' ne' wa ã nondek'ho niḥ', geiḥ', noo', ni ã'nãḥ-nyah'es hãḥ'hãã. O nãḥ' sha go'yat gaḥ'wãḥ.

10 Da neḥ' nò nãḥ', sho', kuh, ga o wa goo' ho deḥ'noḥ da hoh', kuh na go'i o nya nih, neḥ huh' ni tho'ne noo', ho di'yos oh he'yo ãn'ja-deḥ ne Dalma nu tha.

11 O nãḥ' ne Pharisees da ã'noḥ dãn dyo gwa'ooḥ; ho noḥ'saah', kuh', wa' o wān do nyooḥ, wa ã niḥ'saak' ha yaḥ'da deḥ neḥ o'wa-nãã'gwat he no'ya wãḥ', gã o'yaḥ gēḥ o'da weeh duk' haḥ'da wa dyã o-nyooḥ'; ho waḥ'ni go ãk'doḥ.

12 Da neḥ na gwus' hotwa'is hã'goh jih da weeh duk' wa os'yò-dyãḥ; ha wãã', kuh, A, naeh, he go waa' hã niḥ'saas, nã gã' ga wa ji-yã deḥ', neḥ, ã ã nont'gat hòḥ na yò'i wa nãã gwah'do ok'? Do gās neḥ, noḥ gwã'as, Thãḥ'ãḥ tha' o wã noḥ na yò'i wa nãã gwah'do ok nã gã' ga'wa ji yã deḥ.

13 O nãḥ' ho thã da doḥ' ha di'yaḥ da deḥ; ga o wa goo', aeh, sho-deḥ'noḥ da hoh, des ho nyò dai yaḥ'goh.

14 Da neḥ' he ni ya'wãḥ oh, wa o diḥ'ni'goh hãḥ na go'i o nya nih, na a di'aah no ãḥ'gwaḥ, thãḥ'ãḥ, kuh, ha'eh gwah, ne' ga o wa goo de o di yãḥ', neḥ huh', sho, ne jo ãḥ'gwat.

15 O nãḥ ne Jesus ha goḥ'ni go' o nii, ha wãã, Swat ga'ã ooh, swa-dah'ni go'ã ãk', kuh; he'ni ga deḥ neḥ hã nont'hãḥ gwãḥ'gwat haḥ ne Pharisees; neḥ, kuh, na thãḥ'gwãḥ gwat'haḥ neḥ Her od.

16 O nãḥ' de o di yaḥ'do weḥ'da noḥ na di'yaḥ dii, ho nãã, Nch, gãḥ, ne gãḥ gai'o niḥ he deḥ o gwaah'gwa yãḥ.

17 Neḥ, diḥ, ne Jesus, no nãḥ' wa ã'ni nan dook, ha go'yã ah'-seeh, A, naeh', he de swa'yaḥ do'weḥ da noḥ', neḥ, gai'o niḥ, he deḥ-swa'ah gwa yãḥ'? Thãḥ'ãḥ, gãḥ', ah sol' deḥ swa gãḥ; thãḥ'ãḥ, gãḥ', kuh, deḥ swah'ni go'ã yãn dahs? Neḥ, gãḥ, nah'soh o ni yoh' ne swã-nyah'sah?

18 Swa ga'a da nyoh', naeh, thãḥ'ãḥ, gãḥ', deḥ swa gãḥ? Swa oh'-do doḥ', gwah huh', thãḥ'ãḥ' gãḥ' deḥ swa'ok haḥ? Neḥ, gãḥ', kuh, ne thãḥ'ãḥ deḥ ji'swas ha aḥis?

19 Neh, waeh, ne shah khe'ah gwí'yahk hó'os ne wís ni'ă'năh-nyah'es hās'hăă ne wís ni yò'ăh gwagee, do ni gah'ach hií' ne de yò'ăh gwa'ih oh' de ji swah gwăh'? Neh nò wă'ăh seeh, Wvshăă dek ni' sga eh.

20 Haeh gwah', kuh, ne jaduk', no năh neh huh' de wa do gwah'-doh hadi'yah dadeh' ne ge ih' ni'ă'năh nyah'es hās'hăă, do ni gah'ach hií' ne de yò'ih syoh' de ji swah gwăăh'? Neh ne' o năă, Ja'duk.

21 O năh' ha gó'yă'ăh seeh, A ni yò'h dăă' he thăh'ăh deh'a'oh a e swah ni'go'ă yăn dah't'?

22 O năh' neh huh' ho yos'oh ne' Beth sai da; da neh, ne' neh huh' ho wa'yah theeh' ba yah'da deh, ne de a'gah gwegoh' nò gweh: neh', kuh, nò wă'doh syoh gwa'nis oh naah da o'yă o nyoo'h.

23 O năh' wa os'oh daah ne de a'gah gwegoh' nò gweh; wa' onăch-hií' wa o'yah diit găh' he'ganon da yăh; neh huh, dih, no năh' ho nis'gyon dyos'oh na gaah'gêh, wa onisoh'da'ăh, gwah huh'; ho on'dos-oh', a'dih gwah ha'h gwis'dăh ha'găh'.

24 O năh' hot gaa thwăh' neh' heh'tgăh; neh, kuh, ne'a wăă, Khe-găh' nò gweh', neh' shah gaat he ni yò'h dăă' ne' găidoh a'wă neh.

25 Oh ga'at ne' neh, on a'eh shon is'oh daas'oh na gaah'gêh; don-dao noh'do os', gwah huh', heht găh' sa'a tgath hòh: neh huh' ni yò-weh' de dyò ye'ih oh, de't ga ye ih', gwah huh, he'sa a'go yat' gat hòh' nò gweh'.

26 O năh' shot gah'wăh, neh ho'gwa sa'o go duk' he thonoh'sòòt; ha wăă, Să noh' neh huh' hăh seeh he'ganon da yăh; să noh', kuh, so gaah' ăsh'e o wih ne' ganon'dagoo.

27 O năh' ho ya'găh oh ne Jesus, kuh na gó'i' o nya nih; neh huh' he o'ne nòo het ga'non da yăn doh' ne Ces a re a Philip pi. Neh', dih, he'noh weeh hă nont'hai neh', ha go ya' on dos oh' na'gó'i' o nya nih, ha gó'yă'ăh seeh, So nah oh dăh'ăh gi'ih oh', ha năn doh' nò gweh', ne găh Niih'?

28 Neh ne' des ho wa wă'noh să gwăh, ho năă, John ne Baptist; neh gwa', gye, nă'năn doh, Elias; o yah'sho'h oh, kuh, gye, nă'năn-oh, Sha yah'daat nò o di do găs'da nih.

29 O năh' ha gó'yă'ăh seeh, So, dih, niis' nah oh'dăh'ăh swa doh' ne găh niih'? Neh ne' Peter 'thos nyeh'oh, ha wă'ăh seeh', Neh', waeh', niis ne Christ, [ne Chaga'oh he dws.]

30 O năh' ha gôh'ni go ăn do găs doh na'gă aak' so gaah' de o'wa-o wih nò gweh, ha yah'da deh.

31 Neh huh' ni yò weh', o năh' hoh saah, ne wa a'go'i' o nyăh, he neh' ne' tga gont we sòh' oi'wa gee, ă o'yagăh Nò wa'wak nò gweh'; neh', gwah huh', nă'o wa dih na di'găh jis'ho'h oh; haeh gwah', kuh, na di'h'săn no wa năs, hadi'yah don thwv; kuh' ne shago'di ya do nih; neh', gwah huh', nă'o wa nyòh'; da neh' no năh' ă ga'at neh săh' ni wă-nis hă gee, o năh' dăn that găh.

32 Da neh' he'no o wăn na wăh' he waas'nyeht, agwv' neh', ne gwah' tha dwên na'ăh. O năh ne' Peter wa o ye naah', waah'-sa wăh' ne wa o'is dăh.

33 Neh huh, dih', no năh' oh tha'dih sa de nih', wa a'go yat' gat hòh', kuh, na gó'i' o nya nih, wa o'is dăh ne' Peter; ha wăă, Ges ho ne' gwa niis' da sa dăk' Se nis'he o noh: neh, waeh, niis ne' thăh'ăh neh'

deh sən'noh do'nyoh gwah Na wən ni'yoh gee khaah; neh, sho, he we-gāh no gwe'e khaah.

34 Neh huh' ni yoh weh', no nāh' he a'go no'gos oh no gweh' ha-yah'da deh; he a di yah'daah', kuh, na go'i onya nih; ha go'yā ah'-seeh, Son dih gwa'nah oh'dāh āh ho ga yās' na ak non dā dye'h', neh nā'ān da dat'gah wah'jih; neh, kuh', deak ne'o wāh' ne de ga'yah sont; o nāh' hak'non dāh.

35 Neh', wach, ne son'dih gwa'nah ot ā eh'heak Dā wa'gāh nya-dook' he'go heh, hah'degagont' wa oh'dooh ne' neh', kuh, neh son'dih gwa'nah ot ā eh'heak, ā wa'gah dooh he'go heh, neh ā dyo'i wah'gā ak haak no'oh gwah, kuh, ne gai wi'yos'duk, neh ne'-neh sha a'yah daat, hah de ga gont' saa da dyah'da goh.

36 Neh, sāh āh, neh, a nah oh'dāh āh' a odes dāh' no gweh', ne neh', gi h' shāh', ga gwe goh' a a yah'da gwēn ni'yoh' heht he'yo ān ja-deeh', a'oh dooh', naeh, not hwa'ishāh'?

37 Neh', gi h' shāh, neh. a nah oh'dāh āh' ho gwe nyooh', no'gweh, on'da at gaah', neh o'sa'ani noh'duk not hwa'ishāh'?

38 Neh' neh so'dih gwa'nah oh'dāh āh, ā a de'āh'seek he'gyah da-deh, neh, kuh, he ni gwā'noh dāā, nā gā he'a di gat ho di h'no'weh-hāat, ho di wa'neh agoh', kuh, ga'wajiyā deh; neh ne' neh hayah'-da deh, ha'eh gwah, No wa'wak no gweh, ā o'de'ah, no nāh' ānt-beh' neh ānt ho dye āh'dah go'on dye'h ne de a'āh sā'oh goh No'oh-nih; ānt ha di yah'dā dye'h', gwah huh', no o'yah ge'o noh'shah' shoh', ho di'yah da do gāh'dih.

OT WAH IX.

NEH na go'yā ah'seeh, Do gās' neh noh gwā'as, Neh huh, gyeel, nek'huh ha'di, he'ni ā nōndii, ne thāh'āh tā'a dik dooh' ne' gā-eyah't, ne ga oh' noh wān di h' he'ni yoh weh' nāā'non gaathoh' ne thāh'noh'do oh'shā gwēn ni'yoh' Na wən ni'yoh, gah has'deshāh' ā yō-dye āh'dah go'on dye'h, ā yoh'dān dyo'on dye'h.

2 Neh no nāh' shah ga'at ne yeih' ni wā'nis hā'gee, neh ne' Peter hwa'o'aa; James, kuh; John, gwah huh; neh huh' wa'a go gon-duk he'o weh gwus onon dees', ho noh'ho h'ge'ah wa ā non dyah'-don da goh; neh huh' o nāh' oh tha go ya'dyah da de nyāh' he'a di-gat.

3 Da neh he'noh a wāh no syo'nyushāh, oh dyos'dā theh; oh-ga gā'is, kuh, neh huh' noh'ga gānt heht', he'ni ga gā'ant' no ni'yah; neh, gwa, he ni yoh weh' ho h'gaak dah, ne thāh'āh de o gwe nyooh' naa'ni gā'os yō nis nek'huh yō ān'jah gēh' neh huh' ni ga gā'ant' a'ō nih.

4 Da neh' ne' neh huh, wa ya'dyah do'dah sih he'a di gat', neh, Elias; neh', kuh, ne Moses: neh de o'dit haah, ne Jesus.

5 O nāh, ne' Peter thos nyeh'oh, ha wā'ah seeh' ne Jesus, Sadi-onyānih, neh', āāh, noh'ni go'i yōs deeh ne nek'huh a e'dwāh dyon-dahk; neh', di h, neh, sāh' ni dwus'go nih; skat' niis ā gwus'yō nyāh; skat, kuh, ha'eh gwah, ne Moses; skat, kuh, ne' Elias.

6 Neh gai'o nih heh thāh'āh de o'noh doh' ne nah ot' gwus a'-āh; neh, sāh'āh, naah'de yō dohk' ho noh'dyoh oh.

7 Da neh' noh wah'jih gāat ne' neh huh, neh wa o diyah'da weh'-

săh; neh', kuh, neh', o wă năh' dyô ya'găh oh noh jîh'gă goo, neh' noh găh, Neh' ne găh' nă gă' ne'no'oh gwah He a wak: neh' she- swat' hon daat.

8 Neh na gwrs' da wă nook, no năh' oh thăn' nont gah'doh, thăh' âh deh os'thoo, deh so gaah' deh sho wa găah' no'gweh; neh', sho, ha oh'hwah ge'ah ne Jesus, kuh no'noo hoh.

9 Neh no năh' sho nă'non dws'năh dō'ondyeh ha gōh'ni gō āndō'gās-doh, nă'gă ak, i găă', so gaah' no'gweh, de o'wa o wiih, ne' noh o'ioh'-dăh shoh' wă'ānont gathoh, ne gaoh' noh wă dih' he'ni yô weh' No wă wak' no'gweh' dănt hot'gă'o ok non da'deh sâ'doh gwah'gêh.

10 Neh' neh, ha di'ya' dîi', sho, ho dih'săn no'ni he'no o wă nă'-wăh', de ā non da'da o dō nyoh, gwah huh, ne' năh ot' găn dōh ne dănt-hot'gă'o ok non da'deh sâ'doh gwah'gêh.

11 Da neh no wă'andos'oh, ho năă, A, naeh', he-go waa', hă nan-doh' ne shagô'di ya dō nih', neh', Tga gont ā dwan dye ānt' ānt heh' ne Elias?

12 Des ha gō wăn'năh sâ gwăh', ha gō'o wii, Elias dogăs' ā a yoh' năn dwan'dye ānt, neh' āsho heet' năah de yô i'wa gee: neh, kuh, he- ni yôh'dăă ha'a ya dōh, No wă wak' no'gweh', neh' ne tga gont ā'-a ya găh' wesoh' o'i wagee; neh, kuh, ne' deh gai'wah', sho, ā o'-wa yō nih'.

13 Neh, gwa', niîh noh gwă'as. O năh', naeh, o dō'găh ooh ho-yoo' ne' Elias; o năh', kuh, neh' huh' ni'o di ye āh' ha yah'da deh, he năh' de'thonon'do ān jo nih; o i'wa ye'ih oh he'ni ga ye āh' ha'a ya dōh.

14 Neh no năh' neh' huh' sho yos'oh ha di'ya' da deh na gō'i o-nya nih, ha gō'găs oh găn dyôh'go wa năh de o wăn non'dyah da dōh, neh' ne shagô'di ya dō nih, kuh, na gō'i o nya nih, de ān non da'da on-dō nyoh.

15 Neh no năh', sho', kuh, ne găn'dyôh gwa gwe gōh', no năh' wa'o wa găh', neh' nooh dwa'dohk dăh' wa o di'wa nă'ā gōh; neh' huh' ha de o năh' da dōh hă yah'da deh, de'o wa no'nyos'oh.

16 O năh' ha gō ya on'dos'oh, ne Shagô'di ya dō nih', A năh ot' ne găh' swa da'o dō nyoh' ha di'ya' da deeh'?

17 Neh ne' shayah'daat he'ni ā non dîi' ne găn dyôh go wa năh, thos nyeh'oh, ha wăă, Sa di'o nya niîh, neh' nee'ya'h'theeh heh', syah da deh, ne'a wak, neh' ho ye'nă wăhk'heh ne' deh ga wă nont' not hwa'ishăh.*

18 Neh, sâh'âh, găs, ne găăndih' gwa'o weh hwa'o'aa'h, oh tho'-ah ne gă o gôh', găs; da ga'wăhs dit găh't', kuh, găs', haah sâ'ga ānt, oh tha'dyôh gă nyeeh', kuh, găs; neh' huh, kuh, hwa'o'ya'h dat'hă an-lyeh. Da neh' ne'khe wă năh'oh ne she'i o nya nih; neh, i găă, o'-a o wa yah'dit găh; thăh'âh, dih, de o di gwe'nyos'oh.

19 Neh ne' des ho wăn năh'să gwăh, ha wăă, O deh swai'wa-wên ni'yôs dos'hă yăh swa'wa ji yă deh, găă nă yô'nis heht dăn dwa'-aak? găă ne găh nă wak'ni gō iso ok' he swa yah'da deh'? Das he'-aah nek'huh' he'gyah da deh.

20 O năh' neh' huh' ho wă'ya'h'theeh ha yah'da deh. Neh, dih', no-ah' wa o găh, o năh', sho', kuh, aeh, da o'ya'h da'gwis yoo'h not-va'ishăh; neh' ne yô ān'jah gêh ho yrs'hăndah'oh, waa'dyah da-nyeeh; da ga wăhs da'ih't, gwah huh, haah sâ'ga ānt.

21 O năh, ho on'dos'oh no'oh nih, Ga'ă năh o'nis heh' tho yah do-wăh'oh nă găă? Neh, ne' a wăă, chi ak'sah a'ah, sho, dyôh saah.

22 Neh, sâh'ăh, ne wes'oh' onăh ni yô'ah dōh, neh, o'is'da goo, gās, hwa o'yăh dōh'yaak, one'gah gēh, gye, gās; neh n'ee, A e'iwah-dōht. Neh, dih', gi hshăh, nă sagwe nyô'ok naah gwis'dăh naa-syeeh, da gwă'dăăh, da gwa'yah da'geh hah', kuh.

23 Jesus det hos'nyeh'oh ha wă'ah seeh, Neh', gi hshăh, no gwee-nyoo' naa'si wa gwên ni yôs', hah de yô'i'wagee, naeh, ogwenyoo' ha-yah'dadeh, neh, hai'wagwên ni yôs'tah.

24 Neh no năh, sho', kuh, wah o gon dadyeh' nooh'ni h naak sah'-aah, de oh'sânt hwa'oh, o gah'să goo, ha wăă, Syah'da gwên ni yôh', oh gi'wa gwên ni yôs' ni h, syah da'geh hah he ni dyôh'syo nânt'hah' nag'i'wa gwên ni yôs'dos hăh.

25 Neh' nonăh' ne Jesus wa a'go yat'gathôh ne gândyôh'gwah-gēh', ga oh' daadi duk'he no dyeh ho non dyô'o dyeh, wa'is dăh o-năh nothwa'is hâtgi h; ha wă'ah seeh, lis ne' deh swă nont', deh'sah'-swegoh', kuh, othwa'is hăh, lih oh go'yă as da ja gâht' ha yah'da-deh'; sâ noh', kuh, nah'soh, ne' neh huh' ho'sah syôh ha yah'da-deh.

26 O năh not hwa'is hăh de yôh'sânt hwa'oh, da o yah da'gwis-yoo h, gwah huh; o năh' da'aya gâht ha yah'da deh; neh huh', sho, na'o yah da wăh' ne wa'ă'eeh; neh huh, gwa', hoh gaak dah', ne-got gah'deh wa ă non do'nooh, Ha we'e yoo.

27 Neh', dih, ne Jesus has oh'dah gēh da o'ye naah, wa o'yah-da'ges gôh; o năh' do sa'a dah't.

28 Neh huh' ni yô weh', no năh' ogyeh' ho sa'a yoh he ga noh'sòt, neh na go'i o nyanih' ho wă'an dos'oh ha di'ya h'dii he'o weh, A naeh he go wăh', deh o'gwa gwe nyoo h' ni h', no'sas ha gwa yah'dit gâh'?

29 Neh na go'yă ah'seeh, deh os'thoo deh thah'gwis dăh no yah'a'ga gwe nih' o'da wat'gă is nă găă năh oh'dăh ăh; neh, sho, na dăn-no yăn'dah gwah'shăh, dă wân don dyeh'do ok, gwah huh.

30 O năh' ho noh'dăn dyos'oh, ho nont'hă da dōh' ne' neh huh'; neh huh' wa a'di'at ne Galilee, da, thăh ăh, kuh, de o'ga yăh'oo h, neh', so gaah no'gweh a ă ni'non dook.

31 Neh, sâh'ăh, ne wa a go'i o nyăh na go'i o nyanih, ha go'yă-ah'seeh, Neh No wă'wak no'gweh', ha di'soh dah'gēh no'gweh, ho-wa'yah dat'gah wăh; neh', kuh, neh, ă'o wa nyôh; neh nă ga'at ne' neh, o năh' ă'o wa nyô'aak, dănt hat gâh, neh, sâh wa dōht-hah dwă nis'hă deh.

32 Neh, dih, neh, thăh'ăh de o di h'ni go ă yăn dah'oo h, he'na o-wăn rə wăh; wa o was ha'ni h'k, kuh, na o wă'an dōoh.

33 O năh' neh huh, ho yos'oh ne' Caper na um: da neh', nonăh' ogyeh' hăh dyoh', ha go ya on'dos'oh, A năh oh'dăh'ăh, de swa'i-wa geh hah'dah go'on dyeeh', ne swa yah'dii', he ni yô weh no a'ah ges-hooh'?

34 Neh, dih, neh', thi'o non dyeeh' sho; thăh'ăh deh tho'dis nyeh'-oo h; neh sâh ăh, he ni yô weh' no aah'ges'ho h, neh de o dii'wa geh'-hah dah'go on dyeeh' na di'ya h'dii, neh, so di h'gwa'nah ot ă a'go wa nă-aak he'ni ăn non dii.

35 Neh' neh, ho dyăn'dys oh, o năh' he a'go no'gos oh ne' wus-

hăă dek nii' sga eh, ha go'yă ah'seeh, So'dih gwa'nah ot de o do ăn jo ni'-aak', neh, o ăndoooh ha'adahk, neh, sha'yah daat ne' neh, noh'-găăh ăsho'nyaht ne a'di gwe goh; neh, kuh, ăsho'wăh ha'h-shăh gă'aak ne' a di gwe goh.

36 O năh' do da'o yah'duk naak sah'aah, ha'h de'wah să noh hă'-nih'dyoh, neh huh' waoh'dyoooh; neh, kuh, no năh', oh tho'yah duk, ha năsh'ha'h gēh hwa o ă dăh', ha go'yă ah'seeh,

37 So di h gwa'nah oh'dăh ăh, ă o wa gōh' sha yah'daat nă gă' nă-gak'sah doh'dă ak, na geh'să na goo, wa a'ge gōh' ni h, ne' neh: neh, kuh, neh, so'dih gwa'nah ot do găs' ă a'ge gōh, thăh ăh deh-neeh, sho, neh, i h a'age gōh; neh, gwa, kuh, ha yah'dadeh, ne tha geh'ha'h oh.

38 O năh' ne' John de o'wăn noh'să gwăh, ha wăă, Sa di'o nya-nih, oh sha'gwa găh' sha yah'daat, sha go'yah dii tgăs na di nis he'o-noh, neh bo dye'ăh dah'goh, ne' sah să nah; da, thăh'ăh deh sho'-gwanon dă dyehs'; O năh' oh sha gwa is'dăh, neh gai'o nih heh thăh'-ăh deh sho'gwa non dă dyehs'.

39 Neh, di h, neh', ha wăă' ne Jesus, Să noh' ăshéswais'dăh: neh săh'ăh, ne' deh'so gaah, no gweh', neh, o i'oh dŭs'hă nă'ă gwat nă a dyeeh' na geh'să na goo, na'o gwe'nyo ok na'yò gon'da dyeh ne' wa et găh, a'as nyeh'syoooh, ni h aa gat'yò wi h.

40 Neh, săh'ăh, ha yah'dadeh ne thăh'ăh, i găă, dah de'yo gwa-do găh'doh, i h ge'gwa, waeh, tha yah'dăăh'goh.

41 Neh săh'ăh ne so'dih gwa'nah ot ga wis di h no'ne ganos ăsheswanont' na geh'să na goo, neh gai'o nih he' neh she swa'yah da-wăh ne' Christ, do găs' ne' neh, oh gwă'as, thăh'ăh tha'oh dooh', nă ot ga nyah'găh.

42 Neh, kuh, neh, so'dih gwa'nah ot dă'o wăn do dăăh dăh' sha-yah'daat nă găă', ni ăn'nohs aah', neh, i h, i găă, ho gi'wa gwēn ni-yòs'thăh, neh sah'gwah ti gă'oh' he na'o yah'da wăh ne gat beh'syo-nyah'thăh' a'gahs sgwă'ni yon dahk', na'a nyah'sah gēh, gă nyò dăăh'-gēh ha'ah sgo'o ok.

43 Neh gi h shăh', kuh, neh ses oh'dăh dă sa do dăăh dăh', i jahk' ne' neh; neh sah'gwah ti gă'oh he na'e sa yah'da wăh', na e sa des'oh-dyah'go on dyeh', neh huh' haah syoh he o weh' ni't'ga yăh ne yoh-heh'o weh, naeh he ni yòh dăăh ne de ja'oh' ha'h daah'ses oh'don dook', neh huh', haah syoh he o weh' dyò deek ha'h' na nis'he o'noh gēh, ne thăh'ăh de wăn doh' tha'ga gwe nih', na'wah swah'do ok;

44 He o weh no di'ji h no wăh', tho'da gă'eeh; neh, kuh, ho deek-hah' thăh'ăh tha'wah swah'do ok.

45 Neh, gi h shăh', kuh, ne' sah si h dăh dă sa do dăăh dăh', i jahk' ne' neh; ne sah'gwah, ti gă'oh he na'e sa yah'da wăh na'e sah soh'ga-neh, neh huh' haah syoh he o weh' ni't'ga yăh ne yoh heh'o weh, naeh he ni yòh dăăh, ne de ja'oh ha'h daah'sah si h'don dook', neh huh' ha'wah săh'do ok na nis'he o'noh gēh, o jis'dagooh he ni yò dek ha'h ne' de'wăn doh' tha'ga gwe nih' na'wah swah'do ok;

46 He o weh no di'ji h no wăh' tho'da gă'ă'eeh; neh', kuh, ho deek-hah' thăh'ăh de wăn doh' tha'wah swah'do ok.

47 Neh, gi h shăh', kuh, neh se ga'ah dă sa do dăăh dăh', das dah'-gwat ne' neh; neh sah'gwah ti gă'oh he na'e sa yah'da wăh ne

sgat', sho, a ah'se ga'dahk, ha'ah syoh he thăn noh'do oh'shă gwên ni-yoh' Na'wên ni yoh', naeh he ni yoh'dăh, ne de ja oh' hah daah-se ga'dahk, he'dyò deek bah' na nîs'he o'noh gēh, ha'wah sâh'do ok.

48 He'oweh' no di'jih nō wah tho'da gā'eeh; neh, kuh, hodeek hah thăh'ăh de wân dōh thă'wah swah'do ok.

49 Neh, sâh'ăh, naah'de yo gweh'dagee neh ă ga'jik heh'doh-gah'do ok nojîs'dah; gagwe goh', kuh, he ni yoo' nă ga'gă ya'dahk' nă ga'yah dăh da ak, tgagont' neh' ă ga'jik heh'doh gah'do ok, nojik-heh dah.

50 Wiyò' nojik'heh dah: neh gwa', gihsăh, nă yoh'do ni'aak nojik'heh dah, ne de yò yoh'jîs'dah goh, gā'ă o weh' nah dănt gaa'wih-dah'go ok' năs ga'jik heh'da gāh? Neh' ne gayăn dahk' nojik-heh dah ne swayah'da goo; neh', kuh, swayăndahk ne' sgăn noh-ti-gai'wi yò, ne de swayah'do gâs hoh.

O'WAH X.

O NĀH de tho'dah oh ne' neh huh; neh huh' nitha'wenoo' he noh-de yò do'ăn johk'doh ne' Judea, tho'ăh'doh, nagwus' sigwa'agwa nōh wân dih' ne Jordan: da neh huh', aeh, sho di'yoš oh nō-gweh', hayah'dadeh; neh huh, kuh', naeh, he ni o'ioh'dăh, o nach'sa go'io nyăh.

2 Neh ne Pharisees neh huh' nitho'ne noo', hayah'dadeh, hō-wa'andōš'oh, Neh' gâh, ne gayanes hăh'gēh hayah'dadeh nō-gweh', ne' wakah' osas hago yah'da is ne' yòoh? neh ne wa'owăh-ni'go ăk dōh.

3 Neh ne' desha'go wân'noh să gwăh' ha go'yă ah'seeh, A nah ot'she swai wîs'ah seeh, ne Mo ses?

4 Neh neh, honăă, Neh', naeh, ne Moses hanok'dothak, nă ga'ya dook', ne de ja'gok bah'sah thăh; onăh' wakah ăch ha'go is.

5 Neh ne' do sa ago wân noh'să gōh, ha go'yă ah'seeh, Neh, sho, ga'io nih he swăn nyah'sa ni yoh', neh huh' nîshe swa ye'ăh seeh heh she swa'ya do niuh.

6 Neh gwa', naeh, ne' sho da'wah sa wăh, shah wa'des yo nih he-yo'ăn ja deh, neh hago'yah dus'yo nii Na'wên ni yoh', neh hăjî noh, ye oh', gwah huh.

7 Neh, dih, ga'io nih nă gă', neh huh' nă ayeeh' nō'gweh', neh, ă ot gah' nō'oh nih, hăh gwah no noh'ăh ăsha'got gah; neh, da ya'dyah daak hăh' ne' yòoh;

8 Da neh hoigă, de'iyvs heeh, joh wa'at ă wân dōh, neh huh, dih, nah a wăh', onăh thăh'ăh dah des'hi yvs heeh, joh wa'at, gwa', sho.

9 Neh, dih, nagwa'nah ot', Na'wen ni yoh de o'ăh'negăh', să noh'so gaah' nō'gweh dăš hak'hah sih.

10 Da neh' nō gyēh' heganoh'sòot, neh', aeh, na go'io nya nih'sa'owă o dōh; neh, sho, shah o'î waat.

11 Onăh ha go'yă ah'seeh, So dih gwa'nah oh'dăh ăh neh huh' nă ayeeh', wakah' ăsha'go is ne' yòoh, oyah' ăsho nyaak', wa'o'yăh-hihk' ne' neh, oh sha'go yah'don dih.

12 Neh, gihsăh, ne ye'oh, wakah' ă'owă is ne yòoh, neh',

kuh, noyah' ă ja'go nyaak', wah a'go yăh'hihk, wa o wayah'don dih.

13 Onăh' neh' neh' huh' ho wan di yah'theeh, ha yah'da deh, neh, ni-a'dik sah'dahs'a'ah, neh neh, ha h da'ago yă o nyoo'h; neh', dih, na-gô'i o nya nih, wa ă non da'is dăh, neh wa o'wăn no'is dăh ne' neh-huh sha go di yah'thees.

14 Neh, dih, no năh' ne Jesus, wa a'tgat hoh, wesoh' o yah' non da'oh ni'go ă wăh; neh, kuh, na go yă ah'seeh, e chí'nok do da ni-aak ne gaoh' on da'onont gon'dah go'on dyeh he'gyah da deh, ne ni-a'dik sah'dahs'a'ah; neh', kuh', ne să noh' ă yech'hi ya'is da'ni aak: neh, săh'ăh, o'wăh, he ni yoh' dăăh, he thăn noh'do oh'sha gwên ni-yoh' Na'wên ni yoh'.

15 Do găs' oh gwă'as, So dih gwa'nah oh'dăh ăh, ă gă'ak de o-gwăăh he'thăn noh'do oh'sha gwên ni yoh' Na wên ni yoh', sha h' gaat' neh huh na'ya wăh' nă gă' niak'sah dah'aah, thăh'ăh tha'ga gwe nih' neh, ha'a yoh' ne' neh huh.

16 Onăh' oh tha'go yah'duk, ha nă's'hah gēh' hwa a'go ă dăh, wa a go-yă'nis oh'dăh, oh tha dă noo'nyoo'h, gwah huh, ha di' yah da deh.

17 Neh huh, dih', no năh' hoh dăn dyo he'o web ni yô'a deh, sha-yah'daat neh huh' năt hō'dak he noo, oh tho'dos ho'do os; neh', kuh, neh, ho on'dos oh, So gweh'di yoh', Sa di'o nya nih, a nah ot' nă-gaa'dyeeh', na'gyah da gwên ni yoh' heht', ne yoh' heh'o weh'?

18 Thos nyeh'oh ne Jesus, ha wă'ăh seeh, A', naeh, he go wa'ah; isgyaas' so gweh'di yoh'? thăh'ăh ne'huh de h' so gaah' de h' a go gweh'di yoh', sha yah'daat, gwa', sho; neh Na'wên ni yoh'.

19 Săyăn deih', naeh, he ni gă'wih'sah hoh, Să noh' ăh'sa dyah'don dih; Să noh' ăh'sa dyô'oh, Să noh' ăsnos'goh; Să noh' ăhsă'no-wânt' năh si'wa gwa'ih'sih; Să noh' gah ni'goh hoh'dys hă go'o năch-hye'ăh duk hă sa'yăn dah't' nashă non nyrs'hăh; Dee'ses nyeeek, ne' yah' nih, haeh gwah', kuh, ne sa noh'ăh.

20 Neh ne' dethos'nyeh'oh' ha wă'ăh seeh, Sa di'o nya nih, ga gwe-goh', naeh, nă găă' agat'gaa oh' he'noh weeh do ga do dyă'on dyeh.

21 Neh ne Jesus, ho no'oh gwah, de o'ganeeh, ha wă'ăh seeh, Jo'i-waat di sah'syo nănt'hah; sa sah'dăn dih, sa dă'ni noh' a'dih gwa'nah-ot' ă sa'yăn dah't' neh', ăs he yoh' ne' go dăăs; o năh' ă di sa'yăn dah't' nashă non nyrs'hăh, ne gă o'yah'gēh: o năh' gaoh' noh'dă-cheeh; dăh sek', ne' de ga'yah sont; iih, gwah huh', ăch'knon'dă-dyeh'.

22 Da neh' neh, daah'ni go'ăht he'noh a wăh' wa'a ook; neh ne' shot hă da doh', o'yah' jih hes'ha we nooh' ha h'ni go'et găh'seh; neh, săh'ăh, neh, hos hă non nyrs'yô wa'năs gwah.

23 Onăh' de o'gah doos'oh ne Jesus; neh, kuh, na go'yă ah'-seeh, Na go'i o nya nih, Ne găăh" sôh jih ga no'oh, săh'gēh" tha'ga-gwe nih', ha di' yah da deh' no nont'ga no'nis hă yăn doh', hă'a di yoh' he'thă noh'do oh'sha gwên ni yoh' Na'wên ni yoh'.

24 Neh' ne do găs' wa o di'wa năă'goh na go'i o nya nih' he'na o-wên na wăh. Dethos'nyeh'oh, dih', a'eh, ne Jesus, ha go'yă ah'-seeh, Gwa a'wak sho'h, ni găăh" sôh jih' ga no'oh ha di' yah da deh', ne neh', i gă, ye yah'dăăh's, ne' wat ga'no nis'hăh', ne' neh huh, ha'a di yoh' bet hă noh'do oh'sha gwên ni yoh' Na'wên ni yoh'!

25 Săh gwah' neh' tigă'oh he'ni ga no'oh ne' ga nyah'sgwat da-

wado gòt' ho gah'ga änt, ne dewa'dyo wă a gòt'hañ, naeh he ni yòh-dăä noot'gano nii' nò'gweh neh, ha'ayòh he thă noh'do oh'shă gwên-ni yòh' Na'wên ni yòh.

26 Neh nagwus' wa ononda wă ä thvs' hena odi'wa năä'gòh, do'nonda dă ah'seeh no'no hoh, So' nah oh'dăh äh', diñ, ne găh' ä ga-gwenih' äs ho'wa yah'da gòh'?

27 Onăh' ne Jesus wa go'yat gat'hòh, wa äh', Neh ha di'yah da-deh' nò'gweh', thăh äh', naeh', deh o'gwenyoo; thăh äh, gwa, naeh, neh huh' deh oh'dăä ha yah'da deh Na'wên ni yòh; neh, sâh-äh, ha yah'da deh Na'wên ni yòh', hañ de yò'i'wa gee', naeh, he yowenyoo.

28 Onăh' ne' Peter hohsaah', ha wă'ah seeh, Năäh', gagwegoh' niñ o'gwat'gah wăh; iis', gwañ huh', gwa nonda dyes'oh.

29 Det hos'nyeh oh ne Jesus, ha wăä, Do găs' oh gwă'as, thăh'-äh deh os'thooñ deñ so gaah' nò'gweh naot gah'wă aak ne ga noh'-sòot; daa'dă non deeh, giñ shăh', ha di jinoñ, wă ni os hoh'oh, giñ-shăh; hoh niñ, giñ shăh; ho noñ äh', giñ shăh; neh', giñ shăh, ne' yòh; hok sañ'dah shoh', giñ shăh; ha'änjade nyoh', giñ shăh; niñ o da wa'gi wah'gă aak', kuh, neh, oi'wa wăh ne gä'wi yòs'duk,

30 Neh, gwa, naeh, neh, sgat de wăh'nyah eeh' ni ga ye ih' nă'-jo gă is, he'näs haye naah' nă gă ne'wah, ga noh'sodoñ, daa'dă-non deeh ha di jinoñ shoh'oh, wă ni'os hoh'oh, gwañ huh'; äs ho noñ'-äs hă yăn'dah'syooñ', kuh; ä ok'sah da yăn'dah'syooñ', kuh; yo äñ-jah', kuh; hă gă dyet', kuh, neh, ga noh'gon dvs'hăh; neh', naeh, noyah de dyo'änjadeh', neh, ändweh', ne wah oi'wa dadayeh' yoh-heh'oweh.

31 Neh, gwa, ne gòt'gah'deh, neh, oändooñ' go doñ'oh, tga-gont' noh'găäh ä jaga'onyah'; neh, kuh, ne noh'găäh ga o'nyah doñ, oändoo', naeh.

32 Da neh neh, onăh' ho noñ'dän dyo'on dyeh, o'a'ah ges'hoh, neh huh' hwa o ne no'ondyeh ne Jerusalem, neh' ne Jesus ha äñ-deh' he'ni ä neh; da neh no di'wanăä'gwañ oh; neh', kuh, he'noñ-weeh' ho wa'nonda dyeh', ho noñ'dyoñ o'on dyeh; o na'eh wak ah'sha go'yah da is doñ ne wvshăä' deñ ni' sga eh, hohsaah' na go'o-wii ne' nah ot noñ oi oh'dăh shoh' nă ya wăh' ha yah'da deh,

33 Hawăä, Năäh, neh huh' ne găh' hedweeh' ne Jerusalem; da neh huh' tga gont' No wa wak' nò'gweh' hă o wa yah'dat gah', ha-di'yah da deh' na diñ'săn no wa năs' hă di'yah don twrs', kuh neh, sha-go di yadoñ; da neh, kuh, ne tga gont' neh' ä a wai'wăh heh-dăh neh, ä ä eeh; neh huh', kuh, hă o wa yah'dat gah' ha di'yah da-deh' ne' deo non dah'son dai goh;

34 Neh', kuh, neh, ä'owa noñ'geäh; neh', kuh, neh, ä o wah-soh'gwa weshooñ; neh', kuh, neh, ä a wă nis'gyon diñ; neh', kuh, neh, ä'owa nyòh; neh', kuh, neh, sâh wa doñt hañ dwă nis'hă deh, o năh' dăñt hañ găh'.

35 Onăh' ne James, kuh, ne John, ne Zebedee ha go a wak'-shoh', neh huh' niñ ho ne noo', ha yah'da deh, ho năä, Sadi'onyaniñ, neh de yo'gya do'änjoñ ne tga gont, neh huh' noos'gya dye ähs na diñ gwa'nah oh'dăh äh dă yo'gya do'änjòs.

36 Neh na'go yă ah'seeh, A nah oh'dăh äh' ne găh de ja do'änjoñ niñ nò'gya dye ähs?

37 Neh nō wă'ah seeh, Dō dāgi yah'do weeh dāh ne' tga gont', i gǎǎ', neh huh' dā'ya gya dyǎǎh', sga't, neh, syǎn neh go'gwa, dā o nǎh ne' sga't, chet'gwadi'gwa, naeh, he' o weh' tga yǎh', neh, deh sǎh'sǎ oh'goh.*

38 Neh, dih, ne Jesus ha go yǎ'ah seeh, Thǎh'ǎh deh jǎn'noh dōh ne' nah ot ja dō esyoh'gwah; neh, gǎh, ne jigwenyoo'h' neh ǎsni' ne ge'ǎh duk ne' ga w's'lah, ni'ih nǎ'kne ge'ǎh duk? neh, kuh, ne' neh ǎsnyadye'ǎh dah gwǎh ne baptism, ni'ih na ga dye ǎh'dah gwaniih' ne baptism?

39 Neh nō wă'ah seeh, o gi'gwenyoo'h. Neh ne' sha go'yǎ ah'-seeh, ne Jesus, Dogǎs na'eh, neh' ǎji'ne ge'ǎh duk ne ga w's'dah nǎk hne ge'ǎh duk; neh', kuh, ne baptism, ni'ih' na ga dye ǎh'dah gwaniih', tga gont nǎǎh iis, neeh ǎ yech'h ye'ǎh dah gwǎh ne' neh.

40 Neh gwa', ne' neh huh' a'yōn dyǎǎh' ne gyǎn neh go'gwa, neh kuh neh sga't'gwadi'gwa, tǎh'ǎh deh ga'i wa yǎn d'uh'goh ni'ih, ne' dā'gyah do weet: neh gwa', naeh, tga gont' ǎ a wǎ noh' hadi'yah-dadeh, neh, hō wǎ nōn dyǎ nohk'dah seeh.

41 Neh huh' ni yō weh' nō nǎh' wa ǎ'no ok ne' wus hǎǎh, neh ne wa ǎ'noh sawǎh ne we sōh' deh tho'di'hi ni go'i yōh ooh hi yah'da deh ne James. kuh ne John.

42 Neh', dih, ne Jesus he a'go nō'gos oh, neh huh' ni tho ne nō' ha yah'dadeh, ha go'yǎ ah'seeh, swǎ noh'dōh, he'neeh' he o weh' ni a-di'yah'da deh, ne' ǎ nee' thǎ nǎ'noh dō'oh cha go nǎ'noh'do ni' nooh-tho nō ǎn'jōh dǎh'shōh, neh huh' ni o di ye ǎh', neh, heh tǎh' sha go nōnt hǎh'gwanii; neh, kuh, neh, he'cha go di go wa nǎh', neh huh', naeh, ni o di ye ǎh' ne' neh, deh h'gō nǎ'noh dō ni'.

43 N h, gwa', ne neh huh' na'yōh dǎ'ak he swa yah'dadeh, thǎh'ǎh', naeh, ne' neh: neh, gwa', neh, sō di h gwa'nah oh'dǎh ǎh ǎ e'-heak, ǎ'ge go wa nǎ'ak, he ni swadii', neh ne' neh ǎ swa'nah shǎh'gǎ ak.

44 Neh', kuh, neh', sō di h gwa'nah ot ǎ e'he'ak, he ni swadii', ǎ'geh'sǎ nō wa nǎ'ak, neh, naeh, gwus', o nǎh' ǎ o di hǎh'shǎh gǎ'ak ne' adi gwe goh.

45 Neh, sǎh'ǎh, ha'eh gwah Nō wa wak' nō gwēh', thǎh'ǎh neh' de o'yōh dah'goh ne dā'o wa snyeeh', i gǎǎ; neh, gwa', ne dā'o'gos nyeeh'; neh, kuh, neh' ǎ atgah, heh, hō heh; neh ǎs hō di yah'da gwat ne gōt gah'deh.

46 O nǎh' neh huh' hō di'yos oh ne' Jericho: neh', dih, he'noh-weeh hō ya gǎh'ōn dyeh ne Jericho, kuh na go'i nya ni'ih, gǎn-dyōh'go wa nǎh', gwah huh. nō gwēh', neh ne de a'gah gwe goh' Bar-time us. Time us hō a wak, o a'k'ah hǎh dyōh' hǎh'ne kuh'.

47 Neh huh, dih', nō nǎh' wǎi wa'ook, neh'gwah ne Jesus ne Nazareth tho ya'gǎh oh; wǎh'sa wǎh o nǎh' ne de oh'sǎnt hwah'oh, hadōh', Jesus, iis ne' ya a wak' ne David dā'gidǎǎ.

48 Neh ne gōt gah'deh neh huh' ni o'wa ye'ǎh seeh net ha'o dye'ǎ ak', shō: sǎh'gwah, gwa', shō. we sōh' hō sǎ'a gǎ is des hōh'sǎnt hwah'oh, iis ne' ya a wak' ne David, dā'gidǎǎ.

49 O nǎh' wa o'ǎh heh' ne Jesus, wǎi wǎ'aah, gwah huh, ne' neh huh' ǎnt hō wǎ aah. O nǎh' he o wǎ nō'gos oh ne de a'gah gwe-

goh no'gweh, ho wă'ah seeh, Sgă noh' sã noh'do nyo'ok, des dah';
thyã nos ne' huh.

50 Onăh' wak ah' ho dyoo' no dyah'da wih'shăh, det ho dah' oh,
neh huh' ni ha'we noo' hayah'da deh ne Jesus.

51 O năh' ne Jesus, des ho'wă noh'să gwăh, ha wă'ah seeh, A
nah' oh'dăh'ăh' ne găh' des'do an'jo nih' nă gyeeh' heh syah' Ja-
deh'? Onăh' ne de a'gah gwe goh tho nyeh'oh ha wă'ah seeh, Syah'-
da gwên ni yôh', neh, na'yo gwe'nyo'ok o'sak do khaak.

52 Dethos'nyeh'oh ne Jesus, ha wă'ah seeh, Sah'dăn dih; neh',
naeh, sesa jăh't' he ni di'săh' ni go'ă'sah' doh, sa'wa gwên ni yô's' doh.—
Neh' ne' wah'o'gon da dyeh' de dyô'ye'ih' oh sa'a găh; wa o nōndăh',
gwah huh, ne Jesus, o aah'ges'ho'h.

OI' WAH XI.

NEH HUH' ni yô weh' nonăh' dōsgă'oh ni ă neh' ne Jerusalem,
he'q weh ne Beth phage kuh' ne Beth any, he dyô non'dadeh'
ne Olives, he a goh hăh'oh de i'yr's hee, na go'i o nya nih,

2 Neh' na go'yă'ăh' seeh, Jah'dăn dih, neh huh' hăn ji yôh' he'ga-
non dă yăh' ne des wad' găh'doh: da neh' he ni yô's' no weh', no-
năh' hă ji yô'ok ne' neh huh', ă ji găh' neh huh' gas ha ont' ne ga-
nos'ah, ne thăh'ăh' de wăn doh' ahsôh, de o dă dŭs'oh no'gweh; ă-
jis'hă an da gôh, ă di's'ni aah.

3 Neh', gi'h shăh, neh so gaah' ăshos'nă as, A, naeh, he' neh-
huh' ne ji yeeh'? neh nă'snih, Neh' de o'do an'jo nih' Na yah'da gwên-
ni yôh' he ga yah'da deh; da neh' nă yo gon'da dyeh' ne' neh' ănt-
ha'yah' daa nyet.

4 Onăh' ho noh'dăn dyos'oh, ho di gă'ă, gwah huh', ne ganos'ah
gas ha ont' as de gwa'a gwa noh wăn dih' he'q weh' gah'ă o ga'ant, o a'-
ak ah: neh' no di's'hă on da gwăh'.

5 Neh' na di yah'da do gă'ă he'ni ă nōn di' ne' neh huh' ha di'h'si-
aah, ho wă'nă'ăh' seeh, A nah' ot' ni ja dye'ăh', jis'hă' on da gwus' na
ganos'ah'?

6 Neh' ne' sho wă'nă'ăh' seeh, ga nyôdôh' neh huh' ni o'i wih'sah'oh
ne' Jesus: o năh' sho wă'nont gah'wăh.

7 Da neh' ne' neh huh' ho di'yah' theeh ne ganos'ah, hayah'da-
deh ne Jesus: neh huh', kuh, tho di eeh' no nōn dyah'da wih'shăh ne
ga yah'da găh; o năh' neh huh' daa'dă dăh.

8 Da neh', kuh, ne gôt gah'deh, neh huh', naeh, da ă nōn dyah'-
da wih'shă dăh'dă o nyôoh' he yô'thainoo: o yah'sho'h'oh', gwah huh',
ho di'h'hah dyah'khon dyeh', naeh, ne' gă'i doh, neh, de o nōn dŭ-
gwah do'ondye'ă he yô'thainoo.

9 Da neh' neh, o'ăn dooh' hwa'ă neh', neh, gwah huh, ne noh'-
gă'ăh, de o noh sânt'hwah'oh, hă nan doh', Hosan na,* Ho dă'oh' ha-
yah'da deh' ne' neh huh' daa'weh dah'go on dyeh' hoh sã'nă go' Na-
yah'da gwên ni yôh.

10 O dă'oh' he thă noh'do oh'shă gwên ni yôh' ne she dwah'nih, Da-
vid, ne' neh hō'gwa' ă dyăh duk' hoh'săn'no goo' Na yah'da gwên-
ni yôh': Hosan na, neh si'gwa he'ni eht găh.

11 Neh' neh, he'oyos'oh' ne Jesus, ne Jerusalem; neh huh',

gwah huh', heh, o nōh'sa do'gāh dih; neh huh', dih, ni yò weh', nō-nāh' de ot'gah doos'oh, he ot'gathwāh' naah' de yò i'wagee, o nāh', gwah huh', oh gāās'ah o dōh' o on dyeh, sho ya'gāh oh, neh huh' he a-we noo', ne' Beth any; ho ne noo', gwah huh', ne wus hāā' dek ni' sga'eh.

12 Neh nonāh' wah o hāht', o nāh', naeh, sho di'ya gāh'oh ne Beth any, wa o'dos weh'dāh.

13 Neh no gās'oh weāh' tgāih' ne fig nōh gā'on dōh'dāh, o nāh'-dōnt; neh huh' gwa hot gon'dah gōh; dvā gwah', sho, theh'wadye-sāh' hah gwis'dāh a'a gāh, a'yò ni yò dahk': neh nonāh' neh huh' wa a voh', thāh'āh deh thah'gwis'dāh' de o'gās ooh; neh', sho, he-we gāā neh, o nāh'dōnt; neh, sāh'āh, heniga'awihs, thāh'āh ah-sōh' theh' o'eeh nage'o ook' ne figs.

14 Thos nyeh'oh ne Jesus, ha wā'ah seeh, Deh so gaah' nō'gweh tho sa'a yaak, neh huh' o'da weh duk' heh' syah da deh, nō ān dōo'gwa hwah o i'wada dyeh. Neh' ne wa ā'no ok na go'i o nya nih.

15 O nāh' neh huh' ho di'yos oh ne' Jerusa lem; da' neh', ne' neh huh' he o'yos oh ne Jesus, heh, o nōh'sa do'gāh dih; o nāh' wa-ah'sa wāh ne saa'go yah'dit gā sōoh' nā non'dā ni nōh; neh kuh. neh, ogyeh' hā nih'dyoh heh o nōh'sa do'gāh dih ha di'ni nōh; wa a'gah hat-hwah sōoh', kuh, nā non'dek hwaah'gwah no wis'dāh de ā'non da da-wis'; neh, kuh, hā'non dvāndah'gwah ha di'yah da deh ne jāāh'go-waah gvs he nāh hā'non'dā ni nōh.

16 Thāh'āh, gwah huh', neh, so gaah' nō'gweh de o'nok do da-niih' naah gwis'dāh a'a wihi da ā nōh'so gōt' nō nōh'sa do'gāh dih.

17 Da neh' ne wa a'di o nyāh, ha go'yā ah'seeh, Thāh'āh, gāh', neh huh' deh gaye āh' he'ga ya dōh, Neh ā a'di yaas thaak' naah de-ya ga ān ja gee hak nōh'sōōt, neh ga nōh'sodah'gōh nā yon'dā na yān-dah'gwak? neh, gwa', na'eh, niis' jō nihi, ne neh'huh ā'non dah'se-hdah'gwak ne' sha go'nōh set'hah.

18 Neh, ne' sha go'di ya dō nih', kuh neh, ha di'h'sān no wa nās' ha di'yah dōnt hwrs', ho nōnt'hon deh, wa ā nih saak', gwah huh', he-nōn'da di ye'āh duk a'o wa i wah'dōht; neh, sāh'āh, neh, wa o washa-nihk', neh gai'o nih heh, wa o di'wa nāā'gōh ne' gagwe gōh' nō-gweh ne nōh o i'oh'dāh wa a'snyeh duk.

19 Neh', dih, nonāh' oh gāās'ah oh wa dōh', ho ya'gāh oh he'ga-nōn da yāh'.

20 Neh neh, sedeh'jiāh, nō nāh' wa a'di āt, ho di'gās oh ne fig nōh gā'on dōh'dāh, oh hās'oh, ok de'āh gēh dyōh sa'wah gōh.

21 Neh, dih, ne shosbāāh'oh ne' Peter, ha wā'ah seeh, Sa di'o-nyanih, sat gat hōh' ne fig nōh gā'on dōh'dāh, neh, sa e'wah dōh,* o nāh' o da'gee yoo.

22 Neh ne dech ha'go wā'nōh sā gwāh', ha go'yā ah'seeh, Neh huh' ga yān'dah go'ok ne swai'wa gwēn ni yōs'dos hāh' ha yah'da deh Na-wēn ni yōh.

23 Neh, sāh'āh, ne do gās' oh gwā'as, Neh, so di'h gwa'nah oh-dāh āh ā'ā as, nā gāā' o nōn da deh', Sat gā'is; neh, kuh', neh huh' he ganyoda'eh he wa'dyo ok; thāh'āh', kuh, ā gā'ak dah det'hoi ni-go ā gee' na wēn'nyah sa gōo; neh, gwa, sho, neh, ā a'i wa gwēn ni-yōs thaak, ne' tga gōnt', i gāā', neh huh' nā ya wāh', ā ga i'wa ye ih',

La dih gwa'nah oht nòh o'í oh'dàh shoh' ăăh; neh nă'o ye na'an-dyeh nadih gwa'nah ot ăăh.

24 Neh, dih, ga'ionih' oh gwă'as, Neh naah'de yò'í wagee na'-dih gwah nòh o'í oh'dàh dă swa'do ăn joos', neh, no năh ă swa'dă na-yăăh', swa'í wagwên ni yòs'thaak, sweh he'ak, Wah a gwa ye naah'; da, do găs', găs, ne' neh ă'swa ye naah'.

25 Neh, gih shăh', na gwa'nah ot sah ni gô'et găh dōh' he ye yah'-da deh' sô gaah', neh he nă yô'nis heht' ăs dahk', ă sa'dă na yăn dahk', dō sa'ji wah'să gōh, ne' neh; neh na yô gwe'nyô ok, i găă', hae'h'-gwah, ne' Yah nih, ne gă o'yah gēh' thăh dyoh ne dō sa ya'í wah'să-gwvs ne dee'sa di'waenih.

26 Neh, gwa', gih shăh', nă gă'ak dah'de jiswa iwah'să gwăăh', thăh ăh', kuh, hae'h'gwah, ne' Sheswah'nih, ne gă o'yah gēh' thăh-dyoh', thah dō'sas le swa'í wah'să gwvs ne deshe swa ya'nes hă'ih daa-nih.

27 Neh' neh, o naeh' neh huh' sho di'yos oh ne Jeru salem: neh', dih, he'noh weeh ogyes'ho, neh, o nòh'sa dō găh dih'gēh, ieh', neh-huh' ni tho'ne nōo ha yah'da deh', na dih'să no wa năs ha di yah dōnt-hwvs'; kuh ne shagô'di ya dō nih; kuh na di'găh jis'ho hōh oh;

28 Neh no wă'ăh seeh, Ga'ă o weh' ne găh' ni dya'weh dah'gōh' ne gah has'des hăh', nă găă' nòh o'í oh'dàh' sa di'wah dăn'dyeh dōh'? Sô nah ot' ne găh' hō sah'has des'hă wi' nă găă' nòh o'í oh'dàh ăh sa'di-wah dăn dyee't?

29 Neh ne' det hos'nyeh oh' ne Jesus, ha gô'yă ăh'seeh, Neh năăh' iih ne jo'í waat ă gwa'o dōoh; dăch gwa'wă nòh'să gōh; neh-huh' ni yô weh', o năh ă gwa'o wi' he ni dya'weh dah'gōh ne gah has'-des hăh' nă gă' nòh o'í oh'dàh a ga'di wah'dăn dyeeh dōh.

30 Neh ne ba'tism ha ye'ăh dah'gwak ne Jo'n, gă o'yah gēh, găh', dya weeh dōh'; o gi'í. o gwe'neh? dōn da gwa wăn'noh'să gōh.

31 O năh' de o di yah'do weh'da nòh' na di'yah dii, ho năă, Neh, gih-shăh', na edwi' Gă o'yah gēh, neh ne' huh nă'ăh, A, di' naeh, he-go waah', deh she swa'í wa gwên ni yòs'dōoh'?

32 Neh, gwa', gih shăh' na edwi', O gwe'neh; neh, na'eh, neh, oh sha go di'sa ni hăk' nō gwēh': neh, săh'ăh, ne ga gwe gōh' nō gwēh' hă neeh', naeh, ha yah'da deh' ne John, dō găs o weh' hō dō găs da nih.

33 Neh, ne det hō di'sa nyeh'oh hō wă'ăh seeh ne Jesus', Deh o gwă-noh'dōh. O năh' det hos'nyeh oh ne Je-sus, ha gô'yă ăh'seeh, Thăh-ăh, gwa', kuh, năăh' iih, tha'gwa o wi' he ni dwa'geh has'des hă'ă-wih'dah gōh nă găă' nòh o'í oh'dàh a ga'di wah'dăn dyeeh dōh.

O' WAH XII.

NEH neh', o năh' hoh saah' ha gōs'nyeh seeh, de ga yă o dăăh'gwah-shăh' ho ye'ăh dah'zoh. Neh nō'gweh, ho yăn'twah oh no nyô-gwi' săh oh oh'sah, de oh'ă ăndōh', kuh; ho ya dō ni', kuh, he'o weh dă ga'ne go ăăk thaak; wa a'gō nòh'so nyăh', kuh, neh, ă o'noht ga'ă ok, heht găh' tg nòh'sa deh'; o năh' hō wănt'ha' dō ni'ih', na di'yănt hōh'-ge o nòh; we ăh' dyo ăn ja deh'. he a we nōoh.

2 Neh', dih, no năh', shah ga'eeh he ni ye'yănt wa gwvs'. he o'ha'h-oh no hăh'shăh het hă ni'ih dyoh na di yănt hōh'ge o nòh, neh na'a ye-

naah' neh hui' o'daweeh duk' ha di'yah da deh' na di'yant hoh'ge o-noh', neh, o do nih, he'ga yant hoh' no nyo'gwi h sah' oh oh'sah.

3 Neh ne' wa o wa ye naah'; neh', kuh, neh', wa o wah soh'gwa-wee shooh, a gwus' dwa deh'syoh sa ne ga'ah thah he'a di yant'hah; o-nah sho want'gah wah, deh thah'gwis dah de'awih.

4 O na'eh o yah' det hoh'hah oh, na hah'shah hadi'yah da deh'; da neh', naeh, neh, wa o wah sgwe'oh yaak; ho noh aah'geh, naeh, wa o wa ya as'; sho wat'gah wah, sho wa do wih', kuh; a gwus' neh noh-ga'noh go daht' he'na o wa yeeh.

5 O naeh' o yah' det hoh'hah oh; wa o wa nyoh', naeh, ne' neh; ho non't'gah deh', gwah hui', no yah'shoh oh det ha'goh hoh oh; wa o wan di h soh gwa'wes hoh gyee, ne' neh, a gwus' dwa deh'syoh sa ne-ga'ah thah he'a di yant'hah; wa o wa di nyoh, kuh, gyee.

6 Neh, di h, nah'soh hoda da oh' shayah'daat no awak, a gwus' ho no'oh gwah; neh a gwus' noh'gaah he o'ah goh he o'hah oh het-ha di'yah da deh'; ha wa a, Neh', na'eh, ne' tgagont' a o wa yah'da no-ok' ne'a wak.

7 Neh', di h, na di'yant hoh'ge o noh' de o non da da ah'seeh, Neh', waeh, na ga nai'wa gwen ni yoh; nyoh', shewanyoh; iih, di h, na'eh, a yo gwa was'theht he nai'wa gwen ni yoh.

8 O nah' wa o wa ye naah', wa o wa nyoh', gwah hui'; as de gwa'a-gwa', gwah hui', ho sa o wa'yah doh'yaak he ni ga'yant hoh' no nyo'gwi h sah' oh oh'sah.

9 A nah oh'dah ah', nooh', na yah'da gwen ni yoh' he ga yant hoh' no nyo'gwi h sah' oh oh'sah, na o yeeh? Neh naah'de ga gont' ant-heh, a a'i wah'doht ha di'yah da deh' na di'yant hoh'ge o noh, o yah', naeh, as'ha go yoh' he'ga yant hoh' noh oh'sah.

10 Neh, gah, ne thah'ah deh swa wen noh'sah na ga ne' gaya-doh, Neh ne' gah sgwa ah' na di'noh so ni' ho non dyooh', neh ne' neh hagwus' onih'sa gwaat o doh'oh;

11 Neh' ne gah' Nayah'da gwen ni yoh' neh hui' ni'o ye ah. neh', kuh, na gwus' oi'wa naa'gwat he ni yoh'da a, he de dwa'ga-neeh.

12 O nah' ho nih'sa goh he no'da di ye'ah duk a'o wa ye naah; neh, gwa', oh sha go di sha nihk' ne gandyoh'gwah'geh; neh, sah'ah, neh wa o di h ni'go a yant daht, he' neh' no'no hoh, wa a'gos nyeh'duk, heh', oh tha'ya on daak: o nah' ho non'doh'nooh', hayah'da deh, ho-noh'dan dyo'gwa oh.

13 Neh ne det ho non dah'hoh oh, tho wan di h hah'oh ha di'yah da-do ga'noh ne Pharisees, kuh neh', Herodians, neh na'a di h a o-dah' a'a di wa o goh he'na o wa no wah.

14 Neh no nah', ho di yoo', ho wa'ah seeh, Sa di'o nya nih, o-gwan'noh doh', naeh, heh, tga'wa ye ih' niis; tah ah', kuh, deh sat-ga a'oh he ni oh'ni go'oh daa so gaah' no'gweh; tah ah', kuh, neh-hui' deh sat'gathwus' na di'goh sah'geh no'gweh: neh, gwa', sho, sa di'o nya nih' he'ya we nooh' Na'wen ni'yoh'ge'gwa, ne gai'wa-gwen ni yoh: Neh', gah, neh, ga ya'nes hah'geh nan dya'gwat gah'-wah seek na sho'gwa wis'de'ok seek ne Cæsar, o gi', tah'ah?

15 Neh', gah, neh, andya'gwat gah; o gi', neh ne thah'ah tho da ya'gwat gah? Neh, gwa', het ho noh'doh ne Jesus he ni a-

dih ni'go hoh'thah, ha go'yă ah'seeh, A, na'eh, he go waah' sgwah'-ni go ak do oh? Da swa'ah năk'huh he'gyah da deh' ne' sgah si' yoh-shaăt, neh na'gut ga..thh.

16 Onăh' neh huh' hodi'eeh. Neh na go'yă ah'seeh, Soq nah-ot' ne găh hayah'daah; kuh năgă' ga ya'do nyoh', soq' nah ot' ho do oh? Neh no wă'ah seeh, Cæ sar.

17 Onăh' det hos'nyeh oh ne Jesus, ha go'yă ah'seeh, Svs he joh' ne Cæ sar, na dih gwa'nah oh'dăh'ăh neh' ă'o wă gă'ak ne Cæ sar; neh, kuh, Na'wenni yoh' u'dih gwa nah oh'dăh'ăh neh' ă'o wă gă'ak Na'wenni yoh'.

18 Onăh' neh huh' hodi'yoş oh hayah'da deh ne Sadducees, hă-nandoh', i găă. thăh'ăh dah de'dyont gă'as non da'deh sa'doh gwah'-gêh; neh no wan'dos'oh, ho năăh,

19 Sa di'onyanih. Moses cho gwa'ya do nii, Neh', giş shăh, ne dea'dă non deeh' no'gweh ă'ă'eeh, ăş ha go yah'don dih' ne' yòoh, ă-gă'ak de ok'sah da yă dah'ooş, neh', sho, ne' de ya'dă non dăk' ăş-hodi nyaak' ne' yoh gă'aaş, reh dă or'hwaji'nyah giş re de ya'dă non dăk'.

20 Neh', dih, he ni ya'wăh oh, ha di'yah da dek' ja duk' noh dăă-non dăă non dăk; neh ne dyò dye'ăh dōh ho nyak'heh oh; reh, kuh, neh, ha we e yos'oh, thăh'ăh de ok'sah da yă dah'ooş.

21 Neh ne'wah ne' dek nii ha doht'thah sho di'nyak heh'oh; thăh-ăh', kuh, aeh, de ok'sah da yă dah'ooş, ha we e yos'oh; neh huh', sho, kuh, a'eh, ni ya'wăh oh, neh. săh ha doht'thah.

22 Da neh naa'di gwe goh' ne ja duk' ni ă non dii he ya go nyak'-heh oh, thăh'ăh deo'dik sa'h da yă dah'ooş: neh, dih, nagwvs' he-yò dohk dah'goh nee' ga gwe goh', onăh', ha'eh gwah he ya ga wee-yos'oh ne ye'oh.

23 Da neh, dih, no năh' ă swa'deh ho do gwa'ooş, he'yeh sa'do-nyoh', nonăh' dănthă'non găh, so nah oh'dăh'ăh ne neh' ă yoh'-gă aak' he'ni ăn andih'? ga gwe goh', săh'ăh, ne ja duk' sha go di yah'-da wă gă aah.

24 Neh ne det hos'nyeh oh ne Jesus, ha go'yă ah'seeh, Thăh'ăh, dih, găh, ăăh', nooh, deh swa'yăh his, neh, ga'ô nih, heh, thăh'ăh deh swa'yăh de ih' ne' ga'ya doh', kuh, ha'eh gwah, he ni ah'has des'yo-wa nah Na'wenni yoh'?

25 Neh, săh'ăh, no năh' dănt hă'non t găh non da'deh sa'doh gwah'-gêh, thăh'ăh tho' aodi nyaak seek'; thăh'ăh, kuh, tho'sa o wan di-nyak da'ni a k: reh huh, gwaa', sho', naeh, onăh' nănjoh'dă aak, he ni yoh dăăh na di o yah'ge onoh' ne gă o'yah gêh' thă ni h'dyoh.

26 Neh, dih, ha di'yah da deh', naeh, no ni'e yoo, heh, dănthă'-non t găh; thăh'ăh, găh, deh swa wă non'saah no o va'dos hăh'gêh ne Moses, he ni ya'wăh oh nos go'ă goq no'ô dot, neh huh' thos nyeh'-seeh, ha wăă, lih ne găh' năgă Ne'e wenni yoh', reh, A braham, neh, kuh, He wenni yoh, neh, Isaac, neh, kuh, He wenni yoh, neh, Ja cob?

27 Thăh'ăh', naeh, deh neeh' Dea'go wă ni yoh', neh, ho ni'e-yoo;* neh, gwa', naeh, Ha go wenni yoh', neh, hă'no heh: neh, dih, ga'ô nih, ha de yò dohk' swa yah'dah doh'oh.

28 Neh ne' sha yah'daat ne sha go'di ya do nih', neh huh' ho yos'-

oh, wa'ok, gwah huh, he de a di yah'do weh'da noh na di'ya diih;
wa a gāh', gwah huh', he ni wi yòh' he do sa'go wā noh'sā gōh', ho-
on'dos oh, Ga ā ni gaah' nee' ga gwe gōh', ne gai'wih sah'hoh, a-
gwus' dyo dye āh dōh'?

29 Dethòs'nyeh oh ne Jesus, des ho wā noh'sā gwāh, Neh ne-
huh, na gwus' dyo dye āh dōh' nee' ga gwe gōh' he ni gai'wih sah'hoh,
nā gāā': Dasat'hon daat', O Israel, Neh Na yah'da gwēn ni yòh' ne'
Sho gwa wēn ni yòh' sha yah'daat', sho, Na yah'da gwēn ni yòh'.

30 Neh, kuh, neh', ā e'sno oh gwak' Na yah'da gēn ni yòh', ne'
Ya wēn ni yòh'; ā sa ye āh'dah gō'ok ne sān nyah'sa gwe gōh, neh',
kuh, ne' sathwaishā gwe gōh, neh', kuh, ne sā noh'do nyoh'shā-
gwe gōh, neh, kuh, neh, seh has'deshā gwe gōh; neh ne gāh' nā-
gā, ne dyò dye āh dōh' ne' gai'wih sah'hoh.

31 Neh ne' dek nii wadoht'hah, naeh', des gya d e āh' nā gāā';
Neh huh' nā e'sno oh gwak' ne de jā'noh sa ne gāh', heh, nih sa'dah-
no'oh gwah. 'Thāh'āh no yah' he ni yoo' ne gai'wih sah'hoh, theh-
jō āh dōh' he ni yō'io wa nāh nā gāā'.

32 'Thos nyeh'oh ne sha go'ya do nih', ha wā āh seeh, Neh huh'jih,
Sa di'onyan; dogā' gai'wa gwēn ni yòh' ne' nah o' oh sih';
neh, sāh āh, ne sha yah'daat', sho, Na'wen ni yòh'; thāh āh', kuh,
no yah', gye, a'gā āk; neh', sho, ne' a oh hwa h'.

33 Neh', di, nā o wa no'oh gwak, ā yò dye āh dah gō'ok nee wēn-
nyah sa gwe gōh'; he yò gwe gōh', kuh, ne gah ni'goh dvs'hāh; he-
yòt hwa'shā gwe gōh', kuh; he gah'has des'hā gwe gōh', kuh; neh,
kuh, ne neh huh' nā o'lo oh gwak' ne de yā'noh sa ne gāā', he ni'a-
dah no'oh gwah; sigwa', naeh, nā gāā' he ni yòh'dāā, naeh' he ni-
yòh'dāāh, na ga yah'dāh da'ak, kuh, ne da'ga yah'do weh'do'ok.

34 Neh ne Jesus no nāh' wa at'gathoh' heh, gah ni'goh dvs'hā-
gōo det hos'nyeh oh ha wā āh seeh, 'Thāh āh' deh we āh' deh chyah'-
da deh, he ni ga deh' net hā noh do oh'shā gwēn ni yòh' Na'wēn ni-
yòh'. 'Thāh āh, kuh, deh so gwa h' nō'gweh deh sho'gwe nyos'oo h
naah gwis'dāh o'sa'o on dōh'.

35 Neh' ne Jesus de thos'nyeh oh, ha wāā, he'noh weel' ha di'o-
nya nih no noh'sā do'gāh di h'gēh, A ni yòh'dāāh', heh hā non dōh'
ne Sha go'di ya do nih', Neh, ho a wak' ne David ne Christ?

36 Neh, sāh āh, kuh, ne' a oh hwa h' ne David, ot hwaishā do gāh'-
di h'gēh, dya weh'dah gōh, ha wāā, Neh Na yah'da gwēn ni yòh' ha-
wā āh seeh Na gya h'da gwēn ni yòh', Sa dyāh', jih dyon dah'k' gyā-
neh'gō'gwa, he ni yò weh deh sāāh'sih'da gāh sāh gwah' ā gō nih' nō-
sah ni gō ā swā ās.

37 Neh, di, gai'o nih ha oh hwa h', sho', kuh, ne David, ho yaas'
Syah'da gwēn ni yòh', gā ā o weh, di, ni dya'weh dah'gōh', he neh,
sho', kuh, ho a wak'? Da neh ne gān dyōh'gowanāh wa o'noh ees-
hah' he nō yā ā noh, wa ā'no'ok.

38 Neh na gō'yā āh'seeh, he wa a gō'i o nyāh', Swa dah'ni gō ā āk' ha-
di'ya di deh' ne sha go'di ya do nih, ne neh' i gāā' ha di no'oh gwah'
nā o'nos yo'nyus he'so'ok,* he'dā o non da wā nye'aak; neh, kuh, ha-
di no'oh gwah' ne' de ā non dā nō'nyo'ok he'o weh yont ge'on dah'gwa-
noh;

39 Neh, kuh, he'o weh hā non dyān dah gwah na di'h'sā no wa nāh',

he'yont gǎ'nis ah'dah gwa'noh; neh', kuh, na gwus' heht gǎh' onok'-da yǎndoh', no naeh' wa ǎnondek hwe'o eek.

40 Neh, sǎh'ǎh, neh, sha go di noh'sahsah'hoh no di'noh gwa'yes-hah'syoh; neh', kuh, ne ya'gǎh'oh, i gǎǎ, do gǎs' oh yō'nis heht', gǎs, hō'nondǎ na yǎh; neh, ne'huh nǎ gǎǎ, sigwa'dih hah gae'-wah dūs'yo wa nǎh, nǎ'odi yah'do wǎht.

41 Neh ne hǎh'dyoh', ne Jesus, neh' de odo gǎh'doh he'o weh wathwīs'dūs de'is doh, neh na go'yat gǎh'wah'oh no gweh', owīs'-dah he ǎ'noh sǎnt'hah he'o weh wathwīs'dūs de'is doh; neh ne' gòt-gah'deh no nont'ga no nihs', we sòh, kuh', naeh, hwa'ǎ'noh sǎnt.

42 Da neh', ne yeyah'dado gǎǎh ne' wah a'godǎās theht' gonoh'-gwa yes'hah'oh neh huh' go yos'oh; da neh', naeh, ne' dek nii na-gwus' ni yō wīs dahs'aah, ne' neh huh' he'ya go dyoh'oh, neh huh, nōo, ni yō'i wah ne' sga yah'khos hǎāt, ne ge ih' ni ga'yah'goh ne gwān-nis.

43 O nǎh, he a go nō'gos oh na go'i o nyanih', ha go'yǎ ah'seeh, Dogǎs' oh gwǎ'os, Neh' nǎ gǎǎ wah a'godǎās theht' gonoh'-gwa yes'-hah'oh, neh', na'eh, si'gwa we sòh' hwa'oh'sǎnt, naeh he ni yōoh' he o'noh sǎh'doh ne'a di gwe'goh', he o weh' wathwīs'dūs de'is doh.

44 Neh, sǎh'ǎh, na'di gwe'goh' do gǎs' hwa'ǎ'noh sǎnt, neh huh' da weeh duk' he'ni o di gah'denyoh: neh, gwa'ah, ho i gǎǎ, he ni dyò dohk', do gǎs', naeh, gagwe'goh' neh huh' hwa'ago'ih' he ni yōoh' go yǎn duk'; agwus', gwa'', gagwe'goh ne ya'goh'heh'goh.

OI'WAH XIII.

NEH he'noh weeh hoy a'gǎh' o'ondyeh no noh sa do'gah dih'gǎh, sha yah'daat na go'i o nyanih ha wǎ'ah seeh, Sa di' o nyanih, sat-ga thòh' he'noh gah'sgwe oh'dǎh shoh; neh', kuh, he ni yòh'dǎǎh, hoh dyòh'dǎh shoh he'gus yō'nyanoh nǎk hō'o weh.

2 Deth s'nyeh'oh ne Jesus, ha wǎ'ah seeh, Segǎh, gǎh', he ni yō'i-wa nǎǎ'gwah dōhs gus yō'nyanoh' nǎ gǎǎ' ganoh'so wa nās? thǎh'ǎh ne'huh, deh jòh'sgwa'at ah ne dǎ gya'dyah sǎhk na'gǎ'ak, i gǎǎ, deh dwah'sǎh doh.

3 Neh, dih, he'noh weeh, o nonda gǎ'yaat thǎh dyoh' ho nonda-deh' ne Olives, de odo gǎh'doh no noh'sa do'gǎh dih, neh ne Peter, kuh ne James, kuh ne John, neh, gwa'ah huh', ne Andrew, hō wan'-dōs'oh. adah'seh dōh'gǎh,

4 Da gwa'o wih, wǎndoh ne gǎh' neh huh nǎ ya wǎǎh', nǎ gǎǎ' noh'oi'oh dǎǎh'? a nah'ot', kuh', ǎ yo yǎn deh'dah go'ok', no nǎh, he yō'i wa gwe'goh ǎ gai'wa yeih?

5 Dech ha go wǎ'noh sǎ gwǎh' ne Jesus, hoh saah' onǎh' ne'a-wǎǎh', Swa dah'ni go ǎǎhk, dyǎ gwah', sho, so gaah nō'gweh dās he'-swah nǎ'go ǎh'sǎh.

6 Neh, sǎh'ǎh, ne gòt gah'deh a geh'sǎ na go'o' ǎnthǎ'neh duk' ǎ non do'ok, lih' ne gǎh' ne' [Christ;] da neh ne gòt gǎh'deh, ǎ-sha go di'ni go ǎ gah'hat hòh.

7 Neh, kuh, nǎ swai wa'ok haak neh huh', gyeeh, dya go di yò', neh', kuh, nǎ gai'wa na geek' ǎ'yon di yòh, sǎ noh ne' neh ǎ swah'-dyohk; neh, sǎh'ǎh, nǎ gǎǎ' noh'oi'oh'dǎh, tga gont neh huh' nǎ-

ya wăh: neh, dih, na gwus' odohk'dah goh', thăh'ăh, naeh, ah'soh:
ne' neh theh'oeeh.

8 Neh, săh'ăh, ne' dănt ha di daht' nooh tho no ăn'joh dăh'soh,
dă'non do'găh da'nooh; go wăh go'wa shoh', gwah huh', he ni thă'noh-
do'oh, dă'wan do'găh da'nooh; ă ya ăn'jon'dah da'nooh, gwah huh',
ne' thi ga wên ni yoh, ă ya go dos'sweh da'noos', kuh; ă'non di'yos-
yoooh, kuh, nadi'yah diih; neh' ne găh' nă găă' dyôh sa'wah goh' noh'-
ni go'et gânt.

9 Nen, dih, neh, swa dah'ni go'ă o nyook' ne swa yah'di adyeh;
neh, săh'ăh, ne' neh huh' hă yech'hi ya'gah'hooh' ha di'yah da deh'
ne ga ya'nes hăh ha di'aah; ă yech'hi e wat', ă yech'hi yă'as da'nooh',
gwah huh', he o weh hă'non't'gă nî's'at ha h; neh huh', kuh, hă yech'-
hih dyoooh' he'a di gat' ne thă' nă'noh do'oh, go'wăh go'was hoh, gwah-
huh; neh ă dyô'iwah'heht na gi'wah gēh; neh ă gă'wa gwail'soh seek'
dă yô do'găh do'ok' ha di'yah da eh.

10 Neh, gwa', naeh, tga gont' ă dwan'dye ănt' ne dă'wan di o'-
gwah do'ok ne gă'wi yô's'duk he'ni ye nă ge nyoh' naah'de ya gă'ăn ja-
gee.

11 Neh', dih, no năh' neh huh' ni yô weh hă yech'hi aah, ă yech'-
hi yaat gah', gwah huh', să'noh' neh ă swă o'ya'găh da'go ok' ne'
nah ot' ă swih'; să'noh', kuh, o năh' don de swa'yah do'weh da'ho ok;
neh gwa' nag wa'nah ot' ă yech'hi yoh, ne' neh nă'ndy'is dah'eak, neh
ne' neh, was'nyeht: neh, săh'ăh, ne thăh'ăh deh'is' nă swas'nyeht,
neh, gwa', N t' wa'is hă do'găh diih.

12 O năh' ne de a'dă'non deeh' ă o'ya'ha daat gah' ne de ya'dă'non deeh,
neh nă'ă'eeh; neh', gwah huh', no' deeh doh, naeh, no'awak: ha di'-
sah shoh'oh, gwah huh', dănt ha di daht', neh' dă'non do'gănt' no'wăn-
non deeh doh; neh', kuh, ănt ho di'wah heht' ă o'wan di nyeh.

13 Da neh', gwah huh', ne gi'gewegoh' no'gweh' ă yech'his swa'-
ăh seek, neh ă dyô'iwah'gă'ak na geh'să'noh: neh, gwa', ha vah da-
deh nă o'dah gaas do'ok', sho, he ni yô weh' hă'wan' dohk dăh, neh ne'
neh sha'a'yah daat, ăs ho wă yah'da gôh.

14 Neh huh, dih', ni yô weh' n năh' ă swa'gat h'ăh. not gi'h'să-
swa'ah't ne go'wah doht'ah, kuh, ne de ya go den'gwa oh'gwah, hos-
nyeh'dah goh ne o do'gă's dan ih ne Daniel, neh huh' ă gada'kk' he o-
weh' deh'oi'wah'gēh a'gada'kk', (neh ha yah'da deh, nă a'wă no' sa-
wăh h'ăh ni'go'ă yă daht' ne' neh;) neh huh' ni yô weh' o năh' ne
Jude a'ye nă geh' neh huh' yon de'gwat he'g'en non de nyoh.

15 Neh', kuh, ha yah'da deh ne ga'noh's gi'yaat ănt hă' da'kk', să-
noh' dănt ha dyah dănt; să'noh', gwah huh', hă's ha yoh', nă'ch'he-
aak, i găă', hă'gwis'dăh hă's ge gôh' no'gyeh.

16 Neh', kuh, ha yah'da deh ne gah'ă'gooh ănt'heh'seek, să'noh'
ne' neh ă shal'geet na'ah do'sa ak n syô'nyus hăh.

17 Neh', dih, ne ga no'oh', naeh, he wa di'yah da deh' ne de wa di-
yah'da neet; neh', kuh, he wa di'yah da deh nă wăn non dă'noh ge'ăh-
thaak né neh dwă nî's'hă de nyoh.

18 Neh', dih, ne swa do'es yoh'go ok na'gă'ak, i găă', neh, ne'
gô's he'neh, deh swa' eh gwăăh.

19 Neh, săh'ăh, ne ga no'oh de yô'doh ho ga nyat' he'ni ya wăh'
ne' neh dwă nî's'hă de nyoh; neh huh' nă ya wăh' ne thăh'ăh de wăn-

doh' deh dya'wăh oh he noh weeh dyôhsaah' ne' gus yo niih' he ni-yô dyă'ănôh, ne nah ot'sho h hosyo niih' Na'wên ni yôh', nă gă ne-wah hayô'eeh; thăh'ăh', kuh, neh huh' tho'sa ya wăh.

20 Neh, dih, gih shăh', nă gă noh Na yah'da gwên ni yôh' de o-nis hă gwah da'noh ne' neh dwă nis'hă de nyoh', a'gă noh so gaah' deh ja'go heh: neh, dih, sho, gai'o nih hadi'yah da deh' na go'yah-dă gwăh', ha wă nis hă gwah da'noh.

21 Da neh', ne' neh huh' ni yô weh', so gaah', gih shăh', no'gweh ăshes'wă ăs, Nă, ne găh', naeh, ne' Christ; neh', gih shăh', neh', sii; si dah', naeh, tha yah'da deh; să noh' ne' neh ă yech hii'wa gwên-ni yôs.

22 Neh, săh'ăh, neh, dă on di dah'syooh ne ya'găh oh neh', ne' Christ; neh, kuh, ne ya'găh oh, ho di do găs da nih; neh nă sha go-no'dah sah'syoos naah'da wa dyă'onyooh'; neh', gwah huh', noi'wa-nă gwah dôhs nă ya'wăh syo nyooh; nă shago di h'ni go'ă gah'ha thôh', i gă, ne' theh ogwe nyooh', na gwus' ho wa di yah'dă gwa oh.

23 Neh, dih, neh, ja dah'ni go'ă ăhk: Jat ga'ă oh; o năh', nach, oh gwah'ni go'ăn daat, ne yô'i wa gwe goh.

24 Neh', dih, no năh' neh dwă nis'hă de nyoh, no năh' ă ga'at ne ga no'oh, dă wa'dah son da'ik năn'deek haah' găh'gwaah; neh, kuh, neh so'ek haah' găh'gwaah thăh'ăh' tha h' do sa yôh'hat heh;

25 Neh', kuh, neh, ga jih'soh dă o nyoh' ne gă o'yah'gêh ă dwah'-săh syooh; neh, kuh, ne gah has'des hăh'sho h ne gă o'yah'gêh' tga yăh' ă ya o dah'da nooh.

26 Neh huh' ni yô weh' o năh' ă o wa găh' No wa'wak' no gweh oh jih'gă go shoh' ănt heh; ănt ho dwe ăh'dah go'on dyeh ne gah has'-des yô wa năh', kuh' ne de a'ăh să'oh goh.

27 Neh huh' ni yô weh', o năh' ănt ha'goh hoh't' no o'yah'ge o-noh'shăh shoh, neh' naeh, ăsh ho wa di'yah de o'ek dogă ăs gă'ak ne ha go'yah dă gwa oh; dănt ho wan di'a wi h'dah gwa'nooh he'ni t gă-gon'dah gwah' ne geih' ni yoo; kuh, he gwus' ha h' de yô dyo'yôh'k-doh.

28 O năh' swah ni'go ă yăn dah't', ne' des ga'yă o dăăh goh' ne fig noh gă'on doh'dăh: neh', găs, nah'soh o do'ni h' a'ah noh hah'doot da-yô năh' den da dyeh', gwah huh', swa yăn de ih' heh, o năh' dôs gă'oh ga găh'handeh.

29 Neh huh, dih', ne găh', năăh' iis nă ya wăh' no năh' ă swat'gathôh' nă găă' noh o'ioh'dăh ă gai'wa ye ih, swă noh'dook heh, o năh' dôs gă'oh ga deh; a gwus', gwa', neh huh', he gah ho'ga ăn doh.

30 Do găs' oh gwă ăs, Thăh'ăh' tha'gaat nă gă' ga'wa ji yă deh', he ni yô weh' hă gai'wa ye ih' ne yô'i wa gwe goh nă găă'.

31 Gă o'yadeh, yo'ăn ja deh', gwah huh', tga gon't', na'eh, ă ga'at; neh gwa' ne gwă noh thăh'ăh', naeh, tha'gaat.

32 Neh' dih, ne' neh dwă nis'hă deh tăh'ăh' deh'so ga ah' no'gweh de o'noh doh; thăh'ăh, ha'eh gwah, na di o'yah'ge o-noh ne gă o'yah'gêh' thă ni h'dyoh; ha'eh gwah thăh'ăh' Nô'a wak; neh', sho, Nooh'ni h'.

33 Swa dah'ni go'ă ăk', dih; swat ga'ă ok, swa dă na yăăh', gwah-huh'; neh, săh'ăh, ne thăh'ăh' deh swă'noh doh no năh' hă ga'eeh.

34 Neh, săh'ăh, shah'gaat' he ni yôh'dăăh, no'gweh, ne wa ah'-

dăn dyo'eh, weăh' hwa'eh; neh no năh' haya'găhseh' honoh'sòt, ha gôh'hasdes'hă wih no hah'shăhshoh, wa gô'oh dŭs'hă wi'oo, gwah-huh, hah de yô gweh'dagee; neh, naeh, wa o i wi'sas na deh ho'as de-is thah' nă ot'ga a ok.

35 Swat ga'ă ok, dih; thăh'ăh săh'ăh deh swên'noh dōh no năh' dănt heh' ne thăn noh'do'oh' he ganoh'sòt; oh găs'ah; s'ah de'wah-sôn thăh', gih'shăh; neh huh', gih'shăh', he nit gŭs'nyehs ne da-găăh'ăăh; neh huh' gih'shăh, neh, se deh'jiah.

36 Dyă gwah', sho, ă gă'aak deh d'iswah ni'go ăăh no năh' ă sha-yoh, swăndah'ho'h, gwah, ne' sas he'swa găh'.

37 Neh', dih, ne' nah ot oh gwă's, gagwegoh' hoh khe'yă as; Swat ga'ă oh.

O I WAH XIV.

NEH ne' shă ga'at ne de wă'nis hă gee. o năh' hă ga'eeh he ni ă-non dek'hwe'ees ne de wa'da wă'oh gwah, kuh neh thăh'ăh deh wat'hăh gwăh'gwah dōh: o năh' na dih'săn no wa năs ha d'iyah don-thwus', kuh ne sha gô'diyadonih, honih'sagoh ne gah ni'goh hoh'dŭs hă gô' no'da di ye'ăh dŭk a'ô wa ye nooh, a'ô wa nyôh', kuh.

2 Neh', dih, ne' onăăh, Thăh'ăh', naeh, nonăh' neh wă'nis'hă deh ă non dek'hwe'o eek; dyă gwah', sho, sôh jih' ă yô'ihis da ga'eh ne găndyôh'gwah gēh.

3 Neh ne Beth any nithăh'dyoh, he'oweh' honoh'sòt ne Si-mon no yah'dat găs; neh', dih, he'noh weeh hodek'ho ni, go yos oh' neh huh' ne ya gô gweh', ye a wih' ne' gah sgwă no oh' gas heh'dah, onoh' gă dyeh na gŭs' ga no'oh; o gă'is dōh', kuh, găsă no gah'oh; neh' ne de ya gô yah'goh ne gas heh'dah, honoh'ăăh'gēh ne' neh dyagô'on thwăh.

4 Daneh gye ne na d'iyah daah', na d'iyah da gôo donda ă non de-nyăh'dohk; ho năă, A, naeh, he go wa'ah, gwah thăh'ga'yes haah' no nōh', sôh jih' deh gă'i wah oh go wa yô niuh'?

5 Neh, săh'ăh, naeh, na wa dă'ni nok, si gwa', noo, neh, săh nah de'wăh nyaah eeh' ni gah'si yoh shă gee no yô'i wah heh'oh, neh' a'ô wă no wih' no'ni dăăs. O năh' oh sha gonon dwă noh'dih.

6 O năh' ha wăă' ne Jesus', gaweh'ô o dyeh; a, naeh, he go waah' ech hih'ni go et gănt haah'? neh, săh'ăh, naeh, ne gă'oh dŭs'hi yôo noh o'dyeeh', he'gyah da deh.

7 Neh, săh'ăh, ne dyôt gont', naeh, ech hi'aah no'ni dăăs: da, ganyôoh', naeh, he nă yô'nis heht ă di swa ga yăh', wi yôô', waeh, he-no'yech hi ya dye'ăhs: neh, gwa', niuh, thăh'ăh' deh dyôt gont' dah'de dwadii.

8 Neh', waeh, ne ganyôoh' he noh ont'gwe niuh he'noh e yeeh: neh', waeh, ne de ya gonih'shă nyo'on dyeh, ye noh'gae he' gyah-dah, neh' he go wah'sa dō'neh.

9 Do găs' oh gwă's, Neh ne găăndih gwa'ô weh nă găă' gă-wi yôs dŭk ă gŭs'nyeh dō'ok, ha'eh gwah' nă gă' he'noh o'dyeeh', neh ă yô dă dă'noh dō'nyoh gwaak.

10 O năh', ne Judas Iscariot, sha yah'daat he'ni ă non diih' ne wŭshăă' dek nii' sga eh, hoh dăn'dyos oh, he a gô yah'do wăh'oh na-

dih'să no wa năs' ha di'yañ don thwus, ne' neh huh' haa di'yañ da deh' a o yah'dat gah.

11 Neh no năh' wa ă'no ok, wa o'no hees hah, wa di'wis aah', kuh, no wis'dah ă' tho'wa yoh. O năh' waih'saak he non'da a ye'ăh duk, a yò deh'să yăas tho'ă' a o yah'dat gah.

12 Neh ne dyò dye'ăh dōh, wă n's hă deh'goh ne thăh'ăh deh-wat hăh gwăh'gwah dōh, no năh' sha'a di nyòh' ne de wa da wă'oh gwah, hō wă'ăh seeh na go'io nya nih', Ga ă' o weeh ne găh' nits nō'ehs ha'ya gweeh', neh nō da ya'gwus yō nih' he'ō weh' haa'isa dek-hō nih' ne de wa da wă'oh gwaah'?

13 O năh' ha gōh'hōh'oh de i'ys heeh na go'io nya nih; neh', kuh, na go'ăh' seeh, Neh huh' hōh'sui yoh' he'ganon da yăh; da neh' n' neh huh' dă swadăht nō'gweh ga wis'dah haa wih' one ganos' gă dyeh: neh sheji'non dăh.

14 Da neh', ne ga ă'ndi'gwa'ō weh' hăsh' yoh', shes nă'as naa-nōh'sa gwēn ni yōh', Neh na di'io nya nih' hadōh', Ga ă' o wel' ne găh' dyo nok'da neet' he go yah'da ye'is dah gwaah', he'ō weh' ă' dya-gwa dek hō nih', ne khe'io nya nih' ne de wa da wă'oh gwaah'?

15 Neh, neh, ăshēs' nō wăthv' dyo nok'das dă'ăh' neeh'găh, ga-yăn dō nyoh'; wa dyă nohk'dah'oh', kuh: neh huh' zē' neh, da gwa-des as

16 O năh' hō nōh'dăndyos'oh na go'io nya nih, tho d'yos'oh' he'ganon da yăh: neh', kuh, nōh'gă'w ye ih' wa yat'gath'ăh' he'ni a go-ye'ăh seeh: neh huh', o năh, wa ya'desas ne de wa da wă'oh gwah.

17 Neh no năh' oh găas'ah, neh huh' hō yos'oh, kuh ne wus-hăă' dek ni' sgaeh.

18 Neh, dih, he'nōh weeh hă nih'dyoh, hō non'dek hō ni'ih, kuh, ha wăă' ne Jesus, i o găs'oh gwă'as, Sha yah'daat he ni swa diih', de-yo gwa don dōh', hăh' e ga gont' wă'a gyah daa tgah.

19 O năh' oh w h'sa wăh ne wă'ndi'ni go'ergăht; neh', kuh, nō-wă'ăh seeh, jō gweh'das hōh' da wa dăă', lih', găh? o yah', kuh, ne' a wăăh, lih', găh?

20 O năh' dech ha gō wă'nōh să gwăh' ha go'yă'ăh' seeh, neh ne'-huh, sha vah'daat ne' wus hăă' dek ni' sgaeh, ne' sha h'dă ya gi jănt' ne găjăh'găh.

21 Neh Nō'wă'wak nō gweh' hō'oh dăndyō o dyeh', dō găs' oi wa-ye'ih' o'ondyeh he ni ga ye'ăh' ha'a ya dōh: ga nō'oh', dih, ha yah'da-deh nō'gweh, he'nă dwēh duk' Nō wă'wak nō gweh' ă' o wă yah'dat-gah: neh sah'gwah neh huh'ji gă'ăh ne' neh ha yah'da deh na'gănoh' de o nō gă'dos'oh.

22 Neh he'nōh weeh hō non'dek hō ni'ih, de oh'gwăh ne Jesus nō-ăh'gwah, de'odă nō nyos'oh; de'ō yah'goh', kuh; o năh' he'ago ya-wih', ha wăă', kuh, Swaye năah', iswaak': neh' ne găh ne' gyah-dah.

23 O năh' neh, de oh'gwăh ne' ga wis'dah, neh huh' ni yò weh' nō-năh' de'odă nō nyos'oh, o năh' he'ago ya wii': da neh' ne gagwe'goh' wă' di nō'ge ăh.

24 Neh na go'ya'ăh' seeh, Neh' ne găh nă găă' ne get gwăh'sah no i'wa ni'yăsdōh ne wă seeh' wa di'wih'sah'oh, ne găh ne dyon da-dă'onthwah seeh' ne gòt gah'deh.

25 Dogās' neh noh gwās, Thāh'āh niih tho'sak ne'ge āh ne wa-do nih' noh oh'sah gēh, ne ga oh' noh wan di' he ni yò weh' hā wā'-nishā'eeh, nonāh' waseeh' āskne'ge āh he o weh' thā noh' do oh'shā-gwēn ni yòh' Na'wēn ni yòh.

26 Neh huh' ni yò weh', no nāh' wa di'ā noh'k dāh' no'non dā no duk', ho di'ya gāh'oh; neh huh' he'one noh' he'dyonon dadeh', neh, Olives.

27 Onāh' ha go'yā āh'seeh, ne Jesus, Neh' ne swagwegoh' dā-swa do dāh'dāh' neh gā' o nih' he'gyah daadeh', nā gā'ā' wah'son da-deh: neh, sāh'āh, he'nigaye āh' he'gayadoh, Neh nā'e nyòh, ne de yò di noh'gā ont hos de'is doh; da neh', naeh, ne dā wā non do-gòh' ne de yò di noh'gā o'doh oh.

28 Neh' di, nā g'at ne' neh, no nāh' dān dwa gat gā'o ooh, lih ā gwa'ān deh' hā gyoh' ne Galilee.

29 Neh', di, ne thosnyeh'oh ne' Peter ha wā'āh'seeh, Neh, gi' shāh', naeh, ne gagwegoh' dā ya'go do dāh'dāh', thāh'āh, gwa', naeh, niih.

30 Thosnyeh'oh ne Jesus, ha wā'āh'seeh, Dogās' oh go'yā ās, Neh' niis nā gā'ā' wā nishā'adeh, neh' gwus' nā gā'ā' wah'son da deh, ah soh' ā gā'ā' deh' j'snyeh'oh ne da gā'ā'āh, ne dek ni' wa-doh'thāh, sāh, nās ga'doh hihi.

31 Neh', di, no gā'is doh oh haas deh' he' dethos'nyeh'oh, Neh-huh', gi' shāh', no ya wāh', ne do gā'ā' da eh'nieh', thāh'āh deh-dòs'gāh deh gat'gāh hēh tho da gaye āh'duk a'go ya'doh hihi. Neh-huh', ha'eh gwah, na'odi wā no wāh' ne'a di gwe goh.

32 Da neh' neh huh' ho di'yo oh he' o weh' Geth sem a ne go wā'-yasthāh: onāh', ha go'yā āh'seeh na go' o nya nih', Nāk'huh ja dyāāh, he nā' o'nis heht niih', yaeh', ā'ga dā nā yāāh.

33 Da neh' ha'go āh' ne Peter, kuh ne James, kuh ne John; onāh' oh wah'sa wāh' na gwus' ho yo we' o ek ho nyoh' he ni' o' o ya gāāh, wah'os dāh', gwah huh', naah ni go'āh'gēh.

34 Neh' na go'yā āh'seeh, Neh' na gwus' gā'e yaht gēh' he yo-doh'k' he ni ga'h'ni go'ert gāhs' na gat hwa'is hāh, nāk huh', sho, swa-āh'heht, swa dah'ni go'ā āhk', gwah huh'.

35 Onāh' osthoh' hes ho'tgā'is doh; neh huh', yo ān'jāh gēh ho-yah'dye nāh'oh ho dā nā yān'dus oh', gwah huh'; neh ne' theh ogwe-nyooh', i gā'ā' na'gaat', sho, ha yah'dadeh' he ni yò'is dāh' eeh.*

36 Onāh' ha wāā', Abba,* Hāh niih, hāh de yò'wa gee, naeh, he yo gwe nyooh' heh' syāh da deh; soh neek' nā gā'ā' ga wīs'dāh' he'gyah da deh: neh huh', naeh, thāh'āh, naeh', neeh, niih, he ni-dwak'ni gooh'dāā; neh, gwa', niis he ni di'sah'ni gooh'dāā.

37 Onāh' neh huh' sho yes'oh, ho ni'dāh' heh', gwah, ne' ssa'go-gāh; onāh' ha wā'āh'seeh, ne' Peter, Simon sān da h'oh, gāh? thāh'āh, gāh, deh sa gwe nyos'oh' naah'sa dah'ni go'ā āhk', sga' aga is-dāh' eek?

38 Sa dah'ni go'ā āhk', sada nā yāāh', gwah huh'; dyā gwah', sho, ne' huh' ā di'sah'ni go'ān'di ān thōh. Neh, not hwa'is hāh do gās', nā-eh, o ga yās'; neh gwa', naeh, ne thāh'āh deh sga'h'has deh noh wa-ah.

39 O naeh' shot hā'da doh, shodā nā yān'dus oh, gwah huh'; shah'-o wā noos hoh', sho, ne' sa āh.

40 Neh no naeh' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh', aeh, no-nah' saago gah; (neh sah ah nos'deh nadi gaah'geh:) thah ah', kuh, de o nah noh'doh ne' nah ot a'ah nih he do'sa o wa wā'noh sā gōh.

41 O naeh' neh huh' sho yos'oh, ne sah wadoht'hah; neh na gō-yā ah'seeh, Ahsōh swān dah'hoh', swa do is hāh', kuh? neh huh', sho, hah'de gaye ih, o nah', sah ah naeh', hoh ga'eeh he niyo'is da-ah eeh: swat ga thoh, o nah' Nō wa'wak' nō gweh' neh huh' wa o wa-yah'dat gah ha di'soh dah'geh no di wa'neha gōh.

42 De'swa daht; neh nō gwah'dān dyo'on dyeh'; swat'gaat hōh, o-nah' da'eh nagyah'dat gah'heh.

43 Neh ne'wah ogondadyeh', ahsōh', sho, hothaah', ho yos'oh ne Judas. shayah'daat ne' wvshāh deknih' sgaeh; hā neh', gwah-huh, gān dyōh'go wa nāh: ah shaah', gah hnyah'shoh oh', kuh, ha di'a wi non dyeh', neh huh' da ā neet' he thā nih dyoh na di'h sā no wa-nās' ha di'yah dont hwus', kuh ne sha go'di ya do nih', neh, kuh, na di'gāh jis'hoh oh.

44 Neh ha yah'da deh he nō da'weh dyk wa o wa yah'dat gah, o-yān deet' ha go yo nyanih', ha wāā, Neh neh, so'dih gwa'nah ot dā-e'ji gwa yos', neh ne' huh ne'neh shayah'daat'; neh ās he'swa ye-naah, o'yah jih' hās he'swa aah; sā noh' ās ha'doh seeh.

45 Da neh' he ni yōs'no weh', nō nāh' wa a yoh', neh huh', sho', kuh, hwa'a do gānt' hethayah'da deh; neh, kuh, ne'awāāh, Sa di'o nyanih. Sa di'o nyanih: o nāh oh tho'ji gwa yos.

46 O nāh', wa o wā ni'oh da'āh, wa o wa ye naah.

47 Neh neh. shayah'daat ne dōs gā'oh niaat', thoh shā'goes gwāh', ho yāh'doh, nō hāh'shāh nō wa go wa nāh na di'yah dont hwus, neh ne wa'o oh dyahk.

48 Neh ne' Mosnyeh'oh ne Jesus ha go yā ah'seeh, Neh huh', gāh, ni swa da dye'ā an dyeh he na'eswa yeeh' ne sha gōh'set hāh da e'swa'-doo gānt, ah shaah', gah hnyah'shoh oh, gwah huh', swa'wi non dyeh, heh sgwa ye'no eh?

49 Oh hāh'syonyoh', naeh, do gāā' dwāh dyoh', ga di'o nyanih' nō nōh'sa do'gāh di'h'geh; da, thāh ah' dāh sgwa'yenaah; neh, gwa, ne'ga gōnt' ā gā'wa ye ih he ni gaye āh' he'ga ya doh.

50 Da neh' ne ga gwe gōh' ho wa'yah dat'gah wāh ho non'deh-gwāh.

51 Da neh' ne wa'o non dāh, ha yah'da do gāā nō gweh'da seeh, ga ni gā'os hāh de ot'hwah hāh; o nāh na di'k'sah go wāā, wa o wa ye-nooh.

52 Neh ne' wa o di'h', sho, ne ga ni gā'os hāh, hōnāh'gōh oh wāā-deh gōh.

53 O nāh' ne Jesus neh huh' hwa o'wa aah' he'thāh dyoh nō wa go-wa nāh na di'yah dont hwus: neh, kuh, shāh gaat' hā nih dyoh, neh-huh' ho di'yah daye ih oh' ga gwe gōh' na di'h sā no wa nās', ha di'yah'-dōnt hwus kuh na di'gāh jis'hoh oh, kuh ne sha go'di ya do nih.

54 Da neh' neh, hō non dā dyes'oh ne' Pe ter; we āh', gās, da-eh; neh huh', gwa'a, hā'eh gwah, he'oyos oh hetha dyān'dah gwāh' nō wa go wa nāh' na di'yah dont hwus; da neh' shāh gaat' hō non-dyān dyes'oh na di'h hāh shāh, wāā'dōn theh' neh huh' hō'deek hāh.

55 O nāh, neh', ha di'h sān no wa nās' ha di'yah dont hwus, ga gwa-

goh', kuh, nodi'as hăh, wa ă'nihsaak na ye'i wagwa'ihsih da wa do-
gănt' ha yah'da deh ne' Je sus, neh huh' nonda weeh duk' aa'q wa-
nyoh; da, thăh'ăh, dih', de'o di găăh:

56 Neh săh'ăh ne gôt gah'deh ne thăh'ăh deh ga'i wa gwên ni-
yoh' ne wa dii'wa gwa'ihsih hayah'da deh; thăh'ăh, gwaah', sha-
dii'waat thei o'doh ooh' na di'wa gwa'ih sos.

57 Da neh, dih, na di'yah da do găăh' det ho di dah'oh o no'wăh-
ooh' ho di'i wa gwa'ihsooh hayah'da deh', ho năăh',

58 Neh nō gwa'thōndeh', ha wăă, Neh nă gi'wah doht' nă găă
o noh'sa do'găh dih', os oh'dah sho h os'yo ni h: da neh he nă yo'nis-
heht, neh', săh ni wă'nishă geeh' o yah' ăsges'yo ni h; thăh'ăh,
naeh, os oh'dah sho h tha'gus yo ni h.

59 Thăh'ăh, dih, aeh, deh gaat gaah' nō wa dii'wa gwa'ih sah'seh
ne sha dii'waat ha'wa doh'.

60 O năh nō'wa go wa năh na di'yah don thwus ha h de'wah să noh
de o'dah oh, ho on'dos oh' ne Je sus; ha wăă, Thăh'ăh găh' deh-
thah'gwis dăh thah doo'sah swăn'noh să gôh? A nah oh'dăh ăh ne
găăh' nă găă' ha dii'wa gwa'ih sos' de yò do găh'doh heh, syah da deh'?

61 Neh, dih, ne thi o'dye ăh', sho, deh thah'gwis dăh dah des'ho-
wă'noh să gwăăh. O naeh' nō'wa go wa năh, na di'yah don thwus'
sho on'dos oh, ha wă'ah seeh, lis' găh ne' Christ, neh, Ho awak, Na-
yah'da nō'oh go waah?*

62 Neh' neh, ha wăăh ne Je sus, Iih neh'huh: neh, kuh, ne'
tgagont' ăshe swa găh' Nō wa'wak nō gweh' ănthăh'dyon dahk' ga-
yă neh go o'gwaah, ne gah has'deshăh; neh', kuh, nănt'heh oh jih'-
găgo sho h' ne gă o'yah gēh.

63 O năh nō'wa go wa năh' na di'yah don thwus de o'ăh ne gă'oh
noo syo'nyus hăh, ha wăăh, kuh, A nah ot' ah soh de yò do ăn jo oh'
na dii'wa gwa'ih sos'?

64 O năh', na'eh, eswa'ook he'no dwă nō'et gânt; a ni swah'ni-
gooh dăăh? Da neh ne' adii gwegoh', neh wa o wa'i wa'ăh heh-
dăh ne' gă e yah't' ă o'dye'ăh dah gwăh'.

65 O năh', kuh, gyee, wa o wă nis'gyo dih, wa o wa goh'so week',
gwa h huh; neh, kuh, nō wă'goes; neh, kuh, nō wă'ăh seh, Săn-
ne yooh: da neh', kuh, na di'h'bah shăh hō wă'goes hă năn nis oh-
da gwăh'da hăh.

66 Da neh, na'eh, ne' Peter eh dah'gēh nithăh'dyoh nō'gyeh',
neh huh' go yos'oh je yah daat ne sha gôk'sah go'washăh', nō'wa go-
wa năh' na di'yah don thwus:

67 Neh, dih, nonăh' wa o wa găh' ne Peter ho dont heh doh.
hō want'gathwah'oh; neh, kuh, ne gawăăh', Neh ăăh năăh' iis
do găă' sneh sgwah' ne Je sus ne Nazareth tho ya'găh oh.

68 Neh, dih, no doh'hi yăh, ha wăăh, Thăh'ăh ni h' deh a gă-
noh'doh; neh', kuh, ne thăh'ăh ni h' deh ak'ni go'ă yăn dahs' ne
nah ot' sa doh. O năh' he o ya găh'oh as gwa goo' hăh de o dah'oh;
o năh' da gas'nyeht ne da găăh'ăăh.

69 Da neh ne'sa o wa găh' aeh, ne yek sah'go waah, o năh gôh-
saah hō wă nă'oh'seēh ne' neh huh' hadih'siaah, Neh, gyee, ne găh'
nă găă' sha yah'daat he'ni ă non dii.

70 Sa a'doh hiih', aeh. Dah jiah', sho, o naeh' sho wă'ăh seeh

ne' Peter ne' neh huh hadih'siaah, Dogās' iis', gyeē', chyah daat' he'ni ā non diih : neh', sãh'ãh, ne Galilean noh syah'doh dāh ; neh gai'wa gwa'ih sos heh' ses nyehs.

71 Onāh' hohsaah' no dwā'no et gāh da'noh, ho e'wah dws'hã gooh Na'wēn ni yōh hoh'tha da deē dws' ; neh, kuh, hwa o'yah da'di ānt hōh nã a'i wa gwa'ih sih, ha wãã, Thãh'ãh ni h deh os'thooh de e'yān de-ih' nã gãã no'gweh, ne' sheswat'hyō wi h.

72 Onāh' ne' dek nii wa dōh'thah, don da'gws'nyeh't ne da gããh'ããh. Neh, neh, o nãh' shos shããh'oh ne Peter, he'ni o wã noh'dāh heh'oh ne Jesus, ha wã'oh seeh, Neh nah soh ā gã'gãk deh jos'nyeh'oh ne da gããh'ããh ne' dek nii wa dōh'thah, sãh nãh sã'doh-hi h naah gwis'dāh a e sa di'wa deek he'gyah da deh. Neh no nãh' neeh wa ā'noh do nyōoh', de o gah sã'nish hãh'syoh.

OI'WAH XV.

NEH ne' wah o'gon da dyeh', no nãh' se deh'ji ah, hodi'as hãh'dws'oh' na di h'sã no wa nãs' ha di'vah dont hwus' ; kuh na di'gãh jis'hoh'oh ; kuh ne sha go'di ya do nih ; neh', kuh, ga gwe goh' no di'as hãh ; neh no was'hã ont ne Jesus ; o'yah jih he o'wa aah ; neh-huh' he'owat gah'wãh hethayah'da deh' ne' Pilate,

2 Onāh' thos nyeh'oh ne Pilate, ho on'dosoh, Iis, gãh, ne Go'wãh go waa' ne Jews ho na wãh' ? Neh ne' det hos'nyeh'oh, ha wã'ah seeh, Neh waeh', naeh, oh'sih.

3 Onāh' na di h'sã no wa nãs' ha di'vah dont hwus' ho wa'i wa'yãh da'noh, we sōh o'i wa gee ; tãh'ãh, di h, deh thah'gwis dāh dah des'howã'noh sãã gwããh.

4 Onaeh' ne' Pilate sho on'dosoh, ha wããh', Thah'gwis dāh' thah-dos'ah swã'noh sã gōh ? nããh', ni yō'i wa we sōh' na di'wa gwa'ih sos heh' syah daa deh.

5 Neh, di h, ne Jesus ah soh' dah des'howã'noh sã gwããh ; neh-huh' gwaa' hoh gaak daht' ne wa oi wa'nãã gōh ne' Pilate.

6 Da neh', di h, he'ni ā non dek'hwe o'ees, wa a go yat'gah'wãh, gãs, shayah'daat na nos'gwah, ga nyōōh', sho, ne' wa o wandō'es syoh'gwãh wa ā neeh', neeh.

7 Neh ne' shayah'daat Barabbas ha ya soh', neh' shah gaat' ha-dis'hã ont, naa'di ya nes'hã gah'hat hwus, he a'yah daah', kuh, ne a-oh hwah ; neh', kuh, ne' wa ā non dyō o nyōoh' he'noh weeh ha di-ya nes'hã gah'hat hwus.

8 Onāh', ne gãh dyōh'go wa nãh tho non'deh has'dosoh de o'noh-sãnt'hwah oh, wa ā'noh sa wãh, noh'tho wandō'ãnjōēs' ne' neh huh', sho, na'a yeeh he non da'go ye'an dyeh.

9 Neh', di h, ne' Pilate dech ha go wã'noh sã gwãh', ha wããh', Neh', gãh, de swa'dō ãnjoni h' ne' neh a'gwat gah'wãh ne Go'wãh-go waa, ho nō'wãh ne Jews ?

10 (Neh, sãh'ãh, neh, hai'wa yãn de ih' he neh', sho, ne gah nos'-bah ooh gai'o nih, heh, ho wa'yah dat'gah wãh na di h'sã no wa nãs' ha di'vah dont hwus.)

11 Neh', di h, na di h'sã no wa nãs' ha di'vah dont hwus' das ha'go-di h'ni go'oni h ne gãh dyōh'gwah gēh, ne' neh', i gãã, sah'gwah a'-ot gah ne Barabbas ha di'vah daa deh.

12 Onāh' ne Pilate det hos'nyeh' oh, neh ne' sha go'yā' ah'seeh, Ga an di h ni gaah', na'eh, di swa g'yās', nā'eyeeh' nā'gā' ne' she-swa yaas' Go'wāh go waah' ne Jews ho no'wāh'?

13 Onāh' des ho'nohsant'hwa' oh, Des he swa yah'son dāh.

14 Onāh' ne Pilate ha go'yā' ah'seeh, A, naeh': a nah'ot' ni o-dye' ah' ne' wa et gā'ah'? Onāh, we sūh ho san'di gā' is' he non da ā-non de h haas dooh, de o'noh sant'hwa' oh, Des he swa yah'son dāh.

15 Neh huh' ni yò weh' onāh' ne' Pilate, tho gaayās' nā'ago'h'-ni go'yās' ne gāndyeh' gwah'gēh', neh wa'o'yah' daat'gah' ne Ba-rab'bas, ha di' yah' daadeh'; neh huh' no nāh' waoh'soh' gwa'wes hooh ne Je sus, wa'o'yah' daat'gah' onāh'; neh, na'eh, ne' dā'o wa yah'son-dāh'.

16 Onāh', no di s'gāh' ā'geh dah' neh huh' hwa o'wā' aah, he de yò'-noh sa gwān de h', Pre to ri um* ga ya soh': o nāh hwa o'wā' ni'nook, wa o'wān di' yah' de'o eek' he'ni o ni dyeh' gwah.

17 Onāh' wa o'was yo nih, gwāh dā'ah' ā'ah* ni yòh'dā'ah; o i h k'-dah', gwah huh', daa'dih hi gwā o nih' neeh, oh tho wa noh'ā' hooh.

18 Neh neh, onāh' wa ā'noh sa wāh' noh tho wa noo'nyooh, Sgā-noh' sē noh' o nyo'ok, iis i.e. Go'wāh go waah, ne Jews ho no'wāh'!

19 A dah'dishāh', gwah huh', daa di' yānt' no noh ā'ah'gēh, wa o-wā' nis'gwo di h', gwah huh', de ā'non dos'he do'oh, gwah huh', de o wa-yah'da no oh gwaa'noh.

20 Neh huh', di h, ni yò weh', no nāh' wa'o wa noh'ge āh, sa a'di-ā'gēh' ha yah'dadeh' ne gwāh dā'ah' ā'ah; neh' do da a di' āh ne' a oh hwa' hos yo'nyushāh; onāh ho wa'yah' di'gā' oh, de o wa yah'-son dah'nooh.

21 Neh ne tho wā'noh do'nis oh, ha yah'da do gā'ah ne Simon, Cyrenian no'o yah' doh'dāh, neh waa'at ne' neh huh; neh huh' da-o'yoondyeh' he'ganon da yāh; ha goo wak'sho'oh neh, neh, Alexan-der, Rufus, gwah huh'; neh' ā'aan thāh' ne de ga'yah' sont ne'oo wāh.

22 Onāh' neh huh' ho wa'yah' theeh ne Golgotha, neh gān doh, no nāh' de ga'wā'non'de nyooh', He'o weh ga naa'geh' no noh ā'ah'ok dah.

23 Onāh' neh tho wā'wih, nā'ā'ne ge'āh, ne wine, de ga'yēs-doh ne myrrh:* tāh' āh, di h', de'oo gwā'ah.

24 Neh huh' no nāh' oh tho wa yah'son dāh', de o'lik hal'sooh noo-syo'nyushāh, de o'noht gā'nyes oh' de o'dih wus'dyah'goh, he ni-gaah' naah'de yo gweh'da gee ā'ā'ye naah'.

25 Da neh', neh huh' no nāh' sāh' ni jo'is daah' eeh,* onāh' de'c-wa yah'son dū's'oh.

26 Neh ne ga ya'noh daa'noh no wa'i wa'yāh' dah'goh, neh huh' ga ya'noh' heht'gih. NE GO'WĀH' GO'WĀAH', HO NO'WĀH' NE JEWS NO NO'AN'JOH DĀH.

27 Da neh ne de i'ys heeh ne sha go'noh set'ha h, shah' gaat de-o'wan di' yah' sont; sha yah'daat' ha yā'neh' goo'gwaah, sha yah'daat', kuh, shat'gwaa di'gwaah.

28 Onāh' oh gai'waye ih' he'ga ya doh' ne wa doh', Neh huh' ha yah'daah, he'wus he dāh', haa di' yah' daa de h' ne dea di ya'nes hā'-it hah.

29 Da neh ne' neh huh' ha di' āh da'noh ho wa'noh' gen'do nyoh',

hă non'dwă na'et găh'da nōh ha yah'dadeh; neh, ne de ă'nōh nōh'ō-
 ăndōos; hanandōh', kuh, Doo gās'; iis neh, siwah'dōht hah no-
 nōh'sa dō'găh dih, neh, kuh, neh, săh' ni wă'nīs hă gee', o'sah sa dyă-
 nuhk dăh,

30 Sa da'dyah da'geh hah, sa sa'da deh'nya gânt; dō da sa dyah'dănt,
 gwah huh, he de ga'yah sont.

31 Ha eh gwa', gwah/huh, na dih'să nō wa năs' ha di'yah'dont hwu
 hō wa'nōh găa nih, de o'nōn da dă ăh'seeh na di'yah diih', he a di yah'.
 daah, gwah h' h, ne shago'di ya dō nih Cha go'yah da gwus', naeh,
 no yah'shōh; o'năh ne' a ăh hwa'h' thăh ăh', naeh, de o gwe nyōōh
 nō'saa da dyah'da gōh.

32 O năh, dih, ne' Christ ne Go'wăh go waa nō nō wăh neh Is-
 rael, det ha'dyah dănt' o năh' he de ga'yah sont, neh na'ya gwa't'gat-
 huh', a ya gwa'i'wa gwēn ni yōs', gwah huh. I a neh' kuh, ne' shah-
 gi'waut, shō, ne' shah gi'at' de o wăn d'i yah sont, hō wăn dwă nō'yăh-
 daa'nōh.

33 Neh huh, dih, no năh' shah ga'eeh' ne yeih' chi yō'is daah-
 eeh, neh neh' de y'đah sōn da'gos ăh ne thi yō'ăn ja gwee gōh, neh-
 huh' nōh o'nīs heht ne' dyōh dōch cho sa ga'is dăh eek.

34 Da' neh huh' no năh' dyōh dōch' chi yō'is daah eeh, de oh'sănt-
 hwah'oh tho deh'has dōs'oh', hă wăăh, Eloi, loi. I lama Sa bach tha ni?
 neh găăndōh', no năh' de'g wăăn nōn de nyōōh', Sgwēn'ni yōh',
 Sgwēn'ni yōh'; a' naeh heh gwah' ti sga'gah wăăh?

35 Da neh', gyeeh, ne' dă's'gi'oh ni a'dih s'ăah, no năh' wa-
 ăn'no ook, hō năăh, Eli as he o'nōos.

36 O năh' sha yah'daat 'e o'ăh daa dōh, de y'ne gaa'yōh j's hō nōh'.
 heh dōh' ne de gaa'ne ga'h'gwah. oh ă nō găă'yaat da o'ăăh, neh
 wa o'ne gaa nōnt, hă wăăh, Să nōh' hăh dăh he swa yă o nyōōh; neh
 neh, dwat gaa th' h' a'dih gwah dō găs' ănt heh', neh, Eli as, ne neh',
 i găăh, dō da o'yah'dănt.

37 Da neh' ne de oh'sănt hwah ăh ne Je sus tho deh'has dōs'oh,
 o năh ha we e yōs'oh.*

38 Da neh' ne yō'sa ni yōnt' oh sen'dah gōh', he'ō weh gwu' dyō-
 nek'da dō'găh dih', de'yō dō wăs'oh, heh'igăh', dyōh sa'wah gōh, a o'hk-
 dah gōh' he de yōh'dyō dah dōh.

39 Da neh'huh ni yō weh nō wa go wa năh ne sga't de wăh'nyah-
 eeh ni ăn nōn diih nō dīsgăh ă'geh dah neh huh' i ăa' de o nōn dō-
 găh dōh het ha yah'dădēh', het gi'hwăh ăh he'nōh a wăh', he de oh'-
 sănt hwah'oh, kuh, heh wa ă'eeh, hă wăăh', Ga'wa gwēn ni yōh'
 dō găs' neeh', Hō a'wah gă'ăh Na'wēn ni yōh'.

40 Wăn n'ōs hōh'oh', gwah huh' gyeeh, we ăh' de dwa di gaa'-
 neeh, neh neh huh' wa di'yah daah' ne Mary Magdalene; kuh ne
 Mary. nōn nōh'ăh ne James', neh hōs'thōh; Joses, kuh; Salome,
 gwah huh;

41 Neh haeh'gwah ne Galilee chit hehs', hō waa'nōn dă'dyehs-
 gwah, de o'was nye'dyehs gwah', gwah huh; o nōnt'găh deh', gwah-
 huh', nō yah'shōh ăh' ne wăn n'ōs hōh'oh ne' shah gaat' da ă neeh',
 tho di'yōs ăh ne Je ru sa lem.

42 O năh, dih,--no năh' oh găăs'ah o dōh'ō on dyeh, (neh gă'ō nih
 he'neh huh' ni ă nōn des'syō nyanōōh', neh' găă dōh neh, neh wă-
 nīs hă deh, o năh ă yōō hăh't, shō, ă ya'wăn da dō gânt'heht,*)

43 Joseph Ari me the a tha weeh dōh', neh' nah' ot nooh'sā ni yòòh, ha as' hā' ah, neh, ha' eh gwah, hah' nī' go āāh nā gaa yōh' neth hā' nōh-
dō' oh' shā' gwēn ni yōh' Nā wēn ni yōh, neh huh' ho yōs' oh, tho' h' nī'-
go ā' gon' ah' gōh neh huh' he' u we' nōoh' he' tha yah' dadeh' ne' Pilate,
ho dō' es yōh' gwa nih' naa yah' dah' ne' Je-sus.

44 Da neh' neh, ho' i' wan āā' gwah' oh ne Pilate, a' di' h' gwah o-
nāh', kuh', ha we' e yōoh; onāh' he o' no gos' oh ne' sgat' de wāh'-
nya' eeh' nī' ā' non' diih' no di' s' gāh' ā' geh dah' ha go' yas de' is dōh, ho on'-
dōs oh, a' di' h' gwah onāh' neh huh' jih he nōh' o' nis heht' chi a' wee-
yōoh.

45 Neh huh, dih, ni yò weh', no nāh' wa o do gās', da weeh duk' ha-
yah' dadeh' ne' sgat' de wāh' nya' eeh' no di' s' gāh' ā' geh dah' ha go' yas-
de' is dōh, neh' dō' o' yōh' no yah' dah, ne Joseph.

46 Da neh' na gwus' ga ni gāā' os hi yòòh ho' ni nōh, onāh' tho-
yah' dāh dōh, neh' wa o' wa daaseh' ne ga ni gāā' os hi yòòh, onāh'
neh huh' hwa o' yas hāāh' hōn da' deh sa' dōh gwah, neh' ne gas dāā'-
gōo' gā' ya dōo' nih; tho' h' sgwā' ga' ha de' nya' dōh, gwah huh', he gah-
ho' ga ānt' non da' deh sa' dōh gwah.

47 Neh' ne Mary Magda'lene, kuh, ne Mary noo' nōh' āh ne
Josēs, de gī' ga neh' he' o' weh' hwa o' wā yas' hāāh.

OF WAH XVI.

NEH HUH, dih, ni yò weh' no nāh' chi yò' āh dōh' na wēn da dō'-
gāh dōh, Mary Magda'lene. kuh ne Mary noo' nōh' āh ne
James, kuh ne Sa ome, neh' no dii' ni nōh ne gasā' no gah' os hōh' oh;
ne' neh huh' i' gāāh' non' da wā' neeh', a o' wā' yah' dōh' gaah.*

2 Da neh' na gwus' se deh' jiah, neh' dyò dyò' āh dōh, wā' nī' s' hā-
deh' he' nōh' de wa dān' daeh, neeh', neh' h' h' nī' dyo' ne nōoh, heh, on-
da' d' h' sa' dōh gwah, no nāh' da gāāh' gwiit' gāht:

3 Da neh' neh, de yò' non' da' dā' āh' seeh, So nah' ot' ne gāh' ā' yok'-
hih' sgwā' oh ne gāāh', heh, gah' ho' ga ānt' non da' deh sa' dōh gwaah'?

4 (Da neh' no nāh' oh wā' non' gaat' huh', oh wā' non' dyāā' gwa',
naeh, gah' sgwā' oh nōoh,) neh, sāh' āh, naah' de yò' dōh' k' go wa-
nāh.

5 Da onāh' ho' h' wa' di yōh' ne nōh' gooh, hōn da' deh sa' dōh gwah,
neh' ne wa o' wā' gāh' noo' gwēh' d' seeh' nō' gwēh, ga yā' neh' gōo'-
gwaa nōh' wān' diih' hāh' dyōh; neh' ni yōos' wus' yō' nyus' hā' gā' ānt'
hos' yō' nya' dōh;* da neh' ne wah' o' nōh' dyōh' k.

6 Onāh' ha go' yā' oh' seeh, Sā' nōh' ā' swa' dā' yò' gōh; neh' shes wa'-
yah' di' s' aas ne Je-sus ne Na-za-reth tha weeh dōh', ne' de o' wā' yah'-
son duk: dōt' h' t' gā' oh' neh' huh; thāh' āh' deh' shōh' dyōh. nēk' huh;
swat' gaat' huh' he' o' weh' he o' wā' yas' hān' duk.

7 Nōh' gwa', sho, ne' swah' dān' dih, eeh' h' o' wih' neh' ha go' o' nya-
nih, kuh ne Peter, neh' ā' ā' ān' deh' gon' da dyōh' hā' o' yō' gōk, hā-
swa' yōh' ne Galilee; da neh' huh', na' eh, ās' he' swa' gāh', aga' wa-
ye' ih' he' nī' she swa' yē' āh' seeh.

8 Onāh' [de yò' di' h' sā' i' yāh' oh] jodi ya gāh' oh, jo non' deh' gwāh'
he' o' weh' ni yon da de' i' sa' dōh' gwah; neh, sāh' āh, neh, wah' o' di'-
yah' dōn da' āh, wah' o' di' wa' nāā' gōh', gwah huh', thāh' āh', kuh, neh,

so gaah' nò'gweh haah gwis'dāh a'ò wǎ'as; neh, sǎh'āh, neh', o nòh'-dyoh oo'dyeh.

9 Da neh', dih, no nǎh' se deh'ji:h', shah der'hot gǎ'oh Jesus, ne dyò dye'āhdoh wǎ nis'hādeh he'nòh de wa dān d.eh', neh dyò dye'āhdoh cha gò'dyah dò'dah sah'seeh ne Mary Magdalene; neh he'ò weh' ni ye'yah daa deh ja duk ni ǎ non diih naa di'nis he'ò nòh' cha gò'yah dít'gǎ'oh.

10 O nǎh' gòh dān'dyos'oh, he'ò wan di'owiih', neh', shah gaat hǎ neh'sgwah, he'nòh weeh' hǎ non dǎǎ nòhs', hǎ nos'dǎ o nyoh', gwah'-huh.

11 Da neh', neh, no nǎh' wa ǎ nò ok' hēh, hoh heh', gwa', naeh; neh', kuh, nò'wǎ gǎǎh ne' wa o wa di'oo wiih, thǎh'āh de dii'wa gwēn ni yòs'dooh.

12 Nòh'gǎh gēh nǎ gǎǎ' shah a wǎh, dei'yus heeh ne'wah waago-ya'dyah dò'dah sahs; o yǎh' ne'wah n'sha'yah dōh'dǎǎh, neh he'nòh-weeh hyat ha'i neh, hodi ya gǎh'oo dyeh' he ga'non da yǎh.

13 O nǎh' ho nòh'dān dyos'oh, he'ò wān di'oo wiih' ha'eh gwah' he'ni sho non da dǎ'oh: thǎh'āh, ha'eh gwah, deh'os'thoh de o wān dii'-wa gwēn ni yòs'dooh.

14 Nòh'gǎh, o nǎh' waago ya'dyah dò'dah sahs ne' wus hǎǎ' sgat' sgaeh, he'nòh weeh ho non'dek ho niuh, waa ges nyeh'dah gwǎh he'ni o di yǎh'hih'oh he'sòh jih' daa dii'wa gwēn ni yòs'thah; kuh, he'ni o nǎ nyah'sa ni yoh; neh gai'ò niuh hethǎh'āh dō wān dii'wa gwēn ni yòs'dooh nò'wǎ gǎ'oh, no nǎh' shah der'hòt gǎ'oh.

15 O nǎh' ha gò'yǎ oh'seeh, J. h'dān dih, thi' ga gwec goh' thǎn dii-sweet' he ni yò'ǎn jah, neh ech hit'hǎh gwǎh ne gai'wi yòs'duk naah'-de yò gweh'da gee.

16 Neh ha yah'da deh, neh, ǎ a'i wa gwēn ni yòs, neh' kuh ǎ o dye'-āh dah'gwǎh' ne Baptism, tgagont' ne' neh, ǎ sho wa yah'da gòh; neh, gwaah', haayah'da deh nǎ ǎ'aak igǎǎ' de o'i wa gwēn ni yòs'-dooh, tgagont', naeh, neh' wa o wǎ i wǎ hēh dāh ne ga no oh' he nǎ o'yah da wǎh.

17 Da neh ǎ gai'wa gwa'ih soh seek' nǎ gǎǎ' nǎ ya'wǎh syò'nyo ok ǎ o di non dǎ dyeh'seeh nǎ a dii'wa gwēn ni yòs: A geh'sǎ nò'goh nǎn-tha di a'wiih dah'gwaak, ǎch ha gò di'yah dít'gǎh seek' na di'nis he'ò nòh; neh', gwah huh', ǎ a' di nyen'dah gwaak na wǎh' nòh saa seeh;

18 ǎ o di gwe'nyo ok, gwah huh', ne dǎ a di yah'dah gwaak' nos ha'-is dah'shoh'oh; neh', gi h'shǎh', kuh, ǎ a' di ne'ge ǎh nòh hne'gut goh' go nyòs', thǎh'āh tha'ò di yǎ ǎs; ǎsh go nǎn'nis oh'dae haak', gwah-huh', nò' di nò'k'da nih, daah', ǎsh hǎ non dōh' ne' neh, gǎǎs'.

19 Neh', dih, no nǎh' shah ga'at Na yah'da gwēn ni yòh' chi a'gos-nyeh'seeh, o nǎh' na'eh, gǎ o'yah gēh' shot gò'dah goh, ha yǎn'neh-gò'gwaa het'hǎh dyoh Na'wēn ni yòh, hes ho dyǎn d'us'eh.

20 O nǎh' ho nòh'dān dyò'gwa oh, neh neh' thi' ga gwec goh' thon-da'ǎ neet' wa ǎ non dān'thah has, da di ye nò wǎh'k'hoi Na yah'da gwēn ni yòh' hoo dii'oh'da dyeh, ho i'wa ni yǎ dō'odyeh' gwah huh', no wǎǎ nòh, nòh'gǎh, naeh, i weh' ne gai'wa gwa'ih sos. [Dò gǎs neh huh' nò o'ya wǎh.]

NOI WI YUS'DOS HÄH' NE' CHAGA'QHEDUS',

He'ni o yeäh' hoya dōh'

NE LUKE.

OI'WAH I.

NEH dyò'i'wah he'gòt'gah'deh heya goi'wadi'änt hwäh na ye'i'wa-
däh'da äh' he ni ya'wäh syoh ne yo'i'wa gwe gōh, ne dō'gās o-
weh', igääh', o gwa'i'wa gwēn ni'yòs dōh,

2 He ni ya'wäh oh ok hii wa'däh dā nīh, ne neh', igääh', dya goi'-
wa'ga o weeh' nes'hon da'wah sa wäh, neh, kuh, ha di't'hääh gwak' no'-
wääh nōh:

3 Neh, dih, he ni wak'ni go ä wäh'oh, ageeh'oh', neh huh'jih, beh.
oi'wa gwe gōh', naeh, ak hni'go ä yän dah'oh he ni ya'wäh syoh chi-
wa'eeh shon da'wah sa wäh, neh, a'ga dyä nō nih' a'gi wak'ba ooh, ha'-
go ya'do os, sa di'ont go waa The ophi lus,

4 Neh naah'si wa yän de'taak he ni gai'wa gwēn ni'yòs yòh'dääh ne
nōh oi'oh'däh shōh he'o weh ni ye sa i'o nya nīh.

5 Neh, neh, hō hek', ne chi tha'wä nis'hä de nyok', ne Herod chi-
go'wäh go waa ne Judea, ha yah'da dō g'ääh' naa yah'dont hwrs' Zach-
arias ha ya'so nōh, neh, sha ih'ni go änt neh Abia;* da' o nāh ne
yòh' neh huh', naeh, dya go'dyah dā gwäh ha'a waji yääh deh' neh
Aaron, neh', naeh, neh Elisa beth ye ya'so nōh.

6 Neh ne' de igwe gōh' ho di'yah da dō gäh'dih he'aa gat Na'wēn-
ni yòh'; neh huh', gwa'h huh', de o'ont ha'h'ah gwä'a dyeh he ni o'i-
wih'sah hōh, gagwe gōh, kuh, he ni o'oh'dääh Na'yah'da gwēn ni-
yòh, thäh'äh de o di yäh'his.

7 Da neh' ne thäh'äh de o'diks sah'da yäh, neh gai'o nih, boh,
thäh'äh deh o'deh dō'ok neh, Elisa beth: neh, kuh, ne' de igwe gōh'
onäh' we äh' ha'h de'no gweh'da yäh.

8 Da neh huh' ni ya'wäh oh, neh, he'nōh weeh ho di'wah dän'-
dyeh dōh he ni gai'wa yän dah'gōh na yah'dont hwrs he'aa gat Na'-
wēn ni yòh, o na'eh shoyah'do wäh'oh he'nōh de ä nōh'de nyō'gwa oh.

9 Neh he'nōn da o di'oh'dä o dyeh', na di'yah dont hwrs' ho nōn di-
on'dah gōh, neh oi'wa yän dat heh'oh beh, oh thän'nant gä nīh', ne'
neh ne'wah ä ä'äh daah' ne gasä nō gah'oh, no nāh' neh huh' hä-
a yoh' hoo nōh'sa dō'gäh dih Na yah'da gwēn ni yòh.

10 Da neh ne gān dyòh' gwagwe goh nò gweh' honon'dā nò yāh nasdee'gwa, he'noh weeh' o deek hah' ne gasā nò gah'oh.

11 Da neh' ne wa o'dyah do'dah sahs' nò o'o'yah ge'onoh/shāh Na yah'da gwēn ni yòh, ga'yān'neh go'o'gwaa nòh wān dih' iaat', he'ga nyòòt' ne ye āh'dathah ne gasā nò gah'oh.

12 Neh no nāh' neh Zacharias wa'o gāh', wa o'dā yò gòh; neh', gwah huh, ne wa oh'dyohk.

13 Neh', dih, neh, thos nyeh'oh nā o'o'yah ge'onoh, ha wā'ah seeh', sā nòh' ā sah'dyohk, Zacharias; neh sāh'āh, naeh, ne wa o gāh' ne sadā nò yān'dah gwah/shāh;* da neh', kuh, ne' des nii, Elisabeth, ā ye sadeh'do os, ha'jii nòh: neh', kuh, ne John ā eh'syasdruk.

14 Neh, kuh, ne' tga gont' ā sān'det gāā dāh, āh sa'doh ha'āh, gwah huh'; gòt gah'deh, gwah huh', ā ya ga wān'det gāā dāh' nò nāh' ā nò gāāt.

• 15 Neh, sāh'āh, he nā yaa wāh' ha a yah'da deh, ā o'yah da nāā' gwah do'ok he'aagat' Na yah'da gwēn ni yòh; tāh āh', kuh', neh' tha'a ne'ge āh ne wine, neh', gi h shāh', ne' ga ne'gah has deh; neh', kuh, he nā yòh'dā aak haa yah'da deh, ā ga'nòh hō'ook not hwa'ishā do gāh'dih; a gwus', gwaa', neh huh' nā dwah'sa wāh' nò nāh' ā ā nā gāāt.

16 Neh', gwah huh, ne gòt gah'deh nook sah'dah shoh neh, Israel, neh ho'gwaa ās'ha go gon duk' ha yah'da deh Na yah'da gwēn ni yòh. Ha'go wēn ni yòh.

17 Da neh' neh, ā o'ān deh' dā o'yah do'go aak nò thwa'ishāh, neh kuh, ā o'dye'āh'dah go'o'dyeh naah has'des hāh', neh, Elias; nā o ye āh'duk ne dās ha'h sa denih' nò nāā'nyah sah' naa di'gāh jih, ha di'yah da deh' nò dik'sah dah; neh', kuh, ne de ā'nonthon daas', he'ni gaa deh' ne' gah ni'goh dūs'hāh da ya'weh do'on dyeh haa di'yah daa deh' ne tga'i wa ye ih; nā o dyā ā nòh k dāh haa di'yah daa deh' ne neh' i gāā ā o wa des'ah se'aak Na yah'da gwēn ni yòh.

18 O nāh' neh, Zacharias thos nyeh'oh, ha wā'ah seeh, neh', hā o'yah ge'onoh, Ga'ā o weeh', ne gāh' nān dya'wās duk' ā gā ni nò dook'? neh, sāh'āh, neh, o nāh' ge gāh'jih; ha'eh gwah ne de yaak ni h' o nāh we āh' he ya go gweh'da yāh.

19 O nāh' neh, hā o'yah ge'onoh, des ho wā nòh'sā gwāh, ha wā'ah seeh', lih' ne gāh', ne Gabriel ne' neh huh' i geot' he'aagat' Na wēn ni yòh; neh ne gāh', ne dyo geh'hah oh nā gos'nyehs; neh' kuh neh, ā go'yat gat'hwah dāh' nā gāā' a oh'ee sat' nòh o i oh'dāh.

20 Da neh', dih, ne' sat ga'ā oh, neh' neh, āh swā'nòh dōh, ā gā aak deh jo gwe nyooh' nò sahs'se'nyeht, ne gaa oh' nòh wān dih' he'ni yòò weh' dwāā nis'hā deh, nā gāā' nòh o i oh'dāh neh huh' nā yaa wāh, neh ga'i o nih' heh tāh'āh deh na oh' aah'si wa gwēn ni yòs' he nòh gwā'nòh dāh'heht, ne' nòh o i oh'dāh tga gont' ā ga'i wa ye ih' nò nāh' hā gae eh.

21 Neh ne gān dyòh' gwah gēh' ho wa nòh' ne Zacharias, ho dii wa'nāā gwus', gwah huh, o nāh' he'sòh jih' he agont', sho, nò nòh'sa do'gāh dih'gēh.

22 Da neh', dih, nò nāh' don daa'ya gāh', thāh āh' de o gwe nyooh' nò sa'gos'nyehs; neh, neh, waa di gah'āā yoooh, heh, hoh' thodyā o

nyoos, hah gwis'däh wa agäh no noh'sado'gäh dih'gëh; neh, säh'äh, neh, wa go ya dä noh'ge äh'daa noos', sho; täh äh, naeh, deh-aa oh' on da as'nyeht.

23 Neh, dih' no năh' neh huh' shah a wăh', he ni yös'no weh' no năh, shah wa'dă nis'häs at' wa i'wa yee is' he'ni o d'ondah goh', o năh' neh huh' shot gon'dah goh' hoo noh'sòet.

24 Neh no năh' oh ga'at ne' neh wă nis'hă de nyoh', wah ene'oh-heht ne' yòeh Elisabeth; wis', kuh, ni wă'nih daa gee' ne' wah on'dah set; ga wă'ă,

25 Neh huh' niuh' na'o yă noo wăh' he'gyah da deh' Na yah'da gwën-ni yòh. ne' neh wă nis'hă de nyoh' no năh' shaa'gat gaathòh', neh, o-sa'oh neek, i gă'ă, noo knoh'go dah'gwah no gwel'.

26 Da neh', dih, no năh' ye ih' dwă nih'da deh', neh nă o'yah ge-onoh' Gabriel, tho wah'hoh'oh, Ha wën ni yòh' tho hah'oh. neh huh' ä oo yoh' heganon da yăh', ne Galilee yô'ânjadeh, Nazareth ga-ya'soh,

27 He ye yah'da deh' ne yek sah'go waa', ho non'dii wih'sah'oh' nă o'-di nyaak' noo'gwel, Joseph ha'ya soh, ho noh'sa goo ne David, ho doo'-niuh; da neh', naeh, ne Mary ye yaasoh' ne' yek sah'da seeh ah.

28 Onăh' neh', hă o'yah ge-onoh' neh huh' ho yos'oh he ye yah'da-deh, ha wă'ă, kuh, Sgă noh' ti ga'iw'yô aak bel' syah daa deh, iis' nă gă'ă neh' si'gwaa ho sa'vah da no oh goh; de yăh nya deh' neh' huh Na yah'da gwën ni yòh; Neh' dih, ne' iis' si'gwaa he ni sän dă oh', naeh he wa di'yah daa deh' no yah' ne wă ni'oh.

29 Neh', dih, no năh' wa'owa gäh', neh ne' wah a go dă'ă yô goh he'na o wă noo wăh; dya go'noh do'nyos oh onăh' ne' nah ot' gän-doh he noh oo wăh' oh'sha go wă nă äht.

30 Onăh' neh, hă o'yah gee-onoh' shaga wă'ah seeh, Să noh' ä sah'-dyohk, Mary: neh, säh'äh, neh', oh see gäh' na da ni dă'os hăh ha-yah'da deh Na'wën ni yòh.

31 Da neh, dih, ne' sat ga'ă oh, neh neh, ä'dwan do nih' neh', syah'-daa goo, ä eh'sa deeh doh', gwah huh', ha'ji noh, neh ne JESUS ä eh'syas duk.

32 Neh' Nă o'yah da nă'gwah do'ok, neh', gwah huh, ä o wa yaas-thaak neh, neh' Hoawak' neh si'gwaa He'nieeh tgăh; da neh Na-yah'da gwën ni yòh' Ha wën ni yòh' ä oo yoh' neh, haa dă'dah gwah' nooh'nih Da vid.

33 Neh' änt hago yă'noh do'ni aak na'aa wajiyăh' ne Jacob hă yô-iwa dadyeh; neh, kuh, he thă noh'do oh'shă gwën ni yòh' täh äh ne'-neh deh gat'gah hòh tha yò dohk'daak.

34 Onăh' neh', Mary ho wă'ah seeh neh' hă o'yah ge-onoh, A ne găh' nă yaa wă'ăh', he täh äh', waeh, ne găh' niuh, de e'yän dee ih' na'ji noh?

35 Neh, neh', shaga wă'ah seeh, neh, hă o'yah ge-onoh, Neh ä-sa'yah do wăh' nothwa'is hi'yôs hăh; neh', gwah huh, naah has'des-hăh neh si'gwaa He'nieeh tgăh. ä sa'dă a nös: neh, dih, ga'oni hoi gă'ăh', o yah'da do'găh dih, neh', ä wă no gă'ă' heh', syah daa deh', neh Ho aa wak' Na'wën ni yòh', nă oh'să noh'dă aak.

36 Da sat ga'ă oh, neh' neh, jă'ăh seeh Elisabeth, ha'eh gwah o-năh ye'nee oh' he ni ye'găh jih; da neh' nă gă'ă ne' wah o năh' ye'ăh' ni ya'goo nih'da nyòeh, nă gă'ă neh', deh on'deh do'ok:

37 Neh sãh'ãh ha yah'da deh Na'wën niyòh, thãh'ãh', naeh, deh-thah'gwis dãh na'gã aak i gãã' de' o gwe nyoooh.

38 O nãh' ne Mary ga wãã', She yat'gath hòh' ne sha go'ha h shãh' Na-yah'da gwën niyòh, neh huh dih', ni ya wãh' he'gyah daa deh, ã ga'i waye ih' he'ne sa wã noo wãh. O nãh' shot hã dadoh' he ye yah'da deh, neh, hã o' yah ge' onoh.

39 O nãh ne Mary de dyago dah'oh ne' neh dwã nis'hã de nyok, deya'gèh sã i yãh'oh neh huh' he ya ga wenoooh' he' o weh' dyo non-dade nyoh', go yos'oh neh huh' he ga non da yãh' ne Juda,

40 Neh huh' he ya go yos'oh hoo noh'sòòt he' Zacharias, neh huh' de ya go noo'nyos'oh, neh', Elisabeth.

41 Neh no nãh' neh huh' shah aa wãh', no nãh neh, Elisabeth wah o'ook heh', oh dyo dã no'nyoooh ne Mary, neh' ne tho do'nyaa-nos'oh naak sah'aah ne yeyah'da goo: da neh' neh, o noh'heh'oh he ye yah'da deh neh, Elisabeth. Not hwa'is hã do gãh'dih.

42 O nãh, dyagos'nyeh'oh dya go'deh has'dos'oh ga wãã', lis si'gwan sãndãã'oh' naeh he ni yòh'dããh, no yah' ne wãn ni'oh, neh', gwah huh, neh', odãã'oh' no doo niuh', neh', syah daa goo.

43 A dih noo' naeh niuh' a ga'dii wa deeh, he go waah' wah o'gyah-do wãh' noo noh'ãh Na gyah'da gwën ni yòh?

44 Nããh', neh' sãh'ãh he ni yòs'no weh no wãã noh neh, oh cha-dã noo'nyok, neh huh' hwa h o'ga eh ne ga oh'da goo', daa do nyaa-nooh naak sah'aah ne'gyah'da goo' he noo'doh ho'ãh.

45 Neh' dih, ne go dãã'oh' he ye yah'da deh heh, wah e'i wa gwën-ni yòs: neh sãh'ãh ne' tgagont ã ga'i waye ih ne' noh'qioh'dãh-shoh' oh sha'goowih, da weeh duk' ha yah'da deh Na yah'da gwën ni-yòh.

46 O nãh ne Mary ga wãã', Do gãs' na gathwa is'hãh o'i'o wa'nãh doh haa yah'da deh Na yah'da gwën ni yòh;

47 Neh kuh na gathwa ih o doh ho os'oh ha yah'da deh Na'wën ni yòh na gaa wãh Cha ga o'he dus.

48 Neh sãh'ãh neh, hot gat'hwah'oh he ni dyò dohk' ne sha goh'hah shãh: neh sãh'ãh ne sat g'ã'oh, nã gãã ne'wah ã wah'sa-wãh, he nã ga'wa ji'yã nee dãh' no gweh', ã yò'gyas heek', go'dãã'oh.

49 Neh sãh'ãh ha yah'da deh naah has'des yowa nãh', o'i'wa nãa-gwat noh o i oh dãh ni o yee ãh' he'gyah daa deh; neh' dih neh, hoh-sã nan do'gãh diik.

50 Neh' gwah huh' noo'da ni dã'as hãh ho di'yah do wãhs' noo-wah ni go'as ha'nis, he ni yòh'dãh dyo'odyeh ne' ga wa ji ya de nyoh.

51 O yã deet' ha o niuh' he ni gãh'has des'yòh dããh', naa'nãas hah; de a go ya'deh gwa'oh'goh' gwah huh, n' a di na yeeh' he ni ã nã noh'do-nyoh'syòh dããh' dwet hah' het'ho nãn'nyah saath.

52 Eh dah'gèh, gwah huh, ha go yoo niuh naadih'has deh, tha go'yah dãh doh hãã non dyã dah'gwah; neh' heh'gãh' sha go yoo-niuh neh, eh dah'gèh ho non'doh'oh.

53 Neh', gwah huh', ne wi yòhs nah oh'dãh shoh ha go'yah dah'da niuh' no non'dos weh'da nih, da o nãh neh, ho non't'ga noo niuh ha go'ya'gah'wãh, naeh, deh thah'gwis dãh' deh'sho di yã da dyeh.

54 Neh' neh ho ye no wah'seh'oh noo hah'shãh Israel, neh shooh-bãh'gwa'nis doh, noo'da ni dã'as hãh;

Ayer

.BS

345

.54

1845

v.2

